Librum hunc, cui Titulus, [*De Arthritide Anomala*, &c,] dignum censemus, qui *Imprimatur*,

Edwardus Browne, Praeses.

Carolus Goodall,
Johannes Bateman,
Tho. Gill,
} Censores.

Datum ex Aedibus nostris.
Maii 3, 1707.

Librum hunc, cui Titulus, [*De Arthritide Anomala*, &c,] dignum censemus, qui *Imprimatur*,

Edwardus Browne, Praeses.

Carolus Goodall,
Johannes Bateman,
Tho. Gill,
} Censores.

Datum ex Aedibus nostris.
Maii 3, 1707.

DE ARTHRITIDE ANOMALA, SIVE INTERNA, DISSERTATIO.

AUCTORE
Guilhelmo Musgrave, Med. Doct.
Inclyti Medicorum Londinensium Collegii, & Regiae Societatis Socio.

Καὶ τοῦτο δὲ εἰδέναι χρὴ, ὅτι λυθεὶς ἢ νοῦσος, ἢ μεταπίπτει ἐς ἑτέρην νοῦσον. *Hippocr.*

EXONIAE.
Typis *S. Farley*, & *J. Bliss*; Sumptibus *Philippi Bishop*. Londini quoque veneunt. MDCCVII.

MVSEVM
BRITAN
NICVM

Praenobili & Amplissimo

JOHANNI,

Libero Baroni, Vice-Comiti, & Comiti

POULET,

Exoniae, Devoniae *Praefecto, Regiae* MAJESTATIS *a Consiliis Secretioribus,*

Salutem.

ILLUSTRI Tuo Nomini, *Insignissime* COMES! dedicetur, rogat hic *Libellus*; Praesidio nimirum tutissimo defendatur, ornatissimo commendetur: & honesta quidem *Ambitione* rogat: quippe a

DEDICATIO.

Tuo *Cliente* lucubravi; Tuis *Exequiis* impressus; Tuis *Auspiciis* in lucem edidi.

Mirabuntur aliqui fortasse, & parum Me decore judicabunt agere, quod, *Virg* omnibus numeris absoluto, & perfecto, quod *Tibi* scil. *Immaturè* audeam Inscribere: Hi vero pauci admodum erunt; quandoquidem paucis certe latet, *Te*, cumprimis eruditum, de *Libris* non ex eorum *Inscriptionibus* sententiam ferre; & *Tibi*, boni publici amantissimo, ad *Humanam* faciem *Salutem*, etsi minutulum, nihil esse Despicatui.

Nemini vero unquam mirum videbitur, *Eum* hac *Patronum* velle, quem habent *Literati* omnes *Mœcenatem*; quem EXONIA, quem DEVONIA, *Præfectum*; quem MA-

DEDICATIO.

MAJESTAS Ipsa *Consiliarium*; quem BRITANNIA dilectum, & (qui Dignitatis apex est, & summus) quem *Boni* omnes *Praesidem*, & *Fautorem*.

Accipe igitur Munusculum, (Vir! omni Titulo major, & qui *Titulos Virtutibus ornas*) quod *Tibi*, tot tantisque rationibus debetur: Hoc enim, *Beneficia* in me quamplurima conferenti, grata offerri jubet acceptorum *Memoria*. Hoc, eximiis ingenii Dotibus; summis Animi Virtutibus praecellenti, *Honos*. Hoc, ex antiqua ANGLORUM *Nobilitate* nato, *Reverentia*. Hoc, *Patriae* tum *Ornamento*, tum *Tutelae*, ipsam in *Patriam*, *Pietas*. Quin perbenigne, quod *Auctori* solitus es praebere, id etiam praebeas *Libello*, Patrocinii.

Neque *Tibi* fore prorsus ingratum Munus, inducor opinari; quando *Literis*, quoties à Rebus arduis (qua Publicis, qua Privatis) vacare liceat, indulgere *Tibi* voluptati; Eumque *Amœnitatibus* Animum oblectare; *Naturalis*, & *Civilis Philosophiæ* Modulamen penetrare; Defectus indicare: Verbo dicam, quando Tecum *Musæ* habitant, Tecum *Gratiæ*, ipsa Tecum *Philosophia*.

Quid? quod *ipse Nobilissimus*, curandis huic *Sermonibus*, placens & vocatus Testis, aliquando adfuisti. Venit *Tibi* in mentem illius Temporis (neque enim *Te*, PUBLICORUM, tam cari *Capitis*, oblivisci potes cogitandum est) quo, nolentium *Artificiosa recludenda* Methodum; qua quidem re, nihil tam conse-

marc,

mare, nihil cohonestare magis po-

Hæc (*Vir Optime*) *Tibi* [illegible]
dumque *Alii*, hæc illa de Causa bin
Obliquum abripiuntur; *Tu*, Recta
progredinde Via; *Tu*, *Iustitiæ*
colendo; *Salutis Publicæ* [illegible]
do; Suum cuique tribuendo, [illegible]
nere nisi quod; *Aliis* Rebus ag
gendis studens, *Tuis* nisi [illegible]
videare; *Aliis* benignus, *Tibi* non
item.

Facile quidem est, (*Præstantissime* COMES!) Tuas laudes cele-
brando, amplificare res, cui pa
est, celebrare perdifficile. Unum
aucon dicam longe, recens; Ne-
que Veterum GRÆCORUM
Urbanitatem; neque ROMANO-
RUM *Prudentiam*, neque *Hemi-*
ANGLORUM *Beneficentiam*,

neque

neque *Tuorum Humanitatem*, tot Seculis notas, & apud omnes pervulgatas, hoc nostrum sive *Seculum*, sive *Regnum*, sive *Domum Tuam* decere, imo quidem in uno eodemque Viro, raro uspiam majores exercisse. Quae quidem omnia, quando iis praedicandis tam longe impar; horum *Temporum*, huius *Regis*, *Consiliis* & *Victoriis* beatissimis; huius *Insulae Populi*, in unam denique *Gentem* auspicatissime coalescentis, *Historiam*; & *Virorum* in ea *Excellentium* (quibus, sub Imperio & Numine *Serenissimae* REGINAE, Praeclara haec efficiuntur) *Vitas* Scripturis, enarranda mittam, eorum vel *Principibus* dignissimam Materiem.

Ita nempe *Providentia* comparatum est *Divina*, ut, praeter *Naturae* & *Gentium* Leges; praeter *Effusiones*

fasiones Coeli Revelatas; quibus informari possint Mortalium Mentes, & conformari eorum Mores, hoc insuper Tractu, lubrice oriantur luculenta quædam *Virtutis Exemplaria*, (tanquam Ectypa ejus Simulacra) sine quibus inane Verbum ex existimetur. Illis autem eminentibus, in communem usum ista, quæ docentur, posse trahi *Præcepta*, eliniquique summorum eorum Honore trahi, ostendatur.

Hos in Fines, ut *Tu*, COMES *Illustrissime*, diu vivas, & valeas, enixe orat, obtestaque

Tibi devotissimus

Iscae Damnon.

Kalendis Maii Regnis coalescentibus.

Guilh. Musgrave.

DEDICATIO.

Praefatio.

IN Diſſertatione non ita pridem edita, de Morbis iis Sermonem fecimus, qui, ab *Arthritide Primigenia* diſtincti, natura & indole plus minus remoti, ſtationes ſuas deſerunt; ad illam adpropinquant; ejus ritu Paroxyſmos agunt; *Artus* affligunt: Quoniam vero, praeter *Arthritidis*, ſive *Symptomaticae*, ſive *Primigeniae* Paroxyſmos eos, qui in Artubus omnino locum habent; & a me *Idonei*, *Recti*, & *Regulares* appellantur; alios adhaec Inſultus faciat *Arthritis* utraque, & interdum *Trunci* Partes has,

illas; Sedes, & Regiones intret alienas, atque illas saepe multet gravissime; hos utriusque *Arthritidis* Errores, has Obliquitates, & Ἀνωμαλίας hoc loco exponere decrevimus.

Dari vero sibi postulat haec Dissertatio, (& quidem optimo jure postulat dari) suos esse *Arthritidi* Cancellos, suos Limites certos, & definitos; quibus se quamdiu continet, tamdiu *Regularis* illa judicari potest; quotiescunque vero eos excedit transilitque, toties *Anomala*. Dicam planius & apertius, *Arthritidi Subjectum*, unos *Artus* esse *Regulari*, proprium, & suum; hanc illos vendicare; Domicilium in illis collocare: contra vero, Organicam *Trunci* Partem aliquam, sive *Provinciam interiorem*, non nisi *deviam* usurpare; non nisi *Anomalam* invadere. Quae quidem harum in

Corpore

Corpore Regionum designatio partitioque, non ex Arbitratu nostro fieri, vel Opinionis commentum esse; verum, e diverso, in Natura stabile, & fixum habere fundamentum, Usu & Experientia confirmatum, invenietur.

Quotusquisque Medicorum *Impetiginem*, e. g. Virus in *Cutim* effundentem, Squamas (sic, ut moris est) prae se ferentem, animo perpendens, *Cutim* illi propriam esse Sedem, non existimaverit? Quotus etiam quisque est, qui, relicta *Cute*, si Materia vitiosa *Pulmonem* ingrederetur, & *Tussim* faceret; non, hanc illius a suo in alienum locum aberrationem esse, judicaverit? Quis, hujusmodi *Tussim*, a vulgari & exquisita dissidere, multumque discrepare, non libenter affirmaverit? Quis, alia Medendi

Methodo, quam quae *Tussi* conducat exquisitae, tractari eam oportere, vel secum dubitaverit? Imo quidem istiusmodi *Tussim*; etiamsi *Pechica*, reliquaque Remedia *Pulmoni* dicata, minime respuerit; tamen, per Materiae Translationem in Corporis superficiem, in Sedem illi usitatissimam, (unde *Pulmoni* cautum esset, donec e Corpore prorsus expellendae ejus daretur occasio) id est, per renovatam *Impetiginem*, modo renovari posset, appositè curari, quis in Arte nostra prudens abnegaverit?

Quae hic de *Impetigine*, mutato nomine de *Arthritide*, narretur Fabula. Pari enim modo, atque illi Ambitus Corporis, huic Artus, *Subjectum* & Sedes est exoptatissima. Quod vel eo liquet, quoniam hos suapte sponte adit *Arthritis*; hos incolit;

incolit; hos invita, plerumque exacta, linquit; hos celerrime revisit: *Truncum* autem, nisi coactu, raro premit; Causa nempe fortuitu aliqua Naturae consilium mutante, rationem Morbi conturbante, Morem alterante: Unde jure merito, quae Artuum est *Arthritis*, habeatur *Regularis*; quae reliqui Corporis, *Anomala*. Simili etiam modo, atque de *Tussi Impetiginosa* diximus, quae e. g. *Tussis* est *Arthritica* (quandoquidem ex Miasmate *Arthritico* fiat) a vulgari & primigenia *Tussi*, si recte comparetur illi, plurimum differre existimetur. Postremo, (ut in *Impetiginosa Tussiente*) nihil hac *Tussi* laborantibus conducibilius, nihil *Arthritidi* huic *Anomalae* magis aptum, quam ut in Viam ea, quaqua possit arte, reducatur, & fiat *Regularis*: id est, in Artus ut ejiciatur.

Prae-

Praemissa hac *Arthritidos* [in *Regularem*, & *Anomalam*] divisione, tanquam hujus Scripturae Basi; de *Arthritide Anomala* differere, non jucundum modo, verum etiam utile; sed & difficile cogitandum. Est enim illa, Primum, perobscura, tenebris occultata, neque perpetuo animadversa; maxime, si ex primo ejus aspectu, nempe Symptomatum concursu, (qui vulgi mos est) Diagnosis statuantur. Partium, quas invadit, Morbos, adeo examussim illa, propios & vernaculos, imitatur; ad eorum Modos se tam accurate comparat; ex eorum Vultu, suum tam Mimice componit; ut a Medicis omnis seculi omnino omnibus, aut praetermissa, aut tantum leviter tacta; a nemine unquam Hominum, quod sciam, explicata fuerit; nedum a quoquam, uti par est, impugnata.

Deinde,

Deinde, illa ita numero (veluti Erroris alias natura) multiplex est; ut raro ullam in *Trunco* Regionem, ea prorsus immunem; nullam fere, quam non aliquando ingrediatur, animo liceat comprehendere: Ut *Trunco*, quot Partes sint Organicae, tot propemodum *Arthriticae* sint earum *Anomaliae*. Porro, tam a se diversae sunt, ut Malorum, quotquot undique Corpus Humanum infestent, eorum omnium vix ullum magis; vix ullum observare licet aeque πολύτροπον, πολυμορφον.

His adde postremo, semper importunam, semper eam esse, (sed ratione valde dissimili, & inaequali) imo quidem non raro summe periculosam: Quoties nimirum Miasma *Arthriticum*, Viscus aliquod e nobilioribus, & ad Vitam maxime neces-

neceſſariis ingreſſum, illud ſic, ut aſſolet, corrumpat. Hoc autem crebro fieri, haec noſtra *Diſſertatio*, niſi quid me fallit, manifeſtum & teſtatum reddet. Teſtatum, inquam, reddet, *Arthritida* non ſolum [*Regularem*] Artubus Dolores, Tumores, Toſos, aliaque iſtius generis mala (quae *Arthritidem* omnino omnem indicare, vulgo fuere judicata) inferre; verum etiam [*Anomalam*] modo *Ventriculo Nauſeam*; modo, *Inteſtinis Tormina*; modo, *Renibus Nephritida*; modo, *Pectori Aſthma*; modo, *Pulmoni Tuſſim*; modo, *Faucibus Anginam*; modo, *Cerebro Apoplexiam*; modo, *Nervis Paralyſin*: &, quod *Trunci* Partes, Affectibus indigenis ſatis ſuperque afflictatas, uſque novis & peregrinis aggravet; uſque miſeros Mortales excruciet; tunc, ut ſaepe accidit, maxi-

me

me crudelis, quando minime ſuſpecta.

Tantae peſtis, & tam funeſtae impetum, ut Ego pro virili ſiſterem; harum *Anomaliarum* Doctrinam, & Diſciplinam attentavi: Quos in *Trunco* locos adeat *Arthritis*; quibus in Corporibus, quae praeferat *Diverticula*; quae *Latibula*: itaque quos illa, generatim; quos, ſpeciatim, *Maeandros*, *Anfractus*, & *Obliquitates* amet: quibus de Cauſis eas incipiat; qua Velocitate percurrat; quo Eventu terminet: quodnam item *Anomalae* cujuſlibet ειδος; quae *Accidentia*; qualis, a Morbo Partis affectae proprio, *Differentia*: qua demum Arte, praecipue quam peculiari, & privata, quaelibet oppugnari; quaque praecaveri debeat, tradere conatus ſum.

Circuli, Curvarum Linearum perfectiſſimae, Natura & Proprietatibus explicatis; ea re minime contenti Geometrae, parvam & tantum inchoatam iſtiuſmodi Linearum Matheſin, eſſe putavere; niſi etiam Curvae minus Regulares enodatae fuerint: atque ideo *Elliptieam*, *Aſymptotas*, alialque Curvas, *Circulari* minus perfectas, ſuſcepere; & in iis extricandis operae multum impendere; tam ſibimet ipſis, quam aliis, utile & jucundum.

Quae vero me ad Opus hoc aggrediendum impulerunt, imprimis duo ſunt: Alterum, quod *Dammonios*, Populum nobiliſſimum, & de me optime merentem, *Arthritide Anomala*, perinde atque *Recta*, multum urgeri vexarique, jam diu obſervaverim; illaque multo plures, quam

quam hac occidere; ut *Arthritis Anomala* Morbus non immerito *Lethalis* habeatur; uti, quae *Recta*, *Salutaris*; raro enim haec aegrotum interimit, nisi *Anomala* prius facta. Quibus tamen Hominibus, cum plerisq; aliis, Morbi illius facie misere deceptis, de vero ejus Ingenio, nempe *Arthritico*, raro unquam ulla fuit Suspicio. Et tantopere sub aliena Larva debacchatus est in Eos hic Affectus; ut, ex iis, qui Ἀναισθησία, qui *Colica*, qui *Syncope*, qui *Phthisi*, qui *Asthmate*, qui *Apoplexia* (ne dicam alios Affectus, utique complures) Exquisita, Pura, & Genuina perimi, & e medio tolli censerentur; revera *Arthritide*, unum eorum aliquem aemulante, & larvam induente, non pauci, atque adeo (quod verissimum est) permulti fuerint sublati: non solum Morte, sed & ignota ejus Causa,

infelices. Quas tamen eorum *Arthritides Anomalas*, Methodis hisce nostris opportune adhibitis; quam iis, quae Continentem, & Proximam earum Causam minime attigerint; nec quidem unquam respexerint; facilius cedere potuisse, conjectura ducor ad suspicandum.

Quod vero praeterea Calcar, atque Animum, ad scribendum dedit, altum erat illud de *Arthritide Interna*, sive tollenda, sive dignoscenda, apud Autores Medicos Silentium. Etsi enim pateat, Eam, ut & Periculum, quod Eam insequatur, non esse novum, aut Artis Professoribus ignotum: tamen, quia neque illud Periculum, neque ipsa *Arthritis*; multo minus ejus Curatio; dedita unquam Opera, vel pro ejus Dignitate, & Momento, fuit a quoquam unquam exposita; nec,

nec, quod sciam, inchoata: iccirco ejus Doctrina, quatenus Diagnosin, & Therapian ejus comprehendit, inter Artis Medicae Defectus, & Desiderata, non immerito censeatur.

Ne vero quis, ex eo Medicinae Consultorum hac in re Silentio, *Arthritidis* hujus in dubio ponat ὕπαξιν, & de Morbo, non tam gravi periculosoque, quam commentitio imaginarioque, disputare me coarguat; Operae pretium existimo, Veterum, quorum Autoritate Morbus ille (*Arthritis* scil. *Interna*) confirmari possit, e multis aliquot Testimonia proferre.

Annos certe millenos abhinc septingentos (i. e. sub *Augusti Caesaris* Imperium) *Aretaeo* ille *Cappadoci* innotuit, ita de *Arthritide* verba

* faci-

*facienti; τισὶ δὲ καὶ ἐς τὴν ἅπασιν ὀσφὺν διήκειν. id est, *Quibusdam in omnis Corporis ambitum vagatur.* Et deinceps, Ἡ δὲ μεθίσασα ἐς τοῦτο μῦς, καὶ θώρηκος. Λύπησι, ἐφ' ὅσον ἔκτεινε τὸ κακόν. Παρδύνεται ἀλγήσει ῥαχέος τε καὶ αὐχένος, καὶ ἐς ἄκρον ἐρείδεται τῇ ἱερῇ ὀστέῳ. i. e. *Transitus quoque in Dorsi Thoracisque Musculos fit: Incredibile est, quam late Malum* (i. e. Arthritis) *serpat. Vertebrae Dorsi, Cervicisque dolent; & in summo Sacri Ossis Dolor inhaeresit.* Et paulo post; Τένοντες, Αὐχένες, Μῦες ξὺν ἐντάσει ἀλγέουσι· Γνάθων καὶ Κεφάλων μῦες· νεφρῶν καὶ κύστις ἡ διάδοχή. Ὦ τοῦ θαύματος. i. e. *Tendines, & Musculi cum distentione Dolorem patiuntur; nec non Maxillarum & Temporum Musculi. Item cum Renibus, & Vesica communicatur. O Rem admirabilem!*

Secun-

* Lib. 2. Cap. xii. Ed. in Fol. August. Vindel. 1603; per Heniſchium.

Secundum hunc *Galenus* apertissime, *Sanus*, inquit, *est, ut Humores pravi, relictis Principalioribus partibus, in Ignobiliores ferantur, quam quod ab Ignobilioribus in Principes impellantur. Aspeximus etenim saepe in his, qui* Articulari *Morbo, aut* Podagrae *obnoxii erant, quod, repulsis ab Artubus Humoribus eo delatis, illi in Principem aliquam Partem contendentes, Homini interitum attulere: cui ea sola relinquebatur Spes Salutis, si iterum possent ad Artus revelli* *.

Paulus

---

* Ἀπὸ γὰρ τῶν κυκλοτερῶν μυελῶν εἰς ἀκυροτέρα μεθίσασι τοὺς λυτοῦντας χυμοὺς, καὶ ἀπὸ τῶν ἀκυροτάτων εἰς τὰ κυκλοτερῆ, βέλτιον ὅτι. Πολλάκις δ' ἤδη τεθεάμεθα, τῶν ἐπὶ τὰ κῶλα φερομένων χυμῶν ἐν ἀρθρίτισί τε καὶ ποδάγραις ἀπωκεδεύντων ἐκεῖθεν, καὶ ἐπὶ τι κύριον ἐλθόντων, ἀποθανόντα τὸν ἄνθρωπον, ἐν τε μίαν ἐλπίδα σωτηρίας, ἐὰν διαπεδήσῃ αὖθις ἐπὶ τὰ κῶλα αὐτὰς ἀνιάσασι. In *Hippocratis* Librum de Natura Hominis, Commentario II; ad Textum quintum: Editione *Parisiensi*.

Paulus etiam Aegineta nonnullorum meminit, qui Aures, Dentes, Guttur, & nonnunquam Jecur, Lienemque, Arthriticis Doloribus conflictari pronunciant: A quibus, nisi de subito Vitium in Artus, sese recipiat eructetque, periculum brevi tempore Laborantes occupaverit †.

Adhaec Aetius * (Jano interpretante Cornario) Qui vero, ait, extreme ab hac Affectione (nimirum Arthritide) apprehenduntur, his & Spinae Vertebrae, & Costarum Juncturae, & Genae dolent; aliquibus autem & Iris, sive Corona pupillam Oculi

† Τισὶ δὲ καὶ ὦτα, καὶ ὀδόντες, καὶ φάρυγξ, καὶ ποτὲ καὶ πνεῦμων, καὶ σπλὴν, καὶ ἀρθριτικῶν μετέχων ἀλγημάτων· ἐφ' οὓς εἰ μὴ ταχὺς ἐν τοῖς ἄρθροις ἡ μετάπτωσις, ἐγίνετο, κινδυνῶδες ἐν ὀλίγῳ καταλαμβάνειν τὸν κάμνοντας. Libro 3. Cap. 78. Editione Aldina.

* Vide ejus Tetrabibli tertiae Sermonem quartum, Cap. vi. Editione Frobeniana. Basileae MDXLII.

Oculi ambiens: neque est aliqua Offium Connexio, quae ab hac Affectione sit immunis.

Quibus animadversis, *Trallianus* † sapienter monet, *Ne astringentibus & repellentibus in affectis Partibus utendum esse, nisi totum prius Corpus Recrementis liberaveris. Nam quod Articulis influit, ne ad Principales Particulas recurrens, Suffocationis causa fiat Aegro, periculumque Mortis adferat, metuendum est.* Et in sequentibus, *Multos Attonitos*, inquit, *fieri conspicimus, ubi Pedes Fluxionibus tentari desierint.*

† Ἐγὼ δέ φημι, μηδὲ τοῖς σύφωσι καὶ ἀστριγέσι δυναμένοις ἐπὶ τῶν πεπονθότων ἐθέλειν χεχρῆσθαι, μὴ πρότερον ὅλον ἀπείρητον ἐξασάμενον τὸ σῶμα. Τὸ γὰρ ἐπιῤῥέον ἐν τοῖς ἄρθροις, δέος ὄν, μὴ πρὸς τὰ κύρια μόρια παλινδρομῆσαν, αἴτιον γενήσεται τῷ κάμνοντι πνιγῶδες, καὶ κινδυνῶδες θανάτου πάσχοντα. Ἐπὶ πολλῶν ὁρῶμεν πληγὰς ἐπακολουθοῦσας, τῶν ποδῶν παυσαμένων τῆς ῥεμβασίας. Vide Alexandri Tralliani, Lib. II. Cap. I. Basileae MDLVI.

Quid? quod *Demetrius*, inter recentiores Graecos, *Pepagomenos*, *Michaelis Palaeologi* Medicus, his assentiatur; Libro (istius Imperatoris jussu) de *Podagra* scripto, *Non tantum*, inquiens, *in* Manus, Pedes, *omnes* Articulos *tales ferri* Fluxiones: *verum etiam in* Cerebrum, Jecur, *atque adeo ipsum* Cor: *Easque teterrimas esse liberatuque difficillimas* *.

His accedunt aetate nostra *Sennertus*, *Sylvius*, *Etmullerus*, *Sydenhamus*, & complures alii; ut, tametsi *Arthritidos Internae*, qua late patet, Diagnosis certa & fidelis, superit nulla; nedum ejus ulla Curatio

---

* Οὐ μόνον ἐις χεῖρας, καὶ πόδας, καὶ εἰς πάντα τὰ ἄρθρα γίνονται αἱ τοιαῦται ῥεύματισμοὶ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐγκέφαλον, καὶ εἰς πνεῦμα, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν, καὶ σφόδρα εἰσὶ δεινότατα, καὶ δυσαπαλλακτότατα. Cap. v. Editione Parisiensi, per Charterium.

ratio propria; Morbum tamen eum, Medicorum omnis fere aevi opinione, revera esse; eumque Magnum, & Aneipitem esse, omnino constet: Et quidem mirari aliquando subiit, in Morbo, toties a Veteribus significato, per tot secula Genus Humanum affligente, explicando curandoque; ab eorum temporibus ad hunc usque diem, Progressum adeo parvum fieri; adeo Nihil agi: Utinam, quae a nobis hanc ob rem in medium feruntur, Proposito respondeant.

Illud denique adjiciam, unde Lectori *Hippocratis* aemulo, (id est, Praeceptoris in Medicina optimi Discipulo) Dissertatio nostra, uti spero, commendetur, & Gratiam ab eo ineat; Omnem hanc *Arthritidum Anomalarum* Disciplinam, sive Aetiologicam, sive The-

rationalem, cum Medicina *Hippocratica*, quantum in me est, convenire; &, (posthabitis Hypothesibus, Naturae vero Judiciis tum avide investigatis, tum etiam diligenter examinatis) ad Ejus normam, & legem componi. Nae enim ille parum auspicato Medicinae operam dat; qui id aliter facit, quam *Natura* Duce, & Comite *Ratione*: Hoc autem minime omnium illi videntur facere, qui, neglectis Phaenomenis, *Naturae* nomine venditent *Opiniones*; itaque sibi, suisque similibus Fraudi, aliis sint Ludibrio.

Quare, de Humorum *Transitu*, *Migrationeque*, & ab Artubus in Partem aliquam internam *Recessu*; de eorum in ea Parte *Receptione*; deque eorum, Medicamentis ore sumptis, in Artus *Expulsione*; extra vero applicatis, *Revulsione*, creber-

berrime nobis sermo. Sunt autem ista plane *Hippocratis* (τὰ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἰητρικῆς, ἀπὸ τῶν ἀρχαίων, ἐπιδεδόσθαι.) Imo quidem, hanc nostram Medendi Methodum, verbis generalibus, Ipse Divinus Senex proposuit, praecepitque: Praecepit enim *Ἀφελεῖν, ἐν οἷς δεῖ ἀφελεῖν· ἢ οὐκ ἐνδέχεται θεραπεύειν, ἐν οἷς δεῖ, τούτων μὴ ἀφαιρεθέντων.* id est, *Revellenda ea, quae, quo eam oportet, repunt: Sin autem quo convenit, iis Viam sternere oportet, et singula eo vergant.* Quo quidem Aphorismo, (tanquam Oraculo, *Apollinis* instinctu edito,) tum *Anomalae*, tum *Primigeniae Arthritidos* Curatio tota brevi comprehenditur.

Morbi *Hypochondriaci* Diversitates, & Morborum innumeras ali-

---

* *De Morbis Popularibus, Lib. vi,* § 11.

orum Imitationes; quae per omne aevum Medicis fucum, Aegrotantibus molestiam fecerunt; a Clarissimo *Sydenhamo* graphice depingi, solertissime curari vidimus. Utinam etiam *Arthritidis*, Morbi similiter multiformis Varietates, Simulationes, Flexiones, *Anomalias* qui exprimeret, & pro rei dignitate, & amplitudine describeret, par esset *Sydenhamo*. Hisce vero desperatis, huc spectantia, quae a me fuere passim observata, lubens in medium fero; ea Spe fretus, etiamsi non perfectas & absolutas, tamen nonnullas harum *Anomaliarum*, per haec nostra qualiacunque, fieri tum Historias, tum Curationes.

Habes, Lector, Instituti rationem & consilium: Utrique Fave.

ELEN-

ELENCHUS.

CAP. I.

De Arthritide Anomala, *Generatim*. Pag. 1.

CAP. II.

De *Ventriculi Affectibus* Arthriticis. Pag. 25.

CAP. III.

De *Colica* Arthritica. Pag. 88.

CAP. IV.

De *Diarrhœa* Arthritica. Pag. 136.

CAP. V.

De *Dysenteria* Arthritica. Pag. 157.

CAP. VI.

De *Abscessu Intestinorum* Arthritico. Pag. 173.

CAP. VII.

De *Melancholia* Arthritica. Pag. 190.

CAP. VIII.

De *Syncope* Arthritica. Pag. 206.

CAP. IX.

De *Calculo Renum* Arthritico. Pag. 218.

CAP.

ELENCHUS.

CAP. X.

De *Asthmate* Arthritico. Pag.233.

CAP. XI.

De *Catarrho*, *Tussi*, & *Peripneumonia* Arthritica. Pag.264.

CAP. XII.

De *Phthisi* Arthritica. Pag.294.

CAP. XIII.

De *Angina* Arthritica. Pag. 316.

CAP. XIV.

De *Capitis Dolore*, & *Vertigine* Arthritica. Pag. 346.

CAP. XV.

De *Apoplexia* Arthritica. Pag.384.

CAP. XVI.

De *Paralysi* Arthritica. Pag.419.

CAP. XVII.

De *Doloribus* in Corpore vagis, fixis; de *Ophthalmia*; de *Erysipelate*; & *Achoribus* Arthriticis. Pag 456.

CAP. XVIII.

De *Epiphora*, & *Dolore Dentium* Arthritico. Pag.465

CAP. XIX.

Corollaria continet, cum Epilogo. Pag.471.

DE ARTHRITIDE ANOMALA, GENERATIM.

CAP. I.

ARTICULUS I.

CUM Materia peccans, & aliena, quæ *Arthritidos* sive *Primigeniæ*, sive *Symptomaticæ* Causa proxima, continens, & conjuncta est; post aliquam in Sanguine moram, Naturæ demum molesta, ideoq; expellenda, jam exilio parata est; permagni sane refert, quas in Corporis partes ea mittatur, qui-

bus in locis deponatur: Si enim in *Artubus*, maxime vero ſi in eorum Commiſſuris; ſicq; ut de ejus in Sanguinem reditu nullum ſit periculum; profecto quidem hoc eſt ipſum Naturæ propoſitum, quod in ſui defenſionem omni illa ſtudio, ſummis viribus attentat: hæc Morbi hujus ſolutio fida, ac commodiſſima: hæc *Arthritis* exoptatiſſima, quæq; jure merito nominetur *Regularis*.

II.

SIN aliter acciderit, & ad Corporis *Truncum*, ſive aliquam ejus partem, Materia fuerit appulſa, & in ea malum more ſuo machinata; longe alia rerum facies, alius eſt eventus: Nam aut nulla Morbi ſit ſolutio, aut ſaltem inepta, Naturæq; votis minime reſpondens. Novus ex eo Morbus exoritur, iſq; ſæpe periculoſus, ſæpe pernicioſus; indole, & ingenio, propter Materiam ab *Arthritide* ductam, admodum ſingulari. Atq; hæc iſtius Materiæ, in ea, quæ intus ſunt, e Sanguine ablegatio, & in iis commoratio; quandoquidem ex primo Naturæ inſtituto (quæ ſemper *Regularem* præfert, &, quoad fieri poteſt, molitur *Arthritida*) minime peragatur;

gatur ; verum multo aliter ex illius errato, vel defectione : hæc, inquam, *Arthritis* a nobis appellatur *Anomala* ; ea vocis iſtius ſignificatione, qua apud veterem * Etymologum legitur *Anomalia, id eſt, extra Regulam.*

III.

Arthritidum Anomalarum διαγνώσεις difficultatibus quamplurimis involutæ, tenebris denſiſſimis obſcuratæ ſunt ; ut autem excudam, & ante oculos ponam earum rationem aliquam generalem, omnino diſtinguendum eſt, inter eas *Anomalas*, quæ *Regulari* nullo præcurrente Paroxyſmo ſunt ; & eas, quæ regularem *Arthritidis* Paroxyſmum inſequuntur.

Illæ quidem Partium, quas afficiunt, Morbos tam mimice legitimos & exquiſitos imitantur ; ut internoſcere illas, & ab hiſce Charactere proprio diſcriminare, prorſus ἀδιάφορον exiſtimetur. Quis enim, e. g. Morboſam iſtam Affectionem, quæ in Corpore, ad hoc uſq; tempus immuni, neq; *Arthritidis* Paroxyſmo regulari vel

* *Iſidori* Lib. 1, Caput 27.

ſemel unquam tentato, vel ei (quantum apparet) proclivi locum habens, Anginam inducat; eamq; Anginæ legitimæ tam ſimilem, ut neq; ovum ovo ſimilius: quis, inquam, iſthuc malum; quis hanc Anginam, *Arthriticam* eſſe ſomniaverit? quando nulli teſtes, Symptomata nulla, vel minima quidem ex parte id arguere videantur. Nihilominus tamen *Arthriticam* eſſe poſſe hanc *Anginam*, omni dubio procul uſu medico confirmatum eſt. Quare prætermiſſis hiſce, quæ, ut nunc ſunt Symptomata, & eorum interpretationes, ſupra captum humanum eſſe cenſeantur; ad eas progrediar *Anomalas*, quæ, Paroxyſmum *Arthritidis* Regularem a tergo ſecutæ, *Diagnoſes* habeant probabiliores.

IV.

HÆ vero *Diagnoſes* non ex Caterva ſive Globo Symptomatum, ſimul ſemelq; concurrentium, (quod in Affectibus pleriſq; locum obtinet) expectandæ; ſed ex Symptomatum ſerie, vel Ordine, in longum producto, capiendæ ſunt. Ut autem iſtæ Catervæ, Συνδρομαὶ ab antiquo παθογνωμονικαὶ fuerunt nominatæ; ita quidem hi

Ordines,

Ordines, *Pathognomonici* non inepte nominentur.

Qui quidem *Ordines Arthritidum Anomalarum Pathognomonici*, pro iſtarum *Arthritidum* diverſitate, diverſi ſint, oportet; & quidem alias conveniunt, alias inter ſe magnopere ſunt disjuncti. Conveniunt in eo, quod ad unum omnes ab *Arthritide regulari* ſumant initium: quandoquidem, de *Anomalæ Arthritidos* ὑπάρξει minime unquam conſtabit, niſi de *Regulari Arthritide* præcurrente prius conſtiterit. Atq; hæc iſtarum διαγνώσεων pars prima eſt.

Diſcordant eo, quod, eodem loco incipientes, diverſas omnes ingrediantur vias: Uti Radii ejuſdem Circuli, ab eodem Puncto, nempe Centro, incipiunt; ſed in varia Peripheriæ Puncta deſinunt. Ut hoc Exemplo clarius oſtendatur, *Dyſenteria*, v. g., *Phthiſis*, & *Apoplexia Arthriticæ* conſentiunt in eo, quod ab *Arthritide* regulari, & in Artus ſæviente, exordiantur omnes: Verum, quoniam Miaſma nunc ad Inteſtina appulſum eſt, ubi loci *Dyſenteriam* facit; nunc ad Pulmonem, ubi *Phthiſin*; nunc autem ad Cerebrum, ubi *Apoplexiam*; iccirco *Arthriticæ* hujus *Apoplexiæ*, *Phthiſeos*, *Dyſ-*

ſenteria Diagnoſes ex Cerebri, Pulmonis, & Inteſtinorum, nempe ex locorum affectorum Signis, maxima ex parte ſunt eliciendæ. Atq; iſta Locorum, ab *Arthritide* in eos tranſlata affectorum, accidentia, Διαγνώσεων harum eſt quod reliquum.

Quoniam vero hi Affectus poſtgeniti, *Arthritidem regularem* nunc e veſtigio ſequuntur, nunc ex intervallo; eoq; alias brevi, alias longiori; magna profecto, ob hanc rem, earum eſt diverſitas. Alii Originem plene & plane confitentur *Arthriticam*; alii, utrum habeant, an ſecus, minime declarant. Adeoq;, ut Diagnoſes haſce finiam, hic *Canon* eſto iſtorum Affectuum *Pathognomonicus*, Quo certior *Arthritidos* regularis ὑπαρξις, & illius Materiæ, in ea, quæ intus ſunt, quo poſtea certior eſt Tranſlatio; eo confidentius *Anomalam*, & quidem in Parte jam nuperrime occupata, eſſe *Arthritidem*, poſſimus ſtatuere.

V.

CUM autem *Arthritidem* ea, quæ intus ſunt, *Anomalam* infeſtare dicam; vox [*intus*,] ut & alibi [*Partes internæ*,] uti etiam τὸ [*Anomalam*] & [*Truncus*] ſic a

me

me ſumuntur, ut *internæ Partes* ſint Trunci omnes: *Truncus* autem tres Ventres comprehendat, & cum Artubus (quorum reſpectu Partes ejus dicuntur *Internæ*) conſtituat univerſum Corpus. Ut autem Voces [*internæ*] & [*intus*] & [*Truncus*] ſenſu largiori, ita Vox [*Anomala*] ſtrictiori accipitur: Non enim omnes *Arthritidos* in Trunco *Anomalias*, non Artuum ullas, tractare propoſitum eſt.

VI.

HINC *Arthritidem* inter *Regularem* & *Anomalam*, quæ ſit Differentia, quod Diſcrimen, explicatu facillimum. Primum enim illa tantum Artus invadit, eorumq; præcipue Articulos; tum Humerum, & Coxendicem, tum ceteros omnes: Hæc Corpus reliquum; cujus Partes nunc *contentas*, nunc *continentes*, alias aliaſq; ſæpenumero adoritur, multifariam affligit.

Deinde, *Arthritidos* regularis, cuicunq; Articulo affixæ, quoſcunq; Artus pervagatæ Symptomata, ſimul ſumpta, inter ſe conſentiunt, ſimiliaq; faciunt *Pathognomonica*, & (quod de ſimilium Triangulorum lateribus ſolet dici) ὁμολογῦσι.

Nam in *Arthritide* regulari fixa, Dolorem fere perpetuo, Tumorem creberrime, Ruborem ſæpe, neq; raro Ardorem & Toſos cernimus: Et in Vaga Dolorem, unde ipſius nominis ratio, Vagum; cui nonnunquam accedit Tumor albus, & tanquam οἰδηματώδης. Contra vero *Anomalæ Arthritidos*, uti in locis ea longe plurimis eſt, ita longe plurima & diverſa ſunt Symptomata; in *Syndromas* ejus *Pathognomonicas* & numero plures, & valde diſſimiles (ſecundum partes ab hac *Arthritide* tentatas & affectas) diſponenda, & digerenda.

Poſtremo *Arthritis* regularis eſt a Natura potiſſime petita; maxima ex parte tuta, perpetuo deſideranda, Criſis; ut ad vitam ſervandam imprimis neceſſaria; neq; alium quemvis (niſi id caſu fiat) morbum gravem, & ærumnoſum habens ſupervenientem. Hæc contra ortus eſt ſiniſtri, & ex Naturæ fruſtratione; raro abſq; ægroti periculo, interdum ſummo comitata, exituq; crebro fatali. Adeo nempe a *Regulari* diſtinguitur *Anomala Arthritis.*

VII. ID

VII.

ID autem memoria tenendum, non ſolum exquiſitæ *Primigeniaq*; *Arthritidos* eſſe has Ἀνωμαλίας; verum etiam *Simulatæ Symptomaticæq*; : eaſq; eſſe *Arthritides Symptomaticas*, quæ *Primigeniam Arthritida* non tantummodo recte agentem, ſed etiam deviam, ſed *Anomalam* ſequantur, & in rebus permultis æmulentur. Hujus autem Verbi vis, & Interpretatio non ita intellegenda, ac ſi omnes *Symptomaticæ* ad *Anomalias* ἀδιαχρίτως omnes æque proclives eſſent; e contrario, has illis ſæpius, & longius excurrere, & quidem ad alios corporis locos, eſt exploratiſſimum.

VIII.

AT Truncum illa univerſum non æqualiter infeſtat, aut pari modo lædit; verum, ut in Provincia Exteriori *Arthritis Regularis*, ſedem in Pedibus principalem ponit; quam creberrime frequentat, habitatq; conſtantiſſime: aliam ſecundi ordinis ſedem elegit, nempe Manus Articulos; quos aliquanto rarius, ſæpe tamen inviſit: alias habet tertii, videlicet Genu,

Genu, Cubitum, Humerum, & Coxendicem; quos Articulos adit, quasi invite, omnium rariſſime. Ita quidem in Provincia interiori, ſive Corporis Trunco, *Arthritis* ſe gerit *Anomala.* Namq; omnium ſæpiſſime Ventriculum, & Inteſtina petit, & in iis Tyrannidem exercet: hinc Ἀνορεξία, Δυσπεψία, *Vomitus*; hinc *Colica, Dyſenteria, Diarrhæa*; hinc interdum *Abſceſſus Arthriticus.* Sæpe Caput, tanquam Arcem munitiſſimam, aggreditur; & nunc *Vertiginis*, nunc *Cephalalgiæ*, nunc *Apoplexiæ* partes ſuſtinet *Arthriticæ.* Aliquando etiam in Nervos ſe inſinuat; unde *Paralyſis Arthritica*: Non raro Pectoris regionem, ſpirandiq; tentat organa; & eſt vel *Aſthma*, vel *Tuſſis*, vel *Hæmoptoe*, vel *Phthiſis Arthritica.* Aliquando etiam Fauces invadit, & ſub *Anginæ* vultu ludificat ægrotos. Interdum Gingivas, & appellari ſolet *Dentium Podagra.* Interdum Renes afficiendo *Calculum* infert, *Dyſuriam*, *Stranguriam*: Alias, ſcil. aliaſq; Trunci partes, Viſcera, Membranas, Muſculos, Glandulas, Tendines, Ligamenta, ne dicam Oſſa penetrat inficitq; ut in omni Trunco, quod ea liberum, & ex toto ſit immune, vix reperiatur.

IX. NE

IX.

NE cui vero *Arthritidi* videatur alienum, tot ei, vel erranti, *Anomalias* obtingere; inq; Morbos, ſi eorum facies ſpectemus, numero tam multos, natura tam diverſos, illam diffindi, & diſpertiri; hoc cum animo cogitet; Primum, Virus *Arthriticum*, ſanguine commiſtum, una cum eo Corpus univerſum circumvehens, in ſingulos Ventris ſinguli receſſus, in partes Corporis omnino omnes immitti, earumq; Adyta intrare. Deinde, iter ad Articulos non adeo recta facere Miaſma illud, ut in aliis corporis regionibus minime unquam divertatur; verum ex contrario, ad Partem Trunci aliquam appulſum, in ea ſæpe morari, ſedemq; tanquam propriam occupare. Poſtremo, illa commoratum, illius Affectum aliquem, ſed novi moris Affectum, ſed *Arthriticum* inducere tum poſſe, tum etiam ſolere. Ut *Arthritidis* imperium, uſquequaq; dilatatum, amplum eſſe conſtet, pariterq; fere atq; humanum Corpus immenſum.

X. CAU-

X.

CAUSÆ loco proximo perpendendæ veniunt; Eæ vero, uti mihi videtur, ita ſe habent. Alia eſt *ipſum Miaſma Arthriticum*, vel in Sanguinis ſinu incluſum; vel ad Corporis Extremitates amandatum; quod tamen, iis minime defixum, aut inhærens, repercuſſu proclive ſit, & in Trunci Organicam partem aliquam facile repellatur.

Alia *in ipſis Trunci partibus*, quæ Miaſma depoſitum accipiunt, ineſt. Earum enim infirmitas & ἀτονία major, minor; eaq; interdum naturalis, alias acquiſita, reddit eas *Arthritico* plus minus oneri ferendo idoneas. Atq; hæ duæ Cauſæ *internæ* ſunt, & Procatarcticæ, & in *Anomaliis* hujuſce generis quibuſcunq; locum obtinent.

Alia eſt *externa*, & evidens Cauſa; uti Emplaſtra, Cataplaſmata Ἀποψυκτικὰ, Frigus, & quidem omne, quod Materiam, vel a τοῖς ἔξωθεν repellens, vel iis affigi prohibens, ad ea, quæ intus ſunt, illam intrudat. Atq; hæc Cauſa frequens & pervagata, minime vero conſtans, & perpetua eſt. Trunci enim partes aliquando debiles,

debiles, & ἄτονοι, nulla omnino urgente vi externa, onus per ſe recipiunt, ultroq; ſuſtinent.

XI.

DIFFERUNT inter ſe *Arthritides Anomalæ*, Primo, ſecundum *Locos ſive Subjecta*: Alia enim eſt Ventriculi; alia Inteſtinorum; alia Pulmonis; alia Faucium; alia Cerebri; alia Nervorum; &c: Et quidem adeo differunt, ut, tot diverſæ inter ſe Morborum Species, a pleriſq; omnibus fuerint exiſtimatæ.

Tum, in eodem Subjecto, differunt ſecundum *Cauſas*: Ut enim illæ varietate magna diſtinguuntur; ut illæ nunc fortius, nunc remiſſius agunt; utq; hoc illoq; modo, πολυτρόπως implicantur; *Anomaliarum* oritur *Arthriticarum*, quæ pari gaudet diverſitate, vis & copia ſimiliter varia.

Dicam planius, & diſtinctius; primum *ratione Materiæ*, ſive Cauſæ continentis; quam modo puram putam *Arthriticam*, modo alienam; uti *Scrofuloſam*, *Scorbuticam*, vel iſtiuſmodi aliam, habet hæc *Arthritis*: Modo Materiam recta e Sanguine effuſam; modo ab extremis Partibus tranſlatam: Modo in iis Partibus ſævientem,

tem, Membranas acriter rodentem; modo mollem, & edentulam: Modo in iis nuperrime; modo ex intervallo. Unde *Arthritidum Anomalarum* multiplex varietas, discrimen ingens.

Deinde, *ratione Subjecti*, nunc illud a Natura debile; (uti sunt Glandulæ ferme omnes:) nunc Materiæ vitiosæ a Sanguine secernendæ Natura destinatum; (uti præcipue sunt Conglomeratæ:) Nunc malis moribus illud debilitatum; (quod in Ventriculo sæpissime observatur;) nunc, prægresso aliquo morbo, (quod in Hæmoptoicorum Pulmone,) susci-piendo Miasmati *Arthritico* magis paratum est: Unde etiam harum Differentiæ *Anomalarum* pæne innumeræ. Alia porro est Differentia, ad hunc ordinem referenda: Nam ab alio *Subjecto*, uti a Faucibus, ad Artus facillime, sua quasi sponte adit; expeditissime, promptissime demigrat: ab alio, uti a Nervis, non nisi difficillime removetur, & summis Medicinæ viribus; remediis, veluti μοχλικοῖς; interdum vero ne quidem ullis. Unde etiam ἐν τῷ θερα-πεύειν harum *Anomalarum* magna diversitas.

Post-

Postremo, *ratione Causæ externæ*; nonnunquam mero Extremitatum robore, Partium internarum ἰσορροπίαν exuperante; sæpe Emplastris, Cataplasmatis, Unguentis, Linimentis repellentibus; nonnunquam Aere perfrigido; nonnunquam Pedum, in Aquam frigidam, vel salsam immersione; alias Ligaturis, aut Tibialibus nimis angustis fit *Arthritis Anomala.*

Ex hac Varietate qua *Subjecti*, qua *Causarum*, *Arthritides* sunt *Anomalæ* tam variæ, tamq; multiformes, & detectu sæpe tam difficiles; ut vel *Æsculapio*, vel *Herculi* Medico faceſſant negotium.

XII.

MEDENDI Indicatio generalis est, ut *Arthritide Anomala* pars affecta quam citissime, quam tutissime levetur. Hoc autem fit, Materiam in ea depositam partim e corpore evocando, partim in Artus transferendo. Evocatur e corpore materia modo Venæsectione, modo Catharsi, modo Diaphoresi, modo Epispasticis, modo Apophlegmatismis, modo Errhinis: Quæ quidem omnia, sicut hujusmodi cætera, quandò *Arthriticis* omnibus *Anomaliis*

maliis ſimili nequaquam modo adverſentur; verum e contrario, aliis alia: Quæ illorum auxiliorum quibus *Anomaliis*, quaq; ratione opponantur, infra ſpeciatim explicabitur.

In præſentia dicam, e Corpore materiam evocantibus (quæ primo loco erant) etiamſi crebro neceſſariis, non iis ita crebro ſolis, ægrum ſanari; interdum lædi: *Lædi* nimirum, quoties perperam & imprudenter electa, vel incaute & ſupra modum ea fuerint adhibita; unde nonnunquam malum augetur, aut alias ægri conditio pejor reddita eſt. *Non autem ſemper ſanari*, quia Materia, quæ relicta eſt in corpore, *Arthritica*, tametſi Evacuationibus retuſa, quando jam maturata & ad ἄκμὴν eſt evecta, brevi ſe attollet, iterumq; turgendo criſtas eriget, neq; niſi propriis excerniculis (id eſt, Glandulis Articularibus) ejus fiat excretio, vel minimum Artubus appoſitio, Sanguini quies erit. Præmiſſis igitur, qua par eſt, Evacuationibus, optime fæliciſſimeq; Curatio perficitur, per Materiæ in Artus tranſlationem. Hoc enim ipſum eſt Naturæ propoſitum; hoc illi maxime optatum; quod dum molimur, ei laboranti, neq; alienum ex more, & qua via ſoleat debeatq;

extur-

exturbanti, ferimus ſuppetias. Ἃ δεῖ ἄγειν, ὅκη ἂν μάλιϛα βέλτη [ἡ φύσις,] ταύτῃ ἄγειν, διὰ τῶν ξυμφερόντων χωρέων. Hoc eſt, *Quæ educere oportet, eo ducenda, quo maxime Natura viam affectat, per loca convenientia. Hippocr.* Aphoriſm. xxi. Lib. 1.

Medicamenta, huic Intentioni apta & inſervientia, ſunt duum generum: Quæ Ore ſumpta materiam in Artus amoliantur; quæq; extra iis admota, eo illam invitent.

Interna, *Arthritidem expellentia*, ſive ποδαγραγωγὰ, ſunt e Claſſibus Cardiacis, & Diaphoreticis, magna ex parte, ſelecta Præſidia; uti

Pulveres *Zedoariæ, Contrayervæ, Gentianæ, Serpent. Virg. e Chel. C. C. Purpureus* Batei; *Lapid. Goani, L. Contrayervæ*; *Species Diambræ, Confect. liberantis*; Cl. Fulleri *Pulvis Alexipharmacus*; *ejuſdem P. Stomachicus amarus*; Cl. Williſii *P. Bezoarticus*; *Pulvis Ruber* Exonienſis; *Flores Salis Armoniaci*; *& id genus alii.*

Electuaria, *Theriaca Andromachi, Mithridatium, Elect. de Ovo.*

Spiritus *C. C. Simp. vel Succinatus*; *Sp. Sanguinis humani, Urinæ, Volatilis Oleoſus, Serici, & ejuſmodi alii.*

Vinum *Album Gallicum, Campanum, Mosellanum, Rhenanum, Burgundicum, Burdigalense, Lusitanicum; Pomaceum, maxime subacidum.*

Quoniam autem *Ferro*, ad extrudendam *Arthritida*, nihil potentius inveni; aut quod Ægrotanti sæpius sit auxilio: quod efficax, & tutum; quod annorum usu multorum a me expertum, ejus *Præparatum* accipe.

℞ *Limaturæ Ferri* ℔ ß; *Sartagine, vel Patella terrea, vitro obducta, Urina madefac humana; æstivo Sole, vel ad Ignem sicca; iterumq; (Spatula Ferri particulas, ne coalescant, bis in die agitando) irrora; donec abeat in Rubiginem Massa. Exesam, & Rubigine confectam eam in Mortario ferreo contunde: Tusam, & in Pulverem redactam Situlæ, quatuor circiter Congios Aquæ fontanæ continenti, injice. Pulverem cum Aqua commisce. Hinc post quadrantem, Aquæ, quod summum est, & minus turbidum, leniter detrahe; & ad Pulveris, in ea natantis, siccitatem evapora. Quod in situla relictum est humoris, similiter evaporetur. Pulvis in fundo crassior Urina irroretur; &c. uti prius: Itaq;*

Nu-

Nutritio, Tritura, perq; Aquam Separatio repetatur, donec omne Ferrum in Pollinem mutabitur. Chartæ Emporeticæ, Coni in formam circumvolutæ, Pulveres ſiccatos inde; Aquam fontanam ferveſactam, paulatim, & per vices, ſuperaffunde; donec urineoſo ſale penitus abluto, exſtillabit Aqua inſipida. Pulverem denuo exſicca, & uſui ſerva.

Eſt illa *Rubigo Ferri* ſubtiliſſima, merum *Alcohol*; non ſolum *Arthritide*, verum etiam Chronicis pleriſq; aliis, Ægrotantibus, præcipue teneris & imbecillibus utiliſſimum. Doſis ℈ſ, ſemel, bis in die, pro re nata.

Pulvis Ruber Exonienſis *ita præparatur.*

℞ *Cucumin. Anagallid. Scabioſ. Dracontii, Betonicæ, Scordii, Tormentillæ aā* ʒiiii, *miſce; inciſa digere, igne arenæ, horas* xxiiii, *in Vini albi Luſitanici* ℔iiii, *Vitro probe claſo. Tunc fiat Colatura, & Expreſſio.*

℞ *Boli Armenæ pul.* ℔i. *Infuſo prædicto in ſpiſſitudinem Linimenti temperetur; crebro agitetur; ſole exſiccetur; rurſus irrigetur, &c. Itaq;*

Massa Infuso nutriatur: At cum ultima ejus selibra, illi addatur

Mithridatii ʒi,
Diascord. ʒiſs,
Conf. Alk.
Pul. Rad. Curcumæ aā ʒſs,
Serp. Virg.
Croci Brit. aā ʒii, *misce, exsicca; f. Trochisci, vel Placentulæ; solis æstu durandæ, loco calido servandæ. Dosis* ℈i, *ad* iſs, *vel* ℈ii.

Ad *Arthritidem* expellendam *Pulveres, Boli, Pilulæ*, post Evacuationes necessarias exhibendæ.

℞. *Ferri hujus Nutriti, sive Alcohol Martis* ℈ſs, *Sacchari albiss. gr.* xv. *Pul. Nucis Myrist. gr.* v. *f. Pulvis, cum Vini Haustu assumendus.* Vel

℞. *Pul. e Chel. C. C.* (vel *Lapid. Contrayervæ*, vel *de Goa*, vel *Rubri*) ℈i, *Alcohol Martis* ℈ſs *f. Pulvis.*

℞. *Ther. Androm.* ℈i (*ad* ʒſs) *Alcohol M. gr.* v, (*ad* x) *Syr. Garyoph. q s. f. Bolus.* Vel

℞. *Pul. e Chel. C. C.* (vel *Alexipharmaci*) ℈i, *Spec. Diambræ, Ferri Nutriti* aā ℈ſs, *Conf. Alk. q s. f. Bolus.*

℞. *Pul. Serpent. Virg.* ℈i, *Alcohol Martis* ℈ſs, *Ol. Absynth. Chym. gt.* i, *Extr. Cent. q s. f. Pil.*

Detur

Detur aliquod ex hiſce Compoſitionibus, ſemel, bis, terve in die; uti res Ægroti poſtulet, & patiatur; cum idoneo vehiculo, *Vino* puta, *Pomaceo*, vel *Julapio Cardiaco.*

Si Liquidum malis, in eundem finem propinetur *Infuſum amarum, cum Tinctura Martis, vel ejus Alcohol.*

℞. *Rad. Zedoar. Gentian.* aā ℥ii,
Cacum. Abſ. Rom. Agrimon.
Cort. exter. Aurant. ſiccat.
Croci Brit. aā ℥i; *miſce, & digere, in Vini rubri Luſitanici* ℔ii, *ad idoneam alterationem: Tunc ſ. Colatura. Doſis* ʒiii, *cum Alcohol Martis gr.* v, *ad* x.

Sunt & alia Medicamenta, *Arthritidi* protrudendæ apta; quæ *Anomalis* quibuſdam ſingularibus occurrunt, & ſuis in locis tradentur: hæc autem maxime communia.

Internis hiſce ποδαγραγωγοῖς, vel hujuſmodi aliis, dies quatuor aut quinq; uſurpatis; ſi in Artubus nihil excitabitur Doloris, ad ea, quæ extra impoſita *Arthritidem* ad τὰ ἔξωθεν eliciant, deſcendendum eſt. Articulo dolere ſolito admoveatur *Empl. ex Gummi Caranna*, vel *Oxycroceum*, vel *Cephalicum, cum Picis Burgund. dimidio,*

dio, triente, vel quadrante. Valet *Urticatio*, Veteribus in uſu adverſus Dolorem Iſchiaticum: Valent *Balnea*, ſed calidiſſima; uti etiam *Pelles Animalium* recens detractæ. Vel applicetur *Ceratum illud viride, ex quo fiunt Petaſothecæ*; vel, ſi vires Ægri ferant, & res in dubio verſetur, *Phœnigmus.*

℞. *Fermenti vet. partes* ii,
Sem. Sinapios,
Raſ. Raph. Sylveſtr. Allii,
Cacumin. Rutæ; *Fimi Columbini,*
aã partem unam; *cum Aceto Vini*
albi contunde; *ad ſpiſſitudinem*
Cataplaſmatis redige.

Admoveatur ejus Portio, quam ferri poteſt, calidiſſima; cum veſtitu apto, Laneorum nempe involucris; & quam primum illa refrixerit, donec Tumor erit, uſq; eo renovetur. Ægrotanti, ſi inter cruciatus animo defecerit, *Julapium Cardiacum*, vel, quod præferre ſoleo, *Vinum* aliquod generoſum ſæpius propinetur. Tumori demum facto, ne Sanguini reddatur in eo contentus Humor, *Epiſpaſticum*, cujus beneficio is educi poſſit, applicetur.

Ubi

Ubi nulla præſentis auxilii neceſſitas, aut Ægrotus debilis, & tener, Doloris fuerit impatiens; Tibiis, vel Cubitis (prout *Arthritis* imos, vel ſupremos Artus ſolet occupare) primum *Epiſpaſticum* commune ſuperponatur; quo duodecim vel duodeviginti horis poſt detracto, imponatur id, quod ſequitur.

℞. *Axung. Porcin.* ℥iiß. *Empl. Melilot. ſ.* ℥iß. *Pul. Cantharid.* ℈i. *m. f. Emplaſtrum.*

Hujus *Epiſpaſtici* auxilio, dies ſex, octo, vel decem educatur, quamdiu nempe viſum fuerit, ἐχρῆν δὲ ἕως. Quacunq; via progrediare, ſalutaris hæc Severitas, inanem omnem Clementiæ Speciem longe multumq; vincens, *Arthritidem* paucis diebus ſolet allevare. Ita falſum eſt quod effluit, ut ex eo ſæpe Pruritus, & partium aliquando vicinarum Inflammatio; & tam diutinum eſſe flumen obſervatur, ut ne perpetuum ſit, interdum extimeſcat Æger. At, quantum mihi notare licuit, inanis hæc Solicitudo. Nam Ichore ſupervacuo exulante, concidunt Symptomata: ex quo Æger vegetior, Appetitu avidiori, Animo majori eſt donatus; ab *Arthritidis* acceſſione nova ad tempus aliquod incolumis.

Atat! Tribum *Arthriticorum* delicatam, mollem, & doloris impatientem instare video; quæ periculum ex dolore metiens, & ex ἀλυπίᾳ felicitatem, omnem hanc *Arthritidis* expellendæ Medicinam, illiusq; Professorem Crudelitatis arguit; neq; inter hæc Tormenta (*Phænigmos* scil. aliaq; Dolorem excitantia) aliter, quam in *Phalaridis* Tauro, Vivi contendit; neq; sine indignatione quadam me objurgat, acsi verbis *Æschyli Prometheis* usa.

Ελαφεὸν, ὅστις πημάτων ἔξω πόδα
Ἔχει, θρασυνεῖν, νουθετεῖν τε τὺς κακῶς
Πεφασμένους. Id est,

Facile, quisquis Pedem extra mala habet, adhortari, & monere infelices.

Et, ut verum fatear, querimonias hac de re me plus semel audivisse, non dissimulabo. Pii autem Medici est, dum Morbum sedulo & artificiose conatur relevare; quicquid in ea re occurrat impedimenti, studio & constantia vincere; vel patienter ferre. Exponenda igitur his hominibus est *Arthritidos Anomalæ* malitia; & quanto melior, & mitior sit hæc Crudelitas, quam per Misericordiam Methodus.

thodus: Illa brevi, & tolerabili Dolore Sanitatem; hæc Quiete, multo deteſtabiliori, Mortem accelerat.

HIS in genere præmiſſis, ad *Anomalas Arthritides* ſpeciatim explicandas, jam nunc aggrediar.

CAP. II.

De Ventriculi Affectibus Arthriticis.

ARTICULUS I.

A *Ventriculi & Inteſtinorum* malo, nempe Dyſpepſia, creberrime potiſſimeq; naſci *Arthritida primigeniam*; ex ejus Doctrina, luculenta & idonea, liquido patebit. Ejuſdem *Arthritidis*, uti etiam *Symptomaticæ*, naturam exquirenti manifeſtum erit, nullam in univerſo corporis Trunco partem, *Ventriculo & Inteſtinis*, eam utramq; perfectam anteponere; nullam frequentius ingredi; nullam diutius tenere; nullam gravius affligere; nul-

nullam ſæpius repetere. Quæ quidem res, uti Methodi noſtræ, ab *Arthritide* eorum *Anomala* incipientis, rationem abunde comprobat; ita quidem merito requirit, ut, quæ ſit hujus ſæviciæ frequentiæq; cauſa, ſtudioſe examinemus.

Quo vero clarior & dilucidior *Anomalarum*, haſce Partes ſic infeſtantium, expoſitio ſit; de iis, quæ in *Ventriculo* locum habent, hoc Capite; de iis, quæ in *Inteſtinis*, ſuo ordine poſtea diſputabimus: Ut, in quibus ea inter ſe concordent omnia, & in quibus diſcrepent, ex conjunctis & juxta ſe poſitis facilius innoteſcat.

II.

UT *Ventriculum Arthritis* occupet, & in eo commoretur, duo videntur eſſe neceſſaria; Primum, in Sanguine Miaſma *Arthriticum*, ſive nativum, ſive malis moribus acquiſitum. Sæpe quidem nativum, huic Affectui ſuo Marte generando, par & æquale reperitur: Sin Ebrietate, Gula, vel utraq; id adaugeatur; fortius inde factum, omnem molitur efficacius acceſſionem, præcipue *Anomalam*. Neq; tantum modo ineſſe ſanguini, & cum eo circumvehi ſufficiet; niſi etiam in fugam abi-

abiturum; niſi exilio, quocunq; vult Natura, fuerit paratum. Alterum eſt, ut huic Miaſmati accipiendo; in Tunicarum vel Fibrarum intervalla adſciſcendo, *Ventriculus* accommodetur; & ad illud in receſſus intimos admittendum, aptus & conveniens ſit.

III.

ADVENAM illum accipit *Ventriculus*, ſæpe propter Imbecillitatem ab incunabulis ductam, ipſoq; ortu factam; ob quam in illo aſpellendo arcendoq; partes minime poſſit ſuſtinere.

Et quidem tanti, ad inferendum hunc Affectum, momentiq; tam magni, eſt hæc Imbecillitas; ut ex iis, qui eo laborarunt, antea *Ventriculo* laborare, pleriq; omnes invenirentur. Illa vero, quam dixi, Imbecillitas aliquando ſubita eſt, &, uti conjicio, ex improviſo: Quoties nimirum Venere abſumantur; vel, ex Dolore, Timore, aliove quovis Animi Pathemate, recedant Spiritus animales; *Inteſtinorum* Membranæ flaccefcant; itaq; advenæ, ſeſe intrudenti, non ad [illegible] adverſentur, atq; adeo viam aperiant. Cujus quidem rei, (*Anomaliæ* videlicet, hoc

in

in loco *Arthriticæ*, a Mœrore inductæ,) Exemplum mox ſubjiciam.

Nonnunquam autem crudum, acidum, bilioſum, aliudve aliquod ineptum & vitioſum, in *Ventriculo* coacervatum, Miaſma illuc allectat, &, Tunicas ejus irritando vellicandoq;, ut in iis illud deponatur, efficit : Non alio modo forſan, quam, in ambitu Corporis *Epiſpaſtica*, *Phœnigmi*, & id genus *Attrahentia* vulgo dicta, Cutim mordendo ſtimulandoq;, Serum, & nonnunquam ipſum Sanguinem ad ſe invitant, & quaſi attrahunt. Quod quidem uſu venit admodum frequenti ; ſic, ut in Cauſis hujus *Anomaliæ* Procatarcticis nihil, ut opinor, frequentius.

Interdum Miaſmatis, in *Ventriculum* miſſi, Cauſa eſt externa; uti *Cataplaſmus*, *Emplaſtrum*, aliudve quodvis iſtiuſmodi repellens; quo, ne extra in Articulis maneat, neve in eos emittatur *Arthritis*; verum è contrario, ut in *Ventriculum* pellatur, effectum eſt creberrime. Atq; huc referri Frigus oportebit; ſeu Balnei, ſive Aeris fuerit : & quidem, multum hac in re valere Frigus externum, iterum & ſæpius obſervavi.

Ex

Ex hiſce Cauſis qua Antecedentibus, qua Evidentibus; ſed ratione, modo, & ἐνεργείᾳ alias alia, valdeq; inter ſe diverſa operantibus; *Anomalias* notare licet, in *Ventriculo Arthriticas*: quarum ☉ ☽, ut ad illa deſcendamus, plerumq; tale eſt.

IV.

CUM *Arthritis* aliquandiu *Regularis* fuit, & in Artubus acceſſiones receſſioneſq; multas ex intervallis iteravit; ſæpe quidem videmus, Paroxyſmum ejus, vel ex *Frigore*, *Emplaſtro*, *Cataplaſmo*, *Unguento*, vel iſtiuſmodi aliquo externo repellente; vel poſt ſatietatem, aut crapulam, & in victu Erratum aliquod, nunc abſcindi abrumpiq;; ſi nempe eſſet: Sin nullus fuerit tunc temporis Paroxyſmus, ſpatio præter morem excludi prorogariq;. Hanc Paroxyſmi regularis ſive interruptionem, ſive intermiſſionem, nonnunquam ſequitur Ἀνορεξία, Cibi faſtidium; eiq; poſtea ſe adjungit Pectoris gravitas; & deinde Ructus, Vomitio, & interdum Cardialgia. His ſæpe additur *Inteſtinorum* Oppreſſio, Dolor, Conſtrictio, & aliquando Æſtus, Reſpiratio impedita & anguſta, Oſcitatio crebra, Cephalalgia, Vertigo, & interdum Mœſtitia,

ſtitia, Σπότωμα, Faciei Pallor, & poſt aliquod tempus Imbecillitas univerſalis, & totius corporis Macies.

Etſi hæc Symptomata fortaſſe nunquam in eodem Corpore ſimul ſemel obſervantur omnia; ea tamen horum Caterva creberrime videtur, quæ *Ventriculum* maxime, ſecundum eum *Interanea*, malo quodam inteſtino affici, gravariq; ſignificet; eiq; κατὰ Συμπάθειαν ἐπιγίνεσθαι, tum imo Ventre, tum medio, tum etiam ſupremo, cum ſyſtemate Nervino, ea, quæ recitavimus, Symptomata: quod ea ſingulatim examinanti facillime patebit.

Abs quo hæc intus oboriuntur, rara in Extremitatibus *Arthritis*. Fixus, vagus Dolor, Tumor, rarus. Qui diu Clinicus fuit, nonnunquam, hunc in modum affectus, expedite & prompte ambulat. At, quod externo omni Dolore pejus, magis indies inteſtina mala magiſq; ingraveſcunt: Sic, ut Æger (niſi fortunate *Deus* ſe interpoſuerit, &, vel Tempeſtate ab immoderata & perfrigida, ad mitem & benignam mutata; vel Medicina appoſite adhibita, reducta fuerit *Arthritis regularis*) inedia, languoribus, & dolore confectus, è medio ſenſim abiens, poſt menſes aliquot triſtiſſime actos, Mortem demiq; miſellus obeat.

QUI-

V.

QUICUNQUE hæc Symptomata, maxime vero eorum Ordinem, quo ex aliis emanent alia, judicio rite ponderaverit; mecum, ut opinor, ſentiet; *Arthritidem*, olim regularem, nunc *Anomalam* fieri, & in *Ventriculum* divertere. Cujus rei probabilitas ex hiſce paucis, ſimul conſideratis, omnino ſumi poteſt. Primum, quod nullum unquam hominem, niſi *Arthriticum*, adoriatur hic Affectus. Deinde, quod nec eum, niſi Miaſmate *Arthritico*, eoq; maturo, & volatili turgentem. Deinde, quod neq; illum, niſi vel a Paroxyſmo vacuum; vel eum habentem interciſum, imperfectumq;. Deinde, quod è veſtigio ſequatur rectæ *Arthritidos* defectum. Quibus omnibus, uti par eſt, penſitatis, nihil veroſimilius videtur, quam quod *Arthritidos* materia, *Ventriculum* appulſa, dictam moveat Tragœdiam. Hujus autem Opinionis Fides ut amplius ſtabiliatur, hoc, quo nihil clarius, nihil luculentius optari poteſt, unum ſuperaddam; nempe quod, *Arthritide regulari* denuo inducta, (id eſt, Materia *Arthritica* à *Ventriculo* in Artus amanda-

ta)

tà) nihil huic Affectui citius, nihil tutius medeatur.

VI.

SENES hac *Anomala* maximopere conflictantur; quorum Sanguis, in Miasmate, per ætatem ingravescente, expellendo; quorumq; Viscera, propter imbecillitatem ætate crescentem, in eodem avertendo, minus valent. Sed non iis propria est habenda; quando in adultos, in illis juniores sæpenumero cadat: Et quidem adeo, ut *Anomaliarum*, quotquot sunt, *Arthriticarum*, nulla unquam, quod meminerim, magis. De cujus rei Causa, ut conjecturam faciam, nihil magis in promptu, aut verisimilius habeo dicendum; quam istam in victu incuriam; licentiam istam (inutilem dicam, an pernicioſam?) qua istius ætatis Homines in mala se innumera immergunt. Quod ut pateat, unicum isthuc adjicere necessum est, in Juvenibus ab errato in potu aut cibo, incipere eam quam sæpissime solere.

De Anni tempore, quo potissime gliscat, enuntiari potest; etiamsi nullum illa non arripiat tempus, nullo tamen magis vigere, quam Autumno; quo, ad spu-

mam

nam omnem *Arthriticam* e Sanguine eructandam, vires exerit Natura, & ut illam ad ſe alliciant, per Fructus horæos æſtate devoratos, & in ductu ſuo retentos computreſcenteſq; Inteſtina præparantur.

VII.

HÆC quum hujuſce *Anomalæ* ratio ſit creberrima; operæ pretium eſſe videatur, eam cum *Arthritide regulari* paucis comparare, & utramq;, quaſi trutina, examinare. Age igitur, calculum ineamus, & initio, quod in confeſſo eſt, ponamus, Diatheſin in Sanguine *Arthriticam* tam hanc, quam illam præcedere. Deinde Miaſmatis e Sanguine ablegationem ſimiliter utramq; anteire: Et quidem, in his duobus, eis inter ipſas convenire.

At, quod altero loco dicendum, in quibus ſecum diſſentiant, ſunt quam plurima. Nam in Acceſſione regulari ſanguinis Orgaſmum, Pulſum celerem, Carnis æſtum, eumq; aliquando ingentem, Naturæ nixum molitionemq; plus minus intenſam obſervare licet: Contra vero in *Ventriculi Arthritide*, nihil horum evenit;

at Anxietas, Inquietudo, Languores ægrotantem urgent. Illa Naturæ vegetæ, vividæq;, & magnum aliquod moventis opus; hæc fatigatæ, hæc oppreſſæ, & oneri ſuccumbentis. Poſtremo, illa Vitam reddit ſecuriorem, hæc Mortem imminentiorem. Tantum inter haſce *Arthritides* eſt diſcriminis; & tam certo, ſi earum altera *Regularis*, altera huic contraria eſt.

VIII.

NEQUE de iſtarum *Anomaliarum* Hiſtoria, vel ejus Fide, derogari quicquam arbitror; ſi forſan earum aliqua (prout diverſæ ſunt, & earum numerus pene infinitus) ſine ulla ſive e prædictis, ſive alia quavis evidenti Cauſa, fiat; vel, ſi una cum Paroxyſmo regulari, non autem poſt eum, uti nos ſtatuimus; vel, ſi ab ejus interruptione intervallo, quam propoſuimus, longiori. Quandoquidem fingi poteſt, in ipſis hiſce *Anomaliis* quædam ineſſe perfectio; quam in Deſcriptione nuper allata conati ſumus exprimere: Et quotquot eam habent *Anomaliæ*, cenſeantur ἀνεμβεῖς, ſuoq; genere abſolutæ; quæ vero carent, & ab ea deſciſcunt, minus

minus perfectæ: De quibus tamen omnibus ſententia, per regulam datam, per *Anomalam* abſolutam, facillime ferenda eſt.

IX.

ILLA porro Symptomata, quæ dicuntur *Hypochondriaca*, notitiam *Arthritidum* in Ventriculo *Anomalarum* identidem obſcurant, earumq; Diagnoſin interturbant. Nam cum ea Senes ſæpiſſime invadant; eoſq; maxime, qui poſt madidam, & temulentam juventutem, mutata vitæ ratione, ſenectutem degunt ſobriam & ſiccam; a Vino abſtinentia Languores fere perpetuos, Ructus, Anxietates, Triſtitiam, & nonnunquam Dolorem, aliaq; *Ventriculi* mala non raro infert; quæ *Anomalam* in eo *Arthritidem* diuturnam (qualis ea interdum eſt) non parum æmulantur. Ut autem eam internoſcat, & ab Affectu Hypochondriaco diſtinguat; ejus inſultus explorare, modos eorum, vehementiam, & intervalla perſcrutari, medentem oportebit: Unde ab illo iſtam facile diducet.

X.

HISCE libet adjicere, perinde fere esse, si *Anomalam*, ut per se est, spectemus, utrum Artubus relictis in *Ventriculum* Materia directo se insinuet; an vero primum in Fauces, in Partem aliquam contusam, aliamve quamvis; & tandem, quasi per circuitum, ineat *Ventriculum*: quum diversa ista progrediendi via, ad naturam hujus *Anomalæ* permutandam, ne hilum quidem faciat.

Idem etiam erit, sive *Anomala Arthritidem* fixam, sive erraticam sequatur, sive neutram harum; sed Miasma, sine ulla in Artubus mora, e Sanguine recta in *Ventriculum* mittatur: Idem, inquam, erit; modo mitti constet. De istarum *Anomalarum* natura, eandem nempe esse omnibus, nihil dubii est; de earum ἰσάξει modo certi essemus.

Hoc autem adnotandum, uti ætate provecti, (quod supra positum est) quam juniores: Ita labe *Arthritica* ab ortu inquinati, quam integri; grandioribus, quam maturis, Parentibus oriundi; Appetitu malo, quam bono donati; *Arthritide* frigida, & languenti, quam calida & acri dolere

dolere ſoliti; *Anomaliis* his aſſueti, quam iis ſemper liberi, hac *Anomala* citius, & diutius ægrotant.

XI.

MEDENDI Indicatio *Ventriculum* quam citiſſime, quam tutiſſime levari, & ab *Arthritide*, ei incumbente, liberari poſtulat; quem in finem duo ſemper conſideranda, ut & ſæpe exequenda veniunt.

Prius, ut per Catharſin idoneam, & ægroti rebus convenientem, impura & aliena iſta maſſa, in *Ventriculo* contenta, qua ad eum quaſi attrahi, & (tanquam compede) in ejus Tunicis detineri ſolet *Arthriticum* Miaſma, foras per Os, per Anum eliminetur.

Poſterius, ut peracta Catharſi, vel, ſi nullius uſus erit, prætermiſſa, *Ventriculo* dimoveatur, in extremas Partes exulet *Arthritis*: De quibus ordine.

Si Reſpiratio anguſta & præpedita, ſi *Ventriculi* gravitas & inflatio, maxime vero ſi Ructus, ſi Nauſea, ſi Vomitio urgebit; adhibito leni Emetico, ſed tamen efficaci, modo vires annuerint & nihil repugnaverit, *Ventriculum* moveri plane opus erit. In Emetico ſeligendo curam

& cautionem multam impendi, neq; tantam rem negligenter agi oportebit. Ut enim, modo tuta, Vomitio necessaria; ita, quæ languida, est inepta, & quæ justo vehementior, est periculosa. Qui sunt ἐυέμετοι, iis satis esse solet *Foliorum Thæ viridis*, vel *Cacuminum Cardui Benedicti Decoctum*, copiose potum; ad quatuor, quinq; vel sex egurgitandi vices; ad octo, decem, vel duodecem libras, si cum ἐυκολία fieri potest, demissum. Quibus segnius hujusmodi Decoctum, neq; satis irritans, iis conducat libris singulis, alternis, tertiisve, *Salem Vitrioli* pro re nata adjicere. Qui non nisi difficulter vomunt, iis opus esse videatur initio *Vinum vel Oxymel Scillit*: Vel ex eorum æquis ponderibus compositum, ad duas vel tres uncias sumere; &, post horam quasi dimidiam, Potetum aliquod simplex, vel amarum. Qui vero *Arthritici* Potetum, Aquam tepidam, vel liquidum aliud aliquod quantitate bene magna, vel nequeunt, vel nolunt bibere; iis ne detur ex Officina Emeticum, maxime cavendum. Ut enim aliis id incommodo esset, ita quidem *Arthriticis* præcipue: Ne viz. allecta e Sanguine ad *Ventriculum* materia multa, ejecta vero nulla, laboret ægri.

Est

Eſt ubi nec Poſſetum, neq; Decoctum, neq; Medicamentum aliud quodvis exhiberi poteſt; propterea quod, ex eorum quopiam, Torminibus, Spaſmis cito inutilibus corripiatur æger, imprimis Vino deditus: Hoc caſu, Vino affatim, & ad Vomitum uſq; ſumpto, ſæpiuſq; repetito, rejectoq;, (quod ſimul & Emetici & Cardiaci vires habeat,) totum iſthuc, utut difficile, & plenum opus alea, nonnunquam abſolvi; itaq; ex fati faucibus ægrum eripui.

Quæ per Vomitum evacuari ſolet Materia, nunc Bilioſa; nunc, quæ in *Ventriculo* computruit & coacuit, cruda eſt; maxime poſt *Anomalam* ex Cerere vel Baccho natam. Reſpirationis ſpatium ex eo dilatari, Pectoris gravitas auferri ſolet: quinetiam ipſe vomendi nixus, & quæ ab eo Sanguinis agitatio eſt, ad *Arthritida Ventriculo* excutiendam aliquando non parum facit, & Æger ſtatim ἀνασαγεῖ.

Hora poſt finitum Vomitum, maxime ſi Pharmaco moveatur, (ut, in Inteſtinis quicquid aſſumptorum manſerit, evocetur,) Enema vulgare injiciendum; eoq; veſpere, quo reficiantur vires, *Bolus ex Theriaca Androm. & Pul. Cantiano, una*

cum Vini uſtulati Hauſtu, dandus. Tunc Infuſionis amaræ Vino Luſitanico, vel Xereſano factæ Hauſtum, cum Pul. Cantiani ℈j, *vel* ʒſs, *ter quaterve in die* aſſumat æger, donec Alvo tempus erit inaniendæ.

Si vires ægri patiantur, interpoſito die uno poſt Vomitum, inſtituatur Purgatio: Sin imbecilliores eam vetuerint, in aliud tempus differatur: quam autem primum commode fieri poteſt, eam aggredi juvabit. In ea ordinandâ curæ eſſe oportebit, ut ægri viribus conveniat; ut, in Ductu alimentari quicquid inſit alieni, tuto illud emittatur; ſed neq; Medicamento tam forti, tamq; Elaterio, ut faciat Hypercatharſin. Uti hæc ægroto non niſi periculo plena, ita quidem Purgans nimis lene exhiberi, malum erit. Hoc caſu enim, niſi brevi repetita fuerit Purgatio; illuc, ubi peccatum erat, poſtea, majori cum incommodo, redeundum, & Venter iterum movendus. Ratum enim eſto, auſpicatiſſimam hujus *Anomalæ* Curationem fore, ſi a *Ventriculo* & *Inteſtinis* bene purgatis ordiatur. Mihi ſolenne eſt, per *Tincturæ ſacræ* ʒiii, *vel* iv; *vel per Extr. Rudii* ʒſs, *ad* ℈ii; *vel per Pul. Warwicenſis quaſi* ʒſs; *vel per Mannæ & Salis Cathartici Solutum, addito Elixere Daffcano,*

Alvum

Alvum ducere; &, ſi ſpatio ſex horarum nihil effluxerit, Clyſterem immittere; Veſperi poſt purgationem, (uti poſt vomitum) Bolum exhibere.

Interdum accidit, poſt utramq; Catharſin, non nimis parcam aut debilem, Nauſeam manere importunam; ipſaque Medicamenta, quæ Sanguini ſuſcitando, *Arthritidiq;* transferendæ ſunt a Medico deſtinata, Ore confeſtim reddi. Hoc, uti conjicio, fit per acre illud *Arthriticum* Miaſma, quod *Ventriculi* Tunicis inhæret. Ad Vomitum hunc inanem, imo noxium compeſcendum, *Laudani liquidi gtt. inſtar* x, *cum Aq. Cin. fort.* vel *Abſ. C.* vel *Sp. Menthæ* ℥ii, quarta, quinta, vel ſexta quaq; hora miſceantur; ea nempe Doſi, & frequentia, quæ Vomitionem tollat, & in Ventriculo *Podagragoga* retineri faciat. Laudaniq; Doſibus, poſt Vomitionem aliquantiſper compoſitam, intervallo ea medio interponantur; ſic, ut ſi Laudanum horis ſexta & duodecima, Remedia *Arthritidem* moventia tertia & nona exhibeantur. Quamprimum ea retinet, *Ventriculus*, tanquam inutile quoddam, ne dicam ineptum, & poſtea nocivum, omitti Laudanum, & in methodo præſcripta progredi juvabit.

Hæc

Hæc autem omnia circa Catharsin a me proposita, de iis tantummodo ægrotis intellegi velim, quibus & Purgationis utriusq; opus, & ejus sustinendæ vires sunt. Quoties autem ejus nulla in conspectu necessitas; (quod in *Anomala* per Mœrorem inducta, aliisq; paucis observare licet) vel quoties eam admittere nequeat ægrotantis imbecillitas; a *Podagragogis*, omissa ea, incipiendum: De quorum usu verba jam proxime faciemus.

XII.

PERACTA re Cathartica, quæ prior erat medendi *Intentio*, ad alteram illam, quæ *Arthritidem Ventriculo* moveri jubet, &, quoad fieri potest, in Artus amandari, properandum est. Hoc ut effectum reddam, iis utor non modo Stomachicis, quæ *Ventriculo* contra inimicum defendendo; verum etiam iis Cardiacis, Alexeteriisq;, quæ Sanguini, eum in Corporis ambitum pellendo, quæ Miasmati exturbando conferant. Quoniam vero istarum Classium Medicamenta non prosunt omnia; selectiora quædam, & huic proposito utiliora, in medium feram.

Possunt

Possunt illa vel *Pulveris*, vel *Boli*, vel *Pilularum*, vel *Infusi* forma exhiberi: Atq; hisce pene omnibus *Ferri* (propter ejus excellentiam, & in *Arthritide* expellenda vires mirificas) Præparatum aliquod adjiciam.

℞ *Pul. e Chel. C. C.* (vel *Purpurei*, vel *Lapidis Contray.* vel *Goani*, vel *Rubri Exsan.*) ℈i, *ad* ℈ij ß.
Serp. Virg. ℈ß,
Chal. Nutriti gr. v, *misce f. Pulvis.*

Loco *Rad. Serpent.* dare licet *Gentianæ*, *Zedoariæ*, vel *Contrayervæ* tritæ, eandem vel majorem quantitatem.

℞ *Pul. Rad. Ari C. P. Rubri Exsan.* *aā* ℈j, *Alcohol Martis gr.* v, *misce f. Pulvis.* Vel

℞ *Spec. Diambr.* (vel *Aromat. Rosat.*) *Pul. Gascon. aā* ℈j, *ad* ʒß,
Chal. prædicti gr. v, *misce f. Pulvis.* Vel

℞ *ZZ. in Indiis Cond.* ℈j (vel *Piperis in racemis C. gr.* vi)
Pul. purpurei ℈j, *ad* ʒß,
Chal. N. gr. v,
Syr. Absi. S. qs f. Bolus. Vel

℞ *Spec. Diambræ*
Pul. Lap. Contrayervæ aā ℈j,
Alcohol M. gr. v,

Conf.

Conf. Alk. q s f. Bolus. Vel

℞ *Spec. Aromat. Roſat.* (vel *Dianthus*) ℈ij,
Flor. Salis Armon. gr. x,
Syr. Caryoph. q s f. Bolus. Vel

℞ *Conſ. Abſ. Rom. Pul. e Chel. C. C.* aā ℈j,
Ol. e Sem. Carui gtt. j,
Chal. N. gr. v,
Syr. Cort. Citreor. q s f. Bolus. Vel

℞ *Theriac. Androm.* (vel *Mithridatii*, vel *Elect. Stomach. a Clariſſimo* Fullero *deſcripti*)
Pul. Gaſcon. aā ℈j,
Chal. prædict. gr. v,
Syr. Menthæ q s f. Bolus. Vel

℞ *Camphoræ gr.* v,
Pul. Rad. Contrayervæ gr. xv,
Extr. Rutæ q s f. Pil. Vel

℞ *Piperis longi pul.* (vel *Spec. Diatr. Piper.*) *gr.* v,
Pul. Gentian. ℈ß, *Myrrhæ gr.* v,
Extr. Cent. Min. q s f. Pil. Vel

℞ *Pul. Serp. Virg.* ℈j,
Chal. N. gr. v,
Syr. Aurant. q s f. Pil.

Cum omni *Bola*, *Pulveris*, vel *Pilularum* Doſi, ſumendus eſt *Julapii* Hauſtus.

℞ *Aq.*

℞ *Aq. Cardui, Menthæ, Lactis Alex. Gent. Comp. Abſ. C.* (vel *Cin. fort.*) *aā* ℥jjj.

Marg. pp. ℈jj, *Sacch. q s f. Julapium.*

Olea Chymica, Sacchari beneficio, in *Julapium* addita, longe illud efficaciſſimum reddunt. In forma liquida placet hujuſmodi *Infuſum.*

℞ *Rad. Zedoar. Gentianæ,*
Cacum. Abſinth. Rom. Agrimon. (vel *Triſol. Paluſtr.*) *aā* ℥jj,
Coccinell. ℈j, *Cort. ext. Aurant.* ℈jj.

Infunde in Vini rubri Luſitanici, vel *Xerani* ℔jj, *ad idoneam alterationem*; *tunc f. Colatura. Doſis* ℥jj, vel jjj.

Simili modo ex *Aromaticis*, *Cortice Winterano*, *Fruct. Cubeb. Sem. Cardamom.* *Ex Seminibus Aniſi, Carui, Fœnic. d. Cochleariæ paretur Infuſum.* Quilibet autem *Infuſi* ſive *Amari*, ſive *Aromatici Hauſtus* habeat *Tinct. Martis Feburianæ*, vel *cum Succo Limoneo præparatæ gtt.* x, vel *Alcohol M. gr.* v.

Pauperibus ἀπύρετον eſſe poteſt *Allii, Croci, Zinziberis, & Radiculæ raſæ, cum Abſinth. Roman. Cacuminibus* Infuſum. Eſt ubi nulla in forma ſicca placent Medicamenta, neq; ulla quidem *Infuſa.* Hoc Caſu, tum prodeſſe, tum placere poteſt

Spiritus

Spiritus Menthæ, vel *Juniperi*, vel *Spiritus Abſinthii*. Nonnullis magni æſtimatur, & quidem multarum virium eſt, *Aqua*, quæ nuncupatur *Hiſpanorum Arthritica*; cujus hæc eſt Formula.

℞ *Caryophyllorum Aromaticorum, Nucum Myriſtic. Zedoariæ, Maceris, Cinamomi, Piperis nigri, Croci, Galangæ, Baccar. Juniperi, Corticum Citreorum & Aurantiorum, Spicæ nardi, Cubebarum, Aloes Hepaticæ, Ligni Aloes, Calami Aromatici, Stœchados*, aā ʒſs.

Cacum. Salviæ, Ocymi, Roriſmarini, Menthæ Majoranæ: Baccarum Lauri vulg. Pulegii, Raſ. Gentian. Florum Sambuci, Roſ. alb. & rubr. Chamæpit. Chamædryos, Calaminthæ, Meliſſæ, Origani, Matricariæ, aā Mjj.

Ficuum, Dactylorum, Amygd. amar. Nucum Pinearum Nucleorum, Uvar. paſſar. major. aā ʒvj.

Mellis Virginei ℔j, *Saccbari optimi* ℔j, *Moſchi triti* ʒj.

Inciſa & contuſa indentur Spiritus Vini Canarini optimi ℔xv: *Infunde dies* x, *vel* xii, *tunc in MB. deſtilla.*

In

In Affectibus Stomachi & Inteſtinorum *Arthriticis* valentiſſima habetur.

Doſis ʒſs, cum Sacchari momento, vel cum Mica panis; uti videbitur, repetenda.

Eſt etiam externi uſus, ad *Dolorem* mitigandum *Articularem*; modo Calidiſſima dolenti Articulo ſuperlinatur.

Tranſacta Catharſi, vel, ſi nullus ei locus fuerit, prætermiſſa, ad jam dicta Medicamenta, ſive iis non multum abſimilia, deſcendo; eaq; hoc ſumenda ordine præcipio. Mane, horam circiter nonam, *Infuſi Hauſtum* miniſtro; tertia pomerid: *Pilulas*, vel *Pulverem*; nona veſpertina *Bolum*, maximeq; *Theriacalem*; & tertia matutina *Pulverem*, vel *Pilulas* exhibeo; cum *Vini Luſitanici*, vel *Julapii* Hauſtu, poſt eorum quodlibet.

Aliquando tridui, vel etiam bidui ſpatio, interdum citius, hujuſmodi Remediis, hac methodo datis, exturbatur *Arthritis*, & Articulis impingitur; ubi nimirum Sanguis tener, & tractabilis ſubito Medicamenta ſentit, eiſq; facile obtemperat: Alias, non niſi longo tempore, fit Tranſlatio: Alias, non niſi aliis inſuper Remediis in auxilium, & operam ſociam vocatis.

Quando

Quando biduum istiusmodi *Podagrágogis* dicatum fuit; si Tumoris, si Doloris nihil erit obortum, Locis ἐν τοῖς ἔξωθεν occupari solitis, admoveatur vel *Empl. Cephalicum cum æquali quantitate Picis Burgundicæ*; vel *Ceratum viride*; vel utriq; Cubito, sive Tibiæ *Epispasticum*, quo in Artus humor evocetur.

Si Remedia tum interna, tum externa modo dicta, viribus ita junctis, *Arthritidi* removendæ minime sufficiant; intendatur, oportebit, eorum alterum, vel utrumq;; & auxiliis (si videbitur) novis & ascriptitiis augeatur. In Remediis siccis, *Chalybis Nutriti Dosis ad* ℈ß; in liquidis *Tinctura Chalybis*, ad guttas xx, amplificetur. Porro, hora quaq; media, Remediis præscriptis interponere juvabit *Vini Lusitanici Haustum*; sic, ut ejus ℔ij, vel jij, Nycthemeri spatio, (si quantitatem ejus, isto tempore, qua per se, qua cum Medicamentis sumpti, universam comprehendamus) ebibantur. Hoc autem in iis præcipue locum habet, qui *Vino* diu consuevere,& sine noxa indulgent; verum, ex contrario, non abstinent sine noxa: quorum e numero non pauci sunt, *Anomala* isthæc ægrotantes. Qui *Vinum* hoc modo potare nequeant, ii *Spiritus C. C.*

succi-

nati guttas aliquot, cum *Julapii Hauſtu*, horis iſtis interpoſitis ſumant. Eo autem uſq; (ut huic præcepto finem imponam) evehendus, eo continuandus, oredatorum, tam Vini, quam Pharmacorum uſus, ſi nihil repugnaverit, donec, æſtu & Orgaſmo in Sanguine facto, *Ventriculus* allevabitur.

Intendenda eodem tempore Externa, & quidem eo uſq;, quoad in locum aliquem externum, *Arthritidi* recipiendæ aptum, Humor coactus, & in eo Tumor excitatus fuerit. Hunc in finem Pelle Vervecina recens extracta, Artus involvantur. At nihil certius hac in re, nihil præſentius, quam *Phœnigmum* acrem & ſtimulantem applicare calidiſſimum; &, dum Tumor oriatur, tantiſper renovare frigeſcentem. Qui vero auxilium illud, ut graveolens; hoc, quia crudele, abhorreant delicatuli; per Laterem, aut Ferri Laminam caleſactam, Linteoq; incluſam, & loco admotam, idem præſtare poterunt.

Ut autem promptius *Arthritis* educatur, vel in lecto, vel cubiculo, ſe a frigore, per omnem hujus Methodi decurſum, tueatur Æger. *Panatella, Gelatina C. C. Juſculo pullino*, & ejuſmodi tenuibus,

bus, concoctuq; facilibus vescatur. Si Dolor, arte factus, forte fortuna nimius, ad Lipothymiam tendat; de eum facientibus, de Cutim irritantibus aliquid detrahendum. Si Febris exardeat; vel minuenda, vel omittenda sunt *Cardiaca*, quæ sanguinem accendant. *Decoctum album* ad arbitrium suum bibat, itaq; temperetur Æstus. Eo deniq; modo, peragantur omnia; quo, cum ἀφορία finem propositum ægrotus assequatur; quoq; per tolerabilia semper usurpata, cito tutoq; foras *Arthritis*, etiamsi non jucunde, eliciatur. Nequis autem, Methodi hujus sive novitate, sive insolentia motus, Cardiaca tam fortia, tamq; larga a me præscripta, tanquam aliquod ἄμετρον actum improbaret; sciat omnino velim, ut hoc semel dicam, copia, quæ rem efficiat, me contentum esse minima; sed neq; nesciat, eam (quod profecto non temere dictum) & magnam sæpe oportere, & sine damno, esse. Nam (ut, meos quod attingit, dicam) etsi complures ea medicina ferventes, & ad tempus ejulantes novi: eorum tamen multos, ad sanitatem perductos; neminem vero unquam hoc æstu læsum, quod meminerim, observavi. Cujus id in causa esse videatur, quod, quibus illa

Fortiora,

Fortiora, & quasi Μοχλικὰ, sive Interna, sive Externa, opus sint, iis Sanguis plerumq; frigidus ; nunc malis moribus, nunc ætate debilitatus, nec ad Febrim concipiendam aptus.

Quamprimum Orgasmo satis vehementi Sanguis exagitatur, solet ille virus *Arthriticum*, quod in *Ventriculi* Tunicis inhæret, & Vasis capillaribus continetur, abluere, resorbere, circumvehere ; & tandem, quocunq; vocant extremitatibus applicata, ibi deponere: Sic, ut unius horæ spatio, post *Phœnigmum* admotum, Tumor interdum oriatur.

Dum Morbus ore sumptis oppugnatur; aliquando ea, quibus Ventri extrinsecus impositis, Viscera foveantur & corroborentur, non negligenda. Placet igitur, bis vel ter in die, Fotu sequenti, vel huic consimili, ope Stuparum e Panno *Wallico*, aliove quovis raro, uti.

℞ *Cacum. Abs. vulg. Menthæ,*
Flor. Ros. r. Chamæm. aā ℥ss,
Sem. Anisi, Carui aā ʒjj,
Pul. Cinam. Cubeb. Garyoph. Aromat. incis. N. M. aā ℈j,
Sp. Vini vulg. ℔ss.
Vini rubri Lusitanici ℔jss; macerentur horas tres vel quatuor, vitro

bene clauſo, in *Balneo Mariæ*: Colatura calidiſſime adhibeatur.

Vel *Emplaſtrum* Abdomini admotum, continuo geratur.

℞ *Terræ Japon. Balſ. Chilienſ. vel Peruan. aã* ʒſs,
G. Galbani ʒj,
Picis Burgund. ʒjj,
Empl. Stomach. Mag. ℥ſs,
Ol. Cin. chym. N. M. aã gtt. jj.

Iſta vero, poſt Purgationem maxime profutura judico; Et quidem maxime, vel ætate, vel morbo enervatis; quorum Viſcera Topicum poſtulent auxilium. Ne vero, quod in robuſtioribus & ſanguineis ſuſpicari oporteat, non tam illa *Ventriculum* defendant, quam ipſorum abuſu *Arthritidem* allectent, Medico curæ erit.

Tumori jam facto, & ad magnitudinem conſpicuam & notabilem evecto, (ne, quod inſit humidi, in Sanguinem remigret) admovere ſoleo *Epiſpaſticum*; itaq; Serum in eo contentum educere. Salſum illud, acre, viroſumq; eſſe conſtat; Cutim etenim inflammat; Pruriginem facit permoleſtam. Dies ſæpe fluit conpluſculos; aliquot interdum Hebdomadas; & ad libras interdum aliquot: Ut, ipſum *Arthritidos* Miaſma, ipſam Cauſam continentem

tinentem una cum Sero ejici, non ſit dubitandum.

Hactenus occupati fuimus in adducendis Προσαγωγοῖς; verum, ut primum Tumor cum Dolore factus eſt idoneus, ſtatim de Remediorum internorum ſive Doſi, ſive frequentia, ſive utraq;, remittendum eſt aliquid; neq; majori copia jam utendum, quam quæ, *Arthritidi* continuo propellendæ, &, ne intus refluat, inhibendæ, ſatisfaciat. Huic autem operi pars eorum dimidiata plerumq; ſufficit. *Bolum* igitur e. g. duodecima quaq; tantum hora, *Chalybiſq;* *Doſin* non niſi vicibus alternis & duplo intervallo damus.

Sin eveniat, ut, vel ob aeris inclementiam & tempeſtatem perfrigidam; vel, ob erratum in cibo & potu, aut aliud quodvis, Artubus relictis, *Ventriculum Arthritis*, dum hæc aguntur, repetat, (quod quidem minime rarum eſt) Cauſa ejus recidivæ diligenter exquirenda, & ſine morâ removenda eſt. Si novæ in *Ventriculo* Cruditates, aliæve impuritates ſint collectæ, Leniente quodam & alvum molliter inaniente, deducantur. Si ex Algore contrahatur Cutis, itaq; repercutiatur Humor in Tumore comprehenſus; per Calorem externum, per Veſti-

tum, aliaq;, jam dicta, applicata, denuo evellatur. Utroq; vero casu, Interna plena manu sunt administranda: Ut nempe locum, quo per infortunium, vel ex incuria & negligentia cessimus, cum industria & vigilantia recuperemus.

Et quidem nullo, quod sciam, hujus *Anomalæ* casu (ut tandem hoc argumentum aliquando finiam) *Podagragoga* vel fortiora, vel majori quantitate danda; quam ubi illa recidiva est, aut in Corpore Cruditatibus onerato, propter imbecillitatem minime purgando, longaq; Morbi obsidione debilitato. Illi enim ex *Chalybe, Zinzibere, Pipere* composita: Illi *Spiritu* maxime Volatili referta, &, quam a nobis dictum est, longe copiosius sumpta, sæpe vix sufficiunt; imo sæpenumero ne vix quidem. Æger enim, misere afflictus, Spirituum inexplicabili dejectione languens, inter Remedia, utut ardentia & Cardiaca, de *Ventriculi* Frigore & depresso animo clamans, e vita, & quidem interdum inopinato, stupente undiq; astantium multitudine, excedit.

Quamvis id desiderandum, & quidem imprimis optandum, ut Articulo ἐν τοῖς ἔξωθεν aliquo figatur *Arthritis*; nihilominus interdum satis erit, e. g. in *Arthritidis*

vagæ

vagæ Anomaliæ, ſi ad internodia ſua reducatur: Imo quidem ex Miaſmate tantum reſorpto, & in Sanguine retento, itaq; *Ventriculo* immuni facto, ægrum aliquando novi ſervatum: At in *Arthritidos fixæ Anomalia*, omnium commodiſſimum, exoptatiſſimumq; erit, ſi deniq; in Articulo aliquo defigatur.

Id autem obſervatu facillimum, pariterq; viſu jucundiſſimum, quod, quibus gradibus Dolor, Tumor, aliaq; rectæ *Arthritidis* Symptomata in extremis partibus oriantur & augeantur; iis plane illa, quæ poſt Vomitum manent *Ventriculo*, leventur, & imminuantur: Speciatim, iis omnino paſſibus Ἀνορεξία, Ventriculi Dolor, Cibi faſtidium, Cardialgia, Nauſea, &c. vincantur & fugentur: quibus ſuccedit Fames, Cibi concoctio, Oculorum vigor, & ſcintillulæ, aliaq; redemptæ & recuperatæ ſalutis indicia. Ut ægrotanti denuo rectam in viam reducto, e re ſua ſit in eadem ſedulo & conſtanter progredi; donec *Arthritidis* materia ὀρθῶς emiſſa, ſpumaq; omni effuſa, tum is alacriori tum etiam tutiori vita fruatur.

In hujus *Anomalæ* Prophylaxi valent *Aquæ Ferratæ*, diu rectéq; potæ; quibus adjungi poſſunt remedia *Stomachica*, Fa-

mem & Coctionem promoventia; cum modice restringentibus; speciatim *e Conf. Aös. R. Flor. Ros. rubr. Fruct. Cynosb. Pul. Rad. Ari C. Sale Martis, Ente Veneris, & ejusmodi aliis, lege medica, composita & assumpta.* Danda etiam opera est, ut Dyspepsia, Frigus, aliæq; Causæ evidentes, maxime quam primum repullulavit, & in Sanguine renovatum est *Arthriticum* Miasma, evitentur. Prodest etiam Fonticulum in Brachio, vel infra Genu, prout *Chiragra*, vel *Podagra*, est frequentior, aperire. Qui vero sibi hac in parte prospicere minime curabunt, *Anomalam* eos expectare par est, tum crebro, tum graviter recidivam.

Hæc est illa Medendi Methodus, quam meis utilem & salutiferam, in tractanda isthac *Anomala*, expertus, si per tenuitatem nostram licuerit, aliis commendare velim; donec ea meliorem dies docebit.

HIS-

HISTORIA I.

In Ventriculum *&* Inteſtina *irruens* Arthritis, *foras expulſa.*

HIſtoriarum agmen ducat Venerabilis & Prænobilis Dominus, *RICH. ANNESLEY*, in Eccleſia Cathedrali noſtra, *Exonienſi*, Decanus; in *Hibernia* Regno Baro *Altham*; Magni Comitis de *Angleſey* Filius: Qui, cum Naturæ Muneribus eximiis, cum Ingenio plane divino, ex Illuſtriſſimo Parente derivatam (*Nam*, ut dictum eſt, *ad bona cuncta ne quidem* Agamemnon *natus*) accepit *Arthritidem*. Id autem huic *Arthritico* bene ceſſit, quod per annos complures apte, quodq; recte doleret; & quod, in Paroxyſmis quoties Spuma e Sanguine effunderetur *Arthritica*, non id cum Vitæ periculo, (ſic, ut in pleriſq; ſolet *Anomaliis*) ſed cum Ægri emolumento & tutela perageretur.

Ita

Ita illi Vitæ ratio si non integra, minimum incolumis diu fuerat; quum, ab *Arthritide* aliquando feriatus ultra modum, ex ea tanquam antecedente Causa, Miasmate *Arthritico* Corpus habens ἐμπιπλάμενον, in malum incidit graviſſimum, in ſummum Capitis periculum.

Nam horæos Fructus nimio plus devorans, biduo vel triduo poſt, nempe quam primum ii in *Ventriculo* computreſcentes illum aggravarent, Primum, Cardialgia, tum Animi deliquio, Motibus Convulſivis, Spaſmo Oris Cynico, ut vel ipſam animam agere videretur, eſt correptus. Statim, atq; Tragœdia incepit, arceſſitus ægrum advolavi, malicq; tam atrocis, tam etiam repentini ſciſcitando Cauſam indagans, eam, quam memoravi, eſſe inveni; neq; niſi Vomitione tolli poſſe judicavi.

Quando vero huic ægroto, Medicamentorum minime amanti, propter aliquod ex Natura faſtidium, *Emetica* abhorrenti, neq; ſine periculo toleranti, ea, quæ Pharmacopolii ſunt, *Emetica* non conveniret, vel liceret dare; aliam tentare viam neceſſe habui. *Vini*, Ægro familiaris, rubri, Luſitanici quantitatem bene magnam exhibui; eaq; Ore rejecta, Hauſtum repetii; & quidem eatenus *Vino*

no, & tam celeriter dato, donec ἀνω Cruditatum massa omnis ejiceretur; quæ quidem magna erat, impura, acida, graveolens. *Emetici* hujus *Cardiaci* beneficio factum est, ut tum *Ventriculus* exoneraretur, tum etiam eodem tempore a deliquiis Æger incolumis servaretur. Tormina, quæ postridie supererant, *Intestina* etiam premi ostenderunt: Et quidem aliter, quam in vulgari *Colica*, ea premi mox constitit. Nam cum Æger jam diu ab *Arthritide* claudus fuisset; ea, quæ jam in Visceribus congesta sunt, impura, Materiam Artubus inhærere gressuq; ægrum privare solitam, ad τὰ ἐνδον, ad se vocarunt: Quod vel hoc innotuit, quoniam Visceribus Æger acerbissime dolens, eodem tempore Pedum factus est compos; & quidem magis, quam per annos ante multos. Huc enim illuc expedite, & erecto Corpore, quasi Vinculis solutus, ambulavit; ut ab Artubus ad *Intestina* Materiam μεθίσανζ *Arthriticam* minime ambigatur.

Ad *Intestina* expurganda leniens præcepi, & deinceps aliquot post diebus altera vice. Dolor, qui post Purgationem utriusq; generis satis vehementem mansit, *Intestina* aggravans, Naturam mali *Arthriticam*

thriticam adhuc plenius monſtravit.

Ut in Artus hoſpitio novo moveretur Hoſtis, (quod jam proxime faciendum) *Pulvere Gaſconico*, &, quod in hac re momenti erat maximi, *Vino* prædicto uſus eſt Æger. Quorum ex uſu, primum, Dolor, deinde Tumor, cum Cute lævi & nitente, ortus eſt, & Chiragram indicavit. Tum poſt longam intermiſſionem rediit Fames, & ex alimento largiori paulatim Vires; ut, qui ſuſurro, languide & debiliter, verba jam diu ediderat, voce iterum nunc viva loqueretur; iterumq; gravidam faceret Uxorem.

Ægrotanti profuit, quod ea fuit illi Spirituum Animalium Vis, & tam *Elaſtica*, quanta utiq; raro obſervatur, quanta putari poteſt maxima: Quæ quidem plurimum in eo reſtituendo valuit.

Annos poſthæc aliquammultos exegit Vir præclarus, Purgantibus, Coctionem corrigentibus, & *Arthritidem* expellentibus, ea, *Ventriculum* & *Inteſtina* multum affligente, cum fere conclamatum eſſet, allevatus.

HIS-

HISTORIA II.

Arthritis *idonea, Balneo frigido in* Ventriculum, *& ea quæ intus ſunt, repulſa.*

HOMO adoleſcens, Καλοκἀγαθὸς, ætate provecto Patre oriundus, eaq; de cauſa Corpore tenerrimo, Spirituq; animali minus firmo donatus; quum e quinto Vitæ luſtro nondum exceſſerat, *Articulari* Morbo plus ſemel laboravit. Appetitum habuit admodum languentem, Coctionem imminutam; unde ali deſinere cæpit, & inopia conſumi. Cum eo res deducta erat, conſilio certe non optimo Uxorem duxit: Adeo nempe verum eſt, Infortunia raro ſolitaria mortalibus obvenire. Matrimonio nihil huic homuncioni gravius, nihil unquam intolerabilius eſſe potuit. Corpus cito enervatum, & Vitæ vix ſufficiens innuptæ, maritali vero impar, Æſtus invaſit univerſalis, Febricula Συνοχὼς; cui poſtmodum acceſſit *Dolor*

lor Articularis, cum Tumore, Rubore, &c. signis *Podagræ* παθογνωμονικοῖς.

Ut æstum mitigaret, dolorem allevaret, aliaq;, quæ Ægrotum maximopere urgebant, accidentia reprimeret; quando Calor invitaret æstivus, Aqua Pedes immersit, in frigida & salsa (nempe marina) consistens. Hinc Pedum evanuit Tumor, Rubor, *Podagræ* indicia; simul & Vomitus & Intestinorum Dolor est obortus, isq; diuturnus, ingens; sic, ut ex eo plane colligi possit, Materiam ad Ductum alimentarem, a Pedibus transferri *versus*. Sub id tempus, ut Viscera, quæ multum exæstuarunt, refrigeraret, reficeretq;, Fructus horæos ad gulam usque devoravit; devoratos, nec eorum, nec cujusvis generis Cibi tenax, statim ejecit. Cumq; iste Victus non unius tantum diculæ esset, verum aliquot mensium; & omni eo tempore *Ventriculi* Gravitate, Vomituq;, & Dolore, vel continuo, vel ex brevibus intervallis redeunti, Æger afficeretur; & Medicinam aut negligeret, aut ea perperam & perfunctorie uteretur; isto deniq; statu erat, quo nullum Medicina præsidium, nullam opem conferre potuerat.

Ut,

Uti, ad hujus Viri interitum, ſociam operam quamplurima dare; ita quidem ex iis aliquo in numero eſſe, ne dicam primas obtinere, *Arthritida* veroſimile eſt; quandoquidem Materiæ *vagantes*, ſive *Arthriticæ*, Pedibus affixæ, ad ea quæ intus ſunt Tranſlatione, tanquam cardine principali, tota res Morbi verſa eſt.

HISTORIA III.

Recta Arthritis, *& in* Ventriculo Anomala, *ſe viciſſim excipientes, cum* Anomalæ *curatione.*

VIR Generoſus, ætatis mediæ, *Arthritide Symptomatica*, ſed & ea languenti, neq; ſatis regulari, diu per vices ægrotavit. Anno MDCCIV, circa æquinoctium autumnale, hallucis articuli majoris, globiq; infrapoſiti Dolore tentabatur; poſtea vero plantæ Pedis, & deinde Malleoli; ſed eo incerto, & vago.

Elapſo

Elapso vix triduo retrocessit Humor (cujus tamen rei quid in causa esset, dubium erat) neq; amplius Pedem momordit. Ægrotantem e vestigio invasit Algor universalis, tanquam Febri præludens intermittenti. Huic accedebat *Ventriculi* gravitas, Pectoris oppressio, Nausea, Respiratio angusta, & in suprema regione *Vertigo*, & somno appropinquante subita Spirituum exultatio.

Anomaliis olim *Arthriticis* vexato, & earum non ignaro, laboranti minime latebat; hunc *Ventriculi* Affectum, etsi prima facie vernaculus appareret, esse revera peregrinum; & in *Ventriculum*, relictis Pedibus, Miasma *Arthriticum*, hujusce mali causam, mitti. Qua ductus opinione Possetum hausit, amaris alteratum; ad Vomitum usq; copiosum; ad impuræ, crudæ, bilioſæ Vomitum materiæ. Ano etiam, injecto ea nocte *Enemate*, subducta est ejusdem quantitas non exigua. Cervici admotum erat *Epispasticum*; *Pulvis* datus *e Chelis C. C.* Illo multum Seri elicitum; hoc animales Spiritus, humiles antea & depressi, excitabantur. Interposito die uno, *Tinctura sacra* levabantur *Intestina*. *Bolus e Pul. prædicto, & Theriaca Androm.* eo vespere refecit

refecit ægrotantem. Posthæc, horis tribus medicinalibus, *Alcohol Martis* ℈ß, *cum Conſ. Abſ. R. Spec. Aromatici Roſati, & Syr. Cort. Citreor. forma Boli deglutiit; cum Infuſi amari, Vino* Xereſano *facti, vel Vini ſimplicis uſtulati Hauſtu. Pedibus Emplaſtra, ex Cephalico, & Pice Burgund. pari quantitate, applicata,* continuo gerebantur. Si Caligo, vel Lipothymia poſtularet, vel quoquomodo Spiritus deficerent, in præceptis erat, *Sp. C. C. ſuccinati* guttæ aliquot, cum *Julapii* vel *Vini Hauſtu*, darentur.

Hiſce aliquandiu uſus, Æger beneficium inde bene magnum accepit: Purgatis etenim *Inteſtinis*, ad τὰ ἔξω amanda-ta eſt *Arthritis*. Pedum factus eſt Dolor; tumq; brevi tempore Cibum capeſſivit Æger: Melius, quam ſolebat, cum concoxit. Quin illi lætiores eſſe Spiritus animales, commodiuſq; Vitæ rem agi, vel ex una Oculorum acie plane conſtabat.

Quum eo loci res erat, de Valitudine reſtituta nimium ſecurus, *Emplaſtra* Pedibus abjecit: Hoc autem obſervatu digniſſimum conſequebatur, quod intus cito remeans Materia, ab integro τὰ ἔσω invadens; Nauſeam iterum induxit. *Emplaſtris* iterum admotis, & Medicamentis

ad menſem unum alterumq; continenter uſurpatis, omnia proſpere cedebant.

Huic ægroto inter alia, Tutelæ gratia præcepi, ut Fonticulum infra genu aperiret; & ut, quas olim ſummo ſuo commodo potavit, Aquas *Bamptonenſes* iterum hauriret.

Habes *Arthritides*, rectam & in *Ventriculo Anomalam*, ſe viciſſim excipientes; cum *Anomalæ* curatione, alienum expellentibus & educentibus abſoluta.

HISTORIA IV.

Arthritis *ſemel iterumq*; *in* Ventriculo Anomala, *toties expulſa.*

AGRICOLA ſuburbanus, ætate maturus, *Arthritide*, uti ex intervallis ſolebat, dolens, ex Halecum eſu immodico, Materiæ bilioſæ & crudæ vomitu, Dolore *Ventriculi*, & *Inteſtinorum* immani, Reſpiratione difficili, Cordis palpitatione, *Cephalalgiaq*; premebatur. Magna erat Viſcerum oppreſſio, & quaſi conſtrictio. Tabaci, qui in numero deliciarum erat,

erat, uſus jam nullus. Ut primum illa intus ſuborta ſunt mala, deliquit illico *Arthritis* externa, quæcunq; fuit Articulorum. Nutriculis, & familiaribus palam erat, ab *Arthritide*, Membra relinquente, cum *Inteſtinis Ventriculum* impetente, totam hanc oriri malorum Iliada.

Medendi Intentio erat, purgato prius Ductu alimentari, ſuam in Sedem, in Artus propellere *Arthritidem*: Ideoq; *Vinum* exhibitum eſt *Scilliticum*, poſteaq; *Pulvis Warwicenſis*; unde ἀπὸ χ κάτω multum, & cum ἀφελείᾳ purgatus æger: Peracta Catharſi, data ſunt *Cardiaca*; iiſq; poſtmodum auxilio erant Externa, *Arthritidem* educentia, Articulis admota.

Horum beneficio Viſceribus remota eſt *Arthritis*, & in Artus amandata: Verum, propter Erratum aliquod *in Sex non naturalibus*, quum ad Viſcera brevi poſt redierat, ea, quæ ſequuntur, in uſum adhibui.

℞. *Theriac. Androm.* ʒſs, *Pul. e Chel. C. C.* ʒij, *Conf. Alk. q s. f. Bolus, omni nocte cum Vini rubri Luſitanici Hauſtu ſumendus.*

℞. *Gentian.* ʒj, *Zedoar.* ʒij, *Infunde, igne arenæ, in Vini prædicti* ℔ij, *ad idoneam alterationem, tunc f. Colatu-*

ra: Sumat Colaturæ ℥jjjj, *additis Tinct. Martis, & Aurant. aā gtt.* x, *horis duabus Medicinalibus; cum Pul. Rad. Ari C.* ℈jj, *Chal. Nutr.* ℈ß. *Bis in die ſumat Sp. Vol. Oleoſ. gtt.* xv, *cum Vini prædicti* ℥jjjj. *Potui ſit Decoctum album, cum Aq. Cin. fort. Utriq; Tibiæ applicetur Epiſpaſticum.*

Auctis in hunc modum *Cardiacis*, & majori quantitate, ſed neq; nimia, datis, Viſcera plane liberata, Articulis affixa eſt *Arthritis*, Æger reſtitutus.

At ille, ut erat Δύσπλαγχνος, & *Arthriticis* pronus *Anomaliis*, iis, ſed diverſis formis, ſæpe recurrentibus affligebatur: de quibus ſuo loco.

Hiſtoria profert *Arthritidem* in *Ventriculo* & *Inteſtinis* ſemel iterumq; *Anomalam*, toties Arte medica remotam, foras ad domicilium proprium, ad τὰ Αὐτά pulſam.

HISTO-

HISTORIA V.

Arthritis *iterum ac ſæpius in* Viſceribus Anomala, *toties in Artus ablegata; cum ejus* Prophylaxi.

VIR quidam, a prima ætate *Arthriticus*, quinto & ſexto Vitæ luſtro, magnos Articulorum habuit Dolores; ſeptimo & octavo, *Ventriculi Inteſtinorumque.* Cum enim Corpore valde imbecillo, Sanguine tenui, cumq; infirmis eſſet Viſceribus; poſt Frigora, Satietates, & Cruditates fere omnes, per hoſce annos, *Arthritidi* rectæ vix ſufficientes, ad ea, quæ intus ſunt, appelli ſolita eſt *Arthritis.* Harum Ἀνωμαλίας, ad rem noſtram conferentes, nonnullas in medium afferre non gravabor.

Menſe Oct. MDCVC, propter cruditates, maxime a Fructibus ὠμοῖσις, in *Ventriculo & Interaneis* collectas; omiſſa, qua ad ea tuenda ſolebat uti, medicina; Appetitu læſo, Nauſea, Dolore *Ventri-*

culi, Pectoris gravitate, Spiritus anguſtia, Oſcitatione crebra corripiebatur.

Ut tanto onere, *Viſceribus* incumbente, & *Arthritidem* iis impingente, levaretur æger; Purgatio per Os, per Anum, mediocris, & ejus viribus æqualis, adhibebatur. Quum vero, propter imbecillitatem ægri, nullus ei medicinæ, quæ ad Ventrem inaniendum opus erat, daretur locus; neq; *Cardiaca*, Ore data, tametſi fortiſſima multum prodeſſent; ire in pejus omnia, conclamatam eſſe rem, quotquot adſtabant, exiſtimarunt omnes: Nec quidem temere; Pulſus enim debilis, Membra pendula, & quaſi reſoluta, Faciei pallor, Corpus ſubfrigidum fidem fecit opinioni.

In hoc miſerrimo rerum ſtatu, *Vinum Luſitanicum*, modica Doſi, ſed crebra propinavi: Quo, ad libras aliquot ſine vomitu poto, Pulſum augeri, Vires aliqua ex parte refici notabam. Utriq; tunc Malleolo, ubi ſedem habuit primariam *Arthritis*, *Phanigmum* admovi, quam ferri potuit, calidiſſimum; frigidumq; renovavi, quoad Dolor & Tumor exorcretur: Hoc vero paucis horis ſpatii perfectum eſt.

℞. *Cacum. Rutæ, Sem. Sinapios, Raſ. Raph. Sylveſt. aã part* j. *Fermenti vet. p.* jjj, *cum Aceto Vini albi miſceantur, & fiat* Phœnigmus.

Tumori, ne in Sanguinem alienus humor retrocederet, *Epiſpaſticum* applicui; cujus virtute, quantitas Seri bene magna eliciebatur. Dies etenim permultos, ne dicam Hebdomadas, effluxit; & quidem Flumine tam jugi, tamq; magno; ut pro certo habeatur, foribus his apertis inimicum in exilium mitti; Cauſam *Arthritidis* continentem una cum Sero amandari.

Hujus Sententiæ cónfirmandæ gratia, duo ſubjiciam, quæ eam maximopere probare, omniq; ſuſpicione liberare mihi videntur. *Alterum* eſt, quod, qua proportione Serum emanavit, ea plane augeretur reſpirandi Spatium; ea, rediret Fames: ea, *Ventriculi* gravitas; ea, Dolor reliquaq; omnia Symptomata tollerentur. *Alterum* eſt, quod diutiorem ab *Arthritide* vacationem, longiorem ab ejus Paroxyſmo quietem, ex eo tempore, quam per annos ante complures, æger obtinuit; Sanguine nimirum, methodo jam dicta, depurgato.

Ut autem extrudatur *Arthritis*, ut Evacuatio Seri tam benigna, tam commoda promoveatur; utq; ei tolerandæ ſuſtinendæq; par reddatur æger; Vinum ei, jam dictum, quotidie dedi bibere, & quidem affatim; *Martiſq; Alcohol* bis in die ſumendum præcepi: Eo quidem cum eventu, quod, uti primæ rerum mutationi conciliandæ multum contribuit *Phœnigmus*; ita ei continuandæ *Mars*; utraq; vero ratione *Bacchus*.

Biennio poſt, cum ex *Ventriculi* gravitate, materiæ bilioſæ Vomitu, Oſcitatione, Pandiculatione, aliiſq; ſignis iſtius *Anomaliæ* in hoc ægroto prænunciis, eam in propinquo eſſe præſciverim; *Aquis Purgantibus*, ſemel iterumq; opportune datis, *Ventriculum* & *Inteſtina* purgavi; malum, eó loci manſurum, anteverti.

Ut contra *Arthritidem* Ægrotum, contraq; *Anomaliam* ejus *Ventriculum* defenderem; *Aquas Bathonienſes* biberet; ea, quæ roborent *Ventriculum*, ſimulq; faciant, ut bene concoquat, (*Chalybeata* nempe, *Stomachica*, & *Aſtringentia*) ſumeret, ægroto inter *Anomaliarum* initia ſuaſi. Et quidem adeo ille fecit imperata, cumq; exitu tam felici, ut, qui claudus antea, Pedum vix compos, non niſi difficulter

 ince-

incederet; milliaria duo tria ambulando jam facile metiretur: Ex eoq; tempore sanior & integrior evasit, diuq; perstitit. Neglecta vero postea, quam dixi, Prophylaxi; vel parce, & indiligenter adhibita; multum ille torquebatur *Arthritide*, nunc recta, nunc *Anomala*; donec ea, multis post annis, confectus & oppressus, e vita cessit.

HISTORIA VI.

Cum Plenitudine Arthritis, *partim recta, partim* (*in Ventriculo*) Anomala, *Purgantibus & Podagragogis allevata.*

CIVIS *Iscanus*, vitam agens inertem, & desidiosam, ea de causa *Plethoricus*, & *Arthriticus* evasit. Ætate constanti, postquam ex intervallis sæpenumero recteq; doluerat, tumore Pedis dextri tenebatur; eo, qui tum *Arthritidem*, tum *Plenitudinem*, manifeste agnosceret. Cum eo simul orta famis imminutio, Cibi fere omnis fastidium; similemq; habuit cum eo progressum, & vehementiam. De Causa

ſa malorum iſtorum altera, communi, nempe *Plethora*, nemo unquam dubitavit; de altera, nempe *Arthritide*, Pedem afficiente, quando Dolor *Articularis*, ceterumq; Pathognomonicon, eum monſtraret, non eſt controverſum: Sed de ea locum in *Ventriculo* habente, Æger murmurare; &, *Podagram Ventriculi* Morbum eſſe commentitium, & imaginarium, æſtimare viſus, multa ſecum muſſitare.

Ego, ut ejus ingenio morem gererem, humaniſſimum, & priſcis moribus, Artiſq; Medicæ cumprimis intellegentem, Dominum Doctorem *Hele*, eo tempore Medicinam hac Urbe factitantem, in concilium vocari, lubentiſſime conſenſi. Huic ego totius morbi, ſic, ut erat, compoſiti, Hiſtoriam enarravi; maxime vero *Arthritidem*, olim importunam, nuperis diebus nimio plus quietam, explicui: Quibus auditis, propoſitam Ille viam mecum calcare non eſt dedignatus. Socia igitur opera, ægroto, antea perpurgato, *Chalybis & Pul. Rad. Ari C.* a me datorum uſum, ſed aucta quantitate, continuantes, hiſce verbis conſuluimus.

℞. *Pul.*

℞. *Pul. Rad. Ari C. e Chel. C. C. Chal. cum Sulf. pp. aã* ℈ß. *Extr. Calami Aromat. q s. f. Pil. horis duabus medicinalibus ſumendæ, cum Hauſtu ſeq. Julapii.*

℞. *Aq. Menthæ, Flor. Chamæm. aã* ℥v. *Stephani, Gent. C. aã* ℥jij, *Marg. pp.* ℈ij, *Sacch. q s. f.* Julapium.

℞. *Sp. Vol. Oleoſ. Caſtorei aã* ℥ij, *miſce, ſumat gtt.* xxxx, *primo mane, & hora ſomni, cum Julapii, vel Vini alicujus Stomachici Hauſtu.*

Horum uſu Medicamentorum, maxime vero *Pilularum*, multo & diligenti, Famem æger conciliavit, unaque opera humores *Ventriculi* Tunicis vitioſos exturbavit.

Hiſtoria dicit *Arthritidem*, cum Plenitudine conjunctam; partim rectam, & in extremitate Corporis agentem; partim *Anomalam*, & in *Ventriculo* latentem; ſed & eam Medicina expulſam, in Sanguinem relegatam.

HISTORIA VII.

Arthritidem *ex Animi perturbatione* Anomalam, *in viam ducunt* Ποδαγραγωγὰ.

DOMINA *R*-------- quinquagenaria major, *Arthritide* frigida diu multata, eaq; Pedem nuper afficiente; propter Animi Pathemata, & turbas, nescio quas, domesticas, Materiam νοσηλιν (interciso Paroxysmo) in *Viscera* retroactam habuit. Remisere Malleoli (id est, Partis affectæ) Symptomata, Dolor, Tumorq;; & simili proportione intendebatur Ἀνορεξία, Nausea, acidi & pituitosi Vomitus, Oscitatio, Σκδλωμα, cum affectione *Ventriculi* Idiomate nostro appellata [*Water-pangs*:] Nam Oesophagum ascendens, bis vel ter in die, ad ʒjjj, vel jjjj, ab Ægrota, tanquam utero gerente, Aqua ore ejecta est. Hanc Affectionem imbecillitas Spirituum, Palpitatio Cordis, Faciei pallor, Vox tremula, languens, & inusitata animi dejectio sequebatur.

Ab

Ab *Arthritide Anomala*, & ad ea, quæ intus ſunt, inverſa, Symptomata iſta proficiſci minime dubium erat. Hoc Hiſtoria morbi, & Symptomatum ordo demonſtravit. Utq; deviam *Arthritidem* in locum proprium, in Artus ducerem, propoſitum mihi palmarium erat, & medendi Indicatio.

Quem in finem, impedimentis, quæ *Stomachum* & *Inteſtina* premerent, per Alvi ductionem expurgatis, *Infuſum amarum Martiatum, horis duabus medicinalibus; Bolum Cardiacum, (e Pul. Cantiano, Chalybe Nutrito, &c.) hora ſomni, cum Jul. Hauſtu; Spiritus vol. Oleoſ. gtt. aliquot, ſæpius in die, cum idoneo quolibet vehiculo dedi.* Unde Fructus, brevi temporis ſpatio, Spe omni major, Votis par. Reſtituta ſunt Viſcera, ſcintillarunt Oculi, doluit iterum Malleolus, ſervata eſt Ægra, & quidem una *Arthritidos* amotione, & in Pedes ἐξαγωγῇ.

HI-

HISTORIA VIII.

Arthritis *vaga primo Partibus ex contusione læsis; deinde* Ventriculo *hærens; in Sanguinem resorbetur, in Artus emittitur.*

VETULA quædam, origine *Arthritica*, dolores habuit diu per Artus huc illuc erraticos; postea, contuso Corpore (quum ab Equo forte cecidit) læsis & debilitatis Partibus inhærentes. Hi vero deinceps, locis hisce relictis, nescio qua de causa *Ventriculum* invasere: Namque Nausea, & Vomitio secuta erat permolesta, cum Motibus Convulsivis & Hystericis aliquot accidentibus.

Nihil clarius esse potuit, quam quod ea, quæ olim Membra infestaverat Materia, peccans & *Podagrica*, primum Partibus contusis, deinde *Ventriculo* committeretur: Atq; huic confisus opinioni, principio curandum existimavi, ut Vomitu sedato Materia *Ventriculum* aggravans per Anum ejiceretur. Præmissis igitur

Laudani

Laudani guttis aliquot, ſub ejus præſidio Pilulas exhibui purgantes; quarum ope, ut & Enematis poſtmodum immiſſi, ægrota dejecit impura bene multa. Peracta Catharſi, *Pulvis e Chel. C. C. & Rad. Ari Comp.* aã ℈ß, *tertia quaq; hora, ſumebatur; cum Julapii hauſtu Hyſterici,* & *Sp. Vol. Oleoſo.*

Hiſce remediis ex lege uſurpatis, notatu jucundum erat, quibus gradibus ſanitatem Ægra recuperaret. Primum, ut ex iſtiuſmodi *Cardiacorum* uſu ſolet, Calor oriebatur univerſalis; eiq; tandem aucto, & magnum in modum evecto, *Ventriculi* ſucceſſit allevatio; ſic, ut a Sanguine celerius & rapidius circumvecto, Miaſma *Arthriticum*, *Ventriculi* Tunicis infixum, reſorberi, & in Sanguinis ſinus recondi cenſeatur.

Ad tuendum *Ventriculum*, & *Arthritida* procul emittendam, *Tinct. Martis* (*ex ejus Limatura & Succo Limoneo confecta*) *gtt.* xx, ſemel bis in die ſumendas, cum *Infuſi amari alterantis Hauſtu*, præcepi. Quorum ope *Ventriculo* cautum erat, & recte egit *Arthritis*. Nam ex illorum uſu (uti poſthæc, ex illis repetitis, ſæpe) ægrotavit Anus hæc Articulis; at, per integrum jam decennium, & eo ampluis,

ne

ne semel quidem, ut observavi, *Ventriculo*, vel Partibus infirmatis. Tanti usus sunt, in ordinanda *Arthritide*, *Chalybeata*.

HISTORIA IX.

Multum interesse, qua tempestate laboret Æger hac Anomala; *adeamq; removendam, tam externa, quam interna, nonnunquam in Corpore validissimo requiri.*

UT autem pateat, multum interesse quo anni tempore, qua tempestate laboret Æger hac *Anomala*; Exemplum hujusce rei magnum adducam. Homo *Damnonius*, propter *Iscæ* ripam agens, *Arthritidem* habuit a Parentibus ductam, autumno vel hyeme maxima ex parte redire solitam. Hyems erat, quum, nescio qua de causa, *Ventriculam Arthritis* iniit, eumq; crudelissime gravavit.

Cum eo loci res erat, accitus, de Morbi ingenio & natura ex Symptomatum ordine judicans, *Arthriticum* eum esse comperi, & in Artus materiam amoveri vitiosam quam citissime debere. Atq; illuc cursum

cursum dirigens, *Vini* & *Chalybis* eam quantitatem dedi, eoq; cum eventu, ut ex animi sententia Pes doleret, *Ventriculus* sublevaretur: Ægri vero rebus favere, & ad educendam *Arthritida* non parum conferre, inventa est Cœli, medio Hyeme, clementia.

Sub id tempus, Vento, qui aliquandiu mitis fuerat, in Aquilonem mutato, tempestas ingruit acerbissima, frigus intensissimum: atq; hujus sævitia, ambitum Corporis urgente, retroacta est, in ea, quæ intus sunt, *Arthritis*. Expellentibus altera vice usus sum, &, ut Materia denuo extruderetur, elaboravi: quod tamen, nisi remittente prius Frigore, minime patratum.

Iterum Pede doluit ægrotans, & quidem eo usq;, donec renovato frigore *Arthritis* jam tertio *Ventriculum* invaderet. Huic autem adeo jam per Frigus (quo, ut Terra obriguit, ita valde constricta fuit ægri Cutis, humidumq; intus actum) infixa est; ut eo loci dehinc ad ipsum Vitæ terminum maneret; neq; *Vino*, neq; *Ferro*, etsi plena manu exhibito, neq; ulla *Cardiacorum*, etiamsi fortissimorum, vi dimoveretur.

Quid per *Phœnigmos*, & ejuſmodi externa *Arthritidem* evocantia, fieri potuerat, (quando Tyroni, militiam iſtam nuper ingreſſo, mihi nullus erat tum temporis eorum uſus) nihil habeo, quod dicam. Ex eo vero didici, *Ventriculi* hunc Affectum unis ore aſſumptis, in Corpore validiſſimo, non ſemper auferri; verum externa, in auxilium & operam iis ſociam adjungi, nonnunquam oportere.

HISTORIA X.

Cibi faſtidium, & Aſthma, ex Arthritide Ventriculum *infeſtante; ea expulſa, ſublata; ea denuo repulſa, recidiva.*

SENEX *Arthriticus* dolore Pedum, cui olim aſſueverat, aliquandiu liber, Appetitu læſo, difficili Reſpiratione laboravit; utroq; tam urgente, ut in dubio non modo Salus, verum etiam Vita eſſet. Tum deniq; de Medico quæritare. Cum illam eſſe rerum conditionem, mihi denunciatum eſt; ab *Arthritide* inverſa, *Ventriculum*, & ſpirandi organa afficiente, turbas

turbas haſce concitari, ſum arbitratus: ideoq;, quando Ægri vires infractæ conſumptæq; Purgationem minime paterentur, primo quoq; tempore *Bolum, ex Pul. Cantiano, & Theriaca Andromachi deglutiendum, una cum Vini rubri Hauſtu, Spirituſq; vol. Oleoſ. gtt. aliquot, dedi, & hora quaq; quarta repetii.* *Cardiaco* iſto forti & generoſo, pro re nata, repetito, factum eſt, ut in Artus ſtatim expelleretur *Arthritis*; ut ab ea dolerent, tumerent Articulamenta. Felici huic Humorum Μεταβάσι debuimus, quod in mediis periculis, in extremo diſcrimine non omnino Spe deſtitueremur.

Ut eum, quem ita nacti fuimus, locum teneremus, *Infuſum* dedimus *amarum, Vino Xereſano* factum, modica quantitate, ter in die, potandum. Undequidem multum Æger Articulis doluit, multum profecit: Hæc autem æſtate acta, & favente Cœlo. Vix aderant Saturnalia, cum malum recruduit, propter Hyemis inclementiam, forſan gravius & intolerabilius. *Chalybe, Cardiacis* valentiſſimis tentata eſt Curatio; ſed nequicquam. Morbo, Hyeme, Senecta oppreſſus Æger e vita exceſſit. Quid vero per Evacuationes opportune ad hibitas fieri potuerat, quando earum nulla mihi data fuit opportunitas, nihil auſim affir-

mare. Iis autem, modo Vires annuissent, opus fuisse autumo.

En *Asthma* & Ανορεξίαν, ex *Arthritide Ventriculum* infestante: ea vero in Artus expulsa, eadem sublata: repulsa denuo *Arthritide*, recidiva eadem, importuna, mortifera.

HISTORIA XI.

Ex Arthritide Cardialgia, *ut & aliæ* Ανορεξία, *per Catharticum & Humores in Artus expellentia, feliciter curata.*

SENEX honorabilis, a multis annis Paralyticus, *Arthriticus*, Sexagenario major, Tumore Pedum continuo laboraverat tali, qui Hydropa antecedere, præq; foribus eum esse, videretur ostendere. Totum enim propemodum Pedem ad Genu usq; occupavit, Digito prementi cessit, ejusq; foveam retinuit diutinam. Jampridem autem, (quod in hoc casu maximi est momenti) evanuit Tumor omnis, sive *Hydropicus*, seu *Arthriticus*.

Erat insuper huic ægroto, quæ quidem Paralyticis familiaris, Sputatio jugis; sic, ut

ut diei ſpatio ſelibram ſæpe expueret, & quidem quo plus,(quod obſervatione longa palam erat) eo illi melius. Nam, cum noctu lecto; cum interdiu cathedræ perpetuo figeretur; itaq; Exercitatione pene omni, ejuſq; effectu, tum Urina, tum Perſpiratione liberiori, privaretur; majori Salivatione uſa eſt Natura, & per eam aliarum Evacuationum defectus quodammodo reſarcivit. Saliva autem, hoc tempore ſuppreſſa, una cum Tumore Pedum abeunte, aliiſq; mali moris Symptomatibus, in periculo verſari Ægrum manifeſtavit.

His adjiciendum, quod paucis poſt diebus *Cardialgia* ſubobreretur; quæ, cum perpetua fere eſſet, & Ανορεξία, cum *Melancholia*, tanquam ſatellitibus, ſtipata, Ægrum adeo confecit, ut ſimul & Caro multum, & una cum ea Vires abſumerentur.

Cum mihi jam antea daretur, Celeberrimi hujus Viri rebus invigilare Medicis, ſalutiq; proſpicere; malum illud nihil aliud eſſe judicavi, quam *Arthritidem* inverſam, *Ventriculo* fixam, & quæ ab ejus *Anomalia* fluxerunt accidentia. Proindeq;, ut *Ventriculus* & *Inteſtina* primum exonerarentur, & tunc in Artus emitteretur *Arthritis*, conceptis hiſce verbis præſcripſi:

℞ *Aloes roſat. Pulv. Myrrhæ, Scammon.* aā ℈ſß, *Reſ. Jal. gr.* v, *Ol. Abſ. Chym. gtt.* j, *Extr. Cent. q s. f.* Pil. v. *mane deglutiendæ.*

℞ *Tart. Laxant.* ℈jjjj, *cum Juſculi Avenacei hauſtu, circa horam decimam ſumendos*; *ſi* Pil. *tardius operabuntur.*

Hora ſomni poſt Purgationem, ſumat *Pul. e Chel. C. C. & Marg.* aā ℈ſß, *cum Aquæ Cin. hord. ten. Meliſſæ* aā ℥jſß, *Pæoniæ C.* ℥jjj, *Sp. vol. Oleoſ. gtt.* xx, *Conf. Alk.* ℥j.

℞ *Couſ. Abſ. Rom.* ℈j, *Pulv. Rad. Ari C. Alkool M.* aā ℈ſß, *Syr. Abſ. ſ. q ſ. f.* Bolus.

℞ *Tinct. Myrrhæ* ℥j, *Sp. vol. Oleoſ.* ℥ſß, *Pul. Gentian.* ℥j, *miſce, igne arenæ digere, f.* Tinctura.

Præmiſſa Purgatione, ſumat *Bolum* bis in die, cum *Julapii* Hauſtu; hora ante prandium, *Tinct. gtt.* a xxx, *ad* xxxx, cum idoneo quovis vehiculo.

Pharmacis hiſce aſſumendis, ſolito diligentius Æger, alias Pharmacorum oſor, incubuit; & quidem eorum viribus *Arthritis*, a *Ventriculo*, & iis, quæ intus ſunt, remota, in Artus exulare: Dolere Articuli; tumere Pedes; quodq; iſthoc amplius, abire *Cardialgia*; redire Fames, in-

incolumitasq;, pro Ægri ætate, ceteraq; ejus conditione, magna.

Quando, ex quiete nimia, aliisq; in *sex non naturalibus* erratis, vitium alio tempore contraxerat *Ventriculus*; paucis post diebus detumuere Pedes; fluere desiit Saliva. Malum ex eo notabatur ingravescere. Cibi enim omnis obortum est fastidium; *Intestinorum* æstus, & dolor erat, Faciei pallor. Ab Ore & Pedibus, ad τὰ ἔνδον, ad *Intestina* Humorem *Arthriticum*, & serosum ejus vehiculum ferri constabat. Per *Vinum* & *Oxymel Scilliticum*, perq; *Solatum purgans*, Ductum alimentarem exinanivi. Pituita & Cruditate omni amota, per *Infusum amarum*, forte & generosum; perq; *Chalybeata* factum, ut *Ventriculo* Fames; ut Ori Saliva; ut Pedibus Tumor; ut Faciei Color: Verbo dicam, expulsis ad τὰ ἔξω Humoribus vitiosis, ut Ægro nobili conciliaretur, quanta maxima potuit, incolumitas.

CAP. III.

De Colica Arthritica.

ARTICULUS I.

POST Affectus eos, qui in *Ventriculo* ſunt *Arthritici*, lata ducente via, ad illos, qui attingunt *Inteſtina*, deſcendendum eſt: Quorum e numero *Colicæ* dandus eſt Principatus; tum quod ea frequentiſſime omnium occurrit, tum quod (uti ſolet evenire) magno cum ſupplicio laborantium. Hæc autem *Colica*, minime uno contenta *Inteſtino*, Fiſtulam a *Ventriculo* ad Anum omnem, etiamſi non eodem tempore, tenet, & in ea ſedem ponit. Imo quidem ſæpe fit, ut, cum *Inteſtinis* hac *Colica* vexatis, *Ventriculus* etiam, & quidem ἰδιοπαθικῶς afficiatur; nonnunquam multum affligatur.

II.

COLICÆ vultum induit *Arthritis* & fixa, & vaga; & Regularis, & *Anomala*; & Primigenia, & Symptomatica. Horum omnium Membrorum omnino nullum exſtat,

exſtat, quod interdum ita non faciat. E Symptomaticis vero ea creberrime, quæ *Colicæ* ſuccedit; quæ a *Colica* incipiens, in eam deſinit. Ea citiſſime Partes has invadit;

Ad limina nota,
Ipſa domum ſe fert;

& Artus & *Inteſtina* viciſſim occupans ſedem habet ambiguam. In natu grandioribus, & infirmis (qui *Anomaliarum*, uti dixi, *Arthriticarum* mos & conſuetudo eſt) induit ſæpiſſime; in Athleticis, & ætatem nondum mediam ingreſſis, aliquando. Hujus autem Metamorphoſeos modus & ratio talis eſt.

Quum Æger diu recta *Arthritide* per vices doluit, & jam ætate provectus eſt; vel ex debilitate, vel alia aliqua de cauſa ſtatim exquirenda, Natura Paroxyſmos identidem intermittit; & nullos, aut raros, aut parvos & breves edit. Paroxyſmorum iſtam defectionem uſitatiſſime ſequitur, ocius aut tardius, in iis, quæ intus ſunt, novum quoddam malum; interdum autem caterva Symptomatum illa, quæ *Colicam* manifeſte indicat. Primum, univerſi corporis Ægrotationem, & Ἀγορεξίαν æger; non raro Nauſeam quoq; ſentit: tum *Dolorem Inteſtinorum*; qui ple-

plerumq; fixus, & eidem quaſi Puncto (Pali inſtar) hærens, portionem quandam Abdominis tantillulam (quod ſæpe obſervavi) præcipue περὶ τὸν Ὀμφαλὸν, pungit excruciatq;. Huic Symptomati aliud fere æquale eſt, Pectoris nempe Oppreſſio, & tanquam ab onere incumbente Gravitas; quæ, ut hujuſmodi *Colica* afflictis fere cunctis accidit, ita quidem iis moleſtiſſima eſt. Hæc duo Symptomata, [Στεῤῥοι nimirum, & Gravitas Pectoris] ſumma & primaria judicentur; quibus ſecundo loco adnumeranda Præcordiorum diſtentio, Βορβορυγμοὶ, Ructus, Materiæ plerumq; biliosæ vomitus, Alvi ſegnities. Tertio loco, Accidentia κατὰ Συμπτώσεων nata; qualia ſunt Oculorum languor, Spirituum dejectio, Vigilia, Animæ remiſſio, anxietas, &, ſi Morbus duraverit, univerſi Corporis imbecillitas & macies.

Etſi non ſemper, tamen ſæpe Autumno incipit hæc Tragœdia; &, niſi opem auſpicato Medicina fert, per inſequentem Hyemem ægrum affligit, & quidem miſerabiliter. Nam a prima *Inteſtinorum* aggreſſione, Flatu, Triſtitia, Dolore languet ille & deprimitur: noctu vigilat, interdiu lamentatur; dies noctesq; calamitoſas agit; donec Somno, Cibo, refectio-

fectionibus Vitæ neceſſariis privatus, Vomitu creberrimo laceſſitus, Dolore fractus & enervatus, Macie confectus, ſerius citiuſve (prout illius Vires ſunt) vitam cum morte ærumnoſiſſimam commutet.

III.

EX his Phænomenis, de Morbi hujus genio & natura ſtatuere, non erit difficile. Quid enim magis in propatulo, quam quod Materia iſta *Arthritica*, quæ ad τὰ Ἄκρα propelli ſueta eſt, (Natura novis utente conſiliis, alioq; inſtituto) jam in Viſceribus deponatur, ibiq; dictam moveat Tragœdiam: Illa Famem tollit; illa Ἀνορεξίαν infert; illa Vomitum ciet; illa Præcordiorum Inflationem creat; illa Pectus aggravat; illa dolere facit *Inteſtina*.

IV.

UNDE ſequitur, quod, in hoc Affectu detegendo, ejuſq; formanda Diagnoſi, quanquam prima facie plurimum valere videantur e prædictis aliquot Symptomata; Στένωσις præcipue, & Pectoris Gravitas; tamen, quum *Colicæ* huic *Arthriticæ* illa non ſunt tam propria, quin aliis *Colicæ* ſpe-

ſpeciebus eadem conveniant; hanc ob rem *Arthriticam* noſtram ut rite dignoſcamus, alio progrediendum eſt. A nullo autem alio fonte melius petenda eſt illius notitia, quam a Morbo præcedenti, *Arthritide* ſcil. *regulari*: præſertim ab illius nupero Paroxyſmo; ab ejus ſilentio, ſive intermiſſione, Paroxyſmum iſtum inſequente; & *Colica* iſti ſilentio ſuperveniente. Quam quidem Morbi Hiſtoriam, ejuſq; aliam ex alia partem ordine perſpicuo fluentem, quiſquis ſtudioſe ponderaverit; de *Colicæ* hujus natura, eamq; revera eſſe *Arthriticam*, ut opinor, minime dubitaverit.

V.

HÆC, de Cauſa hujus *Colicæ* proxima, ſive Continente; quæ eſt ipſa Materia *Arthritica* τοῖς Ἐνλέγεις infuſa: qui vero ea infundatur, ſive quæ ſint hujus Morbi Cauſæ remotiores, loco jam proximo dicendum.

Eæ duum ſunt generum; Externæ, vel Internæ. *Externæ* Materiam hanc, Extremitatibus ſive commiſſam, ſive committendam, intro pellunt, & *Inteſtinis* iſſidi faciunt. Cujus ordinis ſunt Frigus,

Tibi-

Tibialia nimis arcta, Vincturæ, Emplaſtra, Unguenta, Cataplaſmata, &c. Repellentia. Frigus, uti *Colicam* exquiſitam ab omni ævo incutere, & vel ideo in Cauſis ejus evidentibus locum non ultimum mereri; ita quidem *Arthriticam* identidem antecedere, eiq; producendæ multum conferre, certiſſimum eſt.

VI.

INTERNÆ ſunt permultæ: Earum vero princeps habeatur *Inteſtinorum* a Natura Imbecillitas, ſive Ατονία; qua, ad ſuſtinendum humidorum in Corpore libramentum, imparia redduntur illa, &, (ſecundum Leges a Mundi principio ratas & ſtabilitas) oneri nimio tum accipiendo, tum ferendo, prona. Quæ quidem Cauſa, quandoquidem conſtans & perpetua eſt, non modo *Colicæ* conducit primum afferendæ intendendæq;; ſed, quod magis eſt, eidem poſtea ſæpius revocandæ redintegrandæq;.

Alia magnæ ad hanc *Colicam* efficacitatis Cauſa, Impuritatum & Cruditatum maſſa eſt in Viſceribus cumulata. Res notiſſima eſt, ab Hepate, a Pancreate, Glanduliſq; fragiformibus, in ductum *Inteſtino-*

teſtinorum mitti Sanguinis Impuritates & Recrementa: Pari etiam modo notum eſt, a *Ventriculo* Cruditates accipi creberrimas; in *Inteſtinis* ſiſti copioſiſſimas. Quoties vero *Arthritico*, quoties Ἀναλόγχῳ id obvenerit, ad progignendam hanc *Colicam* mirum quantum operetur. Alienæ hujus Maſſæ contagio & afflatu inficiuntur *Inteſtina*; & *Arthritis* intro (non aliter quam *Emplaſtro*, ſicut ante dictum, aut *Phœnigmo* attrahente Pedibus admoto, extrorſum) invitata eſt. Verum, ut hic loci φαινομένῳ, ſæpe a me notati, mentionem faciam; nullæ unquam Impuritates hac in re plus efficere videntur; aut ad *Colicam* gignendam magis valere, quam quæ ſunt *Bilioſæ*: quod, Ægrotantium excrementis, ſive ore, ſive alvo redditis, oſtendi ſolet. Impuritates in hujuſmodi Ægris hac via copioſius e Sanguine effundi, id facere videtur; quod, vitam agendo ſedentariam, parum ii per cutim emittant, Humoreſq;, per διαπνοὴν expelli ſolitos, intus ferri, & in *Viſceribus* deponi ſinant.

Interhaſce Cauſas porro cenſenda ſunt, & quidem merito, aliena ore demiſſa, ut Fructus ὠμαῖοι, &c. Pomaceum nimis acidum, im-

immoderate ſumptum; aliaq; in Victu, præcipue frigido, errata.

VII.

HUJUS Morbi notionem quicunq; rectam habuerit; a *Colica*, Humoribus, aut Flatu orta; a Bilioſa, Hyſterica, reliquiſq; ſpeciebus, quantum ille ſeparetur, facile perſpexerit. E contrario, quænam ſpecies ad hanc noſtram maxime appropinquent, & qua in re, ut videamus: Ratione *Originis*, *Colica Humoralis*, quoad a quiete nimia & Aeris conſtitutione frigidiori fiat; eatenus cum *Arthritica* concordat, & eandem habet cum ea Cauſam evidentem; quæ Materiam utrobiq; committat *Inteſtinis*. Ratione *Materiæ*, *Colicam* hanc maxime repræſentat ea, quæ Peſtilens; (qualis ab *Ægineta* deſcribitur a). Hujus autem *Colicæ*, ut & *Humoralis*, cum *Arthritica* ſimilitudo tam languida, tam mediocris; ut in hac re Medicus, ſi Symptomatum attendat ordinem Pathognomioncum, ne decipiatur, non eſt ut multum vereamur.

HÆC,

---

a Lib. 3. Cap. 43.

VIII.

HÆC, ut ab aliis Morbis ſejungatur hic Affectus; jam a ſe quemadmodum differat, & quotuplex ſit, examinemus.

Ratione *Materiæ*, nunc pure *Arthriticæ*, nunc autem (ut in Tribu Symptomatica) *Scorbuticæ*, *Scrofuloſæ*, &c. Differentias habet, cum affinibus Symptomaticæ Tribus *Anomaliis*, communes.

Ratione *Subjecti*; modo eidem quaſi Puncto, uti terebrum, infigitur; modo, ſed raro quidem, *Inteſtina* pervagatur; modo etiam *Ventriculum* comprehendit.

Ratione *Cauſarum Procatarcticarum*; alias externa aliqua Materiam repellente; alias Maſſa in Ductu alimentari coacervata, & eam intus alliciente; alias binis hiſce Cauſis conjugatis; alias earum agente nulla, ſed mera Viſcerum imbecillitate, contrahitur.

Itaq; licet hic Affectus unam eandemq; retinet Naturam; modos tamen, & ejus accidentia, præ ſe fert diverſa.

IX.

COLICAM exquiſitam raro vitæ ſpa-

tio

tio aliquid demere, magnaq; ex parte periculo vacare, pervulgatum est. E diverso *Arthriticam*, Morbum sæpe lethalem esse; semper autem periculosum, habemus exploratum. Si Pectoris Gravitas, si *Intestinorum Dolor*, præcipue pungens, diu perstiterit; malum. Gradatim it in pejus Æger; donec e medio cedat. Rara unquam, hoc casu incolumitas, nisi *Arthritide* in extremis partibus apparente: sed neq; ea omni, aut semper. Nam si *Dolor* erit *Articulorum*, manente interea in Visceribus sterquilinio; ab isto Dolore externo spes evanida, inanis. Intus statim allicitur *Arthritis*, & Ægrum sæpe opprimit.

At si *Intestinorum* Dolor, Pectoris oppressio, Alviq; tarditas penitus tollatur, simulq; sit in Extremitatibus *Arthritis*; ea Morbi facies hilarior; is status optabilior.

Si vero prorsus sileant eorum, quæ intus sunt, querelæ; si revertatur Appetitus, & eodem tempore fulgeat in extremis partibus *Arthritis*; tunc demum æger ἐξω βελῶν; tunc Gallum Æsculapio litabit. Quod ut fiat, quaq; methodo medendi, jam proxime dicetur.

X.

QUANDOQUIDEM ad hunc Affectum interdum Febris, a Bile orta, se adjungit; in Curationis initio id agendum, ut Pulsus, ut Æstus, ut Sitis, ut reliquorum Febris indiciorum habeatur ratio; &, ad præcavendam φλεγμονὴν si opus erit Venæsectione, in ipso limine operis ea fiat; parce vero, neq; supra modum huic Symptomati levando necessarium; ne, eum nimis excedendo, *Arthritidis* posthæc expellendæ tollatur omnis facultas.

Secundo loco videndum, una cum *Intestinis* utrum *Ventriculus* ἱστοπαθικῶς afficiatur; præsertim, cruditate & alienis rebus utrum aggravetur: Hoc casu nihil antiquius habendum, quam ut, epoto *Theæ*, vel *Cardui Decocto* (neq; enim *Emetica* suaderem valentissima) cieatur Vomitus.

Postridie Vomitus, si vires Ægri permiserint, aut interposito die uno, fiat Purgatio; vel per *Extractum Eustachianum*, & *Res. Jalap.* quibus, si placet, adjungi potest *Mercurius dulcis*; vel *per Syr. e Spina*, & *El. Salutis*; vel, si Febris urgeat, *per Manna*, & *Salem Catharticum*, *Aqua hor-*

hordeata ſolutum; vel per aliud quodvis Purgans, ad hanc rem appoſitum. Veſpere, tam eo poſt Vomitum, quam eo poſt Purgationem, nihil Paregorici (niſi ſi ἐφιάλτης, aut aliquid improviſum id exegerit) adhibeo; ne illo *Arthritis*, in Paroxyſmum eruptura, tanquam ſufflamine, retineatur.

Adeo valet hac in re, & tanti eſt momenti Purgatio, ut, omiſſa illa ſive negligenter acta, ſi non mundentur *Inteſtina*, perturbata erit Curatio; &, poſt conatus in ea varios incaſſum factos, ſæpe illuc redire neceſſum erit, ubi per negligentiam eſt peccatum; ad *Inteſtina* nempe expurganda. Quare, ſi Purgatio minus perfecta fuit, neq; rebus ægri conveniens, omnino repetenda eſt; & quidem eo uſq;, donec propoſito reſpondebit. Atq; hoc caſu, diebus Purgationi interpoſitis, nunc *Pulveribus Teſtaceis*, nunc *Infuſo amaro alterante*; illis, ſi Acido; his, ſi Bile abundent *Inteſtina*; ne plane nihil agam, inſiſto.

Quibus abſolutis, & iis, quæ viam præcludebant, amotis expeditiſq;, (quo quidem iter quaſi medium confici videtur) ad *Arthritidem* extrudendam, nec quidem citius, incumbo. Hunc in finem faciunt, præter *Arthritidem* expellentia, (Capite

primo memorata) nonnulla Remedia *Colicæ* ab antiquo propria; ut & *Aromatica*; quæ cum prædictis non inepte complicentur. Hæc autem sunt Pulvis *Zedoariæ*, *P. Rad. Ari Comp. P. Aurant. C. Cl.* Fulleri, *P. ejusdem Bezoarticus. Spec. Diatr. Piper. Spec. Calaminth. simp. Spec. Diambræ, Dianthus.* Elect. *e Baccis Lauri*; *Mithridatium*, ℥℥ *in Indiis cond. cum ejus Syrupo.* Olea *Chymica, Bacc. Juniperi, Seminum Cumini, Carui, Fæniculi dulcis, Anisi, & ejusmodi Carminantium, & Aromaticorum.* Vinum *Xerefanum, aut Rubrum Lusitanicum simplex, vel amaris & Aromatibus alteratum.*

His munitus auxiliis, ad *Arthritidem* expellendam, & in Artus amoliendam, ita progredior. Ægro in lectum dato, *Pulverem*, vel *Bolum*, vel *Pilulas* præcipio.

℞. *Pul. e Chel. C. C.* ℈ß, ℈j.
Chal. Natriti gr. v, *misce f. Pulvis Comp.* Vel

℞ *Pulv. Zedoar.* ℈ß, *Spec. Calaminth. Simp.* (vel *Diambræ*) ℈j, *Alcohol Martis gr.* v, *f. Pulvis.* Vel, forma Boli,

℞ *Elect. e Baccis Lauri* (vel *Mithridatii*) *Pul. e Chel. C. C. aā* ℈j, ℈ß,

Alco-

Alcohol. M. gr. v, *Syr. Aurant. q s f. Bolus.* Vel

℞ *ZZ in Indiis cond. Pul. Rad. Ari C. aā* ℈j, *ad* ℈jſs; *Chal. N. gr.* v; *Syr. N. M. q s f. Bolus.* Vel

℞ *N. Myriſt. cond. Spec. Diambr. aā* ℈j, *Chal. N. gr.* v, *Ol. Junip. Chym. gtt.* j, *Confect. Alk. S. M. q s f. Bolus.* Vel, forma Pilulari,

℞ *Spec. Diatr. Piper. Pulv. Serpent. Virg.* ℈ſs, *Chal. Nutrit. gr.* v, *Extr. Rutæ q s f. Pil.*

Hiſce Compoſitionibus ſuperbibatur *Vini Xereſani*, vel *Rubri Luſitanici*, vel *Julapii* Hauſtus.

℞ *Aq. Cardui, Menthæ, Lactis Alex. Chamam. Comp. aā* ℥jij; *Sp. Juniperi* ℥ſs, *ad* j, *Marg. pp.* ℈ſs, *Sacch. albiſs. q s f. Julapium.* Vel

℞ *Aq. Lactis Alex.* ℥xij, *Sp. Cereviſ. Brunſwicenſis* ℥jjij, *Marg. pp.* ℈ſs, *Sacch. q s f.* Julapium.

At ſi Forma arridet liquida, *Infuſi* Hauſtus, cum adjecto *Marte*, detur ebibendus.

℞ *Rad. Zedoar. Galangæ, Calami Aromat.*
Cacum. Abſynth. R. aã ℥ij, *Bacc. Junip. Croci Brit. aã* ℥j, *Infunde in Vini Xerani* ℔ij, *ad alterationem idoneam, tunc coletur* Infuſum.

℞ *Hujus Infuſi* ℥jij,
Alcohol. Martis gr. v, *f.* Hauſtus, *ante bibendum agitandus.*

Ex hiſce, vel hujuſmodi Medicamentis, ſumatur aliquod, quarta, quinta, vel ſexta quaq; hora; medioq; Medicamentorum intervallo, *Vini*, e prædictis vel ejuſmodi generoſi, Hauſtus; ea quantitate, quam Æger tuto poterit haurire maximam. Quæ quidem Regula, de Medicamentis etiam tenenda eſt: Ea nempe Doſi, & frequentia, oportere illa dari; quæ non aliam Febrim, ſive in Sanguine Orgaſmum, excitaret; quam quæ, *Arthritidi* ad τὰ ἔξω amovendæ, ſatis inveniretur.

Ita ſubinde fit, in robuſtioribus ſcilicet, aut Spiritu Animali valde *Elaſtico* donatis; ut a *Purgatione*, maxime ſi utraq;(tam ea, quæ ἄνω movet, quam ea, quæ κάτω) præceſſerit; ſive propter agitatum Sanguinem, ſive propter impuritates (quibus, uti dixi, in Viſceribus retineri ſolet *Arthritis*)

thritis) expulsas; ea jam suapte sponte erumpat in Articulos, & evadat *Regularis*. Hoc quandocunq; fiet, unicum restabit; ut eo loci illa, quicquid iracundiæ permanet, exerceat; quicquid humoris effundendi, effundat. Verum, ut hoc interdum, &, quoties fieri contingit, auspicato fit; ita quidem, e contrario, antequam illuc perventum, & *Arthritis* Artubus affixa erit, plures sæpe interveniunt difficultates; plures scopuli deteguntur, qui moras in sanando Ægro medenti faciant gravissimas; quibus quasi digito demonstrandis, jam proxime incumbam.

Interdum igitur *Intestina* torqueri, & Spasmis ita contrahi manifestum est; ut Medicamentum ea purgans, etiamsi ἀαισιώτατον, non sentiant; multo minus obsecundent, & obtemperent: quo rerum statu, Abdomini *Fotum* admovere oportebit, eumq; aliquoties repetere.

℞ *Cacum. Abrotan. Artemis.* aã ℥j,
Rad. Aristoloch. rotund.
Flor. Chamæm. aã ℥jj,
Bacc. Junip. ℥j,
Sem. Carui, Fœnic. d. aã ℥ß, *coq. in Aq. Font.* ℔x, *ad* v, *Colaturæ adde Sp. Vini vulg.* ℔j, *pro Fotu Ventris calidissimo.*

Post omnem fovendi vicem, eo, quod sequitur, *Venter* illinatur.

℞ *Unguenti Martiati* ℥ij,
Ol. Tereb. vel *Picis liquid.*
Rhod. Ch. gtt. vi, *f. Linimentum.*

Galbanetum Paracelsi, ut apud *Riverium* est, (Capite de *Colica*,) *Linimenti* hujus locum implere, & totus eo Venter illini potest.

Nonnunquam autem, maxime in teneris Corporibus, etiam postquam *Intestina* fuerint purgata, multæ restant eorum contractiones, multus Dolor; nunc continuus, nunc intermittens: qui quidem eorum Affectus, cum sit omnino Σπασμώδης; partim *Fotu*, & *Linimento* prædicto; partim *Enemate* sequenti (quod Animales Spiritus mulcere, delinire, & in ordinem poterit redigere) vincendus est.

℞ *Vini Canarini* ℔ß,
Elect. e Baccis Lauri ℥ß, *f. Enema*,
alvo diu retinendum.

Est autem, ubi *Ferri* Præparata, propter imbecillitatem, *Intestina* respuant, & quam citissime Ano ejiciant, una cum Medicamentis ei conjunctis. His ægrotantibus e re esset, omisso *Ferro*, Medicamenta præscripta per se dare.

Alias

Alias obſervare licet non modo *Ferrum*, ſed & aliquando *Pul. Teſtaceos, Arthritidis* propellendæ cauſa datos, duros ſcilicet difficileſq;, deſcendere, & per alvum reddi. Quoties hoc fiat, aſtringenda prorſus ea, priuſquam in *Arthritide* dimovenda, quicquam profeceris: neq; enim, fluente alvo, *Arthritis* expectanda *regularis*. Ea vero, *Terra Japonica, Creta, Sanguine Draconis*, & ejuſmodi mollioribus aſtricta; per *Ther. Androm. Elect. e Bacc.* per *Species prædictas, e Regno Vegetabili ſumptas*; perq; *Olea Chymica*; illa nempe remedia, quæ minus irritent, progredi juvabit.

Quamprimum Medicina, quæ *Arthritidem* extrudat, Ægri rebus eſt aptata; uſui ejus interno, per bidui, vel tridui ſpatium inſiſtendum eſt; eoq; tempore in ea conſumpto, ſi per hoſce dies in Artubus nulla in conſpectum venerit *Arthritis*, ad *Emplaſtra, Cerata, Phœnigmos*, & ejuſmodi *Arthritidem* evocantia, (Capite primo relata) confugiendum eſt. Quinimo poſtquam in Articulis apparuerit, ποδαγρικὸν ore ſumendis uſq; uti conveniet; donec Articulis hærens, & affixa, de ſuo in *Inteſtina* reditu & παλινδρομία, locum ea ſuſpicioni nullum relinquat. Hoc autem punctum cum attigeris, & in rectam *Arthri-*

thritidis viam deniq; redieris; in ea, cum Remediorum portione dimidiata (duplo ſcilicet eorum intervallo, vel *ſubdupla* Doſi, ut in Capite præcedenti declaratum eſt) procedere juvabit; & quidem dies quatuor, ſex, vel octo; eo nimirum uſq;, quoad alienum ſive per Extremitates eliminetur; ſive in eas adeo protrudatur, ut de *Inteſtinis* iterum, intra breve ſpatium, impetendis nihil metuamus.

Notatu vero hoc digniſſimum, atq; adeo jucundiſſimum, quod, Articulis quamprimum fixa eſt *Arthritis*, læto quidem omine, ſpem & vitam pollicetur. Viſceribus ſtatim melius eſt; quæq; intus mali fuerint veſtigia, ſubito tolluntur. Oculorum acies, Vultus vigor, Fames, & Concoctio reſtituitur, & in vado res ſalutis eſt.

Diæta per totum hunc decurſum, qualis & quanta eſſe debeat, ex omni parte κατὰ μέτρον ordinanda eſt. Nihil admittendum, quo in ea uſpiam peccari poſſit. *Panatella, Gelatina C. C. & Eboris, Panis biſcoctus, Juſculum pullinum*, maxime autem *Vinum* prodeſt, vel *ſimplex*, vel *Decocto albo* temperatum. Certe *Vino* aſſuetis ab eo permagna expectatio; permagna eſt utilitas: quare iis præſertim illud

illud largiter exhibeo; eam nempe quantitatem, quæ Calorem *Inteſtinis* conciliet; quæ *Arthriticum* Miaſma ex iis ad τὰ ἄκρα pellat; quæq; eo loci id impune figat. Hanc autem operam optime navat, quod e *Luſitania* rubrum hodie nobis apportatum eſt; ægro ad ℔ſſ, ad libram integram, vel etiam duas, Nycthemeri ſpatio, ſi ad rem propoſitam opus fuerit, conceſſum. Alvus ſi dura, (quod, tum lecto incumbenti, tum *Colica*, tum *Arthritide* laboranti familiariſſimum) *Enemate Oleoſo*, vel e *Juſculo Vervecino*, lubricante, diebus alternis mollienda.

Interdum obſervare licet, ægrum, *Arthritide* e Viſceribus expulſa, perq; Artus exulante, penitus emancipatum; Ventris adhuc inflatione, doloreq; *Inteſtinorum* urgeri; ſic, ut exſpes & deſpondens ille, per tanta Artis molimina, parum in Salute ſua renovanda fieri; poſtq; iter procelloſum & ſcopulis plenum, in ipſo portu ſe deniq; periturum opinetur. Hæc autem Flatuum, & Naturæ morbo debilitatæ, ſunt indicia. Valet hac in re, ad Flatus educendos, Enema, e *Vini Canarini* ℥xij, *Elect.* e *Baccis Lauri* ℥ſſ, diebus continuis, vel alternis immiſſum: Valet *Infuſum amarum*, & ejuſmodi *Stomachica*, quæ

tum

tum Famem acuant, tum etiam Coctionem emendent.

Ista medendi methodo, [primas nempe Vias purgando, posteaq; foras *Arthritidem* mittendo,] *Colica Arthritica* laborantes curare soleo; cumq; hanc Methodum, huic *Colicæ* aptam, multoq; usu comprobatam, & confirmatam esse, noverim; idcirco lubens in medio eam propono; aliorum meliora, modo proferre dignarentur, sequi paratissimus.

XI.

In *Prophylaxi* enitendum, ut roborentur *Intestina*, contraq; inimicum, ne illuc denuo se intrudat, obfirmentur; simulq;, ut reliquiæ τῆς Δυσπέψεως nullæ, Massa impuritatum nulla, in iis posthæc collecta, eum ad se alliciat. Qua de causa, hujus Classis *Arthriticos* studere Fami, & Concoctioni; Ductum alimentarem Eccoprotico sæpius purgare; aliisq; *Stomachicis*, cum modice restringentibus uti, oportebit. *Aquas Minerales* multis hac in re prodesse novi, tam *Purgantes*, quam *Diureticas*. Non pauci apud nos huic *Colicæ* proclives, Aquas *Alfordenses*, vel *Salem Cathartícum*, aut *Tartarum laxantem*, Aqua hordeata solutum, bis vel ter in an-

no

no bibunt: itaq; Cruditates, a *Ventriculo* in *Inteſtina* derivatas, tempori tractantes, *Podagræ* præoccupant materiam, ano expellunt. Nonnulli meo hortatu commode *Purgantibus* Aquas adjunxerunt *Diureticas*. Ut autem *Aquæ Bathonienſes* ab antiquo *Colicæ*; ita quidem ei, quæ *Arthritica* eſt, præ ceteris adverſari cenſeantur. *Aquarum uſui Diureticarum* interponantur ea, quæ ad propoſitum faciant *Alterantia*. Hora nempe decima, *Infuſi amari*, Vino albo *Luſitanico* facti, *Hauſtus*; quinetiam poſt prandium quotidie, ejuſdem *Vini* ſimplicis Cochlearia aliquot. Hora quarta pom. *Elect.* ſeq. ℥j, cum vehiculo convenienti.

℞ *Conſ. Fruct. Cynosb.* (vel *Roſ. rub. per Set. traject.*) *Abſ. Rom.* ℨℨ *in Indiis Cond. aā* ℥ſs,
Salis Martis ℈jjjj,
Syr. ℨℨ ℥jſs, *Ol. Cin. Ch. gtt.* v,
f. Electuarium. Vel

℞ *Trochiſc. Hedych.*
Conſ. Flaved. Aurant. aā ℥ſs,
Salis M. ℥j, *Spec. Diamb.* ℥j,
Alcohol. M. ℥jjj,
Syr. Abſ. ſ. q. s. f. Electuarium.

Quatenus vero ab externo Frigore oriatur hæc *Colica*, Veſtitu idoneo, vitatoq;

aere

aere nimis egelido, illud eatenus fugiendum, hæc cavenda.

Id adjiciam, quod hoc Affectu laborantes, quotquot ætate maturiores, & voluptatibus, aut rebus civilibus impediti, *Prophylaxin* neglexere, raro ſine multa id fecerunt: ſæpe quidem magno cum Salutis, ſæpe cum ipſius Vitæ, damno.

XII.

Placet deniq;, citato divini ſenis Oraculo, monſtrare, *Arthritidis* hanc in *Colicam*, & *Colicæ* rurſus in *Arthritida* migrationem, *Hippocrati* non fuiſſe incognitam. Ita enim Ille; Ὃ τὸ ἕλκεον ἐπὶ δεξιὰ ἀρθείτιδι ἐγένετο, ἦν ἀνωχώτερος, ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἰήθη, ἐπωνώτερος. Id eſt, *Qui Articulari Morbo detentus, Inteſtini Dolore dextra parte vexabatur, levius habebat: ubi vero Hic curatus fuit, magis dolebat.* *. Quod de *Colica Dolore*, in *Morbo Articulari* obveniente, eumq; allevante; poſtea vero, facta Humoris huc illuc tranſpoſitione, in *Arthritidem* iterum mutato, eſt intellegendum. Sed hæc hactenus.

HI-

* Vide *Epidem. Lib.* vi. *Sect.* iv. & in eam *Galeni* & *Foeſii* Commentaria.

HISTORIA I.

Colica Arthritica *male tractata, demum lethalis.*

VIR ex *Tremulorum* Secta, probus & generosus, ingruente senectute, per integrum decennium, bis ter quotannis ægrotavit *Arthritide*; nunc Pedem, nunc Manum occupante; semper autem Regulari. Annus erat vitæ sexagesimus, cum ea primum intermisit, neq; more pristino ægrotum visitavit. Istamne vero quietem, & a Dolore immunitatem, bonam, optabilem, & commodam existimaveris? Imo potius formidabilem, exitiosam. Doloris enim salutaris, & externi vice, alio intra anni spatium *Intestinorum*, præcipue ἡ περὶ τὸν Ὀμφαλὸν acerbo, constanti, & fixo est correptus. Interea temporis elanguit Appetitus; languenti prostratoq; ei successit Oculorum gravitas, Faciei pallor, totius Corporis macies & imbecillitas. Adhæc Cholerica & cruda, vomitu emissa, *Ventriculum* aggravari ostenderunt.

In-

Increſcente morbo, Empirici conſilio, *Aquæ ferratæ*, ut & *e Ferro præparata*, aliaq; permulta ſunt adhibita; eo vero cum eventu, ut ab *Aquis Interanea* nimio algore; a *Ferri præparatis*, utpote concoctu & confectu difficilibus, e veſtigio Diarrhœa vexarentur.

Ad Senem hunc deniq; accitus, eumq; graviter ægrotantem, neq; intra Catharticorum opem (quæ alias eſſent neceſſaria) locatum inveniens, ore datis προσαγορεύοις, *Arthritidem* educentibus extra applicatis, ut in Artus ea transferretur eniſus ſum. At eheu! fruſtra: *Viſceribus* hærens Miaſma *Arthriticum*, & Coctionem impediens, aliud ſibi malum adſcivit comitem; nempe *Ventriculi*, & τῆς Ἐντέρων impuritates: quibus utriſq; depreſſus æger, viribus ſenſim inclinatis, poſt anni dimidium, e vita diſceſſit.

Sæpe quidem mihi in mentem venit, robuſto huic ægroto, tametſi vetulo, fuiſſe melius conſultum; ſi, *Colicæ* principio facta Purgatione, Miaſma, per idonea, per ſtomacho minus gravia, per e *Regno Vegetabili* ſumpta *Cardiaca*, fuiſſet expulſum. Illud initio fieri potuiſſe, vero non eſt abſimile: At oppreſſo ei, viribuſq; deficienti, ipſa Medicamenta, neq; nimis conſiderate

derate electa, neq; nimis ſcite data, mortem accelerârunt.

Hiſtoria narrat *Arthritidem* diu *Regularem*: at quæ progreſſu ætatis, *Inteſtina* perturbans, *Colicam* fecit, neglectaq; Therapias opportunitate ægroto mortem maturavit.

HIST. II.

Arthritis *vaga*, Colicam *mentita*, *ad* regularem Arthritida *reducitur*; *cum ejus Prophylaxi.*

PELLIO quidam ad *Iſcæ* ripam, annos habens quadragenos, Athleticus, & bene coloratus, patre generatus *Arthritico*; Dolore Artuum huc illuc vago; hyeme præſertim, & tempeſtate pluvia; cum Articulorum Tumore, Rubore, Nitore crebro recurrente, diu infeſtatus eſt. Hujus ſeculi initio, deſubito ceſſavit Artuum Dolor; ſed *Inteſtinorum* ortus eſt obtuſus, conſtans; una cum Febre quadam Symptomatica, Pulſu magno.

Nihil probabilius visum est, quam, in Ægroto jam diu *Arthritico*, materiam alienam *Intestina* invasisse; quod utiq; judicium, emissi postmodum Sanguinis, superficiem tegens Gelatina, crassior certe & albidior (quæ *Colicam* genuinam raro comitatur, *Arthritidi* vero familiaris est) abunde confirmavit.

Ut ægro prospicerem, nihil prius habui, quam universum *Arthritidis* ordinem mutare; id est, *Intestina* versus Sanguinis impetum & inclinationem, arte quanta possim maxima, sistere; & materiæ vitiosæ ad ea defluxum impedire: Secundo, ut ad ea, quæ sunt extra dirigatur; &, ex *Arthritide Anomala*, fiat illa *Regularis*.

Ut utriq; satisfacerem Indicationi, Sanguinem detraxi, *Cathartico, ex Pil. Rud. Scammon. & Calomel.* dedi. Vespere post Purgationem, ut Sanguinis Orgasmum incitarem, & simul *Arthritidem* in Artus amandarem, *Pul. e. Chel. C. C.* ℥ß, sexta quaq; hora, cum *Julapii Perlati* Haustu miscui; &, ordinata re Diætetica, discessi.

Quid ex eo fit? Intra biduum recrudescit *Dolor Articularis*; cumq; vel lecto adhuc ægrum detineri crederem, domi meæ me salutat, alacris, jucundus, deq; noviter reverso Hospite gloriatus. Digiti

in

in Pede magni Articulum iſte, more ſuo, primum & majorem, Plantæque Ligamenta potiſſime momordit. Placuit ſane, & pergratum fuit, tam facili ægrotum redimi, durioribus ſuetum. Quæ ad *Prophylaxin* facerent, in aliud tempus, & magis opportunum, diſtuli.

Ea vero, menſe Maiò ſequenti, ſic erant: *Præmiſſa Venæ ſectione, perendie ſalis Cathartici* ʒſs, *Mannæ* ʒjj, *Aq. purg.* ℔j. *Solutas ebibat; omniq; hora deinceps hauriat, donec uſq; reddiderit; itaq; diebus tertiis, quartiſve, ad tres vices, repetat. Poſtea, omni mane, Aqq. ferratarum* ℔jj *ebibat; quinta pomerid: ſequentis Elect.* ʒj, *cum Julapii hauſtu ſumat.*

℞. *Conſ. Flor: Salviæ* ʒj. *Pul. Rad. Ari Comp.* ʒſs, *Pul. Cor. rub: e Chel: Simp. aā* ʒjſs, *Salis Martis Riveriani* ʒj, *Syr Garyoph: q s. f. Electuarium. Ceresiſia Cacuminibus Hed. ter. Baccis Junip. Sem. Dauci, in potum ordinarium, medicata eſto. His in menſem unum alterumq; incumbat.*

Ex eorum uſu, propitio cum Deo, multos ille annos, tum *Anomala*, tum recta *Arthritide* immunes, egit; ad Medicinam hanc ſtabiliendam, & figendam, Exemplar utiq; luculentum.

HIST. III.

Colica, *ex Quiete* Arthritica, *in* Arthritida *regularem verſa.*

MAGNIFICUS ſenex, *Arthriticus*, Paralyticus, aut ſellæ, aut lecto complures annos inſidens, Humoribus vitioſis (qui, non uno Exercitationum genere, in omnes membrorum partes, cum eorum *Dolore Articulari*, ſolebant exprimi) occaſionem dedit, ut in Viſcera plus æquo immitterentur; ut in iis commorarentur.

Ex hac potiſſimum cauſa, Menſe Maio, MDCCII, in *Dolorem Colicum* Vir Illuſtris incidit. Interea vero temporis Salivatio, quæ diu magna fuerat, ſuppreſſa; Pedum Tumor, qui jam multis annis immenſus, imminutus eſt; facta videlicet Humorum ad *Inteſtina* tranſlatione. Pectoris fuit totius gravitas, & oppreſſio, tanquam ab onere quodam moleſtiſſime ei ſuperimpoſito.

Morbi hujus Hiſtoriam contemplanti mihi perſpicuum erat, Humores inverti, &

& jam *Inteſtina* verſus, eorum fieri inclinationem. Quocirca, primum huc incubui, ut Fæcibus, quibus ipſa premerentur, & tanquam retinaculis eo loci detineretur *Arthritis*, *Inteſtina* quam citiſſime liberarentur; ideoq; *Pill. ex Calom: Reſ. Jal. Extr. Euſtachiano* dedi; quibus ſatis ex voto dejecit æger impura, bilioſa. Purgationem e veſtigio ſecuta eſt a *Vomitu*, *Colica*, & Oppreſſione dicta immunitas; uti etiam in extremis partibus *Arthritis*. Hujus promovendæ gratia *Guttæ*, quæ ab Inventore nuncupantur *Goddardianæ*, & *Alcohol Martis*, bis in die, ſumpta ſunt. Ita Naturæ ferebatur auxilium, aptum quidem, & ejus agendi modo accommodatum: Recte enim doluit, & δικαίως, ægrotans. Quid enim ſeptuagenario, morbis & ætate confecto, poterat accidere fortunatius? Cum *Arthritide* redux eſt & Salivatio, & Pedum Tumor.

Nihil hujus *Arthritidos* in *Colicam* Metamorphoſi manifeſtius: Nihil hujus *Colicæ* ad *Arthritidem* reductione deſiderabilius.

HIST. IV.

Colica *multarum Hebdomadum* Arthritica, *eadem Methodo curata.*

SEXAGENARIUS quidam, ingenio a natura ſubtili, rebus agendis elaborato, *Arthritide*, ſemel bis anno conſtanter reduce, per decennium afflictatus eſt: quo quidem tempore nonnunquam Catarrho, Fauces invadente, & in Tumorem eas elevante, ſæpe correptus eſt. Huic Catarrho ſe adjunxit, & quaſi latus clauſit, Febricula quædam; itaq; *Anginæ* ſpeciem præ ſe tulit. Poſt dies aliquot, huic affectui ſupervenerunt indicia *Podagræ*; Digiti nimirum majoris articuli primi Dolor, Tumor, Ardor: & plane indicarunt iſtum ſive Catarrhum, ſive *Anginam* eſſe omnino *Arthriticam*; & *Arthritidem* hoc modo deviam, abnormem, *Anomalam*, demum in rectam, conformem, idoneam migrare.

Cum hujuſmodi *Anomalias* iterum & ſæpius eſt perpeſſus, Anno MDCCII, propter uſum Pomacei tenuis, acidiq; immoderatum, incidit in *Colicam*; dolore non tam

tam acerbo, quam pertinaci, & conſtanti comitatam; Umbilici Regionem, ſive potius illius portionem tantillulam indeſinenter aggravantem. Ab hac *Colica* Spiritus animales multum oppreſſi ſunt. Crebra hinc ſuſpiria, magna animi dejectio, magna corporis debilitas. Στέῤῥος auxit frigidorum uſus imperitus, improſperus; Cardiacis potius, & Calidis evincendos. Dum ex *Colica* deſedit Æger, in Articulis externis emicuit *Arthritis*; ſed quæ, brevi intus ſe proripiens, vana ſpe decepit ejulantem.

Quando *Colica*, binos circiter menſes ægrotaverat, & quidem adeo graviter, ut peiori loco res eſſe vix potuerat; id egi ſedulo, ut, quicquid alieni, quicquid Cholerici (quo maxime ſe gravari renunciavit æger) Ductu alimentari incluſum eſſet, quam citiſſime per Anum ejiceretur: ea ſcil. opinione fretus (quod ante dictum eſt) vanam & fruſtra, *Arthritidos* regularis in Artubus excitandæ, ſpem & exſpectationem fore omnem; quamdiu *Inteſtina* fuerint immunda, fæcibuſq; onerata. Quocirca præmiſſo, qui Humorem evacuandum molliret, paratumq; redderet exilio, *Pulvere Alcaliſato*, mane multo *Extracti Euſtach.* ℥ß, *cum Aq: Cin. hord.*

℥ij, *El. Salutis* ℥ß *propinavi.* Inanitis ex ſententia Viſceribus, iiſq;, quæ viam obſtruerent, amotis, ipſum Curationis apicem attentavi; nempe, ut *Arthritidis* materiam ab *Inteſtinis* eruerem, & in Artus propellerem. Quem in finem, omni mane, *Infuſi cochl.* v, cum *Tinct. Martis gtt.* xv, aſſumenda dedi.

℞ *Raſ. Gent.* ℥v, *Cacum. Abſ. Rom.* ℥ij, *Cubeb* ℥j, *Coccinell.* ℈j, *Infunde in Vini Xerani* ℔ij, *ad idoneam alterationem; tunc fiat Colatura. Hora quarta pom: Bolum, ex Pul. Rad. Ari C.* ℈j, *Alcohol Martis, Conſ. Abs. R. Cort. exterioris Aurant. Cond. aã* ℈ß, *Spec. Diatr. Piper. gr.* iiij, *Syr. zz qs: Hora ſomni Bolum, ex Theriac. Andromach.* ℈j, *Alcohol M.* ℈ß, *Pul. Cantiani* ℥ß, *Conſ. Alk q s. Porro Vini rubri Luſitanici, meo hortatu,* ℔j. *quotidie potavit; Carnibus ἁπέπτοις, ἀχύμοις, eſt nutritus.*

Ne multis, hac & hujuſmodi Medicina, diligenter adhibita, Dolor factus eſt *Articularis*; levatus is *Inteſtinorum*; &, cum fere conclamatum eſſet, ægroti vita & ſalus in tuto poſita: quibus, etiam nunc poſt quadriennium, illum uti, frui, nuper accepimus.

HIST.

HIST. V.

Colica Arthritica, *Vomitu, Purgatione,* Ποδαγραγωγοῖς *extra miſſo Miaſmate, ſublata.*

ÆTATE noſtra Fullo *Exonienſis*, Patre ortus *Arthritico*, etiamſi Adoleſcentiam vix egreſſus, ſæpe doluerat. Erat hujus viri *Arthritis* nunc *Anomala*, Fauces invadens, (de qua alibi ſermonem faciemus;) magna vero ex parte *Regularis.* Exeunte anno MDCCI, Pedem occupaverat; per tridui ſpatium tenuerat; cum, ſine ulla ἐκ τῆ ἔξωθεν προφανοῦς evidenti cauſa, abſciſſam excepit Nauſea, & Dolor *Inteſtinorum*, una cum Anxietate animi, & pectoris gravitate.

Contra hunc affectum, *Manna & Salem Catharticum, Aqua Alfordenſi* ſoluta hauſit; ea ſpe & opinione, ut, Humores alienos, dolorem excitantes, per anum eluendo, reſtitueretur. Eventus opinioni non reſpondit. Quare arceſſitus, *Ventriculum* etiam, quod a vomendi cupiditate palam erat, opprimi; neq; niſi eo, per *Eme-*

Emeticum prius purgato, *Colicam* levari posse, monebam. Epoto *Cardui Decocto* (fuit enim ἀειμὴς) bilioſa multa ejecit. Eo veſpere *Pul. Gaſconic.* & *Theriac. Androm.* aã ℥ß demiſit, cum Julapii hauſtu Cardiaci. Poſtero mane *Podagra*, Pedis ſiniſtri convexum, marginemq; exteriorem invaſit. Ex quo ſtatim *Ventriculo*, & iis quæ intus ſunt, bene. Dolor, anxietas, pectoris gravitas ſublata ſunt. Ut autem opus, tam feliciter inchoatum, Medicina perficerem, *Chal. Nutriti* ℈ß, *Pul. Gaſcon. Conſ. Flor. Salviæ* aã ℈j, *cum Syr. Garyophyl. q s. ut ſ Bolus*, bis in die, cum Jul. hauſtu propinavi: Æger hac methodo commodiſſime doluit, morbo graviſſimo levatus eſt.

Arthritis iſta primo *Regularis*, Cruditatum, quæ in *Viſceribus* conſtructæ & coacervatæ fuerant, illecebris attracta, *Colicam* facit *Arthriticam*; iis vero per Catharſin expulſis, Naturæ, & partim Medicinæ viribus effectum eſt, ut in *Arthritida* regularem illa denuo remigret.

HIST.

HIST. VI.

Colica, *una cum Capite aggravato*, Arthritica, *plus semel allevata.*

ISCANUS Artifex, ætatis anno tricesimo quarto, laboravit tertia jam vice Pedibus; posthæc Humero, Cubito, Carpo, per quadriennium, bis vel ter in annum: diversas *Arthritide* Commissuras attingente, pervagante; nunquam autem diu affligente. Mense Decemb. MDCIC, Pedum iste Vir dolorem habuit, sed brevem, neq; ultra biduum manentem. Abscissum eum excepit Distentio *Ventriculi*, cibi fastidium, Dyspepsia, Vomitus, Σλεφοι, Vermiculatio *Intestinorum*, & Diarrhœa; quam insecuta est Suffocatio, tanquam Hysterica; &, a Flatibus, κατ' συμπάθειαν, Capitis affectus.

Ista quando jam tres circiter menses, eosq; hyemales, pertulerat, Ægrum visitavi; cumq; Humores in Ductu alimentari præparantibus, & evacuantibus; Materiam autem *Arthriticam*, ei adhærescentem, in Artus expellentibus, curari illum oportere

oportere reperi, iis ſuo loco utriſq; uſus ſum: Diem nempe unum alterumq; *Pul. e Chel. C. C.* quarta vel quinta quaq; hora dedi; tunc Catharticum e *Pil. Euſtach. cum Calom.* dein, neglecto poſt Catharſin Paregorico, *Ferrum præparatum*, una cum *Pul.* prædicto; uſq; donec *Arthritis* ad τὰ ἔξωθεν expulſa fuit. Quod ut præſtitum, confeſtim oculorum acies acuefacta, vigor reſtitutus: Viſcerum, & quæ intus ſunt, eorum omnium querelæ deſierunt. Ita quidem ægrotanti opem tuli, ſimulq;, per materiæ in Artus Expreſſionem, hunc affectum utiliter auferri poſſe perſpexi.

Annus agebatur, aliter quam ſolebat, *Arthritide* regulari penitus immunis; cum, Menſe Aprili, MDCCIII, eundem hominem Flatus, Ructus, Nauſea, Præcordiorum Diſtentio, Dolor *Interaneorum*, præcipue τῆς περὶ τὸν Ὀμφαλὸν, eſt adortus. Quibus ſeſe comites adjunxerunt, ex neceſſitudine quadam, tanquam eadem ſtirpe oriundi, & Ὀμοφυεῖς, Oculorum languor, & Capitis gravitas. Hiſce omnibus ut eatur obviam, primum Venæſectio; tum, per *Extract. Euſtach. Syr. e Spina, & Elix. Salutis*, Purgatio facta eſt; qua vincuntur imi Ventris accidentia pleraq; omnia. Poſthæc *Pul. Gaſconico*, *P. Rad.*

Ari

Ari C. Ol. Junip. & Cumini Chym. Ther. Androm. Chal. Nutrito, Infuſo amaro, & iſtiuſmodi aliis, *Inteſtina* roborantibus, *Arthritidemq;* expellentibus; una cum *Empl. Cephal.* parti ſæpiſſime dolenti admoto, & *Decocto* interea *rubicundo* potui dato; Affectui graviſſimo penitus ſuccurſum eſt.

HIST. VII.

Arthritis *Inteſtina atrociſſime invadens, ſæpiſſime expulſa.*

DICAM Viri nobilis Hiſtoriam, a me non uno nomine prædicandi, omnium utiq; cultu & honore percolendi. Erat Ille Parentibus *Arthriticis* procreatus; Corporis habitudine tenera, Spiritu Animali emicante & elaſtico donatus: Unde ſæpe numero tum improviſo ægrotavit; tum etiam citius ſpe, & contra expectationem convaluit. Amplo illi, & diviti male id obvenit, quod Hæreditas, a longa Majorum ſerie derivata, in tractu non nimium molli ſita, Aere frigido, & magnam

magnam anni partem immiti, perflata eſſet: quæ quidem cœli ſoliq; inclementia Dolorem *Colicum*, atq;. adeo *Arthriticum* Domino, una cum multis aliis, inferre cenſeretur.

Ver erat, Anni MDCLXXXXIV, quum, neſcio qua de cauſa, qui partes extremas ſolitus eſt excruciare dolor, eo jam ceſſante, intus incidit Morbi vis, & ſibi comitem adſcivit Pectoris gravitatem, tanquam ab onere impoſito, permoleſtam. Erant tormenta *Interaneorum* peracuta; quæ ut allevarentur, *Catharticis*, ſi Diis placet, & *Opiatis* nimio plus elaboratum eſt. Nam ex nimia *Purgatione* Spiritus (per ſe agiles, & volatiles) ita perturbati, agitati, & quidem ita profligati ſunt; ut jam orbatum ſomno & quiete, ægrotantem, Vertigine multatum, Menteq; captum, Vires plane deficerent.

Hoc modo laborantem, tum primum arceſſitus, inviſi: cumq;, ex totius morbi. maxime vero ex gravati Pectoris conſideratione, appareret, eum eſſe *Arthritidem Anomalam*, Medicina auctam; ut omnibus ejus medendæ Indicationibus ſimul ſemelq; ſatisfacerem, (id eſt, ut ſomnum conciliarem; ut Vires reficerem;

ut

ut *Arthritidem*, ad τὰ ἔξωθεν, amolirer; itaq; Ægrum in tuto collocarem) *Pulveris Cantiani* Doſim majuſculam, extemplo deglutiendam, eaq; nocte repetendam, dedi. Ex animi ſententia res ſucceſſit: ſomno enim recreatum, & tanquam vitæ denuo reſtitutum ægrum, quæ perpeſſus erat, eleganter enarrantem, mane poſtero audivi. Ut autem Therapiam perficerem, & Humorum mutata inclinatione Materiam alienam Artubus infligerem, *Ferri præparatum* adhibui; quod paucorum dierum ſpatio, eam validiſſime extrudendo, Pectoris gravitatem, *Inteſtinorum* Dolorem omnino omnem evicit.

Hæc erat hujuſce mali Therapia: Quandoquidem vero, in Corpore delicato, multumq; debilitato, Materia *Arthritica*, nunc a frigore externo repulſa, nunc a Cruditatibus in *Ventriculo* & alimentari Fiſtula contentis, intus allecta, *Colicam* hanc *Arthriticam* identidem revocaret; quibus eam auxiliis, qua methodo, quo demum eventu recurrentem oppugnavi, hiſce paucis accipe.

Menſes aliquot agebantur, læti quidem & dolore expertes; cum, ex Fructibus ὠμοῖσι, aliiſq; pravis avide ingeſtis, & frigore eodem

dem tempore contracto, redintegrata eſt *Colica*: Facta vero, per *Decoctum fol. Teæ ἄνω*, per Catharticum mite κάτω Purgatione; datoq; *Pulvere Teſtaceo*, & *Chalybe*, *Arthritidem* expuli, regularem feci.

Cum alias in eodem ægrotante *Arthritidem* mero frigore repelli, & *Colicam* mentiri noverim; non niſi purgatis primum *Inteſtinis*, adhibitoq; tum demum *Diaphoretico*, in fugam mitti illam, externa ſolum cauſa factam, expertus ſum. Materiæ vero emittendæ nihil in hoc ægroto melius conducere, aut votis reſpondere magis potuerat, quam *Pulvis* ille prædictus; qui larga (℈j) Doſi, & quidem crebro (tertia nempe quaq; hora) demiſſus, Dolori *Inteſtinorum* allevando, partium extremarum illi movendo augendoq; maximi ſæpe fuit momenti, & efficacitatis.

Cum vero alias hæc invaluit *Colica*, neq; adverſus eam *Vomitio*, *Purgatio*, *Pulveres Teſtacei*, ipſum *Martis Alcohol*, viribus junctis, vel hilum profuere; ad *Bacchum*, miſerorum præſidem & conſolatorem, *Arthritidis* Averruncum confugiens, ejus auxilio plane divino, materiam in Artus commodum ablegavi.

Poſtremo

Poſtremo addam, quum neq; Medicina, neq; Vinum huic ægroto, eadem *Colica* alias affecto, prodeſſet; languenti, & animam tantùm non agenti; quum ruinoſa, conturbata, conclamata viderentur omnia, (quod quidem omnium expectationem vicit) opem ei, ſed madido, ſed bene poto, tulit *Phœnigmus*: Articulis dolori ſuetis admotum, aliam fecit Humorum inclinationem; ægrum manifeſtiſſime ſervavit Remedium præſentiſſimum.

Ita quidem, multos annos, Θεῖσῳ παλάμᾳ, Viro illuſtri medicinam feci; & tametſi, propter Viſcerum imbecillitatem, Victus rationem non ſemper optimam; ne dicam Ambulationem, Equitationemq;, quibus exercere ſe, & Humores vitioſos extra pellere conſuevit, interciſas; & Prophylaxin omnem aut penitus omiſſam, aut indiligenter actam; *Inteſtinis* ii minima quavis de cauſa infunderentur: tamen ita factum eſt, ut in hujus *Colicæ* Acceſſionibus, & creberrimis & difficillimis, æger ſemper relevaretur; & quidem eatenus, ut non niſi conſumptis & exhauſtis Viribus, nulla vero *Arthritide* intus agente, ſupremum ille obiret diem.

HIST. VIII.

Colica Arthritica, *cum ſuperveniente* Paralyſi.

MORIBUS honeſtis & ingenio ſingulari Vir, *Arthritide* per viginti annos, autumno quoq; altero, (is fuit illius hoc in ægroto Typus) laboravit. Loci, quem invaſit, diverſitas ea fuit; ut nunc dexterum, nunc ſiniſtrum, nunc uno eodemq; tempore Pedem utrumq;, ſed dexterum maxime lacefferet.

Excipiendum autem eſt, per hoſce Annos, quod Typum ea ſemel atq; iterum mutavit; quod Autumno illo altero deficiens, inſultum Menſe Februario fecit. Quibus vero autumnis intermiſit *Arthritis*, iis ſemper ægrum adorta eſt *Epiphora*; qua ex Oculis, per Hebdomadas ſex vel octo, ſerum acre & pungens emanavit; & quidem adeo perpetim & conſtanter, ut *Arthritidis* vicem gerere, & ejus Materiam ſecum ferre, non immerito crederetur.

Autumno

Autumno Anni MDCCV, quum, in Sanguine & Viſceribus, ſordes & illuviem, otio & ſatietate, contraxerat; craſſior & obeſior eo factus, *Dolore Colico* corripiebatur; eoq;, propter iter intempeſtivum, urgente frigore & imbribus, infirma valitudine ſuſceptum, gravi demum moleſtoq; cruciabatur. Interdum huic adjuncta eſt Diarrhœa, qua cum alvus exonerata fuit, Dolor remiſit; ea vero ſiſtente, recruduit, una cum Vomitione, nunc Cholerica, nunc Pituitoſa. Ut utriq; mederetur æger, Clyſteribus, Emetico, & Purgante uſus eſt; ex eoq; mala ad tempus allevata, brevi autem ex novo frigore recidiva.

Cum ad ægrum arceſſerer, & præter jam dicta in Morbi res minutas inquirerem; (tales initio judicantur eæ, quæ facta indagine ad explicandam Morbi naturam interdum maxime conducunt;) præcipue, quæ *Arthritidos* eſſet conditio; quæq; ad præſentem Morbum ratio; quærenti patuit, Primum, *Dolorem Colicum* eſſe, τὰ περὶ τὸ ὀμφαλὸν afficientem, iis cohærentem; Vento inſuper *Inteſtinorum*, Appetitu læſo, Oculorum languore, Facie pallida, Pulſu debili ſtipatum: Tum paulo ante *Podagram* fuiſſe, Pedis primum

unius, deinde alterius; nunc autem Talum, nunc Pollicis Metacondylon eam invadere, sed edentulam, neq; satis crudelem: Deinde, Ægrum tabescere; Vires ejus enervatas, & (quod præcipue notandum erat) Partes externas, non modo ἀισθησίᾳ, sed & calore fere privatas, ac si vitæ Lampas extingueretur, multum frigescere.

Cum ista, maxime quatenus *Arthritida* respicerent, animo perpenderam, *Arthritidem* esse malum, ea, quæ intus sunt, ingressam, & *Intestina* cruciantem, existimavi. Hoc, in homine significavit *Arthritico Colica*, tam curatu difficilis: Hoc palam fecit ipsa tum temporis, etiamsi mitis, in Artubus *Arthritis*.

Quare id conatus sum, ut e Visceribus hostis in Artus excuteretur, & quidem iis, quæ sequuntur; Primo, *Catharsis* instituta est, per *Extr. Eustach.* 3ß, *Scam. pul. gr.* v, *Balsi. Per. q s*; eaq; nocte *Paregoricum* cum *Bolo Cardiaco* datum est. Quando Nausea post Alvi ductionem maneret, Vomituq; opus esse indicaret; *Emetico* levi, Posseto nempe amaris alterato, is peractus, ea sublata est.

Catharsi

Catharsi præmissa, *Arthritidi* protinus expellendæ memet accingo, compositionibus hisce usus.

℞ *Theriac. Androm. Diascord.* aã ℈j, *Spec. Diamb. Flor. Salis Armon.* aã ℈ß, *Chal. Nutriti gr.* v. *Ol. Cin. Ch. gtt.* j, *Syr. Caryoph. q s. f. Bolus, nona vespertina, tertiaq; matutina demittendus, cum Vini rubri Lusitanici, tepefacti,* ℥jjjj;

℞ *Z. Z. in Indiis Cond. Diascord.* aã ℈j, *Pul. Serp. Virg.* ℈ß, *Chal. Nutrit. gr.* v. *Ol. e Sem. Anisi Ch. gtt.* j, *Pul. Macropip. gr.* jjj, *Syr. Z. Z. q. s. f. Bolus, hora nona matutina, tertiaq; pomeridiana cum eodem vehiculo sumendus: Porro, Nycthemeri spatio, epota alias Vini prædicti* ℔j: *Emplastrum ex Diascord. & Empl. Stom. mag.* aã *paribus mensuris, cum Picis Burg. q. s. Ventri impositum est.*

Horum usui, dies instar octo impenduntur; eoq; factum est, ut Pulsus, antea debilis & parvus, jam augeatur; & carni, antea subfrigidæ, laudabilis & naturalis æstus concilietur.

Roborato itaq; Cruore, ad mutandam humorum inclinationem, camq; ad τὰ Ἀ;θεκ usque vertendam; *Phœnigmum* u-

triq; Pedi calidiſſimum, eoq; frigefacto, ad quatuor vel quinq; vices, novum imperavi applicandum: poſteaq; Malleolis ambobus *Veſicatorium*, Hinc acre Serum Ulcuſculis elicitum; hinc *Podagra*; hinc *Gonagra*; & pro eorum ratione τ̃ Εὐλογίων indolentia. Qua utiq; animadverſa re, medicamenta, ſed paulatim, minuimus; nunc eorum Doſes extenuando, nunc aſſumendi tempora extrahendo.

Interea vero, Sorbitiones, *ex Juſculo Pullino, Avenaceo*; *ex Chocolata*, & ejuſmodi cum tenuibus, tum *Analepticis*, ſæpius in die, ſed modicæ demittuntur. Carnes etiam ἀ'χυμοι κ̀ ἄπεπτοι, quam primum per Stomachum liceat, apponuntur. Pedis ſiniſtri Calcem, dextri Aſtragalum, utriuſq; Hallum occupavit *Podagra*; rediit vero cum ea Fames, & Concoctio; rediit oculorum acies; animi alacritas; Spirituum robur, & ovatio; aliaq; Vitæ & Salutis indicia.

Cum ita res ſalva eſſe videretur, & omnium opinione in portu navigaremus; alter ecce Turbo exoritur, quo in procelloſum Mare rurſus abripimur.

Podagra, laudabilis & invidenda, (ad quam acceſſit *Chiragra*, ejuſdem generis) æſtu mordaci, cum ſtragulis æger cooper-

tus,

tus incaleſceret, eum noctu affecit: qui tamen per ſudorem, brevi temporis ſpatio, magno cum ægri fructu, ſolitus eſt abire. Hujus æſtus, roſionis hujus impatiens ille, ut eam vitaret, raro ſe in lectum commiſit; Cathedra totas fere noctes, hyeme frigidiſſima, conſumpſit. Perſpiratione multum hinc diminuta, retunditur Appetitus, Brachia ἀδρανεῖς, &, niſi opportune miaſma *Arthriticum* e Corpore fuiſſet emiſſum, de Ægro proculdubio actum eſſet. Lecto ei deniq; affixo, Diaphoreticis motum; Aqua *Bathonienſi* famem reſtitui. Poſt menſes quinq; triſtes ſane & dubios, ſummo vitæ periculo liberatus, Æger, dicta methodo, (favente Vere, Deo Conſilia noſtra fortunante,) convaluit; excepto, quod Digiti vehementer reſoluti, quamvis iis multum profuit Balneatio, ad conſuetudinem ſuam autumno ſequente, quo hæc ſcribo, minime redierant. Scripſit enim, & quidem priſtino Charactere, lectuq; facili; ſed literas vacillantes, neq; ſemper ex æquo ductas: Cetera belle ſe habuit, &, quam Morbo primum ineunte, longe melius.

CAP. IV.

De Diarrhœa Arthritica.

I.

COLICAM prædictam ſequitur ejuſdem numeri *Diarrhœa*; naturam habens, & Curationem poſtulans quodammodo privatam. Diximus, *Arthriticum* in ſanguine Miaſma, *αἰεὶ φυόμενον*, fere perpetuo renovari, & certo quodam temporis ſpatio repullulare: Diximus, adauctum & evectum in *Inteſtina* ſæpe mitti. Hiſce poſitis, advertere licebit, nonnunquam Pancreati, & Glandulis *Inteſtinorum fragiformibus* (a Clariſſ. **Liſtero* primum, uti veriſimile, detectis; a Clariſſ. ‖ *Peyero* pleniſſime deſcriptis) illud infundi; atq; hinc in cavum *Inteſtinorum* a Natura pelli;

* Vide *Acta Philoſophica* Londinenſia *N.* 95.
‖ Vide Clariſſ. *Peyeri Parerga Anotomica.*

pelli; & demum, urgente ejus acrimonia, Spirituſq; animales ſtimulante, crebris Dejectiunculis e Corpore exterminari.

II.

HANC autem *Diarrhœam* eſſe revera *Arthriticam* ſi Symptomata, tum ea, quæ intercidunt, tum quæ alia ex aliis, inſigni profecto ordine, emergunt, accurate, & ſuis ponderibus diligenter examinemus; per ea ſatis ſuperq; declaratum eſt. Quis enim, quotieſcunq; veteri *Arthritico*, mediis in Doloribus verſato; ex cauſa aliqua evidenti, Materiam in *Inteſtina* derivante; accidit *Diarrhœa*; eamq; ſtatim excipit Doloris, & Tumoris externi diminutio; poſtea vero libertas ab *Arthritide* diutior: quis, inquam, inficiabitur, hanc *Arthritidem*, initio rectam, *Inteſtina* jam petere, perq; Alvum effugere; id eſt, *Diarrhœam* illam eſſe *Arthriticam*.

Ita certe, *Arthritico* dolenti quæ hujuſmodi obvenit, *Diarrhœa* eſt planè *Arthritica*: Quæ Dolore immuni contingit, & Materiam, adhuc in Sanguine latentem, ſed in Artus abituram, manifeſte alio divertit, perq; *Inteſtina* exprimit; quamvis argumento fortaſſe minori, certe tamen

tamen ſatis valido, & firmo, non alia, quam *Arthritica* eſt habenda.

III.

HIC Affectus, ſi conſideremus ejus indolem,& Cauſam Continentem, eſt tantummodo unus; quippe qui *Arthritidos*, per *Inteſtinorum* Excernicula, perq; Dejectiones, quam ex conſuetudine, frequentiores, fugam comprehendat, oculiſq; ſemper objiciat: Si vero illius initia, ſiq; exitus varios evolvamus, longe a ſe diverſus eſt. Miaſma in Sanguine *Arthriticum* nunc a Natura directe, & quidem eo nomine quod ingraveſcat, deorſum pellitur; atq; iſtiuſmodi fluor Paroxyſmos interdum *Arthriticos* antevertens, ſalutaris eſſe reperitur. Expulſo etenim inimico, clauduntur Januæ; pax, & quies reſtituitur; viget Oeconomia. Hoc autem in Corporibus διαπλεύσχνοις, id eſt, Fibris robuſtioribus, firmis Spiritibus donatis. Sæpius autem multo, vel aſſumpto *Cathartico*, vel a Cruditatibus, *Inteſtina* irritantibus, *Ventrem* aperientibus, Miaſma illud e Sanguine elicitur, &, una cum illuvie *Inteſtinorum*, Ano expellitur.

Hujuſ-

Hujuſmodi *Diarrhœa* incerti admodum eventus eſt; ſi enim tempori cohibeatur, neq; modum excedat, utilis ſæpe invenitur; & quidem *Arthritidis* Materiam, etiamſi via non uſitatiſſima, tamen tuta emittere: Cui iſthuc conſequens, quod Paroxyſmus non niſi diu poſt recurrit *Arthriticus.* At in iis, quorum *Viſcera* ſatietate crapulaq; ſunt debilitata; cum Natura *Ventris* impetum comprimere, Criſiq; legem imponere nequit; *Diarrhœa* nimium pertinaci, minimeq; tolerabili, illa identidem opprimitur. Non tantum Inimicus, verum etiam Amici, Spiritus ſcil. ipſi, Vigiles & Præſides ſalutis, in exilium mittuntur: Oeconomiæ ſubverſio eſt, & plane παρολεθεία.

Hujus utriuſq; Caſus Exempla mox in medium vocabo.

IV.

THERAPIAM hiſce Caſibus ut accommodem, in *Diarrhœa* iſta *Arthritica*, quæ in Sanguine initium habet, nihil inepta ſedulitate ſtultius, dicam, an periculoſius? quæ, Pharmacis perperam ingeſtis, Naturæ opus ſæpe interturbet, interdum abrumpat. Suo potius arbitrio ea,

ea, patiaris, agat; quodq; intus læsurum erat, suo utiliter ingenio effundat. Si vero *Diarrhœa* nimium excurrat, Vireſq; excedat, Astringentibus sistenda est; Cardiacis Æger roborandus. Sive per se desiit *Diarrhœa*, sive per Medicinam, ejus reliquiæ *Aquis Purgantibus*, *Tartaro laxante*, & *Manna* (si opus fuerit) adjectis, post tempus aliquod egerendæ sunt.

Sin a *Cathartico* accidat ista *Diarrhœa*; similiter, atq; Casu præcedenti, parum utilis Medicina; de Υπερκαθάρσει, tantum Cautio sit.

In *Diarrhœa Arthritica* Cruditatibus exorta, quæ omnium mihi periculosissima videtur, alia res est: Hic, *Ventriculus* sæpissime aggravatur; ideoq;, si ita sit, *Decocto Teæ*, vel *Cardui*, movendus. Postea, (sive Vomitu neglecto,) Venter leni *Cathartico* subducendus: tunc ad *Astringentia*, & *Fluorem cohibentia* festinandum. *Bolus ex Diascord. Spec. Conf. de Hyac, Croco Martis astr. Terra Japonica, Syr. de Rosar.* quarta, quinta, vel sexta quaq; hora demittatur, cum *Julapii Cretacei Hausti*. In *Alvum* detur *Enema*, ex *Vino Canarino*, *cum Gelatina Amyli*, *vel Diascordio*: *Ventri* admoveantur *Lanea*, *Decocto Rad. Bistort. Tormentill. Balaust.* &c. *Cerevisia* generosiori

generoſiori facto, immerſa; & ſæpius repetantur. Potioni ſit *Infuſum Roſ. rubr.* vel *Decoct. album*: Et, ad Vires inſtaurandas, *Vinum rubrum uſtulatum.*

Si Pulſus ſinet, optime conducet *Opiatum*, *Laudani* puta guttas aliquot, vel potius *Opii* quaſi granum, cum *Theriac. Androm.* ʒſ, ℈ij, dari.

Si periculum eſt, in *Dyſenteriam* ne tranſeat *Diarrhœa*, ſumatur *Emulſum* ſequens.

℞ *C. C. C.* ʒſ, *G. Arab. Tragac.* aā ʒij, *coq. in Aq. Oryzatæ tertiæ Decoctionis* ℔jjj, *ad* ℔ij; *Colatura Amygd. d. cortice nudatis, & Sem. Pap. albi inter contundendum affundatur: iterum colata, Aqua Cin. fort. aromatizetur*; *Saccharo dulcetur.*

Quæcunque vero Vomitum & Purgationem excitent, ea non, niſi caute, in uſum trahenda; ne, quæ auxilio eſſe debuerant, Ægroto imbecilli graviterq; laboranti obſint. Quod quidem in monitis ideo præcipue a nobis poſitum eſt, quoniam hujuſmodi laborantes, Fluore multum enervati & depreſſi, Catharſi tolerandæ ſæpe impares inveniantur: quo quidem in Caſu, *Cardiacis* & *Aſtringentibus* ſolis utendum eſt.

Cujuſ-

Cujuſcunq; demum Originis ſit *Diarrhœa* prædicta, *Prophylaxis* optime per *Aquas ferratas*, & quidem jucundiſſime, patrata eſt: quibus addi poteſt, ut in Artus Eructatio fiat Materiæ, e *Ferro Præparatum* aliquod; omnium autem optimum id, quod *Alcohol Martis* appellavi.

HISTORIA I.

Diarrhœa Arthritica *crebra & ſalutaris.*

MATRONA quædam, in Regione Civitatis ſeptentrionali, multos annos *Arthritide* per vices ægrotavit; initio Vaga, deinde fixa; nunc Recta, & idonea, nunc Anomala. Primum Gutture, tum Manu dolentem; *Angina* primum *Arthritica*, tum *Chiragra* laborantem, invaſit aliquando *Diarrhœa:* de qua, ut illam ſupprimerem, cum arceſſerer; ejus de vehementia frequentiaq; percontanti, mihi narratum eſt; neq; tam urgentem, ut quæ non poſſit tolerari; nec quidem aliam eſſe eam, quam quæ commode & utiliter poſſit; pariterque, Alvo ſoluta,

Pa-

Paroxyſmumq; finiente regularem, non ſine ingenti fructu, Ægram iterum & ſæpius fuiſſe.

Quæ cum ita eſſe acceperam; vitatis hinc, quæ *Diarrhœam* intenderent; illinc autem maxime, quæ contraherent; in eo operam navavi, ut Ægra mediocritatem, multo uſu comprobatam, probatione multa commendatam teneret; ipſamq; Naturæ, Medicorum Principis, in ſanando Methodum, omnino perſequeretur. Nec quidem minus aliquid, imo majus eo factum eſſe arbitror; quam ſi inutili, ne dicam ancipiti plane, πειρᾳ, corraſis uſquequaq; Medicamentis, multaq; arte compoſitis, Ægra, tanquam Corbita, oneraretur.

Hoc autem, in tempeſtivæ illius Negligentiæ laudem, addi inſuper oportebit; quod, tametſi Ægra ſæpius ex eo tempore deſedit *Arthritide*, eaq; ſemper in *Diarrhœam* deſinente, perq; Alvum exeunte; nihil illa damni propterea tulerit, lucri vero permultum. Cujus quidem rei cauſa neſcio an ulla probabilior excogitari poſſit, quam quod Ægra, Spiritibus firmis, conſtantibus, ad munera ſua obeunda paratiſſimis, (qui nempe tum malum Civem prompte expellant, tum eo expulſo foribus

foribus occludendis ſubito invigilent) donaretur. Rara autem hæc, *Arthritide* ἐν τοῖς Ἐσλίεγις ægrotantibus felicitas; quorum pars maxima, Alvo vel liquida nimis, vel nimis dura, eſſe obſervatur. Ægra, poſt ſex Hebdomadas ab *Arthritide* triformi immunis, ſanior & vegetior evaſit.

Hiſtoria tradit, ex una eademq; *Febre*, ad amoliendum Miaſma *Arthriticum* ſuſcitata, diverſis poſſe illud deponi locis, perque diverſa Excernicula proturbari; nempe per Glandulas Oris *Salivares*, per Artuum *Mucilaginoſas*, perq; *Inteſtinorum Fragiformes*; &, cum *Arthritide* regulari, *Diarrhœam* eſſe poſſe ſimul *Arthriticam*, eamq; ſalutarem.

HIST. II.

Diarrhœa *ex* Cathartico, Arthritica *opportune ſuppreſſa.*

ALIAM novi Generoſam, lectiſſimam, cultu & honore profecto digniſſimam; quæ, cum Marito juncta eſſet *Arthritico*, ipſa etiam cito laborare cœpit.

cœpit. Cubitos, Humeros, hos illos in Manibus Articulos habuit afflictos. In Cubiti dextri extremitate Tofus erat, a durato Steatomate, Juglandi par; Digitus ejuſdem Manus longiſſimus, Tofis diſtentus, motu privatus. Articulamenta, præcipue medium ejuſdem Digiti infarctum. Malleolus item, Pedis Planta, Calcis tendo, & Genua laborarunt. Paroxyſmi ſolebant eſſe graviſſimi, dolore multo comitati, menſem integrum, interdum etiam alterum, permanentes.

Nuper autem, quum per hoſce ſex menſes urgeret ægrotatio quædam; Torpor videlicet, Inertia, una cum Vertigine, Viſu Oculi dextri imminuto, Dolore ejus, ut & univerſi Corporis externi moleſtiſſimo, Appetitu depreſſo, (quæ quidem omnia, neq; ſatis fixæ, neq; ſatis rectæ *Arthritidos*, erant accidentia) ſumpto, neſcio cujus hortatu, Cathartico, ſed neq; eo fortiori, aut Elaterio; Vomitu illa, & *Diarrhœa* Materiæ viridis præcipitante, corripiebatur; ſic, ut ſex dierum ſpatio ſexageſies minimum dejiceret. Sordium hæc *Arthriticarum* erat per Ventrem Evacuatio copioſa, neq; ex omni parte inepta. Nam Symptomata hinc collapſa

sunt, & evanuere omnia. Digitorum Tumores, ob *Arthritida παρεξώσαν* eo tempore magni, subsedere: quæq; ab ista *Diarrhœa* fluxerunt incommoda, lucro & compendio eam consequenti, facile cedebant. Ab effusis hisce Purgamentis, Corpus liberum, & ad tempus aliquod incolume.

Hoc pene totum Naturæ opus; unum Artis erat, *Diarrhœæ* nimium ne excutrat, curare, & Ægræ vires sustentare. Hoc ego propositum, hanc metam spectans, nihil aliud, quam astringens & Cardiacum aliquid, præcepi: illud autem opportune adhibitum, languenti, debilitatæ, pulsum humilem & imbecillum habenti, Alvum compressit, Vires instauravit.

Habes Exemplum *Arthritidos* (Cathartico viam monstrante) in fugam se per *Anum* conjicientis; *Diarrhœæ* habes *Arthriticæ* Curationem.

HIST.

HIST. III.

Arthritis *vaga* Intestina *occupans, solo Externorum usu revocata ad, & Artubus affixa.*

DUODEVIGINTI annorum Adolescens, Patre inde ab incunabulis *Arthritico* natus, Artuum habuit Dolores; a longo tempore vagos, &, ut amicorum opinio tulit, *Rheumaticos*; cum Tumore albo, submolli, Articulorum intervalla sæpissime, ipsos etiam Articulos aliquando infestante. Sanguini, quem identidem & copiose detraxi, Cutis usq; crassa & densa, brevi semper innatavit. Ut ejus Dyscrasiam auferat, æstate anni MDCVC, hortatu nostro, varia periclitatus est æger; *Succum* nempe *Taraxaci & Cochleariæ depuratum, cum Hordei, Rad. Gram. C. Fœnic. d. Asparagi Decocto: Crystallum item Mineralem; Chalybeata; sæpq; loco Lacticinia, & Aq. Bathonienses.* Ex quibus omnibus utilitates & fructus cepit aliquammultos; Observantiæ pares: Intermisit diu etus ille *Rheumatismos.*

At poſt ſeſquiannum, cum Æger Sanguinem, uti par erat, minime correxerat; *Inteſtinorum* Tormina, cruciatus ſubiit immanes, *Diarrhœam* pertinacem, neq; Medicinæ facile ceſſuram: Unde enervatus, multumq; debilitatus Æger, neq; Morbum diutius, neq; remedia ferre poſſe videbatur; ſed in ipſa Mortis propinquitate verſari.

In hoc ancipiti & pene deplorato ſtatu, Morbi naturam plane *Arthriticam* animo advertens, Methodo, quam in *Arthritide Inteſtinorum Anomala* interdum non infeliciter adhibueram, uti animus fuit. Neglectis ſcil. Medicamentis, quibus ore ſumendis impar erat Ægrotus, externis incumbere. Ideoq; iis utriuſq; Brachii locis, quos excruciare ſolita eſt *Arthritis*, e *Fermento veteri, &c.* *Phœnigmos* juſſi calidiſſimos applicari, & cum refrixerint iterari; donec aborti fuerint Tumores, iis, qui a *Rheumatiſmo* credebantur eſſe, perſimiles. Tumoribus his, ex voto factis, admovi Epiſpaſtica: unde Ichor, ad Hebdomades aliquot, jugiter effluxit.

Quantum hinc utilitatis, quæ commoda, quam ſubita Curatio, capi vix poteſt. Quo Tumor eſt evectus, pari certe cum eo paſſu ſublata Tormina; ſuppreſſa

Diarrhœa: quinimo novatur Appetitus, & reſtituuntur Vires. Ægroti ſtatus, ſive Viſcera, ſive Artus ſpectemus, omni dolore paulo poſt immunis; quam per annos aliquot anteactos ſanior, & quidem multo jucundior evaſit.

En *Arthritidem*, Artus pervagari ſolitam, *Inteſtinis* adhæreſcentem; cum Torminibus, *Diarrhœam* inducentem; ſolo Externorum uſu ad τὰ ἔξωθεν evocatam.

HIST. IV.

Cruditatibus exorta Diarrhœa Arthritica, *Medicina viribus inhibita.*

VIR ampliſſimus, antiqua *Dammonii* Nobilitate natus, *Podagra* utroq; ſtemmate derivata conflictatus, ejus impetum bis vel ter in Annum conſtanter eſt perpeſſus. Ad Hoſpitem tam certam, tam fidelem, pro utriuſque ingenio accipiendam, Mundum ille *Arthriticum*, comptum adeo ac elegantem, in promptu, apparatum habuit; ut, ὁ ποδαγρικώτατος

natione magna & lauta, raro ullus unquam magis.

Annos ille permultos hunc in modum (id est, duriter) exegit: cum ad tuendam Concoctionem opera, diligentiaq;, quam omni Vere & Autumno, per Catharsin, &c. ponere solebat, penitus omissa, vitaq; acta nimis sedentaria; primum, plane conticuit *Arthritis*; neq;, more suo, in extremis Partibus eluxit: mox, in *Ventriculo*, & *Intestinis*, sordium Massa collecta, compressa est. Hinc Ἀνορεξία, Ructus sæpe impuri, Sapor ingratus, a pastu Ventriculi gravitas, Præcordiorum distentio; hinc Oscitatio creberrima (Symptoma *Arthritidos*, in Visceribus latentis, huic Ægroto familiare;) Dolor a Flatu lateralis, pungens; illarum videlicet Impuritatum indicia. Hæc subsequitur *Diarrhœa*, qua tum illæ, tum quæ *Visceribus* adhæserunt *Arthriticæ*, per anum exprimuntur.

Cum autem ista *Diarrhœa* neq; Naturæ rebus, nec Ægroti votis responderet; per *Decoctum Tea*, Ventriculum; per *Rhabarb. Infusum*, addito *Salutis Elixir*, *Intrantia* purgavi; itaq; facta, quanta opus erat, Evacuatione, per *Diascordium*, per *Crocum Martis*, & ejusmodi alia, *Ventrem* cohibui. Aquæ, sed coctæ, & Vino mi-

sta,

ſta, potui daretur; Cibi, ſed ſolidi & intus manſuri, paululum caperetur, in præceptis poſui. Ut autem Appetitum languentem, & proſtratum excitem; ut *Arthritica* Sanguinis recrementa ad τὰ ἔξω propellam; & in Artubus, uti moris erat, deponi faciam; *Aquas Bathonienſes omni mane hauriendas, Bolum e Pul. Rad. Ari C. Conſ. flor. Salviæ, Chal. Nutrito, Syrupoq; Garyoph. cum Vini hauſtu demittendum, præcipio*: Itaq; in viam *Arthritida* reduxi; Ægrum αὐτῷ Θεῷ reſtitui.

Diarrhœam, Cruditatibus exortam, Miaſma *Arthriticum* ad τὰ ἔνδον invitantem, perq; Anum effundentem, Arte curatam, exhibet Hiſtoria.

HIST. V.

Diarrhœa Arthritica *lethalis.*

DOMINUS *C.* tum *Cereris*, tum *Bacchi* cultor egregius, *Arthritidem*, non uno nomine hæreditariam, malis moribus, victu autem inordinato maxime, auxit & exaſperavit. Ab incunte Pueri-

tia minime temperatus, Adoleſcentiam vix ingreſſus, Cacochymiæ factus eſt *Arthriticæ* Gurges; neq; tam Affectu iſto tentari, quam ab eo occupari diceretur; anni enim vix dimidium vacavit.

Cum ita Materia gravaretur *Arthriticâ*, eaq; de cauſa in ſtatu eſſet dubio, caſus intervenit, qui exitum ægrotanti fecit non minus ſeverum & triſtem, quam improviſum & inopinatum. Ea fuit tempeſtas, quæ Fructibus ὀπωρινοῖς cœpit abundare: Hos ita devoravit, præcipue (quod maxime appetiit) Fragum; ut diu nihil aliud eſculenti capeſſiverit. Vini autem loco, quod τ' ὀπωρινὸν frigidum mitigare debuerat, Lac, vel Aqua Fontana erat, Saccharo dulcata.

Gulæ tam inſolitæ poſt impenſam circiter Hebdomadam, *Diarrhœa* immani Æger eſt correptus; quæ non ſolum Maſſam *Ventriculo* & *Inteſtinis* incluſam; verum etiam *Arthriticam*, in Sanguine contentam, & exilio paratam, Ano ejicere jure merito cenſeatur. A Dejectionibus ita crebris & immodicis, vires adeo proſtratæ ſunt & peſſum datæ, ut Ægri res (iis, quæ opportune data auxilio eſſe potuerant, neglectis,) ſtatim in pejus ire cernerentur. Primum enim, Pulſu debili, deinde

deinde Senſu communi vacillante; tum Motibus Convulſivis, & Deliquiis atrociſſimis, & brevi tempore revertentibus eſt oppreſſus.

Ita quidem Ægrotans, qui, dum *Arthritis* impetus fecerat idoneos, etſi vitam non beatiſſimam, at non temnendam, imo tutam egit; *Diarrhœa* (quam quidem ſolitariam, & *Arthritidi* minime conjunctam, tutius & melius, ſi non εὐρόῳς ſubire valuerat) hac exorta, illico una cum Morbo, vitam effudit.

HIST. VI.

Aliud Exemplum Ægroti Diarrhœa Arthritica *occidentis.*

HUIC conſimilis eſt Hiſtoria Viri, apud *Damnonios* olim notiſſimi; quæ, quantis in anguſtiis, qualiq; diſcrimine verſentur ii, qui Fluore alvi laborant *Arthritici*, luculenter explicat. Fuit ille ætate integra, laxo & obeſo Corpore, alvo (quod habitioribus ſolenne) plerumq; liquida. Inordinata Victus ratione, quic-

quicquid occurrit avide ingerendo, Vomitus aſſiduos, & *Diarrhœam* arceſſivit; quodq; temere demiſit, ſtatim Ore, vel brevi temporis ſpatio Ventre reddidit. Hoc etiam modo *Arthritidis* Paroxyſmos, quibus in ſingulos annos affici ſolebat, regularibus & idoneis, (ejus ſcil. materiam ad *Inteſtina* ſolicitando, *Diarrhœa* fere perpetua per Anum expellendo) ingruentes abſcidit; plus biennium aſpulerat; neq; ad faſtigium aliquod notabile, & obſervatu dignum, unquam, eo tempore toto evehi permiſerat. Proſtratus Appetitus, Ciborum omne genus faſtidium erat; Caro abſumpta, Cutis flacceſcens, languentes Oculi, Faciei margo, quaſi ab Aurugine, flaveſcens; Urina exigua, & colore rubro; Suſpirià crebra, Animi dejectio miſerabilis; Pulſus debilis & celer, Sitis importuna. Quibus animadverſis, non hæc ab una *Inteſtinorum* imbecillitate, (tametſi illam eſſe non negaverim,) aut Natura quaſi confecta; ſed ab aggravata potius, & *Arthritide* ἀνωμάλως agente oppreſſa, oriri contendebam; ideoq; *Arthritidem*, deviam & palantem, ad externas Partes, ad Artus expellendam. Cui quidem Opinioni cum Medicus Ægri Ordinarius, & Συνεσάτης meus eſt aſtipulatus,

tus, primum, ut fordium Massa, quæ *Ventriculo* operosa, *Arthritidem* eo loci detinere visa est, dimoveretur, *Emeticum* dedi; *Decoctum* nempe *Cardui, cum Vino Lusitanico, propter Ægroti imbecillitatem, admisto.* Phlegma ejectum est, cum *aquela* copiosum. Nullum eo vespere Paregoricum. Postero mane, Respiratio liberior, Vigor Oculorum vegetior, major animi alacritas. Et, quod desideratissimum, ea etiam Manus & Pedis Dolor, Tumor, Rubor *Arthriticus*: Qui, in statu tam lubrico, ut augeatur, *Bolus ex Ther. Androm. Croco M. astring. Pul. e Chel. C. C. Syr. de Ros. s. quarta quaq; hora sumitur, simul cum Vini rubri prædicti haustu; cui Tinct. Martis nutriti gtt. xxl sunt adjecta. Sp. C. C. Succinatus subinde datur, & Potus Vinum, Aqua Fontana ex parte dilutum.* Quinimo, ut quem auspicato nacti sumus, eundem caute & diligenter locum tueamur, *Phœnigmos.* (e *Seminibus Sinapios, Raf. Raph. Sylv. aā p. j. Fermenti vet. p.* iij, *Aceti Vini albi q. s.*) Tumoribus *Arthriticis* calidos admoveri, &, quam primum refrixerint, iterari præcipimus; donec in molem illi majorem elevarentur. Aucta hoc modo utraq; Inflammatione, ad evocandum illius Serum,

&

& Materiam ſimul *Arthriticam*, *Epiſpaſtica* ſuper eam impoſuimus; quibus Ichoris ſalſi viroſiq; libræ minimum duæ, ſpatio quatridui, ſunt elicitæ. Pallidior hinc paulatim Urina, & ab *Arthritide* Quies.

Finito Paroxyſmo, ad inſtaurandam Coctionem, & robur *Interaneorum* confirmandum, ſocia opera, primo *Lene Cathorticum*, deinde *Chal. Nutritum* adhibuimus. Diætam omnem quantitate & qualitate aptis, accommodavimus.

Quamdiu κατ' μέτρον egit, monitis & præceptis his obtemperatus Æger, tulit Obſervantiæ fructum. Cibum avide ſatis appetiit, tenuit, digeſſit; raro, neq; niſi laudabiliter dejecit: integra & tuta videbantur omnia. Ante vero, quam vires, nupera tempeſtate labefactatas, reſarcire valuerat, ſuo ſe iterum more gerens, & Genio indulgens, *Diarrhœa* ſubito recidiva, Motibus Convulſivis, &c. ſtipata, paucarum horarum ſpatio eſt furreptus.

CAP.

CAP. V.

De Dyſenteria Arthritica.

ARTICULUS I.

QUÆ tormina, qui *Inteſtinorum* cruciatus, graves utiq; & terribiles, ex *Arthritica* Materia illorum Tunicis impacta oriantur, in ſuperioribus tractatum eſt. Tentemus ultra, &, utrum hæc tantummodo, an etiam alia; an his majora miſeros mortales interdum non excrucient, & demum Morti objiciant, ſerio expendamus. Quocirca, hoc Capite de *Dyſenteria Arthritica*, & in ſequenti de *Abſceſſu Inteſtinorum Arthritico* ſermonem inferemus.

II.

ET quidem haſce res inſpicienti palam erit, acrem illam & viroſam *Arthritidos* Materiam, & Cauſam Continentem; qua

qua Dolores paſſim in Corpore crudeliſſimi concitantur; qua Membranæ vellicantur, & exulcerantur; qua ipſa interdum Oſſa corrumpuntur, & Carie conficiuntur; *Inteſtina* etiam aliquando mordere: illius roſione perfodi, & exedi Vaſa eorum exilia: ſicq; fieri poſſe *Dyſenteriam*, quam tradimus, *Arthriticam*. Verum, ut ab hujus Morbi probabilitate, ad ejus ὕπαρξιν & experimenta medica tranſeam, revera dari hunc Affectum explorato conſtat. Ejus autem εἶδος καὶ ἦθος, quantum expiſcando conſequi valeo, tale eſt.

III.

GRACILI & tenero Corpore *Podagroſos*, *Inteſtinis* præcipue teneris donatos, & δυσπάθειαν aggreditur. Præire ſolet Dolor Colicus, pariter *Arthriticus*: & cum crebris ejus acceſſionibus læſæ & corruptæ ſunt *Inteſtinorum* Tunicæ, debilitatæq; flaccent eorum Fibræ; Miaſma *Arthriticum*, Cauſa aliqua externa illud intro pellente, vel intus poſita eo alliciente, in Arterias, (*Cœliacæ* nempe *Inteſtinalis* ramum, & utramq; *Meſentericam*) *Inteſtina* irrigantes, ἀθρόον infunditur. Hinc Dolor *Inteſtinorum* mordax, erodens; cum

Pulſu

Pulsu celeri, & Febricula quadam. Si eodem tempore externis partibus *Arthritis* insit, celerrime omnis evanescit; ad τὰ ἔσω ἱερὰ festinat. Vasis Sanguine distentis, erosis, ruptis, in Fistulam demum alimentarem is exstillat; qui, in ejus cavo collectus, alvo, & interdum ore ejicitur: Emissi quantitas sæpe unius libræ, aliquando binarum pondo. Qui tantum, & humoris tam commodi dispendium excipiunt languores, ab eo cavernæ *Intestinorum* commissio magni sunt; ab expresso, & e Corpore expulso, majores. Collabuntur Vires, Artus frigescunt, frequens est Deliquium, plane in dubio Vita. Levantur ex hac evacuatione Tormenta; &, si Æger insultus vim & ferociam tolerare valeat, * quies sequitur, & a Paroxysmi impetu *Arthritici* ad tempus aliquod induciæ. Materia modo jam dicto per *Intestina* exulante aliena, non iterabitur Insultus, donec in Sanguine nova condatur,

---

* *Dysenteria* solvi posse *Arthritidem* notavit olim *Hippocrates*, hisce verbis. Ἰῶν τοὺς [Ποδαγρικοὺς] ἄριστα μὲν δυσεντερίαι, ἢν ἐπιγένωνται, *Sanant hos* [*Podagrosos*] *optime* Dysenteriæ, *si successerint*. Prædictorum Libro 2. Sect. XV.

condatur, & coacervetur; quam autem primum illud fiet, tam in Artubus citiſſime, vel *Interaneis*, iterum exſpectandus erit.

IV.

OBSERVATU facile eſt, ingenio & natura quam ſingulari ſit hic Affectus; & a *Dyſenteriis*, quotquot uſpiam inveniantur, aliis, quam diverſus: Quod ut pro certo habeatur, animadvertendum (præter iſtam τῶν Ἐσθίων imbecillitatem, qua dirigitur Sanguis, & in ea derivatur) ab una *Arthritidos* Materia in Sanguine contenta, Affectum hunc, conſtanti norma & ratione manifeſta, dependere: ab ea ebulliente, fieri; ab ea minuta, minui; neque niſi ab ea renovata, & in novum Orgaſmum excitante Sanguinem, renovari: Quo quidem argumento, ad confirmandam Morbi hujus Αἰτιολογίαν, nihil gravius; nihil, ut opinor, validius afferri poteſt.

V.

AD hujus Morbi exitum, ſive Prognoſin, ut deſcendam; non ſemper ille miſſione

missione Sanguinis contentus unica; verum, e contrario, Insultus sæpe repetens, *Arthriticis* illos facit Paroxysmis. si Typos & utriusq; frequentiam spectemus, respondentes & analogos. Adhæc, vel prima vice, vel postea (secundum Miasmatis *Arthritici* in Sanguine incrementum) recurrens; quando videlicet Miasma in Tunicis *Intestinorum* adhæresçit, aut affigitur, & eas suo more mordet inficitque; nunc in Ulcus *Intestinorum*, nunc in Abscessum degenerat; itaq; notas illis inurit tristissimas, Morbos incutit ærumnosissimos.

VI.

PROFLUENTE Sanguine, commodissimum erit, ut Æger conquiescat: ne, Corpus nimium agitando; ne profluvium, supra quam ferri potest, intendendo, gravius ille luat: quare Lecto, vel Cathedræ se det, quam primum Morbus ingruerit. Nefas autem habeatur, ea, quæ, Cardiacorum titulo, ubiq; ad manus sunt Matronis, (quæq; sua; modo opportune propinentur, non carent utilitate) sic ingerere; ut, Sanguinem accendendo, noxam magis augeant, quam Ægrum levent.

Caute iſta, neq; largius adhibenda, quam ad Spiritus reficiendos, & a Deliquio ſuſtinendos, opus eſſe invenietur. Contra, ſi Profluvium ἐυροιαν excedat, *Laudano* illud comprimendum; ideoq; Linguæ ſuperillinantur, Ore teneantur illius Guttæ aliquot, (quoniam demiſſæ vomitione reddi poſſint,) donec cohibeatur. *Romanis* in curanda, quoties importuna fuit, *Dyſenteria*, Aquæ bene frigidæ, Potio in * uſu erat; quippe quæ aſtringat, Vulnuſq; ſanet: & a || recentioribus, unde confirmentur illius in ſanando Vires, præclara multa referuntur: quorum autoritati innixus, *Decoctum album*, *Dyſenteria* hac afflictis, non ſine fructu & emolumento, ſæpius præcepi. Oportet autem modice, ſed crebro, Laborantem ſorbere, & quidem eo, ad tempus aliquod, loco cibi potioniſq; omnis, ſolo uti.

Quibus curæ fuerit, ne *Inteſtina* nimium aperiantur; iis etiam, ut ne aſtringantur nimium, aut præpropere claudantur,

* Vide *Synopſin Diſcurſuum Magiſtri* Vander Heyden; *Impreſſam* Londini: *Anno* 1653, *pag.* 53, *& qua ſequuntur.*

|| Vide *Celſum*, *Lib.* 3, *Cap.* xviii.

tur, vitium nempe contrarium, eſt cavendum; &, ſi Corpus aſtrictum, lenitet eſt ſolvendum. Eſt enim illa *Dyſenteria* omnino Critica, ex alterutra parte, ſive major, ſive minor æquo, vitioſa; cum mediocris, optima. Et Virium contemplatione debita, Mediocritas illa tum intellegenda, tum item obtinenda.

Poſt breve temporis ſpatium expelli ſolet inimicus, & jam tum pacari & deliniri Sanguis: quod ſi aliter eveniat, & Sanguis pertinacius deſcendat; quæ eum ſiſtant, & Vulnus contrahant, expediet dari: *Tinct.* puta *Japonicam, Decoct. albo, vel Traumatico inſtillatam; vel Balſamum Lucatelli, cum Olibano, Maſtiche, Sanguine Draconis, & Croco Martis aſtringentis, vel Bolo vera, forma Pilulari*; vel cum *Conſ. Fr. Cynosbat. Roſar. rubr. per ſetaceum traiect. Spec. Conſ. de Hyacintho cum Syr. de Roſis ſiccis, forma Boli, ex eodem vehiculo. Tinctura Japonica*, ſolvendo *Terram* ejuſdem nominis, ſive *Gummi Catechu*, in Spiritu Vini rectificato, vitro probè clauſo, igne arenæ conficitur. Lanea, Decocto aſtringenti, cui adjectum eſt Vinum rubrum, immerſa, ſuper ventrem imponantur.

Si prope Anum Vena dehiſcat, ex *Gelatina Amyli*, vel ejuſmodi Κολλητικοῖς, *Hæmorrhagia* perſiſtente, immittatur Enema, & diutius retineatur. Interea vitentur, etſi aſtringant, Acida; ne (propter eorum ſtimulum) major ex eorum uſu damni metus ſit, quam emolumenti ſpes. Cibus ex *Gelatina C. C. Eb. aut Pedum Vitulinorum*; *ex Ovo tremulo & ſorbili*; *ex Lacte, cum Oryza ei incocta*; *vel ex Oryzæ Cremore*, & ejuſmodi aliis, quæ ſimul nutriant, & incraſſent, quæque Vulnera conglutinent.

A Therapia *Dyſenteriæ*, proprie ſic dictæ, hanc *Arthriticæ Dyſenteriæ* Therapiam multum abludere, quilibet harum rerum vel imperitiſſimus videbit: quando iſta Purgationem, eamq; interdum repetendam, enixe poſtularet, &, niſi illa eſſet, raro unquam perficeretur; hæc aut nunquam, aut certe perraro Ventrem medicamentis ſolvi patietur.

Cum ad *Prophylaxin* accedas, nihil valentius, nihil ex omni parte fructuoſius, quam *Aquæ Tunbrigenſes*, ſive *Bamtonenſes*, vel iſtiuſmodi Ferratæ; quæ, ſatis diu rectèq; potæ, *Inteſtinorum* adyta ingrediantur, Vulnera perſanent, Ulceribus medeantur, Fibras conſtingant, Tunicas corroborent:

roborent: Hæ porro Humorem vitiosum per Renes efficaciſſime avertunt, itaque *Inteſtina* maximopere defendunt. Hiſce vero, ad mutandam Humorum inclinationem, & deducendam in Artus *Arthritidem*, non incommode adjiciantur, cum aſtringentibus, è *Ferro* præparata.

HISTORIA I.

Teneſmum & Dyſenteriam *inferens* Arthritis, *omiſſo Externorum uſu, lethalis.*

QUUM rure, Anno MDCC, menſe Maio, forte agerem ad *Iſcanum* oſtium; me conſuluit Septuagenarius *Arthriticus*; qui ita ſæpe doluit Articulis, & quidem Vere tum nuper elapſo, ut in rem eſſe arbitremur. Sub initium Aprilis, neſcio qua de cauſa evidenti, (niſi hoc in numero ponenda, propter res domeſticas, quæ illum mire exercuere, Animi perturbatio) derelictis Artubus, ea, quæ intus ſunt, invaſit *Arthritis*. Fames, antea naturalis, ab eo tempore multum imminuta, fere nulla: Animales Spiritus, humiles & de-

preſſi. Vidimus, at non ſine commiſeratione vidimus ægrum, in lecto jacentem, Oculis concavis, & retractis, Reſpiratione difficili, cibi omnis faſtidio, Nauſea, Ventriculi gravitate pene perpetua, Ἀϕυωνίᾳ etiam afflictum.

Malis hiſce, circa eorum initia, vires & incrementum dedit *Lac Amygdalinum*, peſſimum omnium eduliorum, & alia iſtiuſmodi frigida. Hæc ille interdiu, noctu, demiſit affatim; Calida & Cardiaca (ne videlicet Dolorem moverent in Articulis) Cane pejus & angue, fugiens. Ab ipſo victu confirmatum eſt cibi faſtidium, ceterumq; malorum agmen.

Puduit ſane miſertumq; fuit ægroti, (hominis alias ſapientis, & civili prudentia præclari) in tanti re momenti, in ipſius Vitæ re, tam egregie hallucinati. Calidorum enim egentiſſimus, frigida calidis præpoſuit.

Malum indies aggraveſcens adduxit *Teneſmum*, & dein *Dyſenteriam*; unde pejus omnia. Ut his occurrerem, primo *Theriacæ Androm. & Diaſcord. aā* ℥ſ, *cum Julapii Cretacei Hauſtu dedi; ex intervallis ſæpius repetii. Potui dabatur ordinario Decoctum album.* Hinc alvus ſuppreſſa, Dejectiones ſolidæ, & bene coloratæ.

Haſce

Haſce vero inducias, quando parum fidas eſſe ſuſpicarer; niſi etiam *Arthritis*, quæ τὰ Ἔνδεα jam ipſis nutriculis aggravare viſa eſt, πρὸς τὰ Ἄρθρα extruderetur; eum in finem *Podagragoga* interna (nempe *ex Rad. Serp. Virg. Pul. Cantiano, Lapide Contrayerva, Conf. Alk. Bolum*) præcepi, cum iſtiuſmodi aliis. Quorum beneficio Malleoli, & ad Genu uſque; Carpi, & ad Cubitum uſq; Dolor: quaq; ratione proportioneq; doluerunt Artus, liberata ſunt *Inteſtina*. Erat autem adhuc Pectus aggravatum; erat, tanquam a Cingulo, ſtrictum Abdomen.

Ne vero hiſce remediis, Sanguinem exagitantibus, in ægroto *Dyſenterico*, nimium inſiſterem; in *Arthritide* removenda, quantum operis maximum potueram, Externis, *Arthritidem* educentibus, agere inſtitui. Quocirca, Pellem Vervecinam, jam tum extractam, Artubus applicari, in præceptis dedi.

Ille hæc gravate: Omnium, quæ Dolorem excitarent, oſor acerbiſſimus, eorum uſum non admiſit; non ſine indignatione reſpuit; ut vel perire mallet, quam dolere. Neq; Salutis, neq; ipſius Vitæ conſideratio, etiamſi ab amicis amantiſſime propoſita, ſtudioſe commendata, ut ani-

mum mutaret, vel hilum fecit. Retroceſſit denuo *Arthritis*; & Æger, viribus infractis, Morbo dicam, an Pertinacia? periit.

HIST. II.

Dyſenteria Arthritica *in* Abſceſſum *migrans.*

DOCTRINÆ, hujus Ἀνοσιολογίας in ſuperioribus traditæ, fidem conciliat Agricola *Devonienſis*, antiquis moribus, & malo tantum habitu infelix. Fuit ille tener, gracilis, Viſceribus imbecillis, *Arthritide* primo permultos annos idonea, tum ἀνωμαλίας *Inteſtina* ſimili frequentia impetente, aggravatus. Poſt Ἀνωμαλίας hujuſmodi complures, (quibus ſublevandis non incaſſum ei Medicinam factitavi) per quas effectum eſt, ut ad *Inteſtina* citius & facilius diverteret *Arthritis*; tandem, Anno ſeculi noviſſimi poſtremo, exeunte Vere, *Arthritide* omni jam diu vacans, novum in morem ægrotavit. Prægreſſa enim Corporis Plethora, Vomitu

San-

Sanguinis & *Dyſenteria* corripiebatur, adeo vehementi, ut brevi ſpatio libræ aliquot Sanguinis Ore & Alvo redderentur, & Æger animam agere videretur.

His anguſtiis verſato, *Bolum aſtringentem* (ex *Conſ. Roſ. r.* ℈j, *Pul. G. Arab.* ℈ſs, *Sang. Drac. Boli veræ, aā gr.* v, *Syr. de Symphyt. q s.*) bis in die, cum *Julapii Cretacei Hauſtu ſumendum*, præcepi. Potui datum eſt *Decoctum Album*, & in cibum *Pedes Vitulini*. Ad Sanguinem vero quam citiſſime reprimendum, & intra cancellos ſuos retinendum, *Laudani* aliquot *liquidi* Guttæ, bis ter quaterve in die (modo poſtularet Hæmorrhagia, & vires Ægri paterentur) repetendæ. Id enim agendum arbitrabar, ut Hæmorrhagiæ, quadam ex parte forſan neceſſariæ, & huic Ægroto ſalutari, modum ponerem, naturæ rebus convenientem: nec quidem alienum egi; quandoquidem hac medendi via, ne lethalis iſta, ne injuria eſſet, proviſum eſt. Hiſce difficultatibus liberato (qua Vulnus ſanaretur) *Tereb.* dedi *Venetam*; forma pilulari, cum *Pul. Dialthææ*, bis in die ſumendam, &, quod ſuperbiberet, Julapium.

Quando

Quando vero poſthæc, propter reſtitutas Ægri vires, Sanguinem inſtauratum, & *Arthritidem* interruptam; Pulſu ille magno, Cibi faſtidio, *Inteſtinorum* æſtu immodico, Doloreq; pungenti, cum aliis mali hujus reverſuri notis, urgeretur; Brachio Sanguinem detraxi; Orgaſmum ejus mitigavi; *Interaneis* proſpexi: utq; pacem, quam eo nactus ſum modo, confirmarem, *Aquas Bamtonenſes*, vivas & de fonte, per menſem biberet, imperavi. Paruit Æger, adjecitq; cuilibet Aquarum ſelibræ, *Syr. Balſamici* ℥ß, ; & hora ſomni, *Balſami Gilead* ℈ß, ex ejuſdem *Syrupi* cochl. deglutiit. Recte bibendo, Medicamenta recte ſumendo, rectеq; vitam inſtituendo, quantos ille progreſſus fecit, vel hinc conjicere liceret, quod Fame & Concoctione domum rediit laudabili, Vultuq; bene colorato. Vitæ res & ſalutis cetera, qualis ſano, & incolumi ſolebat eſſe; &, quam dudum, multo integrior.

Nondum annus effluxit, cum *Arthritide* pertinacius ſilente, nec in Artubus unquam quicquam moliente, Materia vero ejus (uti licet opinari) in Sanguine congeſta, eadem fere, atq; nuper, *Inteſtinorum* Accidentia, Materiam eo loci denuo

denuo coire, manifeſte oſtenderunt: Quæ quidem Mala, methodo pene eadem, qua prius, erant ſublata. Verum, ut tutelam Ægro certam & diutinam præſtarem, cum hoc admonui; ut de Plenitudine ſollicitum ſe haberet, tanquam Morbi hujus Genetrice certiſſima, Altrice paratiſſima.

Quæ cum ita præciperentur, vel Ægri incuria, vel Morbi magnitudine, & ad renaſcendum propenſione factum eſt; ut aliquoties, nec opinato, recurreret *Dyſenteria*: Cujus acceſſiones cum jam quatuor aut quinq; eſſent; eæq; omnes, ex intervallo anni quaſi dimidii; (quo temporis ſpatio novam *Arthritidis* materiam pullulare credibile eſt,) *Dyſenteria* tandem in *Abſceſſum* migravit, ſuo loco tractandum.

Obſervatu facile eſt, Primum, ab hoc Affectu, priſtinis in Ventriculo & Inteſtinis *Arthritidos Anomaliis* ſuccedenti, licere nobis opinari, Earum locum illum tenere, & quaſi numerum explere: Deinde quod, cum omnes illæ *Anomaliæ* (qua in hac regione priſtinæ, qua novæ & *Dyſentericæ*) rectos & idoneos *Arthritidos* Paroxyſmos ſubſequantur; horum Paroxyſmorum illæ vicem gerant; nihilq; aliud ſint, quam

Arthritis

Arthritis commiſſa *Inteſtinis*, & illac exulans: Cujus quidem rei argumentum, idq; noſtra ſententia firmum eſt; quod deſeruerit Ægrum *Arthritis recta*, quo tempore, & qua proportione occupavit eum *inverſa*, ſive *Anomala*; & quod, *Arthritidi* rectæ, & *Anomalæ*, Acceſſionum eſſent intervalla plane eadem; diſtantia par: quo nihil magis probare poteſt, Affectus hoſce, (ſi tantummodo vultus eorum intueamur) varios & diverſos inter ſe; ab una eademq; propagine derivari; eademq; fieri Materia; pari ſemper ratione nata, &, quantum in ſe eſt, pari modo ſemper operante; ſed, propter aliquod ſibi externum, & locos novos ingrediente, & diverſo in iis modo agente.

Huc quodammodo referri poteſt *Dyſenteria*, quæ ad *Arthritidem* ex *Lue Venerea* generatam pertinet; cujus olim protulimus * Exemplum, ſi placet, adeundum.

---

* Vide *Diſſertationem* De Arthritide Symtomatica, *Cap.* vii, *Hiſt.* iv.

CAP.

CAP. VI.

De Abſceſſu *Inteſtinorum* Arthritico.

ARTICULUS I.

ABSCESSUS ſequitur *Inteſtinorum Arthriticus*: hic enim eſt Naturæ ordo; quæ a *Dyſenteria* ad *Abſceſſum* migrare, ut ab *Hæmoptoe* ad *Phthiſin*, obſervatur. Alienum & viroſum, e Sanguinis ſinu expelli, Partibus a corde remotis & debilibus immitti, Tumoremq; iis uſitato inferre, paſſim experientia confirmatum eſt: Ad *Abſceſſum* vero conficiendum proclive, & ſuapte ſponte pronum eſſe Virus *Arthriticum*, vel eo conſtat, quod in Artubus is identidem cernatur; eorum Articulos, poſt duras & iteratas acceſſiones, quibus Materiæ multum illis illiditur, aggravans & extendens; ſic, ut veteres *Arthriticos*, (quos omnium frequentiſſime Morbus hic affligit) hac de cauſa claudos, eorumq; Pedes Manus laqueis obvolutos, ſæpe tueamur.

II.

VIRUS illud, *Inteſtinis* a Sanguine commiſſum, in eorum Tunicis nidulatur: Fibras earum corrodit, exedit; Spiritus iis incluſos extimulat, in Spaſmos adigit. Hinc Calor interdum acris, pungens, lancinans; quem ut deliniat, & Humoris acrimoniam diluat Natura, (non alio modo, quam in Apoſtemate Gingivarum ex Dolore Dentium; vel alio quovis Apoſtemate, ex aliena & virulenta materia) Seri copiam ſuffundit. Ex his Humoribus hoc in loco depoſitis, conflatur & efficitur *Abſceſſus*; qui, ſerius citiuſve, (pro ejus Compoſitione, & Calore innato, vel adventitio) maturatus, extenſa primum, mox rupta, vel aperta, qua includitur pellicula, *Pus* evomit. Quod utique, ſi Natura copioſe ejicitur, vel Arte eximitur, ceteraque Curatio recte procedit, Ægroto commodum; proſcipto malo Cive, conciliatur incolumitas; purgato Sanguine, ſalubritas: ſi vero latice nimis exiguo Pus exprimitur, Ægroto, propter retentum malum Civem, difficultas; propter reliquias intus ſervatas, affectarum

affectarum partium Durities, & nonnunquam in Gangrænam degeneratio.

III.

CAUSÆ hujus Tumoris manifesto binæ sunt; quarum altera *Intestinorum Imbecillitas*, sive Ἀσθένεια; quæ, ad *Intestina* Sanguinem invitat, eumq; (prout Leges volunt *Hydraulicæ*) facit inclinare. Hanc autem esse, ipsa Morbi natura arguit; evincit id, quod hominibus vel ab incunabulis, vel malis moribus Δυσπαλδίχροις, hic Affectus sæpissime contingat. Altera, *Sanguinis Depuratio*, sive Miasmatis *Arthritici* (secundum normam, a Natura in alienis rebus exturbandis, observari solitam) expulsio: Utq; binæ istæ causæ se habent, & majores aut minores sunt; *Abscessus* inde orti accidentia, mores, conditiones sint, necesse est.

IV.

MAGNUS hic *Intestinorum Abscessus* esse solet, duarum trium aliquando librarum Materiæ capax; contra, quam qui vulgo sunt Extremitatum: hi etenim fere parvi. Notandum etiam, nullam totius

totius Trunci partem magis, quam alimentariam eum Fiſtulam, infeſtare: ut hæc illi Regio gratiſſima; hæc ſedes * Principalis eſſe cenſeatur. Tertium, addi poteſt, (quod huic noſtro *Abſceſſui*, præ ceteris, ſive Artuum *Arthriticis*, ſive totius Corporis *Abſceſſibus primigeniis*, privum & peculiare) eſſe eum creberrime, paucis poſt menſibus, recidivum. Hæc autem omnia Cauſis modo dictis, alteri nempe vel utriq; potentiori, ſunt attribuenda.

Quo enim celerius *Arthriticum* Miaſma in Sanguine denuo condatur; quo frequentius Natura conditum expellere, & e Sanguine conetur in exilium ejicere; quo exulanti, & expulſo ei recipiendo, propter imbecillitatem, proniora ſint *Inteſtina*; eo hi illorum *Abſceſſus* majores; eo frequentiores, &, qui repleantur, aptiores ſint, neceſſe eſt.

V.

SI in *Ano* fuerit *Abſceſſus*, eadem prope Curatio, ac in *Abſceſſu Ani* primigenio.

* Vide *Celſi*, Lib. v, Cap. 28. § 11.

genio. Si in *Oesophago*, *Ventriculo*, vel *Intestinorum* aliquo; (quæ, extra Sensum posita, ortum, & incrementum, vix unquam manifestum esse sinunt;) ante ruptam Vomicam, & Pus evacuatum, ejus sæpe nulla, sive Ægroto, sive Medico, vel minima incidit suspicio. *Abscessum* hisce locis oriturum una, quantum video, prædicit *Vomitio Sanguinis*, sive *Dysenteria*, quæ appellatur *Arthritica*: qua prægressa, ejus Prophylaxi magnopere studendum: hæc enim adversus *Vomitionem*, adversus *Dysenteriam*, adversus *Abscessum* erit utilissima.

Rupta autem Vomica, in Lectum se det Ægrotans, vel minimum Quieti, quoad poterit, indulgeat. Si copiose nimis, supra vel infra, Pus emissum fuerit, *Hypnotico* moderanda evacuatio, minime sistenda. *Laudano* madefiant Tempora, Nares, Lingua, donec cohibeatur, & ad εὐφοείαν, ut ne videlicet eam excedat, redigatur. Puris autem diluendi gradatim & partitis vicibus educendi, ulceriſq; detergendi gratia, hujusmodi *Apozematis*, quarta quinta, vel sexta quaq; hora Cyathus assumatur.

℞ *Hordei mundati* ℥ß, *Rad. Symphyt. maj.* ℥j, *Cacum: Betonicæ, Sapiculæ*

aã ℥ij, *Coq. in Aq. font* ℔ij *ad* ij, *Colaturæ adde Mellis Roſarum* ℥ij, *vel* iij, *f.* Apozema.

Julapium præſto ſit *Cardiacum*, aut *Vinum* aliquod generoſum; cujus, in Languoribus ſummis, Cochlearia aliquot hauriantur. Interea temporis (ut *Celſi* verbis utar) *Nihil facere oportet, quominus, quicquid eſt Puris, exeat.*

Cum Vomitus, & Diarrhœa, & Puris evacuatio deſierint, ex uſu erit *Tereb.* a ℈ß *ad* ℈j, *cum Ovi Vitelli pondere æquali temperatum*; vel *Balſ. Lucat.* ℈ß, *cum Myrrhæ pul. q. s. in Pil. redact. bis in die, ex Apozematis hauſtu demitti.* Vitentur Acida, vitentur acria, &, quibus læſa pars exaſperetur, quibus noxa augeatur, omnia. Ipſorum *Cardiacorum* vitetur ea Vis, quæ Sanguinem nimis exagitet, & e foribus jam apertis eum eliminet. *Eboris, &c. Pedum Vitulinorum Gelatinis*; *Hordeaceis, Avenaceis, Pullinis, Ovinis, Vitulinis*, & ejuſmodi ſorbitionibus, veſcatur Æger. Si alvus ſoluta nimis fuerit, potioni ſit *Decoctum album*; ſi dura nimis *Hydromel.*

Prophylaxis, ſive in *Ano*, ſive intus ſit *Abſceſſus*, *Aquis Diureticis* optime perficitur; quibus adjici poteſt *Sal* & *Crocus Martis*,

Myrrha, Myrrha, Terra Japonica, cum Syr. Cydon. forma Pilulari. His enim partes vulneratæ debilitatæq; contrahuntur, & defenduntur; quodq; maximi est momenti, Materia vitiosa per Renes emittitur; unde Visceribus major, etsi non ubiq; certa, erit Tutela. Conducet item *Venæsectio*, præsertim in Corporibus Plethoricis, siq; nihil repugnaverit. Conducet *Ambulatio, Pedum Frictio*, & in Aquam calidam immersio. Purgatio fugienda.

VI.

UNUM huic Capiti, veluti Coronida, subnectam; Veteres *Arthriticos* non tantummodo Colica, aliisq; *Intestinorum* morbis, (ut ante dictum,) verum etiam morbis *Ani Arthriticis* identidem affligi, nonnunquam misere cruciari: maxime cum ætas exacta est, & Vires jam imminutæ, ad Miasma in Artus expellendum minime satisfaciant. Ea morbi mutatione, in *Ano* Materia deponi *Arthritica*, in eam infundi videtur: Cujus utiq; rei Argumentum hoc est, quod quamdiu *Ani Abscessu, Fistula*, vel ejusmodi Morbo aliquo gravi afficiantur homines hi

Arthritici, tam illi diu raro Articulis ægrotent; ubi vero, ea tollantur *Ani* vitia, recurrat *Arthritis*, (quod iterum & ſæpius obſervavi) in extremis partibus *regularis*.

VII.

HÆC, & hujuſmodi alia, quum ab *Arthritide* fiant in Viſceribus, ſexcenta mala; videre licet, quam appoſite, quam belle ſit a * *Luciano*, ex *Eraſmi Schmidii* verſione, de ea dictum.

Viſceribuſq; in ipſis ignitum diſcurrit Malum,
Vorticibus Flammarum Carnem ignis more depaſcens;
Veluti crater plenus Ætnæi ignis,
Aut Siculus Canalis æquorei interſtitii;
Ubi confuſe fluctuans,
Ob fiſſuras petrarum, obliquus volvitur æſtus.

---

* Σπλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῷ διάπυον ῥέχει καπὸν,
Δίναισι φλογμῷ σάρκα πυροπολύμενον,
Ὁποῖα κρήνης μεσὸς Αἰτναίης πυρὸς,
Ἢ Σικελὸς αὐλὼν ἁλιτόρου διαφάγῃ,
Ὅπη δυσεξέλικτα κυμαίνεται
Σήραγξι πέτρων σκολιὸς εἱλεῖται κλυδών,

HIST.

HISTORIA I.

Abſceſſus Inteſtinorum Arthriticus *auſpicato ſanatus, recurrendo Lethalis.*

ABSCESSUM in Viſceribus, *Arthritica* fieri poſſe materia, probat Agricola, prædio nudiuſtertius ſuburbano agens. Fuit ille Corpore pertenui, Δύσπλαγχνος, annos *Arthritide* permultos, primum *Regulari* tantum, mox etiam *Anomala*, τὰ Ἐπίδια premente, *Dyſenteriam* inferente cruciatus.

Dyſenterico ei medicinam, ex utriuſq; noſtri ſententia, iterum ac ſæpius feci; ductoq; Prognoſtico a vulneratis multumque læſis & debilitatis *Inteſtinis*, uti etiam ex eo, quod illa jam frequentaret *Arthritis*; de *Abſceſſu* Ægrotantem, de eo, tanquam impendente & pertimeſcendo, monui. Nec quidem aliter evenit: Namq; elapſo ab *Arthritidis* Paroxyſmo brevi ſpatio, cum jam repletum eſſet Corpus, & dolerent *Inteſtina*, (quæ duo Acceſſiones itidem *Dyſentericas* ſolebant antecedere) Materiam, rupto in *Inteſti-*

nis Abſceſſu, purulentam ἄνω καὶ κάτω reddidit. *Vomitum* & *Diarrhœam*, ut ne violenta nimium urgeret, *Laudano* compeſcui; eorum ſævitiam mitigavi. Finita Puris Evacuatione, *Bolum aſtringentem (ex Conſ. Roſ. rubr. Croco Martis, &c.) bis in die*; *Pil. Balſamicas, ex Balſ. Lucat. Pul. C. C. C. hora ſomni demittendas, cum Jalapii Hauſtu dedi.* Potui, quod diluëret Puris acrimoniam, ſimulq; reprimeret Diarrhœam, *Decoct. Album tenue* dabatur. Cibus, e *Juſculis* & *Gelatinis*, erat *Analepticus*. Porro, *Prophylaxeos* ergo, decem poſt diebus, omni mane. Aqq. *Bathonienſium* ibij, paulum tepefactas, hauſit; ſingulis ſelibris adjiciendo *Vini Canarini* cochl. unum alterumve. Per *Elect. Lenientis* Doſin, uti opus fuit, aſſumptam, Alvi prævenit tarditatem.

Caro, Color, Vires ab hac methodo augentur; ſic, ut Hyeme ſequenti, menſes inde poſt quatuor vel quinque. Pedibus iterum doleret, & omni periculo liber eſſe prima facie videretur. Contra vero, ob ipſa hæc indicia ſalutis, (ita vulgo æſtimantur) cenſenda erat hujuſce ægri ſalus in dubio verſari. Quandoquidem illa, tametſi quodam modo ſalutem, modo longe majori contrarium indicarent,

rent, & *Inteſtina* denuo gravari minarentur. De *Venæſectione*, ut de *Inteſtinis* mihi curæ ſat eſſet, deliberavi: vetuit Corpus a Natura tenerum: vetuit male conſtitutum, Morbis multatum, atq; adeo *Arthritidi* rectæ vix obeundæ par.

Anni circiter dimidium erat, cum recurrit acris ille & pungens *Inteſtinorum* Dolor, novum materiæ coitum oſtendens. Subſequitur, paucis poſt diebus, Puris tenuioris ſubalbidique, ad tres minimum libras, paucarum horarum ſpatio, per Os, per Anum excretio. Vires ægri ſtatim collabuntur, &, *Cardiacis* fruſtra, licet copioſe datis, oppreſſi Oculis obductum eſt θανάσϊο μέλαν νέφος.

Notatu dignum erat, *Arthritidem*, ex quo *Inteſtina* primum eſt aggreſſa, nova illa ſede adeo delectari, ut intra triennium ſexies eam inviſeret; & toties vel *Dyſenteriam*, vel *Abſceſſum* eo loci faceret: *Viſceribus* ſcil. a natura imbecillis, & Morbi crebris inſultibus enervatis, depoſitum, imo infuſum erat, expulſioni jam tum idoneum, Miaſma *Arthriticum*. Sed neq; prætereri illud oportebit, quod, qua proportione *Viſceribus* inhæſerit, ea uſq; *Arthritis* Artubus pepercerit. Quin etiam obſervari poteſt, quod ab *Arthri-*

tidos Paroxyſmis regularibus, per Acceſſiones *Dyſentericas*, & *Abſceſſus* hoſce *Inteſtinorum*, magna ex parte defenderetur Æger; quandoquidem hiſce crebro revertentibus, illi tum rariores, tum etiam mitiores invenirentur: ut, tum *Arthritidos*, tum *Dyſenteriæ*, tum etiam *Abſceſſus* Cauſam continentem & conjunctam, eandem prorſus, nonnunquam Artus, alias *Inteſtina*, ſed alio alioq; modo infeſtantem, eſſe conſtet.

HIST. II.

Abſceſſus *Ani* Arthriticus *feliciter curatus.*

ANTISTES nobilis, Ingenio ſumme prædicando, niſi quod Animi Magnitudo ſuperaret Ingenium, *Arthritide* nativa, (ea proſperarum cum adverſis ea rerum humanarum miſtura) quam & ipſe minime tenuavit, eſt affectus. Diu ille, ſemel bis in anno, doluit; ſed apte, ſed utiliter: Tandem *Ventriculum*, *Inteſtina*, &, eorum extremitatem, *Anum*,

a muneribus ſuis deſciſcere compertum eſt, & novo more affici: hanc humoris nimium recipere, *Hæmorrhoides* extrudere; illa Cibum minus recte conficere; iſtum minus appetere. Hæc autem mala, ſive Naturæ per ſe deficientis & debilitatæ, ſive *Arthritidos* inverſæ ſigna erant, (quum *Interanea* multum iis enervari conſitendum eſt) rectæ & externæ *Arthritidi* intus vocandæ, non parum contulere.

Hujus Procatarxeos maleficio factum eſt, quod, ex errato in re Diætetica commiſſo, materia, (quæ Digitos etiam tum extendit, quæ in Tumores idoneos elevavit,) *Arthritica*, intro invitata, *Ano* impacta, *Abſceſſum* in ea faceret. Primum, Oſſis Coccygos regionem, Menſe Decemb. Anno MDCLXXXXII, invaſit: inde per dies aliquot Dolor, & totam pene Hebdomadam Ἀξυπνία. Vena, Medici conſilio, pertuſa eſt. Nihilominus increvit Tumor; dextram, ſiniſtram, Partes circa *Anum* omnes comprehendens, & ad ſuppurationem tendens. Quo citius matureſcat, ei *Cataplaſma* admovetur. Horis poſt triginta ſex, cum jam moveretur intus contentum, & fluctuaret Pus, Phlebotomo per *Jenkinſonium* noſtrum eſt apertus: unde Materiæ putidiſſimæ

fæti-

fœtidiſſimæq; quaſi libra effluxit; mundificantibus ab eo injectis detergitur ſinus, Fomentis roboratur.

Curatio perfecta, & abſolura eſſe viſa eſt, quum, exeunte Maio, *Arthritis*, quæ tum temporis in Artubus emicuit, ob φλεγμασιν neſcio quam, ad *Ani* regionem, non ita pridem læſam, ſe proripuit, eamque magnopere corrupit. Pelle Ovina, recens extracta, involvi Pedes & Abdomen Ægrotantis, imperavi. Hinc ſuppuratio maturior, atq; adeo celerrima; adjuvante *Ung. Baſil.* &c. per penecillum admoto. Secto Tumoris apice, Puris altera quaſi libra expreſſa eſt. Perjucundum erat notare, non tantum omnia, ſtatim ab emiſſo Pure, Symptomata concidere; ſed & Appetitum, aliquandiu languentem, ex eo tempore vigere, latrare, & (quod eo amplius) Ægrotantem comeſa concoquere.

Quicquid hujuſce mali reliquum erat, (hoc autem neq; grave, neq; longum,) id omne laboranti, non nimium morigero, deberi ſtatuendum eſt; id etiam brevi ſublatum. Nam ſartus tectus evaſit Æger; neque, tametſi ſæpe poſthac *Arthritide*, hujuſmodi unquam *Abſceſſu*, deintegro laboravit.

En

En igitur *Ani Abſceſſum*, in quem, tanquam in Sentinam, miſſa ſunt *Arthritica* purgamenta : Cujus rei notitia vel eo manifeſta ; quod ex *Abſceſſu* favetur Artubus ; neq; iterum, dum nova in Sanguine coacervata fuit Materia, tantiſper in eos ſævitum.

HIST. III.

De Ani Arthritica, *propter Aloeticum*, Inflammatione ; *cum inſtante* Gangræna.

MATRONA Nobilis, Sancta, Venerabilis, ob cauſam alibi dicendam *Arthritica*, exeunte anno MDCCV, Dolorem Artuum, huc illuc vagum, & repentem habuit ; Articulos etiam aliquando, more ſolito, perſtringentem. Sub iſto rerum ſuarum ſtatu & conditione, *Tinctura Sacra* Doſin, hortante quodam e vicinia ſumſit ; heu ! infauſto omine, & irato *Æſculapio* : *Hæmorrhoidum* enim dolore alias afflicta, tantam earum injuriam, tam grave malum ex eo pertulit, quam quod graviſſimum.

Magna

Magna vis Humorum, qui in Sanguine jam evecti & exilio parati erant, ut hac vel illac levi ex cauſa verterentur; *Aloetico* viam oſtendente, ad *Anum* pulſa eſt, & eam diſtendi maximeq; cruciari fecit.

Non Ægræ profuit, quod e Gallis, aliiſq; reſtringentibus, Aqua ferrata incoctis, ſtuparum ope, *Fotus* adhiberetur; contra, malum ex hoc acerbius. Ægram inueni, cruciatus inter & tormenta, miſere oppreſſam. Per *Anum* Humor nigerrimus, odore cadaveroſo effluxit, & de *Gangræna* impendente me admonuit. Paulo poſt, in *Ani* margine tumore rupto, tam jugiter emanavit Humor, ut de Ægræ vita pene conclamatum eſſet. Parum aberat, quin opprimeretur. Libræ minimum binæ effluxerunt, quibus nihil fœtidius, nihil graveolentius. Non niſi *Cardiacis* copioſe creberrimeq; datis, Ægra ſuſtentari potuerat, iiſq; mehercule vix quidem.

Siſtente demum Flumine, Ciſternam ejus immiſſo ſtylo exploravimus. Ab orificio, quod in dexteri Podicis medio propter *Anum* erat, verſus Os *Coccygeum*, duas circiter uncias ſinus intravit: altera vero parte, prope *Inteſtinum Rectum*, eiq;

eiq; parallelus, circa quinq; uncias. Tanta vero ejus latitudo, quanta humori contento reſponderet. Præterea, Caro prope orificium ad Drachmæ ſpatium livida, ſenſuq; valde obtuſo, νέκρωσιν in propinquo eſſe manifeſtavit.

Ut autem ea prohibeatur, eodemq; tempore ſiſtatur Humor, nimium profuſus; per *Injectiones* aptas, aliaq; Topica, Chirurgis adhibita, proviſum eſt. *Turundæ* immiſſæ ſunt, paulatim breviores; & demum, menſis uſq; ſpatium, ne nimis cito occludatur, tanquam Fonticuli, os apertum eſt: poſtea feliciter recluſum. Ex morbo gravi,& prorſus ancipiti convaluit Ægra, & partum intra breve ſpatium geſſit.

Commonet Exemplum, in Corpore *Arthritico*, materia ad fugam prona ſaturato, quam dubia, dubia autem? imo quam periculo plena, maxime per *Aloetica*, Purgatio.

CAP.

CAP. VII.

De Melancholia Arthritica.

ARTICULUS I.

POST *Ventriculi* & *Inteſtinorum* Affectus *Arthriticos*, qui appellari poſſunt Idiopathici, (de quibus ſupra Diſputavimus;) ad eos jam deveniendum, qui locis ſæpe remotis & diſtantibus, ſemper autem aliis, κατὰ συμπάθειαν, ineſſe deprehenduntur. Hi vero, tametſi plures, & quidem prima facie longe inter ſe diverſi reperiuntur, (uti *Melancholia*, *Syncope*, *Cephalalgia*, *Vertigo*, *Reſpirandi difficultas*, aliiq; permulti;) quando hoc conveniunt, quod ex Cauſa *primis Viis* contenta omnes exoriantur; eaq; ſublata, auferantur; eorum Curatio maximam partem, ex prædictis elicienda eſt. Par autem unum, ceteris prælucens, [nimirum *Melancholia* & *Syncope*;] cum utrumque ita interdum ingraveſcat, ut Symptoma evadat ἀπεῖγον, & Morbi rationem ambiat;

ambiat; hoc, & ſequenti Capite, ſpeciatim exponetur.

II.

NULLOS æque laceſſit hujuſmodi *Melancholiæ* (ut de ea primo loquar) ac qui molles, teneri, delicati, animo præditi puſillo, vel alia aliqua inclinatione naturali, *Melancholiæ* ſunt ab incunabulis addicti. Quamdiu horum *Arthritis* Paroxyſmos agit regulares; & Natura, Viſceribus parcendo, Materiam in Artus alienam exprimit; tam certe diu ægrotorum proſpere res ſuccedunt; & in Paroxyſmorum vacationibus, Cor illis lætum; Vultus hilaris; ſudum undique, & ſerenum eſt. Quoties autem hoc ſalutare opus, ſive prorſus interciſum, ſive remiſſe & oſcitanter actum eſt; maxime, quoties *Ventriculo*, & *Inteſtinis* committitur Materia; primum, Appetitus, & Concoctio depravata eſt: hinc eo loci Maſſa, brevi ſpatio putreſcens, & inepta, coacervatur: hinc Flatus Hypochondriacus, Βορβορυγμὸς, Præcordiorum diſtentio, & interdum Dolor *Inteſtinorum* fere continuus: hinc illi, per conſenſum, Cerebri & Nervini generis Affectus; illæ

Mine-

Μιλεμελυχία, illa *Melancholia*. Turpis ſcil. illius Maſſæ afflatu & contagione, deprimuntur Spiritus, Senſui jam Motuique obeundo impares. Nihil iſthoc hominum genere triſtius; nihil infelicius. Neque Somnum capeſſunt, neque Cibum. Pœnitet, piget, pudet, ipſos Vitæ ſuæ tædet. Quodque omnium graviſſimum eſt, quæ, in ſummis calamitatibus, perfugio; quæ Ægrotantibus, ſolatio; quæ *Arthriticis*, certiſſimo eſſe ſolet præſidio; hoſce plane deficit, Spes.

Nullas unquam *Arthritidis Anomalias*, hac noſtra diuturniores inveni; nec quidem multas temere frequentiores. Nono vel decimo circiter ætatis luſtro, Ægrotantem aggreditur; & per reliquum Vitæ (niſi Medicinæ Viribus depulſa fuerit) eum perraro deſerit; quin ex intervallis, iiſq; crebro brevioribus, affligit. Eſt autem ad *Arthritidem*, in eodem Corpore *Regularem*, (ſi ad eam comparetur) Proportione, quæ dicitur, *inverſa*: quandoquidem, quo minor; quo rarior; quo mitior hæc: eo major; eo conſtantior; eo vehementior illa; & e contrario.

III.

III.

QUOD autem ita ſit diuturna, Cauſam eſſe puto in præcedentibus enunciatam ; *Dyſpepſiam* nempe, & *Ventriculi* Imbecillitatem : quæ, ut uſitate Materiam ad *Primas Vias* Arthriticam invitare ſolet, crebramq; facit (ut oſtenſum eſt) hujuſmodi *Anomaliam*, ita quidem uſitata major, (qualis his Ægrotis eſt) tum invitat allicitq; magis; tum etiam arctius complectitur, retinetq; diuturnius.

Ne vero, cum *Arthritide Melancholica* idem hic Affectus eſſe cenſeatur ; advertere oportebit, illum eſſe *Melancholiam* puram, & exquiſitam, in *Arthritida*; hunc, *Arthritidem* ſimiliter genuinam, in *Melancholiam* deſinentem, eamq; propria Materia facientem.

IV.

REQUIRIT *Therapia*, ut Morbo Ægrum prementi, *Ventriculum* & *Inteſtina*, ἄνω (ſi opus fuerit) καὶ κάτω purgantibus, primum adverſere. Iſta vero blandiora ſint, neceſſe eſt ; e *Decocto* puta *Fol. Tea*, vel *Poſſeto Carduato*, *Vomitori-*

um; ex *Rhabarbaro*, *Pil. Tart. Bontii*, *Stom. cum G.* vel iſtiuſmodi aliquo leniente, *Catharticum.* Statim a Purgatione, eo nempe veſperi, omiſſo *Paregorico*, locum habeat *Cardiacum*; quod Materiam Viſceribus adhæreſcentem extra propellat: poſteaque, cum ad *Alterantia* deſcendes, ea quantitate propinentur, ſed Doſibus idoneis, quæ, ſi nihil repugnaverit, Intentioni Therapeuticæ (i. e. Materiæ *Arthriticæ*, a τοῖς ἔνδον educendæ, & in Artus ableganda) ſatisfaciat.

Vult autem *Prophylaxis*, primum, ut *Aquis Diureticis*, recte diuq; potis, e Sanguine virus evehatur *Arthriticum.* Deinde, ut *Arthritis*, vere & autumno, altero nempe vel utroque, ſi per ſe quieſcat, Medicamentis ad eum finem datis, cieatur: regulares Paroxyſmos, ſuoq; numero perfectos (quoties opus erit) edere cogatur: & ut alias Coctionis ſumma teneatur ratio, in victu minime peccetur. Quare *Eccoproticum* frequenter adhiberi, putres ſæpe extrudi reliquias oportebit; & in eum finem uſui erunt *Pilulæ*, quibuſdam in pretio habitæ, *Melancholicæ* ab *Exonienſibus* appellatæ.

℞ *Pil.*

℞ *Pil. Macri, Stom. cum G. aā* ʒjſs.
Rudii ʒj.
Reſ. Jal. ʒſs.
Ol. Cin. Chym. gtt. x.
Balſ. Per. q. s. f. Pil.

Doſis ʒſs, primo mane, omni menſe; vel, eodem intervallo, ſumatur *Tart. laxantis, & Mannæ aā* ʒſs, ʒj, *Aqq. purgant.* ℔jj *ſoluta.* Omni vero Purgationi Prophylacticæ ſuccedat, hora ſomni, *Paregoricum.* Prodeſt porro Corporis Exercitatio, præſertim Equitatio. Quæ vero reliqua huic Affectui medeantur, ex ſupradictis hauriuntor.

HISTORIA I.

Melancholia *propter* Arthritidis *acceſſiones minus idoneas.*

TEMPUS olim nobiſcum Homo traduxit alienigena, ingenio prorſus ſingulari; Affectu *Hypochondriaco* non parum multatus. Ægritudini importunæ permoleſtæq; ut occurreret, *Baccho* ille, non nimium modo, verum etiam intem-

peſtive (pernoctando ſcilicet) indulſit: quo quidem more, *Arthritidos* perniciosiſſimæ, Senectutis triſtiſſimæ poſuit fundamenta.

Adoleſcentiam vix egreſſus, *Arthritide*, malo hæreditario ægrotavit; quod *Melancholiam* vel primum intulit, vel magnopere auxit. Quamdiu Paroxyſmos edere ſoleret *Arthritis* iſta regulares, (ſatis ſcil. magnos, & frequentes) nihil illo homine mutabilius, aut ſibi diſſimilius; utpote Lætitia nunc elato, Mæſtitia nunc depreſſo. Quoties enim Paroxyſmus aliquis finierat, Cantu, Jocis, Salibus effundendis, Carminibus aut pangendis, aut recitandis occupato eo, nihil uſquam gentium feſtivius jucundiuſve: quamprimum autem *Baccho*, *Cereri*, & Ignavia, nova in Sanguine cumularetur Materia, & jam expulſioni parata eſſet, nihil illo triſtius, lugubriuſve.

Nondum annos compleverat quadraginta, quum *Arthritis* rarius & remiſſius agere occœpit; & pro illius remiſſione, Ægrotanti evenit male: nam *Melancholia* ingraveſcere reperta eſt, & quidem eatenus, ut in eam demum mutaretur *Arthritis*: quibus autem modis, & qua Metamorphoſeως ratione, (quippe ad explicandam

candam *Melancholiæ* hujus *Arthriticæ* naturam cumprimis faciens) narratu dignissimum.

Qua proportione Paroxysmi, sive earum acrimoniam, sive frequentiam spectemus, cessavere; ea semper, rata perpetuaque, crevit Ἀνορεξία; ea, Δυσπεψία; ea, Flatus immodici; ea, Dolor, & innumeræ *Ventriculi* querelæ; ea, *Melancholia:* ut Materiam ad τὰ ἔξω *Arthriticam* minime propulsam, Visceribus infundi, res sit evidentissima.

Chalybem ille, *Amara*, non unius generis *Cardiaca*, initio commode; *Corticem*, cum *Vino*, omnium multo commodissime; postea vero frustra, ingessit. Validus a Natura, & Athleticus, Morbo gravi & ærumnoso, animum cum corpore pessumdanti, impar, ætate adhuc constante, succubuit,

Victima nil miserantis Orci.

HIST. II.

Arthritis Melancholico *saluti.*

HOMO *Damnonius* per omnem primam juventutem Coctionis pravitate, Ventriculi a paſtu diſtenſione, Flatu, Capitis gravitate identidem afflictus, de majori malo adveniente monebatur. Annis aliquot poſt, exorta eſt *Arthritis*, nunc uni eidemq; Articulo inhærens, nunc per Artus erratica; ſemper autem Regularis, & cum *Morbo Hypochondriaco* (uti cum *Polluce Caſtor*) vices habens alternatas. Quæ iſtorum Affectuum Ἐπαλλαξία, communem utriſq; Materiam eſſe, nunc, quæ ſunt intus, afficientem; nunc, quæ extra, corrodentem, oſtendebat. Gravedo etiam, per hoſce dies, humorem multum, & acrem, in vacationibus *Arthriticis* emittere, ſicq; Capitis gravitatem minuere ſolebat.

Sub finem Anni MDCCII, Paroxyſmi, qui lenes ſemper, & parvi reperiebantur, *Arthritici*, præter morem intermiſerunt;

ferunt; neq; jam per annum integrum emicuit *Arthritis* ulla, sive Fixa, sive contraria: quanto vero Ægroti cum discrimine, vel ex eo disci potest, quod Nausea infrequens; quod Appetitus exinde prostratus; quod Coctio vitiosa, neq; nisi liquidorum ulla; quod Flatus, ἄνω καὶ κάτω sæpe emissi; quod, eis aliquantisper retentis, Auditus ad tempus aliquod omnino nullus; quod Dolor Lateris pungens; quod Spirituum Defectus miserabilis; quod Marcor, quasi junctis undiq; copiis, Ægrotum pene conficerent.

Considerata istius Morbi natura, plane visa est *Arthritis*; quæ diu recte egisset; jam vero, Brumæ urgente Frigore, Sanguinemq; deprimente, intus in *Ventriculum*, &c. repelleretur, & dictam faceret *Melancholian*.

Proposita Medicinæ via, ut languentes Spiritus suscitarem, ut inimicum ab Intestinis dimoverem, & ad Artus propellerem; eam ingredior. *Aquarum Ferratarum*, quæ in propinquo erant, *Tavtonensium*, modice tepefactarum selibram, hora septima matutina, hauriendam; omniq; horæ quadrante, ad horas usq; duas repetendam; cuilibet vero selibræ *Sp. vol. ol. gtt.* x, *vel* xv, instillandas: Nona sequen-

ti, *Infuſi Teæ, eadem Aqua comparati*, ℔ß: hora deinde poſt, *Iuſuſi amari alterantis Coch.* v. quarta pom. *Bolum Abſynthiatum*; hora ſomni, *Cardiacum* ſequentem, cum Julapii, aut Vini Xereſani hauſtu demittendum, imperavi:

℞ *Raſ. Zedoar.* ʒij, *Gentian.* ʒß, *Catum. Agrim.* ʒij, *Coccinellæ* ℈j, *Cort. ext. Limon. Flor. Roriſmar.* aā ʒj; *Infunde in Vini Xereſani* ℔ij, *ad idoneam alterationem*; *tunc coletur* Infuſum.

℞ *Pul. Rad. Ari C.* ʒß, *Conſ. Abſ. R.* ℈ß, *Syr. Z. Z. ex Indiis q. s. f.* Bolus.

℞ *Pul. Gaſcon.* ʒß, *Spec. Diambræ* ℈j, *Syr. Garyoph. q. s. f.* Bolus.

Carnibus εὐπεπτοις καὶ εὐχύμοις, Pullina ſc. Vitulina, Agnina, & ejuſmodi aliis veſci; &, loco Cereviſiæ, huic Ægroto peſtiferæ, Aquam dari bibere prædictam, cum cruſta panis incocta, *Xerano* demum addito, præſcripſi. Utriq; *Bolo*, paucis poſt diebus, nempe quamprimum *Martem* ferre valuerat teneritudo *Inteſtinorum*, adjecta ſunt ejus *Nutriti* gr. v; primoq; Aqq. Hauſtui, omni mane, *Tinct. Martis Feburianæ gtt.* xx.

Porro,

Porro, ad Caput per Nares purgandum (quoniam hoc innuere visa est *Gravedo*) *Pulverem* adhibui *Sternutatoruim*, sæpius in die usurpandum.

℞ *Caulium Tabaci* ℥j, *Cacum. Majoranæ*, *Rorismar. Salviæ aā* ℥ß, *Rad. Helleb. albi* ℥j, *Moschi gr.* jj. *e Siccatis f. Pulvis* Ἔρρινον.

Ista Medicina, vix credibile est, quam celerrime restituta, & quanta Ægroto sanitas. Spiritus Animales, ab assumpta Aqua maxime, & quidem subito recreati: paulo post vigere cæpit, & deinde latrare, Appetitus; partim Medicamentis, partim Victu, sed Aqua potissime, vegetior factus, Oculos Homo sustulit, Vultum explicavit. *Arthritide* recta, Pedem alterum occupante, postmodum est tentatus. Maximi erat momenti Dolor iste Regularis; utpote qui Materiam, relictis Visceribus, πρὸς τὰ ἔξω arceri comprobavit. Medicina eadem, vel simili, dies quadraginta usque continuata, memet *Exoniæ* visitavit; ex mæstissimo, & tristissimum in modum languente, in sanum & vividum, in lætum & alacrem mutatus. Ego, ut Morbi recurrentis metum adimerem, & in tuto rem omnem ponerem, ad dies adhuc viginti plures,

res, Medicinæ uſum protuli. Quinimo, contra *Melancholiam*, aliaq; *Ventriculi & Inteſtinorum* mala, ut in poſterum ſe incolumem præſtet; de *Arthritide* curet, exhortor, ut ea rectum, & idoneum, ſemel minimum anno, Paroxyſmum edat.

Hiſtoria narrat *Arthritidem*, intus ad *Ventriculum* & τὰ Ἐντόσθια miſſam, Ægrotum mirifice lædere; *Melancholia* gravi afficere; demum Medicina ad τὰ ἔξωθεν auſpicato pelli.

HIST. III.

Melancholiam, *& Hydropa* Arthriticum, *ſanat, arte comparata*, Arthritis *idonea.*

ALIUD dicam *Melancholiæ* hujus *Arthriticæ* Exemplum, nobile & inuſitatum. Vir Reverendus, antiquis moribus, per ætatem mediam, nunc *Arthritide*, nunc *Melancholia* premebatur: hujus ſc. acceſſionibus olim, ante annos viginti; illius nuper, omiſſo Tabaci uſu, ante ſexennium, ortis: hujus, perpeſſu gravioribus; illius, tum minus moleſtis, tum

tum etiam raris; at ſemper commodis, ſemper utilibus; ſiquidem *Melancholiam* illi ad tempus diutinum, ad annum quaſi dimidium, ſemper abegerunt.

Sub finem anni MDCCII, poſt Appetitum aliquamdiu læſum, *Melancholia* ille multum angebatur; Μικροψυχία & depreſſione Spirituum importuniſſima, incredibili ſtipata. Lamenta, Querimonias, Ejulatus die noctuq; effundentem, tanquam Ægrotorum poſt hominum memoriam afflictiſſimum, audivi. Mehercule! ſe arbitro, nemo unquam mortalium, nec quiſquam gentium æque miſer. Paulo poſt emicuit, qui ſævitia longe *Melancholiam* excellere viſus erat, Tumor Pedum; deinde Femorum; profundas digitorum foveas accipiens; iſq; ſeroſus, Hydropicus. Umbilici Regione exudavit, tanquam e colo, Liquor. His acceſſit difficultas ſpirandi, debilitas univerſa, & δυσπνοία, brevi tempore, fere Paralytica; ſitis etiam inſatiabilis, Urina pauca, & lixiva, potionis nec quadrante plus: Ut, de Ægroto plane conclamatum eſſe, non immerito omnium fere ſermone percrebuerit opinio.

Quo

Quo Affectui tam periculoso Medicinam facerem, idcirco primum ex usu esse judicavi, Seri vim minuere, Hydragogis amandare; tum, quibus rebus possem, *Arthritidem* (quam horum omnium causam esse suspicabar) evocare, & τοῖς ἔξω θεν infigere. Hac proposita medendi lege, *Pil. Aloeticis* facta semel iterumq; Purgatione, meo jure sic præscriptum est.

℞ *Ras. Gentian.* ℥j, *Infunde in Vini albi Lusitanici* ℔ij, *ad alterationem idoneam; Colaturæ adde Tinct. Aurant.* ℥ij, *misce. Dosis* ℥iij, *sexta quaq; hora, cum seq. Pil.*

℞ *Sal. Martis, Chal. Natriti, aā gr.* v. *Pul. Serpent. Virg.* ℈ß, *Syr. Absynth. simp. q. s. f. Pil.*

℞ *Sp. Vol. Ol.* ℥iij, *Tinct. Stom. cum M.* ℥j, *misce sumat. gtt.* xxxx, *cum idonea quovis vehiculo, bis in die, sæpiusve, si languores urgebunt.*

Quantum Ægrotanti ab hac Methodo utilitatis, opinione majus est. Quando per Evacuantia, Seri, quod nimium erat, vix dimidium expelleretur; ita quidem factum est, ut Natura, per Cathartica, perq; Chalybem adjuta, tum in Pedem

Mate-

Materiam extruderet *Arthriticam*; tum etiam Serum per Renes abundanter emitteret. Septem, octo dierum ſpatio uſurpandis hiſce *Pil.* dicato, Pedis ſiniſtri doluit Malleolus, & Digiti majoris Articulus major, ejuſq; Orbis. Dolori paulo poſt ſucceſſit Urinæ profluvium, tam juge, tamq; copioſum; ut, diebus quinq; vel ſex, Pedum & Femorum Tumor omnis Hydropicus, etiamſi immanis, auferretur; & ſimul cum Tumore, pariq; proportione, Sitis. Ex ſententia ſucceſſere omnia. Alacrem, vividum, cibi appetentem, animo plenum denuo conſpexi; Vitam hodie, quadriennio poſtquam ita fuit correptus, vivit; & quidem eam, quæ ſola vita eſt vocanda: ut vel uno hoc Exemplo demonſtrari poſſit, quantum *Hydropa*, quantam *Melancholiam* faciat *Arthritis Anomala*; quantum etiam utrumq; ſanet *Regularis*.

Hactenus de *Melancholia Arthritica*; ad ejuſdem originis, & naturæ *Syncopen*, accedo.

CAP.

CAP. VIII.

De Syncope Arthritica.

ARTICULUS I.

ALIUS eſt Affectus, ei, qui præceſſit, ſive Cauſæ utriuſq; Continentis & proximæ, ſive κατὰ συμπάθειαν ortus, habeatur ratio, congener & geminus; *Syncope* nimirum *Arthritica*, hunc in locum aptiſſime referenda.

Ante dictum eſt, *Arthritidem*, maxime in Corporibus ſenecta, vel ebrioſitate læſis, & enervatis, *Ventriculum* & *Inteſtina* minima quavis de cauſa petere. Quin etiam exploratum eſt, in eas Partes ingreſſam *Arthritida*, non ſemper *Anorexian*, *Nauſeam*, *Tormina*, *Diarrhœam*, & hujuſmodi Morbos ἰδιοπαθικὰς inferre; ſed, uti nonnunquam *Melancholiam*, (in ſuperiori Capite tractatam) ita etiam interdum *Syncopen*.

II. Com-

II.

COMPERTUM, inquam, eſt, a Potione nimis frigida, & tenui; vel δυσπέπτῳ aliquo, ore ſumpto, & *Ventriculum* aggravante, Primum, univerſo Corpori male eſſe; tunc paulatim Os pallere; ſudore frigido deinde Cuticulam madere; Pulſum imbeciſſem, modo nimis tardum, nunc inæqualem, reddi; interdum minui tantum, alias intermittere; ſolvi deniq; Spiritus animales; Senſum, motumq; deficere; Vitæ omnes corruere Facultates: Interea vero temporis, *Arthritidem*, (ſiqua forte in Articulis, antequam hæc inciperet Tragœdia, comparuit) deſubito recedere. Ne multis, Ægrum, niſi remedio quodam efficaciſſimo præſentiſſimoque, niſi Deo in vicinia mortis opem ferente, ſervatus fuerit, e vivis exturbari.

Hanc ego Συνοχὴν, quatenus a Miaſmate *Arthritico* commiſſa eſt, *Arthriticam*; quatenus vero per omne Corpus ſe diffundens, a Cauſa (in *Ventriculo*, & τοῖς Ἐντέροις ſita) longe poſita elucet, Συμπάθειαν natam appello.

III.

III.

HUIC ut occurratur, ancipiti prorſus, & acuto morbo; nihil æque valere judico, ac, Cardiacorum permagna Doſi potentium adhibita, Indicationem Vitalem tueri; Spiritus animales ſiſtere, & inſtaurare; ut & alienum (ſi modo id fieri poſſit) ad τὰ ἔξωθεν arcere. Quocirca *Aquæ Hiſpanicæ* quantitatam amplam, in ægri rem, plus ſemel dedi bibere; proq; re nata repetii. Ubi illa deſuit, aliam, quæ ſequitur, (quando Medicamenta in forma liquida citius adjuvant, & propterea ſolidis anteponenda ſunt) præſcripſi.

℞ *Aq. Abſ. C.* ℥xij,
Sp. Mentha,
Tinct. Lavend. C. aā ℥ij.
Sacch. albiſs. q. s. f. Julapium.

Doſis ℥ß, j, ad jj, ubi uſus veniat, adhibenda; &, ut per uſum videbitur, iteranda.

Cum Doſi prima, vel ſecunda, ſi placet, demittatur *Bolus*, ſeu *Pulvis* ſequens.

℞ *Theriac. Androm.* ℥ß,
Flor. Salis Armon. ℈ß,

Conſ.

Conſ. Anthus ℈j,
Syr. Cort. Citreor. q. s. f. Bolus: *vel*
℞ *Pulv. Serpent. Virg.* ℈ſs.
Spec. Diambræ ℈j (*ad* ℈iſs)
Macropip. gr. iij, iiij, v.
Ol. Cin. Chym, gtt. j, *f.* Pulvis.

Paupertinis, & indigentibus (uti etiam aliis, ubi medicamenta non ad manus erunt aptiora) *Spiritus Vini* detur uſtulati quantitas ea, quæ propoſito reſpondeat: vel, *Aquis Cardiacis* ſuperaddi poſſit, *Spiritus C. C. Succinatus.*

Cum hiſce *Frictiones* ſimul adhibendæ ſunt; & in *Vino*, vel *Spiritu Vini* calefacto, immerſæ *Stupæ*, Scrobiculo Cordis, & toti Abdomini applicandæ, crebroq; renovandæ ſunt.

His, vel hujuſmodi ſimilibus, utendum eo uſque; donec Æger refectus, & (modo hoc effectum reddi potuerit) in ſolido locatus fuerit: quod utiq; raro fit, priuſquam *Arthritis* in Articulos ablegata, & iis ſit infixa.

Si a Δυσπέπτῳ aliquo temere comeſo *Syncope* proficiſcatur, & Æger facile Vomat, aut ad vomendum pronus ſit; quamprimum ita factum ſit, ad ſe ut paululum rediret, per *Decoctum Teæ*, vel *Cardui*, largiter exhauſtum, alienum ejiciatur:

tur. Verum, ſi ad incitas ita redactus ſit æger, ut moræ locus relinquatur omnino nullus; quin, ad ſalutem Ægroti quicquid peragi poſſit, uno id, neceſſe fuerit, eodemq; tempore peragatur omne; hoc caſu, inquam, *Vini* quantitas ebibatur ea, & quidem ea celeritate, quæ tum Viribus redintegrandis, tum Vomitui movendo ſatis eſſe reperiatur.

At ſi revertantur, & importunæ fuerint hujuſmodi Συγκοπαὶ; ut iis initio ſtatim occurratur, præſto ſint oportet iſtiuſmodi *Cardiaca*, prout facto opus erit, ingerenda. Quanquam enim ſanis, integraq; valitudine uſis, nullum unquam Potionis genus hiſce *Cardiacis* (*Spiritibus* nempe, & *Aquis generoſis*) peſtilentius aut magis noxium, ſi in uſum communem tractantur, excogitatum fuit; tamen *Arthritici* veteribus, præcipue Vino deditis, hiſq; *Lipothymiis* invadi ſolitis, nihil, quod ſciam, utilius, ſalutariuſve. Adeo, videlicet, quibus alii, certe permulti, rebus conficiuntur, & e vivis extruduntur; iiſdem ipſis alii ſervantur, & multos annos eorum beneficio, vivunt valentque. Hoc autem, uti re ipſa conſtat, animoq; a me ſincero, & in humanum genus benevolo dictum, boni velim conſulatur; nec in pejorem

pejorem partem, & ſui perniciem, a quoquam, tanquam ad malos mores licentia, rapiatur. Qui *Cardiacis* hac occaſione nimio plus indulſerit; qui erratum tam turpe, tam ſtultum erraverit, ipſe viderit.

HISTORIA I.

Syncope Arthritica, *foras abacta hoſte, curata.*

MORIBUS & ingenio præſtantiſſima Fœminarum, eadem fere de cauſa, quam in ſequenti Hiſtoria repetam, ſe in vitæ periculum redegit. Diu enim *Arthritide*, culpa non ex ſua, laborans; Paroxyſmo gravi, imo quidem omnium, quos unquam eſt perpeſſa, longe graviſſimo, vix ad exitum perducto; Aquam illa fontanam, & frigidam potavit; eoq; forte largius, quoniam antea non ſolum impune, verum magno ſuo commodo fuerat Aquæ potrix. At in rebus humanis, utramq; facit paginam opportunitas; multumq; refert, in iis agendis,

quæ ſint earum ſingulis accidentia.

Circa idem tempus (ut aliud eſſe ſolet ex alio malum, ἐπὶ δ' ἄλγεσιν ἄλγεα κεῖται) cibo quodam inepto, & difficili comeſo, mirum quantum ab eo in victu errato, & quam mox adductum eſt diſcrimen. *Ventriculo* primum ægrotavit, nauſea & faſtidio gravata: Doluit deinde vehementer, tanquam Spaſmis arctiſſime contrahentibus. Orta tunc erat Hyſterica (talis eſſe videbatur) Suffocatio. Erat Vomitio, ſed inanis. Senſuum, & virium erat diminutio. Dum iſta fiunt, *Arthritis* (quæ in extremis partibus Paroxyſmum. aliquot jam per menſes, exercuerat) illico regreſſa eſt, ad ea, quæ intus ſunt, vocata.

Plumæ juxta comburuntur; ut nimirum Spiritus animales, præpoſtere agentes, odore fœdo coerceant, inſtruantque. *Aqua* datur *Hiſpanica*, ſemel atq; iterum; quanta nempe *Ventriculum* reficiat, & *Arthritidem* horſum adigendo, inq; artus pellendo, Ægram reſtituat. Trium, aut eo amplius, horarum ſpatio, *Syncope* remiſit. Dolor in extremis partibus recruduit; Ægra ſervata eſt.

HIST.

HIST. II.

Ejuſmodi alia.

NAVIS olim Præfectus, neq; *Veneris*, neq; *Bacchi* cultor parcus, & infrequens, propter iniquam eorum obſervantiam, *Arthritide* multatus eſt. Graviter, & diu ille doluerat, cum forte fortuna ſimul in eadem domo eſſemus, & de Navarcho noſtro, tanquam animam agente, ex improviſo clamaretur. Ægrum advolavi; quid hoc clamoris, inquiſivi; Pulſum inveni languidum, imbecillem, rarum; qui ſolebat eſſe maximus, & duriſſimus. Os expalluit. Anhelitus ſublimis, & cum intervallo longiori tractus. Corporis ſuperficiem Frigus Sudorq; occupavit. Senſus, Motus, Vires univerſæ ſunt collapſæ; ipſiuſq; propemodum Oeconomiæ ſubverſa ratio.

De mali cauſa interroganti declaratum eſt, Ægrum, *Pedibus dolentem*, febricitantem, ſitientemq; fontanam paulo ante

Aquam hauſiſſe frigidam, ad ejus quaſi ſelibram; itaq; ſibi malum arceſſiviſſe.

Aquæ Ego *Cardiacæ*, maximeq; generoſæ, Doſin illico prælargam, cum *Sp. Vol. Oleoſ.* guttis aliquammultis, in os immiſi; &, poſt tempus aliquod, cum *Theriac. Androm. & Pul. Gaſcon. aā* 3ſs repetii; imo quidem *Hauſtum* tertia vice, ſpatio quodam interpoſito repetere, neceſſum habui. Ne plura, non niſi remediorum ſumme Cardiacorum immenſa vi reſtitutus eſt Æger.

In eo vero reſtituendo, duo notatu digna erant: Primum, neq; ea *Cardiaca* Febrim; ſed e diverſo Æſtum modo benignum, ſuderem blandum, & auſpicatum inferre: Cujus id in cauſa eſſe videbatur, quod Ægro, mari verſato, frigori aſſueto, *Cardiaca* minime nova eſſent; & quod illius Sanguis, *Arthritide* diuturna depreſſus, non cito incenderetur. Deinde, non multo poſt, quam in Artubus Calor redierat; quod *Dolor* redierit *articularis*, & cum eo incolumitas.

Habetis *Syncopen Arthriticam*; Facultatum omnium perturbationem; animalis vitæ Eclipſin; *Arthritide* revocata, & ad ea, quæ intus ſunt, allecta, factam: Habetis eam, *Arthritide* foras abacta, ſublevatam.

HIST.

HIST. III.

Arthritide *diu ignava & inerti genata* Syncope, *illius Paroxysmo regulari sublata.*

VIR Melancholicus, solers, ingeniosus, Patre natus *Arthritico*, ætate progrediens ipse doluit *Arthritide*; sed ea, quæ segnis, & ignava, paucos habuerit Paroxysmos; &, ex iis paucis, idoneos & laudabiles certe pauciſſimos. Hujusmodi anni prope viginti erant, cum, ingravescente jam ætate, diu quieverat *Arthritis*; &, in ista quiete quando fortuitu accidit (tanquam πέψασις, sive Causa evidens) in potulentis erratum, Æger ultra morem largiore Vino menses aliquot usus, non ita diu post *Syncope* correptus est. Frigus occupavit Artus; Pallor Faciem; Spiritus animales perturbati, & depressi sunt; Pulsus in carpo humilis, ictuq; omni tertio intermittens. Nihil fuit propius, quam ut periret. Stupebant astantes, unde, & qua ex causa, malum tam grave, tamq; ropentinum oreretur. De

De *Arthritide* interrogavi, quam illa pridem παροξύνσα eſſet; & quam perfecte. De inſultu ejus tum raro, tum miti certior factus, operam dedi, ut per *Arthritidem* (quoad ejus fieri poſſet) in Artus exturbatam, malo præſenti occurreretur. Quocirca, præter *Hauſtus Cardiacos, Spirituſq; C. C.* vim magnam, iterum atq; ſæpius datam; *Electuarii Arthritici* quaſi ʒj, ter quater in die ſumendam, imperavi; quumq; horum, & *Pul. Gaſconici* ope, fauſto quidem omine, Pes inciperet dolere; ut bene res feliciterq; vorteret, & inceptum promoveretur opus, *Alcohol Martis* grana aliquot ex *Julapio* propinavi.

Nondum ejus Scrupulum demiſit Æger, quum paucis horis ſpacii tantus in Sanguine factus eſt Orgaſmus, quantus obſervatione digniſſimus. Pulſus illico celerior, elatior: Æſtus univerſalis, ingens: Venarum Hæmorroidum apertio; Sanguinis eruptio; Sitis immodica; Spirituum agitatio vehementiſſima; quæq; ſpes & ratio ſanitatis erat, in Pede ſiniſtro digiti & articuli maximi Tumor, Ruborq; Orgaſmum indicavit.

A quantitate *Martis*, ut ut valentiſſimi, tam exigua, tantas excitari turbas, equidem perrarum eſt. Caſſum aliquod,

&

& viribus ſpoliatum *Martem*, eſſe noſtrum hoc illius præparatum, nemo prudens affirmabit; quando tam Cardiaca, prius ſumpta, tam longe virtutibus exuperet; tamq; potenter *Podagram* expellat.

Ut autem Humor evocetur, vel minimum in Articulo retineatur, *Veſicatorium* alio alioq; loco impoſitum eſt; loco autem affecto *Emplaſtrum, ex Picis Burgund. & Empl. Cephalici paribus menſuris.* Pedi vero toti, ex *Cerato viridi* Cothurnus, faſcia lanea conſtrictus.

Propediem Humerum, uſq; ſumptis ore *Cardiacis*, invaſit *Arthritis*; ejus afflictiendæ ergo, *Empl. e. G. Carannæ*, cum Veſtitu laneo, illi ſuperpoſitum eſt. Horum, qua intus, qua extra, adhibitorum uſu; partim per *Podagram*, & Ωμάσεων; partim per *Diaphoreſin*; alienum amandatum & exemptum eſt, Spirituſq; inſtaurati; &, quam vidi graviſſima, multoq; omnium atrociſſima, *Syncope* levata eſt.

CAP.

CAP. IX.

De Calculo Renum Arthritico.

ARTICULUS I.

RENUM ille *Calculus*, qui Concretio eſt *Arthritica*, cum eorum Calculo vulgari, tam per omnia concordat; ut, de eo verba hoc loco facere, ſupervacuum opinarer; niſi in ejus *Therapia*, & προφυλάξι, ne dicam *Hiſtoria*, quædam occurrerent, quorum conſideratio ſpecialis ſit habenda.

De *Calculo* primum annotatu dignum eſt, raro cuiquam unquam Morborum eum frequentius ſupervenire, quam *Arthritidi*: quod ut aliis in Regionibus aliorum obſervatione palam factum, ita in *Damnonio* noſtra eſſe certo ſcio. Minime vero cogitandum eſt, *Arthritidi*, tametſi gravi vetuſtæque, Calculum eſſe *Comitem individuum*; nec quidem *fere individuum*: quando *Arthritides* aliquas nunquam, aut certe

certe raro, ille comitetur; (raro enim *Frigidam*, quæ dicitur, *Arthritida*; raro languentem; quæ tamen *Arthritidis*, late ſumptæ, partes utiq; permagnæ ſunt,) neq; quidem ullas ſemper.

II.

QUI a cunabulis ad Affectuum horum alterum, maxime vero qui ad utrumq; ſunt proclives; ipſa nonnunquam adoleſcentia *Calculo*, ne dicam citius, afficiuntur. Alias vero ita fere ſe res habet. Cum *Cereri*, & *Baccho* æger diu indulſit, tam mala vitæ ratione condi, & in Sanguine coacervari ſolet, aliena illi materia; quæ, Naturæ moleſta, & inimica, partim per Articulos, (unde *Morbus Articularis*;) partim per *Renes*, una cum Sero, quod illi vehiculum eſſe videtur, amandata eſt. Ad Ureterum autem initium adhæreſcens, in *Arenulas* eo loci primum coit; uti poſtmodum *Arenulæ* in *Calculam*. Huic autem Materiæ, in Sanguine cumulandæ, maxime conferre cenſeatur Diæta, ſucco lapideſcente abundans, eumq; Sanguini impertiens: confert etiam mala Concoctio: Vaſorum conferunt *Lacteorum* Ora nimis aperta: ut & *Renum* a natura imbecillitas.

III.

III.

DE *Calculi* humani, generatim accepti, productione; multa quidem, tum ex ejus Analysi Chymica, tum etiam Pondere *Specifico* proferuntur; quæ Ossibus magis, quam Lapidibus, eum appropinquare annumerariq; oportere, non parum arguunt. Hæc autem omnia non tam naturæ *Calculorum*, quam certis quibusdam eorum accidentibus; præcipue Crassamentis, a Sanguine acceptis; quæ *Calculum* magna ex parte conflant & efficiunt, debentur. *Calculi* vero ipsa γένεσις, ex particularum quarundam Lapidearum, cum affine Sale, (Calcarii nempe Lapidis, cum Sale suo Calcario; vel Ocræ, cum Sale Vitriolico) coitione fieri; iisq; sanguinis Crassamenta, tanquam vinculis, connecti judicentur. Ista vero quando non sunt hujusce instituti, & a Clarissimo *Listero*, φυσικῶ]δτως & dilucide, sunt tractata; ad eum lubens quidem Lectorem remitto. *

VI.

* Vide *Dissertationem Ejus Medicinalem, de Calculo Humano, & de Petrificatione.*

IV.

CALCULI autem *Arthritici* partes, & compoſitionem, ſi attente inſpexerimus; eandem fere, quæ *Calculi* Renum vulgaris, & *non Arthritici*, eſſe inveniemus. Hæc autem res ex duobus *Leevenhookii* annunciatis, eluceſcet. *Calculum* cremavit ille, crematoq; adjecit Aquam Fontanam: Idem fecit cum calcaria, & tofacea *Arthriticorum* Materia. In his Lixiviis, beneficio Microſcopii, apparuit ſalinarum copia particularum plane ſimilium; rigidarum nempe, concretioni aptarum, diſſolutioni reſiſtentium. Jam vero, (ut, quod dixi, inferam) ſi *Calculus*, ex Corpore non *Arthritico* extractus, adeo cum Tofo *Arthritico* conveniat; multo magis, qui eſt *Arthriticus*, cum utroq;, cum *Calculo* præcipue, convenire judicetur. Hoc autem, utut primo aſpectu probabile, non tam Argumentis, quam Experimentis ſtatuendum, & definiendum.

V.

CALCULI jam facti, ſive *Arthritici* fuerit, ſive non, Symptomata prorſus eadem

eadem inveniuntur: at a vulgari *Arthritico*, ea re potiſſime diſtinguendus; quod *Arthritidis* quum ſit Επιγέννημα, Naturam ejus participet; Materiam amplectatur, & comprehendat. Ideoq;, utrum Æger in Παλαιστέοις numero fuerit habendus, & a Paroxyſmo quamdiu vacaverit, diligenter inquirendum, ut de *Calculi* natura conſtet.

A *Colica* exquiſita differt, per ea, quæ *Calculum* exquiſitum ab illa differre faciant: A *Colica Arthritica*, quod nullam ſpirandi difficultatem, nullos in Umbilici Regione Στένους; ſed neq; Melancholiam adeo triſtem, & urgentem; aut Materiæ crudæ, acidæ, bilioſæve Vomitum adeo conſtantem habeat.

VI.

MEDENDI etiam Intentiones eædem, ac in *Calculo* vulgari; at, quod in hoc noſtro momenti eſt præcipui, per auxilia quædam propria, per Methodum particularem exequendæ. Nullus enim hic, aut certe perrarus, *Acidorum* uſus; quin etiam *Fotus*, *Linimenta*, *Cataplaſmata*, aliaq; Dorſo applicari ſolita, maxime ſi Paroxyſmus ſimul *Arthriticus* erit, tanquam periculo plena, ſunt prætermittenda, fugienda.

At ejus Dolori, ſi cum Artuum Dolore concurrat, & intolerabilis fuerit, deliniendo conducunt *Paregorica*; & quidem maxime, ſi nulla Sanguinis detractione (quæ in *Calculo* alias utiliter præmitti ſolet; at in hoc noſtro, ad ea, quæ intus ſunt, vocare poſſit *Arthritida*; vel, ut ne exulet, inhibere) præmiſſa, Ægroto propinentur. Illa vero *Paregoricorum* Doſis, ejuſq; repetitio optima; quæ, Dolori ſublevando ſatisfaciens, Cerebro interea non obfuerit, neq; Materiam ei vitioſam impegerit.

Si, nullo *Arthritidis* comitante Paroxyſmo, *Calculus* erit; alia rerum facies, aliaq; Medendi via eſt. Hic enim, in Plethoricis, & multo Sanguine diſtentis, ad prohibendam *Inflammationem*, ſecetur Vena: *Enema, ex Decocti com. & Ol. Amygd. d. ree. ad* ℔ß, *cum Tereb. Ven. Ovi Vitello ſolut.* ℥j, *injiciatur.* Poſtero die, *Electuario leniente, Pul. Rhub. & Syr. Violac. forma* Boli *commiſtis*; vel, *Juſculo Avenaceo, cum Foliis Sennæ incoctis, & Manna ſuperaddito, purgante,* Venter aperiatur; eoq; veſpere *Paregoricum*, (quale ſunt *Pil. Matthæi* grana totidem, quot Opii granum continebunt unum) locum merebitur. Quinimo, ſi a *Calculo* Dolor

lor urgebit; ne Inteſtina Spaſmis contrahantur; ad hoſce præveniendos, & illum compeſcendum; horas aliquot ante Purgans, ſumatur *Paregoricum*; ipſumq; Purgans, ſi juſto lenius fuerit, ſuo tempore ſequatur *Enema*.

His, ad dilatandas Urinæ vias, actis, ad *Calculum* exprimendum uſui erit *Balſamum Gileadenſe*, *Chilienſe*, vel *Peruanum*; ex *Syrupo Dialthææ*, vel *Balſamico* datum; & bis, ter, quaterve in die, repetitum.

Syrupus Balſamicus, quem vidi, elegantiſſimus, hoc modo præparatur.

℞ *Aq. Hordeatæ*, (*tertiæ Decoctionis*) *colatæ, & per ſubſidentiam clarificatæ*, ℔iij; *Balſ. Tolutani* ℥ij: *Infunde calida, ad* ℔i *conſumptionem: deinde adde Sacchari Cryſtallini optimi* ℔ij; *leniter coque ad conſiſtentiam* Syrupi *tenuioris; quem per Linteum denſum, frigidum trajice, & uſui ſerva.*

Si forma *Boli* arridet, *Opob.* ℈ß, vel alius *Balſami* Doſis, cum *Ovi Vitelli* ℥j temperetur, & intervallis jam dictis aſſumatur.

Hiſce vehiculo eſſe poteſt *Alla* noſtrorum Hominum Muſtea, [*Grout-Ale*] præſertim Alba; quæ cum primis generoſa;

rosa, tùm etiam maxime *Diuretica*: vel, *Rad. Althæa, Glycyr. Eryng. Cond. Hordei, aliorumq; his similium* Apozema; *Saccharo Crystallino*, vel *Syrupo Balsamico dulcatum*. Ad eundem finem utile *Foliorum Tea Infusum, libere potum*; vel, *ex Decocto præscripto, & Amygd. d.* Emulsum; vel id, quod sequitur.

℞ *Amygd. d. corticibus purgatarum, No. x; inter contundendum, affunde Infusi Tea* ℔ij; *postea colatur* Emulsum; *cui; adde Aq. Rosac. vel Cin. hord. & Sacch. cryst. q. s. Nonnullis Vinum album, vel Decoctum modo scriptum, cum Ol. Amygd. adjecto Sacchari cryst. momento, propinamus.*

Extra, *Cuniculi Adipem*, Dorso superillitum, adversus Dolorem mirifice valere, a Sene calculoso, tanquam expertum, accepi.

Ad *Prophylaxin* optime conducunt *Aqq.* calidæ *Bristolienses*; quibus adjungantur *Opobalsamum*, & *Syrupus* e prædictis lubricans. Quibus nulla istiusmodi *Aquarum* copia, illis usui esset *Tea Citrea Infusum*, omni mane bibere. Novi *Calculosum*, qui methodo sequenti Renes subinde purgans, ad Senectutem veterem & rutam est perductus. Ter, quaterve in anno, *Terebin-*

rebinthinæ Venet. quasi ℥j, cum *Pul. Glyc. rr.* forma Pil. sumpsit; *Cerevisiæ*, vel *Posseti* libras aliquot superbibens: confestim miliaria quatuor, vel quinque, Equo succussatore mensus est: Unde sæpe *Arenulas* excrevit, seque, si non immunem, tamen incolumem servavit. *Cerevisia* omnium optima, quæ cum *Aqua pluviatili* compatata: illam volo, quæ, neq; in Nivem unquam, neq; in Glaciem mutata, sincera sit, & pura, nulla Tecti Calce, nullis Salibus, aut Particulis lapideis inquinata: Ea Aquarum omnium levissima; ea cum primis *Diuretica*. Medicamentis autem Urinam moventibus præmitti, & nonnunquam interponi oportere, Ventrem & Ductum alimentarem inanientia, lippis notum & Tonsoribus.

Libet his adjicere, in *Dysuria*; (quæ *Calculo* interdum accedit) quoties a Ductuum urinosorum Spasmis oriatur ea; nihil efficacius, conducibiliusve, quam *Opiata* cum *Diureticis* juncta; quibus, utut Urinæ alias sistendæ illa conferant, simul & remittantur Spasmi, & Urina cieatur.

At, a Dorsi Dolore, de *Renum Calculo*, ne quis temere statuat, unum his subjungam. Olim Vetulæ, Hydrope interemptæ,

tæ, *Anatome* interfui; quæ, cum per annos aliquot eo Dolore gravaretur, *Calculoq;* affici a familiaribus haberetur, illo tamen, ut ex Cadavere aperto constitit, omnino caruit. *Reni* dextro ingens adnata erat *Hydatis*, sive *Vesicula*, Sero insipido plena, Doloris fortasse Causa. Atq; hæc de *Calculo Renum Arthritico.*

HISTORIA I.

Calculo & Chiragræ *una occurrentibus, facta simul Medicina.*

QUARTO ab Urbe lapide, propter *Iscæ* Ostium, sexagenarius *Arthriticus*, simul & *Chiragra* & *Calculo* doluit: Illam ostenderunt Tumor, Rubor Articulorum, aliaq; *Arthritidis* indicia, ordine & concursu *Pathognomonico* apparere visa: Hunc in Dorsi regione lumbari Dolor, ut & Intestinorum quasi Colicus; quodq; fidelissimum hac in re Symptoma, *Arenula* sub id tempus excretæ.

Morbis adeo diversis ægrotanti, ea dari par erat, quæ contra utrumq; prodessent; quæ neutri faverent. Itaq; Therapiam, *Balsami Peruani* quantitate, bene magna & frequenti, cum vehiculo idoneo, tentavi, atq; adeo perfeci. *Balsami* hujus Guttæ plus minus x, ex *Syr. Balsam. coch.* j, bis, vel summum ter in die, sunt adhibitæ. Hoc, qua *Cardiacum*, in extremas Corporis partes *Arthritidem*; qua lubricans, & *Terebinthinum*, e *Renibus* Arenulas per Urinæ vias expelli fecit: sicq; una eademq; fidelia, non infeliciter duo simul dealbati sunt parietes.

HIST. II.

Adversus Calculum Arthriticum *Prophylaxis.*

VIRO præcellenti & eximio, qui diu *Arthritide* per vices doluit, aliquando etiam Calculo, in se a Patre derivato; quum adversus utrumq; malum *Prophylaxin* exigeret, consului; ut, Exercitatione pertinaci, & crebra, sabulum e *Renibus*, e San-

e Sanguine materiam alienam exturbaret; itaq; Saluti ſuæ proſpiciens, Senectæ viam faceret incolumi.

Facta per *Lac Scammonii* Purgatione, Aquas hauſit Vir Illuſtriſſimus *Bathonienſes*, menſes binos, libere & recte; Equo aſſidue Corpus exercens. His adjunxit *Balſami Peruani*, Stomacho non ingrati, *Renibus* utiliſſimi, guttas aliquot, omni nocte, ex *Syr. Balſam. coch.* j, cum ejuſdem Aquæ Hauſtu. *Renes* inde melius habuere, Sabulo purgati. Dorſi Calor, qui Ægrotantem multum afflixerat, evanuit. Hac, & hujuſmodi *Prophylaxi*, Aquis ſcil. Purgantibus & Diureticis, ſtatis anni temporibus, iteratis, Equitatione, Ambulationeque fere continua, contra malorum par crudele, hodie Vir Inſignis ſe defendit, momenta Vitæ propugnat.

Fatendum autem, quod hujuſmodi *Prophylaxis*, non niſi Corpore perpurgato, & Evacuationibus generalibus exonerato, in uſum trahenda ſit; ne videlicet in *Renes* Sanguinis impuritates effundantur. Quinimo notari fas eſt, quod ipſæ interdum *Aquæ Diureticæ*, Succum lapideſcentem habentes, non tam e *Renibus* Arenam eluant; quam iis impertiant, & in iis concretam faciant. Atq; hoc caſu, *Infuſum*

Tea, Aqua pluviatili confectum, *Diureticis* illis *Aquis* anteponendum.

HIST. III.

Calculus Arthriticus, *Vertigo* Arthritica, & Arthritis *regularis sibi mutuo excipientes.*

QUONIAM vero a nonnullis, de *Calculo Arthritico* dubium existimetur, Utrum ille Concretio sit *Arthritica*; annon potius ex Sanguinis retrimentis, emeritis, & inutilibus; per quietem, & vitam nimio plus inertem; in *Renibus* depositis, nata atq; ficta: Unum his subjiciam, quod (opinione nostra) tollendo huicce dubio omnino satisfecerit.

Vir summa familiaritate mihi conjunctissimus, ex intervallis diu *Arthritide* recta conflictatus, enormem eam ætate suprema habuit. Loco rectæ, primum Vertigine *Arthritica*, longa utique, ancipiti, & periculosa (quippe, qua in humum ne irrueret, sæpe quidem summum erat periculum), est correptus. Postea vero quam-

quamprimum iſte Capitis affectus inclinavit, Æger *Renibus* dolere cœpit, Calculoſq; varios, non ſine ingenti cruciatu, per Urinam excrevit; nunquam autem *Calculo*, niſi *Vertigine*, & *Arthritide* regulari liber, ægrotavit.

Poſt menſes aliquot, *Pedibus* denuo laboravit; verum eo tempore, tum *Vertigine*, tum item *Calculo* immunis. Et quidem ita res erat, ut, tametſi horum affectuum alio, atq; alio poſthac creberrime; tamen, eodem tempore non niſi uno ſemper, aggravaretur. His etiam adjiciendum, quod eundem ordinem minime tenuerunt hi Affectus; verum *Calculus* interdum, poſt *Arthritida* diu vacantem, (cum in Sanguine nova materia coacervata, novaq; facta eſſet illius germinatio) Ægrum per ſe invaſit: interdum *Arthritidis* Paroxyſmum e veſtigio excepit, tanquam Morbus ei geminus, a communi ſtirpe oriundus; vel potius, in alia Corporis regione, ejus pars altera.

Magni vero hic momenti eſſe arbitror notare, quod, ex quo *Arthritidi* ſe adjunxit interdum *Vertigo*; alias *Calculus*; pro iſtorum Morborum malitia frequentiaque tenuata ſit *Arthritis*; & quidem ea proportione, ut, ab illa de-

mi, quicquid iſtis attribui, confirmetur.

Iſtorum autem Morborum Ortus, Incrementum, Ordo, Viciſſitudo, & inter ſe Relatio, numquid aliud ſignificant; quam, quod ii omnes ſimili gaudeant Cauſa Continente; quæ nunc, in Artubus, *Arthritidem*; nunc, in Capite, *Vertiginem*; nunc, in Renibus, *Calculum*; & quidem hoſce omnes, pro iſtius Cauſæ renovatione, viribuſque, tum crebros, tum vehementes pariat, & producat.

CAP.

CAP. X.

De Aſthmate Arthritico.

ARTICULUS I.

TRACTATA imi Ventris *Arthritide*, ad eam jam progredior *Anomalam*, quæ eſt *Thoracis*; quæq; Reſpirationis Organa præſertim afficit: Ubi primum de *Aſthmate Arthritico*; tum de *Tuſſi Arthritica*; de *Phthiſi Arthritica*, deinde ſermonem faciam.

Aſthmata ſunt hujuſce tituli permulta, quæ a Cauſis alibi locorum, nec in *Pectore* extantibus, oriunda, (Nauſeæ, verbi gratia, Colicæ, Anginæ, vel hujuſmodi Morbo alicui *Arthritico*,) κατὰ συμπάθειαν, ἐπιγίνονται; & iſtorum, quibus ſuperveniant, Morborum Capitibus, ſunt vel dicta, vel dicenda. Unum, hoc Capite, *Aſthma* dicam *Arthriticum*, nimirum ἰδιοπαθικόν.

II.

II.

HOC Affectu omnium creberrime laborant ii, quibus breve, vel alias male compositum Pectus, aëri reciprocando minime accommodatum; & quorum Parentes *Asthmate* & *Arthritide* fuerant, maxime vero si utroque, gravati. Hic enim, multo apparatu & molimine producendo huic Affectui, quasi studetur: cumque, nato & perfecto Homini, Respiratio usus sit perpetui, &, ad vitæ opus sustinendum, continui; mirandum non est, illius impeditionem, & difficultatem aliquam insignem, sæpe periculosam, sæpe lethalem esse.

III.

ASTHMATI huic inferendo (ut, de Aere spisso, Carbonum fumo, Ventis, aliisq; tam hujus *Asthmatis*, quam vulgaris & primigenii Causis evidentibus, nihil dicam) huic, inquam, inferendo confert Miasma *Arthriticum*, Pectori inflictum; illius utpote Causa continens, & conjuncta: itaq; ut, tametsi plures illud Causas evidentes & remotas, (alio sc. tempore,

&

& corpore aliam) unicam tamen habeat continentem, & proximam, videlicet *Arthriticam.*

IV.

PECTORI Miasma nunc Opiata, perperam adhibita, infigunt; nunc quicquid aliud *Arthritida* repellat, & Pectus appelli faciat: nunc, urgente nulla vi externa, sive Causa evidente, Pectus angustum, gracile, gibbosum, breve, aliterve male formatum, ipsa per se *Arthritis* intrat; tanquam Domicilium maxime conveniens. Interdum Evacuatione aliqua solenni (qualis est Fluxio Sanguinis, Ulcus, vel etiam Partus naturalis) suppressa, quæ Miasma sensim amandare solita est; in Sanguine cumulatum illud, neque, uti par est, in Articulos expulsum, Pectori committitur. *Arthritica*, Utero ex more non gerentis, *Asthmate* hunc in modum aggravatæ, Exemplum memoratu dignum his subnectam.

V.

DE hujus *Asthmatis* γνῶσιν, & de ejus natura plane *Arthritica*, ut palam fiat; adver-

advertendum est, *Asthma* nunc e vestigio sequi *Arthritida* regularem interciſam; &, a τοῖς ἔξωθεν, ad ea, quæ intus sunt, Materiæ vitiosæ fieri μεθάσασιν, aperte monstrare: nunc, e contrario, *Asthma* in *Arthritidem* mutari; antiquam Sedem, & avita Regna, se denuo ingredi, Materiam indicare: Nunc, hos Affectus se mutuo excipere, viceſq; agere alternas: Nunc ab *Asthmate*, *Arthritidem* vinci, absorberi; uti nonnunquam, ab *Arthritide*, *Asthma*. Qui quidem istorum malorum ordo, reciprocatio, habitudo, & ratio inter se nihil magis significat; quam quod, ex eadem Materia, *Arthritidi* propria, nunc in Artubus, nunc in Pectore vires exercente, utrumq; producatur; & *Asthma* illud sit revera *Arthriticum*. Quod quidem enunciatum eo magis probabile, quoniam *Arthritidem* sua gaudere Materia, peculiari & propria, quæ in alias aliquando Regiones evagetur, omnino constat; *Asthma* vero, non tam a propria ulla Materia; quam a vitiosa aliqua communi, (sive alia quavis inimica, & aliena;) una cum mala Corporis fabricatione, Partiumve Respirationi dicatarum imbecillitate, Causa hujus Morbi privata, fieri.

VI.

VI.

QUÆ vero hujus prosapiæ *Asthmata*, duum sunt generum; alterum (uti de exquisito *Asthmate* pronunciatum esse solet) siccum, alterum humidum. In sicco isthoc *Asthmate* anhelum videre licet *Arthriticum*, &, tanquam animam agentem, Spiritu difficili, Respiratione brevi, Pectore gravato, Tussi vel nulla vel mediocri, Sputatione parca laborantem. Qui Vini Spiritibus dediti fuerunt *Arthritici*, eos sicco hoc *Asthmate* plus semel ægrotare novi.

Asthmate, quod *Arthriticum* est, humido affecti, tussiendo Sputum plerumq; crassum, & viscidum, idq; nonnunquam vitreum exantlant; unde levari solet *Asthma*, donec, nova in *Pulmonem* missa, Seri vitiosi copia renovabitur: Hoc autem, in teneris Corporibus, tenui, laxoq; Sanguine, & ad colliquendum apto, donatis, & quidem Autumno maxime, locum habere mos est.

VII.

VII.

PITUITA crassa involvitur; una cum eo, *Pulmoni* incutitur; Tussiq; ejicitur Miasma *Arthriticum*: Sic, ut permultos interdum annos, inversa *Arthritis* hac via sagam capessat; eaq; Sputatione, (simili fere modo, atq; Paroxysmo *Arthritidis* regulari) a periculis gravioribus defendatur Æger. Et quidem *Arthritidum*, quotquot observantur, *Anomalarum*, nullas videntur esse benigniores, aut minus timendæ, eo, quod nunc dico, humido *Asthmate*, & Diarrhœa *Arthritica*; eo videlicet, propter Materiam *Pulmonibus* emissam; hac autem, *Ano-*

VIII.

EX diversis hujus *Asthmatis*, qua sicci, qua humidi Symptomatibus, opinari fas est; in priori, Membranas, Nervos, aut Musculos Spiritui trahendo inservientes affici, & iis Materiam impingi; unde *Respirationis*, cum siccitate labor: In altero, Miasma, Sanguinis Sero implicatum irretitumq;, una cum eo *Pulmonibus* committi, & iis inhærendo Respirationem impedire:

pedire: Atq;, pro diversitate Symptomatum, diversa Morbi hujus *Subjecta* esse, non temere judicamus.

IX.

NONNUNQUAM equidem *Arthritis* (quod ante traditum) ipsis a Carceribus, ipso ab initio devia; neq; Pede, neq; Manu salutata quidem; *Pulmonem* adit, occupat, lacessit, tanquam *Asthma* germanum; nec ab eo facile distinguitur; donec, ætatis progressu, aliquando foras erumpat, Artus exerceat, recteq; se gerat. Cujus quidem in Artus Translationis, hoc effectum esse solet, quod, quo rectius se gerat *Arthritis*; eo *Pulmoni*, & posthac reliquo Corpori universo, melius. Qua de causa licet existimare, malum isthuc nihil aliud esse, quam *Arthritida*; primum in Pectore deviam, ipsoq; principio *Anomalam*; postea suo loco regularem.

X.

HUJUS *Asthmatis* πεφυκοτος, quam legitimi, veri, & genuini, longe alia videtur. *Legitimum enim, curatu difficillimum: Juvenes non sine magna labore, Se-*

nes

nes nunquam eo liberari dicuntur *. Contra vero exploratum, hoc *Asthmate* laborantes, facilius allevari, sæpius liberari; & quidem interdum, (quod de vero *Asthmate* rarius affirmari potest) ex toto.

Ut autem in re tam multiplici distinctius dicam, adjiciendum, *Asthmate* ist-hoc *humido* gravatos; Sputatione, quod dixi, servatos, sæpe diu vixisse: *Arido* affectos maximo sæpe in periculo versari; brevi tempore, non raro strangulari; sed &, ope medica opportune adhibita, factaq; humorum Metastasi, nonnunquam subito restitui: deniq;, nulla Arte sublevatos, eo se modo habere, & demum e vita cedere, tanquam *Asthmate* legitimo oppressos.

XI.

CURATIO tollit impedimentum Respirandi, vel e Corpore illud evocando, vel in Artus amandando. Materiam e Corpore vitiosam evocat *Venæsectio*, & *Purgatio*; quarum illa Plethoricis, & nimio Sanguine distentis; hæc Gulæ deditis, Satietate læsis utilissima: Utraq; vero talis sit,

* Vide *Riverium*, Cap. *de Asthmate*.

ſit, oportet, ut ab ea *Arthritidis* περὶ τὰ ἔξω θη expulſio promoveatur. Hoc autem optime fit detractione Sanguinis mediocri; Purgationeq; per *Draſticum* aliquod, & Sanguinem exagitans, peracta. Detrahantur igitur, (quando res poſtulat, & Vires ægri patiuntur) Unciæ quaſi novem: *Enema* brevi poſt injiciatur: die proximo *Purgans* (ex *Aloe, Syrupo domeſtico, Pil. Cochiæ,* vel ejuſmodi aliquo) ſumatur, ſine Paregorico veſpere ſequenti propinando.

Poſt Evacuationes haſce generales, in *ſicco Aſthmate Arthritico*, magnarum virium & momenti ſunt *Sp. C. C.* aliiq; iſtius generis *Volatiles*, & *Flores Salis Armoniaci.*

℞ *Pul. e Chel. C. C. Conſ. Tuſſilag.* aā ℈j, *Flor. Salis Armon.* ℈ß, *Syr. Balſam. q. s. f.* Bolus, *quinta, vel ſexta quaq; hora, cum idoneo vehiculo demittendus.*

In *Humido*, *Veſicatorium* Dorſo inter Omoplatas applicatum, allevandis *Pulmonibus* ſummopere confert. Pituitam movent, eodemq; tempore *Podagram* expellunt e *Sulfure* præparata; qualia ſunt *Tinctura, Balſamum*, & *Flores Sulfuris*: uti etiam, his affinia, & plane congene-

ra, *Gummi Antiasthmatica*, *Ammoniacum*, *Bdellium*; *Balsama Naturalia*, *Peruvianum*, *Chilionse*, *Caprivi*, &c. Placet *Tinct. Balsam.* gtt. xx, vel *Balsami* seq. gtt. x, ad xv, ex *Syr. Balsam.* coch. dare; & sexta, nona, vel duodecima quaq; hora, prout opus fuerit, repetere.

℞. *Tinct. G. Guajac. Balsam. Per. aā p. aq. misce.*

In utroq; vero, tam humido, quam sicco *Asthmate*, remediis hisce, cum vehiculis idoneis, uti juvabit; usq; dum *Pulmoni* conciliabitur quies, & in ducendo Spiritu facilitas.

Clysteres, & *Purgantia*, quæ in vulgari *Asthmate* non incommode plus vice simplici adhibeantur, in *Arthritico* hocce post primam vicem minime præscribenda: ne videlicet Humorum in Artus eruptionem, quæ rebus quibuscunq; aliis longe præferri debeat, sufflaminent.

Pulmoni Phlegma quod impactum est, *Oleo Amygd. d. Ol. Lini*, *Syr. Balsamico*, *Cap. Vem.* & aliis ejusmodi *Anacatharticis* movendum, excreandum.

In *Paroxysmo*, siquidem urgebit ille, neq; auxiliis supra dictis mitigabitur; maxime valet *Oxymel Scillit.* vel cochleatim, & per vices datum, ut eo spirandi spatium

ſpatium adaugeatur; vel ea Doſi, qua Vomitio cieatur, Humorum inclinatio mutetur, & in Articulos vertatur. Certe, per unam Vomitionem, *Arthritidem* ex *Anomala Regularem* fieri, plus ſemel novimus. Nonnullis in *Paroxyſmo* profuit *Fumus Tabaci*, *Potio Coffee*. Valent ſuo loco *Frictiones*. Non magni æſtimantur *Unguenta*, vel *Linimenta*, *Aſthmaticis* vulgo commendata, in re præſenti parum valitura.

Prophylaxis in *Humido Aſthmate*, præmiſſa Purgatione, inſtituitur per *Diuretica*; quæ Serum apte & tempori amandent: per *Antiaſthmatica*; quæ *Pulmonem*, & ſpirandi Organa tueantur: per *Fonticulos*, Dorſo inter Omoplatas apertos; vel *Epiſpaſtica*, maxime diuturna: perq; ea, quæ *Arthritidis* primigeniæ *Prophylaxin* agant. *Siccum* autem *Marte*, cum *Antiaſthmaticis*, *Gummi* puta *Ammoniaco*, &c. junctio; iis videlicet, quæ Spiritus animales una cum Pectore reſpiciant, fugandum. In utroque, uſus eſt immenſi *Aeris* apricus, & probe agitatus; uti etiam bona Victus ratio: quam ut teneat ægrotans, fugiat neceſſe eſt, τὸ ἀνώμαλον τῆς διαίτης, a Medicis non ſine Cauſa paſſim improbatum; & Cibo ſimplici veſcatur.

HISTORIA I.

Adolescens, ab Arthritide Asthmaticus, *Empirici Narcotico peremptus.*

AD trium supra viginti annorum Adolescentem, in regione Urbis septentrionali, vergente seculo superiori, anxie & propere arcessebar. Ut ætatem hominis adimpleret, a Natura ille destinatus esse videbatur. Erat enim forti, & quadrato Corpore; Vultu colorato; uno Miasmate *Arthritico*, quod a Patre acceperat, infectus. Sanguinem, ab ipso vitæ exordio vitiosum, ipse malis moribus non parum inquinavit. *Spiritus ardentes* avide potavit: malam victus rationem affectavit: Coctionem, quasi de industria, pessum dedit.

Podagra, quæ Paroxysmum regularem plus semel ediderat, & dudum Artus exercuerat; nescio qua de causa relictis artubus, ad ea, quæ intus sunt, translata, Respirationis Organa invasit: Hinc *Pectus* aggravatum, Spiritus difficilis, Respiratio brevis & laboriosa. Visa

Visa est Materia, vel e Musculis Respirationi inservientibus aliquem, vel eorum Membranas occupasse; vel in Nervorum *Paris vagi* fibras se insinuasse. *Asthma* enim siccum erat; nec quicquam *Sputum*, nec quicquam *Tussim* sibi adscivit.

Dum ita res erat, Empiricus e Laniorum vico, ad Vitam & Salutem (Proh Deum atq; Hominum fidem!) instaurandam, est accitus. Ille, Historiæ neq; caput, neque finem ob oculos habens, περιεργίᾳ familiari & usitata, multa factitavit; nihil egit: donec elapso pene quatriduo, propter ἀδενπνίαν (hanc Argumenti speciem obtendebat) Paregoricum audax, & nequam, sub noctem dedit. Hinc illæ Lacrymæ: hinc ille properus ad Medicum nuncius.

Ægrum ego ἄφυκτον inveni, moribundum, & jam, per totam, quæ præcesserat, noctem, animam agentem. Rem astantibus palam feci, & (honore habito) discessi. Τοῖς ἰσχύσι, τὰ ἰσχύ.

HISTORIA II.

Asthma *siccum* Arthriticum, *Venæsectione*, & *Cardiaco sublatum*.

INGENIO, Scriptis, & Eruditione Vir præclarus, *RAD. BOHUN*; Hypochondriacus, Asthmaticus, Cruditatibus acidis, Dolore Artuum *Arthritico*, sæpe vago, interdum fixo, diu afflictatus; Dolorem istum nuper acutum, ex improviso abruptum, & intercisum habuit. At brevis ista tnali intermissio. Ægrotantem, olim Collegam meum, & eo tempore Convictorem, visitavi; Lecto inveni prostratum, jam per noctem anhelum, &, ea respirandi fuit difficultas, reciprocatione crebra quasi animam agentem. Neq; *Sputatio*, neq; *Tussis* erat ulla. Pulsus in carpo fortis, & elatus.

Ex omni parte re perpensa, Materiam *Arthriticam* in *Pulmonum* Adyta, in eorum Membranas, Nervos, aut iis movendis inservientes Musculos, per Μεσόπλευσιν ingredi, & eos occupare censui.

Pertusa

Pertusa meo consilio Vena, missus est Sanguis; cui, post horas aliquot, innatavit, Gelatinæ viscidæ similis, placenta. Deinde, ut e Castris inique usurpatis hostem exturbarem, *Spiritus Volat. Oleosi* copiam, ex idoneo vehiculo, propinavi; & pro rei necessitate repetii. Auxiliis hisce paucis, & paupertinis, sed opportune adhibitis, sine difficultate respiravit Æger: *Pulmone* liberato, & relicto, in Pedum & Manuum articulos (non novos illi locos) fugatus est Hostis: confirmatus Æger.

HIST. III.

Arthritidis *in* Paralysin *&* Asthma *Metamorphosis.*

QUIDAM Artis Sciens Chirurgicæ, semel aut iterum in anno *Arthritide*, per lustra quatuor recurrente, multum ægrotavit; ætate vero provectus, neq; tam crebra, neq; tam vehementi. Per biennium minuta, & sensim mitigata est *Arthritis*; quum in ejus locum ma-

la, multo graviora, simili modo & mensura, succedere: sinistri nempe Brachii, Pedisq; resolutio, cum totius Lateris imbecillitate: deinceps *Asthma*, tam molestum, tamque importunum; ut non nisi recta Cervice Spiritus traheretur. Siccum autem erat *Asthma*, Paroxysmos habens, sed nullo *Typo* regulari signatos. Mari Æger diu Artem exercuerat; ubi *Spiritum Vini* nimium pytissando, tum *Arthritidi*, tum *Paralysi*, tum etiam *Asthmati* viam seciſſe, & fundamenta jeciſſe non immerito censeatur.

Ita laboranti *Venæsectio*, *Oxymel scillit.* *Purgatio*, *Antiasthmatica Podagragogis* juncta, cum Aere aperto, nonnihil profuere. At cum illa Morbi natura esset, quæ Nervos, eosq; valde afficeret; quæ Spiritus in iis contentos, (id est, intimum totius Corporis humorem) mirifice debilitaret; cum ætas simul ingravesceret, ægroque fere jam inutilis esset Medicina; partim Morbis, partim ætate consumptum eum, sine ullo in Articulis dolore renovato, abstulit ἄνοσος θάνατος.

Eatenus vero rei nostræ conducit Historia; ut ex ea disci potest, maxime vero ex denso Morborum ordine, subitaq; mutatione; *Arthriticam* in Nervos

transferri

transferri Materiam; &, tum *Paralyseos*, tum *Asthmatis*, Causam fieri proximam, & continentem.

HIST. IV.

Arthritis *in* Asthma, *&* Hydropa, *desinens.*

MULIER *Exoniensis*, brevi Pectore, neq; Respirationi satis apto; diu *Arthritica*, nuper omni dolore libera, nec pro more utero gerens; propter hasce Causas, annum circiter quadragesimum, *Asthmate* & *Tussi* corripiebatur; illa non parum, isto multum excruciata.

Audita morbi Historia, Symptomatum ordinem & momentum meditanti mihi, luce clarius videbatur; illius Materiæ, quæ per Uterum, perq; Articulos soleret amandari; quod in Corpore relictum, vel de integro cumulatum esset; in Respirandi Organa infundi, eorumq; motum impedire. Qua quidem Opinione ductus, ut Aere puro, & aperto, frueretur ægra, (perpurgato prius Corpore) rus illam misi;

misi; sed *Antiasthmaticis*, & *Arthritidem* expellentibus munitam. Neglectis autem Medicamentis, nulla in Articulis visa est *Arthritis*; verum e contrario nova, tum in imo, tum medio Ventre, coacervata est Materia: Unde tantus Abdominis Tumor, Spirituſq; tam gravis, ut non nisi cum sono & anhelatione spiraret Ægra, propemodum strangulata.

Clysteribus ex Urina crebris subducta est Alvus, Tumor Abdominis sublatus: atque sic amotis impedimentis, *Sp. C. C. Succin.* aliisq; *Podagragogis*, uno eodemq; tempore, extrusa est in Articulos *Arthritis*, & amplificatum respirandi Spatium; atq; adeo (quod attendendum,) æqualiter.

Hinc aliqua Curationis Spes; at fallax, & inanis. Natura enim deficiente, neq; operam conferente, frustra omnis Medicina. In *Hydropa* incidit Ægrotans, *Diarrhœa*, & Narium *Hæmorrhagia*, Symptomaticis, & sæpe recidivis, comitatum; quibus demum oppressa, Mortem, omnium Morborum finem, oppetiit.

HIST.

HIST. V.

Asthma, *cum Iliade malorum*, Arthritidos *defectu* regularis, *exortum.*

VIR Reverendus, quo cum magna pervetuſq; mihi familiaritas, Natura firmus, temperamento Sanguineo, vultuq; colorato præditus; poſt Juventutem non tam intemperantem, quam delicatam, & dapſilem; matura ætate corpulentus, & habitior factus eſt; Annoq; MDCLXXIV, & deinceps, *Arthritide* per vices ægrotavit.

Poſtea ſolum, & cœlum, (quorum illud ſiccum, hoc perflatum erat) humido, & minus ſalubri mutans, ætateq; procedens; *Arthritide* non, ut ante, fixa, verum per Artus, ad inſtar *Rheumatiſmi*, vaga & erratica, laboravit. Sed neque diu Morbus iſtud ſedem retinuit: Nam paucos poſt menſes, quam in Corporis ambitu ille ſævierat, *Catarrhis* & *Tuſſi* correptus eſt Æger: unde Sputum magna ex parte laborioſum; utpote craſſum, viſcidum,

viscidum, ab imo *Pectore* citatum. *Tussi* accessit *Asthma*, grave profecto, importunum, & quod Aegrotantem multos annos, autumno maxime & tempore hyemali, divexarit. Quamvis autem *Asthma*, nec interdiu unquam, neq; noctu penitus cessavit; ea tamen natura erat, ut, eadem Nycthemeri hora constanter redux, (tanquam ad Horologii fidem) & quidem multos in menses continuos, Paroxysmum ageret. Dum ita res erat, *Venæsectione*, *Vomitu*, *Purgatione*, *Decoctis Pectoralibus*, *Spiritibus*, *Gummi*, &c. *Antiasthmaticis*, plus semel levatum *Asthma*, minime vero sublatum.

Alias *Hæmorrhoidum* Tumore, magno utique, & diutino, torquebatur Æger; eoq; tempore illud præcipue notandum, quod neq; Spiritum difficulter traheret; neq; *Articulis* doleret.

Alias *Vertigine* tenebatur, adeo vehementi; ut quæ Ægrum neq; ambulare pateretur, neq; erectum stare: durante vero illa, cetera bene se habuit.

Mense Junio, MDCLXXXV, ex Vino nimio plus poto, incidit in *Pleuritidem*, *Hæmoptoe* comitatam: Auxilio, cum pleriſq; aliis, sed omnium multo maximo, fuit Sanguinis detractio, iterata, copiosa,

pioſa. *Pleuritidi* nondum penitus evictæ, ſubnata eſt *Arthritis*, in extremis Corporis partibus, regularis. Ea vero, neſcio qua de cauſa, ſive quieſcente, ſive repulſa; febricitavit denuo ægrotans, *Anginæ* affectus. *Anginæ* paulo poſt ſuborta eſt *Arthritis* (uti poſt *Pleuritida*,) regularis.

Anno plus minus MDCLXXXVII, ſuadente neſcio quo, fortiſſima ſumens *Hydrotica*, (ut erat Æger remediorum Empiricorum amantiſſimus) Sanguinem, a natura calidum, adeo exagitavit; ut *Impetigo* ſtatim erumpens Corporis Superficiem mire turparet. Tumore lato, & inæquali, Facies inflammata eſt. In *Squamulas* ſubalbicantes, & Furfur, abiit Tumor; eoq; exeunte, loci, tanquam a *Variolis*, Rubor apparuit. Multum, & diu, graviſſimo hoc affectu laboravit Æger. Alio enim loco reſtituto ſanatoque, alium, ſed a noviſſimo diſtantem occupavit; & quidem ita, ut Maculas creſcentes, maturas, areſcentes ſimul ſemel aſpicere daretur. Facies autem maxime, & pene continuo fœdata eſt. Cui addendum, quod Æſtus Corporis univerſalis, Pruritus, & ex eo Spirituum inquietudo, Ægrum, molli teneraq; conſtitutione

one præditum, ſupra quam dici poteſt, excruciavit. *Impetigo* Sanguinis miſſione, Purgantibus cum Calomel: ſæpius iteratis, & *Antimoniatis*, eſt curatus.

Verbo dicam; ex quo *Arthritis* idonea, & regularis, Ægrum deſeruit; Affectu hoc, vel illo, raro autem mitiori, & minus periculoſo, annis fere ſingulis, urgebatur; ſæpe tantum non opprimebatur.

Ex *Impetigine*, mutata rerum facies; namque, anno poſt uno, vel altero, redux *Arthritis* (tanquam ex poſtliminio) Paroxyſmos ἐν τοῖς ἔξωθεν, aptos & ſatis crebros, agitavit. Nihil opportunius, nihil commodius eſſe potuit: nam *Arthritidis* denuo *regularis* ope, ſervatus Æger, per extremum vitæ decennium multo magis, quam ſolebat eſſe, immunis, non tam Morbis, quam Aetate fractus, e medio exceſſit.

Hic animadvertendum (quod quidem maximi, in re præſenti, grande pondus argumenti) Ægrum, quo tempore ſive *Aſthma*, ſive *Tumor Hæmorrhoidum*, ſive *Vertigo*, ſive *Pleuritis*, ſive *Angina*, ſive *Impetigo* locum habuit, *Articulis* nunquam doluiſſe; nec quidem, in iſtorum Morborum intervallis, ita crebro, aut tam

tam graviter, atq; ante *Asthma*; Unde verisimile, hos Affectus, aliqua saltem ex parte, per Materiam *Arthriticam*, (in Pulmone *Asthma*, & singulos affectus in singulis eorum locis facientem) excitari. Cujus enunciati fides eo confirmatur, quod in *Arthritidem*, etsi minutam, & parvam, tum *Pleuritis*, tum etiam *Angina* semel; *Asthma* vero sæpius mutatur. At, quod (Testium mille instar) omnem Argumenti metum adimat, hoc est; per *Arthritidem*, iterum recte, & debitis ex intervallis, edentem Paroxysmos; tum *Asthmate*, tum *Impetigine*, ne dicam alios Affectus omnes, Ægrum liberari, difficillimisque Vitæ annis, supra quam Spes, aut amicorum expectatio fuit, defendi.

Minime vero credendum, Morbis hisce procreandis unam sufficere Materiem omnibus *Arthriticam*; quin potius serosa Sanguinis eluvie v. g. in *Asthmate*, eam involvi, irretiri, &, simul cum aliis Sanguinis retrimentis, per *Palmones* exterminari. Quod vero de *Asthmate* propositum, de *Impetigine*, ceterisque Affectibus jam dictis, aliqua parte affirmari posse, cogitandum est.

Hinc

Hinc opinari par est, Aegrotantem illum, bono Corporis habitu a Natura donatum, Vitæq; ratione non adeo prava, aut inepta usum; in tot gravissimos Affectus, forsan non alia potius de causa, incidisse; quam quia *Arthriticum* Miasma, (quod, *αἰεὶ φυόμενον*, ex more usitato, & regulari minime, sic, ut debuit, expulsum fuit) in ea, quæ intus sunt, feretur; ibiq; dictos, vel ex toto, vel ex parte, eaq; nunc majori, nunc minori, faceret Affectus.

Unde probabile, si, longo illo multorum Annorum spatio, (discessum inter reditumq; rectæ, in Artubus molestæ, & vehementis *Arthritidos*) quo tot tantisq; modis Æger afflictatus erat; habita *Arthritidos* ratione, fuisset ille tractatus, &, in *Arthritide* reducenda, locata fuisset opera; Medendi viam tutiorem, Ægroq; multo fuisse commodiorem.

HIST.

HIST. VI.

Asthmatis *Vultum induens* Arthritis.

NONNUNQUAM Artus, ut ante dictum est, relinquit *Arthritis*; & ingressa *Respirationis Organa*, vel ea continenter urget, vel accessionibus adeo crebris & molestis; ut, in illa Corporis Regione, non tam peregrinus; quam Morbus indigena, & vernaculus esse videatur. Hujus rei Exemplum hic subjiciam, mihi notissimum; Virum medendi Arte percelebrem, eamq; hodie feliciter exercentem. Fuit ille Parentum altero, diu *Asthmatico*; altero *Phthisico* procreatus: brevem, & male formatum habens *Thoracem*, tanquam ad *Asthma* factus, *Pectoris* Affectibus ab ipso ortu proclivis existimari potest.

Post Adolescentiam floridam, sed & temperatam, ætate matura, laboravit *Arthritide*, crebro recurrente, satisq; apta: Anni aliquot hunc in modum agebantur, cum a *Catarrho* spirandi difficultas *Ar-*

thritidi succrevit, progressu temporis ingravescens. Huc non parum contulit Aer, Fumo Carbonum, salinis (e vicino mari) Vaporibus, & Officinarum, quae in propinquo erant, graveolentia repletus. Flante Euro, vel Euro-aquilone, raro Ille sine difficultate spiravit; ut vel ea de Causa, (Vento nimirum eo exorto) saepe lecto se ejicere, & Corpus erigere cogeretur. Eo durante Vento, semper Δυσπνοϊκὸς; cessante eo, vel in alium mutato, tanquam incantamento, levatus est. Coena interdum obfuit immodica, & in Victu error fere omnis. Obfuit Cutis, alias a Frigore, alias ab Aere nimis spisso, constipatio, & impedita Διαπνοή. Quinetiam *Asthma* nonnunquam intulit, ab Equitatione, vel Ambulatione, vel alia aliqua Exercitatione nimia, fatigatio; uti etiam nonnunquam Aeris, & Platearum ardor aestivus: unde Spiritus animales, sive exhausti, sive debilitati, reciprocando Pectori vix sufficerent. Saepe a Cruditatibus incepit *Asthma*: namque inde Flatus; inde Abdominis distentio; inde Thoracis coarctatio; in Spiritu trahendo, inde labor, & difficultas.

Sanguis huic Aegroto, *Inflammationi* contrahendae admodum pronus erat; saepe

pe in *Peripneumonias*, aliasque *Febres*, (nunc *Sudoribus*, nunc *Diarrhaea*, nunc *Urinae profluvio* signatas) evectus; semper autem pertenuis; quique minima de causa colliqueret; qui nunc per Renes effluueret; *Pulmones* fere qui nunc obrueret, & Spiritum elideret. Illud autem Serum, post aliquam in *Pulmone* moram, vitreo saepe colore exantlatum est.

Ingruente *Asthmatis* insultu, reliqua ejus Symptomata antecedere solebat Ventriculi inflatio; cum Intestinorum Vermiculatione, & Dejectione postmodum insequente: magna *Pectoris* erat Constrictio; Lateris praecipue dextri, subtus Mamillam: ubi loci Aeger in omni *Asthmate*, potissime torquebatur.

In Paroxysmo *Asthmatis* (quoniam unum idemque raro diu profuit) Medicamenta in usum trahebantur varia. *Mixtura* nempe *Rivieriana*, *Tabaci Fumus Tubo haustus*, *Empl. Epispasticum Dorso inter Omoplatas admotum*. *Ol. Amygd. d. cum Diatod. Potio Theae*, cum adjectis *Balsam. Sulph. Terebinthinati* guttis aliquot: at omnium maxime, certissimeque, *Inflationem* mirum in modum cicuravit, compescuit Potio *Coffee*.

Ad *Prophylaxin*, & adversus *Asthma* sui tutelam; Aeger, (auxilium ab exploratis sumens) *Eccoprotico* identidem adhibito, tempori Cruditates exterminavit; itaque malum anticipavit. Profuit *Decoctum Corticis*, eo namque Sanguini robur conciliatum. Profuit Diaetae ratio accurata; Coena parca, vel nulla; loco Cerevisiae, *Vinum Burdegalense*, aqua dilutum; profuere *Fonticuli*, Dorso aperti. Id autem, ut recte concoqueret, & Frigus evitaret, Aegro praecipue curae erat.

At, quod rem nostram maxime attingit, eamque non parum illustrat, ex quo tam gravi *Asthmate*, omni mense, ne dicam Hebdomade, recidivo laboravit Aeger (id est, per decennium ultimo lapsum, & quod excurrit) rarius, minus ille doluit Articulis: &, quod imprimis notandum, hujusmodi Dolor, quoties occurrit, e vestigio *Asthmatis* insultum est secutus, eique connexus: ut, ab eadem Causa communi, nempe *Arthritica*, non immerito fieri credatur, uterque hic Affectus; & quod *Asthmati*, natura tam *Arthritico*, per *Arthritidis* Paroxysmum regularem, (modo Vires aliaeque Aegri res annuerint) utiliter occurratur.

Huic

Huic quidem Aegro perſuaſi, ut, quo fieri poſſet artificio, praeſertim *Marte*, & *Phoenigmis*, a Pectore longe arceretur, in extremas partes evocaretur *Arthritis*; ea nimirum opinione ductus, quo plus *Pedibus*, eo illum minus *Pulmone* laboraturum. Neque huic opinioni refragatus eſt Aeger, imo maxima ex parte conſenſit: Iſtam autem medendi viam excluſit Aegri Conſtitutio tenera, *Phoenigmorum*, aliorumque, quae Dolorem excitarent, uſum non admittens. Quae ad hanc rem adhiberentur omnia, *Pectori* ne obeſſent, *Aſthma* ne inferrent, potius quam ut *Arthritida*, cavendum erat.

Ut autem Hiſtoriae nobili finem imponam, habetis *Arthritidem*, Dolore Articulorum, Tumore, ceteriſque omnibus numeris abſolutam, germanam, exquiſitam; habetis, inquam, eam caſtra mutantem; Pectus invadentem; idque ſic afficientem, ut in *Aſthma*, Morbum illius Regionis proprium, & Vernaculum, mutari exiſtimetur.

HIST. VII.

Ab Arthritide *repercussa*, Pectoris *externi* *Oppressio*, Spiritus *impeditus*.

VIR insignis, illustri Domo natus, post Adolescentiam opiparam, & non nimis siccam, sub ingressum Juventutis *Arthritide* correptus est; eaque multos annos apta, & regulari laboravit. Pede doluit, cum, a frigore repercussa, *Arthritis* Sternon, & Respirandi Organa derepente invasit. Pectus hinc gravatum; impeditus Spiritus: nulla vero expuitio, nulla *Tussis* erat; ut, in Membranas Musculosque, Pectus ambientes, Materiam impelli vitiosam, omnino judicemus.

Vomitu, quando illi proclivis erat, per *Decoctum Cardui* citato, tametsi non multum ejecit, dilatavit tamen Spiritum, & Caput dolore affectum allevavit. Visum erat *Diaphoresi* Materiam evocare; quem in finem *Epithemate* (ex *Aq. Reginae Hungariae*, *Tinct. Lavendulae*, *Spiritu*

Vol.

Vol. Oleoſ.) immerſa Lintea, *Pectori* applicantur; Straguliſque ſimul pro rei neceſſitate adjectis, Sudor elicitur exoptatiſſimus, utiliſſimus. Verum Materia nondum penitus educta, ſed interdum *Inguen*, nonnunquam *Oculos*, alias *Cervicem*, modo etiam *Genu* afficiente; ut magis regularem *Arthritida* facerem, & extremarum Partium Articulis infigerem, *Infuſi amari* Hauſtum, cum *Tinct. M. gtt.* xx, bis in die ſumendum, imperavi: nec quidem fruſtra: paucorum etenim dierum ſpatio Pes doluit; expulſa eſt *Arthritis*; ea, quae intus, ſunt liberata.

Alio tempore, cum a Frigore pariter repelleretur *Arthritis*, ejuſque Materia una cum Sero abrepta *Gravedinem* faceret; uſu *Tincturae Sulfuris*, (cujus beneficio Materiae inclinatio commodum mutata, & ad τὰ ἔξωθεν verſa erat) Aeger convaluit.

CAP. XI.

De Catarrho, Tussi, & Peripneumonia Arthritica.

ARTICULUS I.

QUAMVIS hi Affectus, quoties absoluti & legitimi reperiantur; propter diversos eorum Vultus, & Pathognomonica diversa; non immerito *Specie* distingui; proindeque non unius tituli esse judicentur: Nihilominus has *Anomalias*, quando ab eadem Causa, nempe *Arthritica*, idem *Subjectum*, nempe *Pulmonem*, afficiente producantur; propter hanc earum inter se convenientiam, & necessitudinem, una, non inepte hoc Capite, tractari fas est. Ut autem de illis clare, & perspicue dicam; primum, earum communia, quae omnibus, vel minimum plerisque sunt; tunc, quibus illarum, quae propria sint, edifferam.

II.

II.

OMNIBUS hoc commune eſt, illas tam cito nullos unquam invadere; nullos aeque male habere, & multare; ac quos ſive gibboſos, ſive graciles, ſive *Pectore* nimis brevi aut acuto, aliove quovis modo anguſto, nec ſatis apto, Natura fabricavit; aut etiam Conſtitutione nimis tenera donavit. Si qui etiam *Ictu*, *Caſu*, *Vociferatione*, vel *Exercitatione* aliqua vehementi injuriam *Pulmoni* intulerunt; vel a Parentibus *Phthiſicis*, aut *Aſthmaticis* exorti, vel ipſi tales fuerunt. Hos, inquam, omnes *Arthritis* ſaepe larvato Vultu aggreditur; quumq; ejus ſuſpicione vel minima incidit; *Pulmonis* Adytum intrando, Membranas ejus corrodendo; tarde crebro, at certo, perimit. His enim Corporibus, *Pulmo* laeſus, & debilitatus, alienum facile recipit; difficulter rejicit; itaque tandem acri, & viroſo eo corrumpitur.

III.

HUJUSMODI Corpora vexantur his *Anomaliis*. Utrum vero *Arthritis*, vel

vel quousque ea, *priusquam se Regularem ostentavit, & in Artubus unquam emicuit, Pulmonem* afficiat; quoniam indicia non habemus manifesta, & fide digna, explicari nequit. Suspicari vero licet, Naturam, in iis, qui Parentibus nati *Arthriticis*, una cum ipsa vitae Lampade Miasma accepere; quoties illi, aetate prima & ineunte, *Asthmaticus, Catarrhis, Tussi*, aliisque hujusmodi malis supra modum urgeantur; (eos autem crebro sic urgeri, & Morbis his alienum aliquod exterminari constat) Miasma, a Parentibus acceptum, in Natorum Sanguine retentum, ibique copiis adventitiis quotidie auctum, huisce Morbis, aliqua ex parte ablegare. Hoc autem, utrum ita revera sit, an secus; ex Natorum, & Parentum malis simul comparatis, optime (tametsi, propter rei obscuritatem, non sine aliqua dubitatione) colligendum. Quare in *medicis*, uti dixi, *Suspicionibus* hoc habendum; eoque magis, quoniam, data positaque conjecturae hujus veritate, Medicinae *Arthritidem* expellendae reducendaeque, aetate hac tenellula, omnium minime locus inveniatur.

IV.

AD eas transeo *Anomalias*, quæ disquisitioni nostrae magis exponantur, & patescant. Postquam *Arthritici* Paroxysmos aliquot idoneos, & regulares sustulere; non raro accidit; maxime, si iidem Corpora modo descripta habent; a Paroxysmo sive interciso, nimis leni, vel raro; Materiam in *Pulmonem* transferri νοσερήν. In *Paroxysmo* interciso, vel abrupto, saepe per *Emplastrum*, *Cataplasmum*, *Frigus*, vel externum aliquod aliud istiusmodi repellens, ad τὰ ἐντός retro agitur Materia; cujus utique Repulsioni statim supervenient Pectoris Gravitas, & Farctura; spirandi angustia; Asperae Arteriae Titillatio, Tussis, Sputum primo tenue, postea crassius; quae quidem accidentia, qua sunt proportione, *Pulmones* affici, & in eos humidum impelli *Arthriticum*, aperte indicant. Haec est *Arthritidos* in *Pulmonem* Translatio, omnium maxime evidens & certissima.

Est autem ubi, *Paroxysmo* minime abscisso; verum, propter ejus sive lenitatem, sive raritatem, mala eadem oboriantur, & dubium magis reddant, sintne ipsa *Arthritica*

thritica, annon. Hoc autem dubium, *Arthritide* brevi post in *Paroxysmum regularem* erumpente, non raro eluitur: & ea, recte nunc demum agendo, se nuper minus rectam fuisse confitetur. Ita, ex *Arthride* regulari praecedente, comitata, vel insequente, habes, de istarum *Anomaliarum* natura prorsus *Arthritica*, quibus tuto possis acquiescere.

V.

PORRO, in hoc concordant hae *Anomaliae*, (uti cum iis ceterae fere omnes) quod saepissime Seniores, interdum media aetate Viros, at rarissime Juvenes, quantum observatione constet, adoriantur. Ut de meis loquar; ex hujusmodi laborantium numero, quem vidi, non exiguo; unum tantummodo Adolescentem inveni: alios omnes aut aetate grandi, aut saltem matura, ac constanti.

Hujus rei Causa minime obscura est; quia, licet *Arthritide* nativa, & a Parentibus ducta, Aegrotantes, ipsa quidem Adolescentia, nonnunquam Pueritia, dolent; hoc in *Arthritide* acquisita non temere cernendum. Ebrietate, Gula, malisque ea moribus acquiritur; atque ideo,

ante

ante medium vitæ, raro Paroxyſmos inchoat regulares; perraro Ἀναμαλίας: in Sexu vero muliebri, raro ante Partus, & Catamenia finita.

VI.

SPUTI ratio eſt habenda: Primo illud tenue, nec quidem multum eſſe ſolet; brevi poſt tempore copioſius: aliquando cum Humorum tanto in *Pulmonem* flumine, quantum Pectus aggravet; *Pulmonem* infarciat; Vocem obtundat; Spiritum impediat; quodque, ſi diuturnum eſſe contigerit, Aegri Corpus attenuet, infirmet, & demum opprimat. Qua vero proportione *Sputum* excreatur; eadem fere minuitur, in extremis Partibus, *Arthritis*; ſic, ut quo plus *Sputi* ejiciat Aegrotans, eo minus *Articulis* afficiatur. Etſi vero iſtiuſmodi *Sputatio* maxima ex parte ſalutaris (quoties nimirum non immodica, neque temere ſuppreſſa) eſſe reperiatur; in extrema tamen Senectute, nimiam, & perniciosam, interdum novi; ſic, ut ea multum Aeger enervaretur, & demum enecaretur. Hoc autem, ut opinor, rariſſime occurrit.

VII.

VII.

NIHIL hos Affectus esse *Arthriticos*, evidentius significat; quam unum illud, quod sint omnes *Arthritidi inversa* ratione; qua Paroxysmum vel regularem, vel interruptum excipiant; vel absentem introducant; vel deficientem suppleant; & quidem ita, ut quo minor, rariorve ille; eo hi majores: ut, ex imminuta *Arthritide* externa, pro Affectuum horum acrimonia & importunitate, internos hos Affectus *Arthritica* origine esse constet; &, a Miasmate *Arthritico* Pulmonem ineunte, *Tussim*, vel *Catarrhum*, vel *Peripneumoniam* excitari.

VIII.

DE *Anomaliis* hisce singulatim sumptis, jam proxime dicendum; & quidem, primo, de *Tussi* observandum, illam harum omnium esse frequentissimam; quaeq; Paroxysmum *Arthritidis* regularem usitatissime insequatur; raro autem comitetur, nisi aegroto valde *Arthritico*, *Pulmonem* admodum imbecillem habente: Hujusmodi Ego *Arthriticos*, nimirum *Phthisicos*, Aegrotantes,

grotantes, uno eodemque tempore Tussientes, & Dolentes, aliquando inveni. *Tussis* haec *Arthritica* nonnunquam in Paroxysmum *regularem*, (Materia in Artus translata) suapte sponte desinit; promptissime vero, si *Cathartico* non nimis leni, sed Sanguinem miscente, & turbante, fuerit adjuta.

De *Tussi* porro aliud notavi, silentio minime praetereundum; nempe, in nonnullis *Arthriticis* Paroxysmum eam omnem antecedere; Aegrum, dies quatuor, vel quinque exagitare; inter Accessionis Symptomata praenuntia, jure merito censeri; quumque ea Sputi multum ejiciatur; (aliquando permultum ejici exploratum habui) una cum eo Miasmatis partem aliquam *Arthritici*, per *Anacatharsin*, quod probabile videtur, expelli.

IX.

HUJUS generis *Catarrhus*, uti semper *Asthma* comitatur; ita interdum *Haemoptoe*: Immensa Seri copia Spiritus viae occluduntur, unde *Asthma*; & in eodem Sero demum exantlando, quia *Pulmo* (simul cum universa *Pectoris* compagine) concutitur, rapide convellitur, ipsumque Serum,

Serum, acre & mordax, vascula exedit; ab ista agitatione, & acrimonia, fit interdum *Haemoptoe*. Quae, tametsi Aegro terribilis, horroremque ei, forsan alias meticuloso, incutiat; minime tamen pertimescenda, tanquam pessimi prorsus ominis: modo *Pulmones*, a natura ἀδίσποτοι, nulla evidenti causa laesi, & Curatio matura, & apta fuerit instituta.

X.

HAE *Tusses* saepe, & interdum hi *Catarrhi* ex intervallo aliquo revertuntur; quando nimirum Miasma, (ut est semper nascens) in Sanguine renovatum, ac cumulatum, *Pulmoni* infigatur. Accessionibus his imprimis favet Autumnus; qui, quum illud tempus sit, in quo, ad τὸ παλιγγενεσιῶδες, & Miasma emittendum, moveri soleat *Arthritis*; & in quo *Catarrhi*, & *Tusses* grassentur exquisitae; quidni hisce nostris favere judicetur. Unum autem hisce omnibus inesse, & quidem magnopere ad eas contribuere censeo; nempe *Pulmonum* a natura imbecillitatem, & Ἀδυναμίαν: unde ii, *Arthritico* Miasmati, (quandocunque fuerit in Sanguine congestum, & expulsioni aptum) Pectus adeunti, in recipiendo,

do, arcteque complectendo, perpetuo ſunt parati.

XI.

TUSSIENTIBUS his *Febricula* ſeu nulla, ſive lenis eſſe reperitur; ſin eos algere, aut Cardiacis nimium indulgere contigerit; (unde *Febris* ſive accendatur, ſive augeatur) *Peripneumoniam* eſt quod timeas. Quacunque vero de cauſa initium capiat hic Affectus, ſigna eum oſtendentia, quae σωσδεομὴν conſtituant παθοφυμονικὴν, plane ſunt eadem, ac in *Peripneumonia* vulgari, & abſoluta; &, utrum Affectus hic *Arthriticus* ſit, an vero minime, (niſi forte Dolor *Articularis* ſimul occurrat, extraque dubium rem ponat) ex ejus *Hiſtoria* tantummodo petendum eſt. Quoties autem *Arthriticus* eſſe apparebit, hujus rei in eo curando rationem aliquam haberi, oportebit.

XII.

ANOMALIIS hiſce medendi Indicatio generalis, eo, quod alienum eſt, citiſſime tutiſſimeque *Pulmonem* liberat: illud autem in diverſis his Affectibus, mo-

do non uno perficiendum. In iis omnibus *Venaesectio* prodest, ubi nihil adversatur: In teneris, & debilibus, vix unquam administranda; in morbis, & aetate fractis, ne vix unquam. *Haemoptoe*, & *Peripneumonia* laborantibus est aptissima; praecipue *Peripneumonia*, qui omissa *Venaesectione* raro curantur. Ubicunque vero instituta fuerit, caute & provide cavendum est; ut, *Arthritidi* postmodum in Artus expellendae fugandaeque, Natura ne reddatur impar.

Proximo loco de *Purgatione* cogitandum: Ea etiam omnibus hisce malis occurrit, & probabilis videtur, ubi Vires Aegri consentiunt; maxime vero, ubi Corpus crassum, & plenum; aut Intestina sunt immunda, & nulla fuit *Venaesectio*. Illa vero *Purgantia* jure merito praeferenda, quae Sanguinem exagitando, & turbando, ad *Arthritida* movendam conferant: de quibus iterum, & saepius alibi.

Praemissis his, ad ea descendimus, quae *Arthritidi*, hospitio novo, & inepto, (*Pulmone* scil.) excitandae, & foras ejiciendae faciant. His adjungi, & cum iis simul componi juvat illa, quae, *Pulmoni* dicata, ei, sive per *Anacatharsin*, sive alio quovis

quovis modo inſerviant. En horum Exempla.

℞ *Alcohol. M. Balſam. Capivi aā* ℈ſs,
Conſ. Fruct. Cynosbat ℈j,
Syr. Cap. Ven. q. s. f. Bolus.

℞ *Flor. Sulf: (vel Benzoin)*
Chal. praedicti aā ℈ſs,
G. Ammon. ſoluti q. s. f. Pil.

In *Tuſſi*, vel *Catarrho Arthritico*, (modo nulla *Febris* ſuſpicio fuerit,) ſumatur *Bolus*, vel ex *Syr. Balſamici coch.* j. *Pil.* bis in die, cum *Decocti Pectoralis* hauſtu: quem quidem *Syrupum*, vel ejuſmodi aliquem, alias ſaepius in die lambat: Alias, forma liquida ſiquidem arridet, iiſdem temporibus propinetur *Hauſtus*.

℞ *Syr. Tuſſilag. (vel Cap. Ven.)* ℥ſs,
Tinct. Sulf. gtt. x, *quibus probe miſtis adde*
Pul. Olib. Chal. N. aā ℈ſs,
Aq. Hyſſopi ℥ij ſs, *f.* Hauſtus.

Loco *Tinct. Sulf. Balſamum* ejus *Aniſatum*, vel *Terebinthinatum*; *Balſamum Capivi*, *Gileadenſe*, *Chilienſe*, vel *Peruanum* certis ſuis Doſibus adhibeantur.

Quando malum inveteravit, ad prohibendam Sanguinis Colliquationem, *Decoctum Corticis* aliquoties praeſcripſi, in Aegroti emolumentum non mediocre.

Tussienti prosunt *Troch. Nigri Londinenses, Ecligmata*, & ad Sputum educendum, & *Tussim* mitigandam, quaecunque tuto faciant *Arteriaca*.

Quum Remediis internis dies tres, vel quatuor impertiveris; unde roboretur Sanguis, & ad τὸ παροξύνειν exstimuletur; si nulla in Articulis apparebit *Arthritis*, applicetur extra, Parti creberrime dolenti, *Empl. Cephalicum*, per se, aut cum *Picis Burgund.* quantitate aequali; vel *Ceratum viride*. Sin ista, nimis imbecillia, Materiam non movebunt, & ex eorum usu nulla *Pulmoni* fiet utilitas; validioribus opus erit auxiliis, & majori mole pugnandum. Hoc casu *Phoenigmi, Vesicantia, Setacea* possunt usurpari. Eo autem modo, in eorum usu, progredi juvabit; ut a mitioribus semper incipias, neque, nisi illa frustra fuerint, ad severiora ascendas: quumque severioribus uti necessum erit, non nisi Naturae permissu, & sic, ut ejus vires pati possunt, id tentandum.

XIII.

XIII.

HAC methodo, in his Affectibus, *Pulmoni*, ut opinor, optime proſpicitur; maxime ſi, Tutelae gratia, in Dorſo *Fonticulos* aperiat, ſique aëre ſicco, & ventis agitato utatur *Aeger*; ſique eo omnia dirigat, ut recta perſtet *Arthritis*, & ex intervallis debitis recurſet.

Hiſce vero praetermiſſis, aut otioſe, & negligenter actis, *Tuſſis* ingraveſcit; Corpus non alitur; nullis in eorum, quae decedunt, locum ſubeuntibus, ſuccedit *Macies*: Pituita, quae principio tenuis erat, jam craſſior fit, exſcreatuque difficilior, & interdum cruenta. Exulceratio fit *Pulmonum*, unde, tanquam exquiſita φθίσι, oppreſſus aeger, e medio excedit.

XIV.

IN *Peripneumonia* vero *Arthritica*, rapidiori gyro verſatur res. Inter initia, Morbo protinus occurrendum; alias ſane non facile vincendo. Sanguinem cito detrahi, *Enema* poſt horas aliquot immitti, *Purgationem* die poſtero inſtitui, oportebit. *Linctus ex Oleo Amygd. d.* vel *Oleo*

Lini, omni fere hora delingendus. Vitanda sunt *Emulsa*, & *Decocta* nimis frigida; sique apparebit in Artuum aliquo *Arthritis*, vel, eam educi posse, Spes erit; per eam educentia consulendum est Aegroto. Hoc enim perpetuo ratum esse arbitror, *Peripneumonium*, ex *Arthritide* inversa, & in Febrim adaucta, natam, ejusdem *Arthritidis* expulsione, in Artus amandatione, & in viam reductione (modo hoc effectum reddere licebit) commodissime posse removeri.

XV.

NON ignoro Clarissimum *Sydenhamum*, Medicum ἰοββιον, de sanandis his Affectibus aliter scripsisse; nimirum, Metastasi Materiæ vitiosæ facta in *Pulmonum* lobos, Intentionem medendi non ad ipsam *Podagram* esse dirigendam; verum, [*hoc Symptoma, pari modo tractandum, quo* Peripneumonia *absoluta*; Venaesectione *scil. repetita, cum* Diaeta, *&* Remediis refrigerantibus, *ac incrassantibus: Purgandum insuper Aegrum, inter* Venaesectiones, *idque* Potionibus lenientibus: *Sudorem autem obesse, materiam* Pulmonibus *impactam indurando; unde generantur abscessuli & tandem*

Aegri mors certissime subsequitur.] At per Ego ὑγίειαν, per *Aesculapium*, per ipsius *Sydenhami* Manes, oro obsecroque; quaenam *Morborum Veneneosorum* (cujusmodi sunt hi omnes) Curatio probabilior, quam per ipsius *Veneni* e Corpore, vel in Artus, in Partes a Centro vitae remotas, & minus nobiles, expulsionem? Annon Natio Medicorum omnis, ipseque alias *Sydenhamus* ἀνεπίληπτον, quoties ingravescat, & in Orgasmum evehatur, exterminari, exturbari, ejicique jubet? Annon hoc ipsum Naturae opus; eique ministerio, & auxilio, Medicorum esse, praedicatum est. Hisce vero, tanquam Basi & Fundamento, positis, quae (secundo loco) Medicina hanc alieni expulsionem magis promovere possit? ea, videlicet, quae *Venaesectiones repetitas*; *quae Diaetam*, & *Remedia refrigerantia*; quaeque *Cathartica* blanda, & lenientia, (quae quidem omnia, Sanguinem deprimendo, *Venenum* in eo retineri faciant) spretis interea, neglectisque *Diaphoreticis*, *Arthritidem* expellentibus, comprehendat: An, e contrario, quae ex Remediis calidioribus, Venenum, ad Naturae votum, & propositum, in Artus tuto extrudentibus; quaeque ex *Venaesectione* & *Purgatione*, ad hoc opus accommodatis;

modatis; quaeque auxiliis, extra admotis, *Arthritidem* evocantibus, sit compositа? Si a *Febre*, Medicamentis Calidis ne inferatur, erit periculum; hoc ut devitetur, missione Sanguinis sufficienti, & Calidorum usu non nimio, cavendum est: sed neque rei ullius, propter ejus, qui incidere possit, abusum, spernenda protinus utilitas; praesertim ubi magna, & humano generi salutaris. Altera vero ex parte, *Veneno* retento, licet depresso; quam exulante, & amoto, tum commodi minus, tum periculi plus, oriri certum est: itaque esse, non suadet Opinio temere suscepta, sed cogit Experientia, non subleſtae fidei, verum iterata, firma, & (uti mihi videtur) rationi consona.

HISTORIA I.

Tussis Arthritica.

DUM haec in manibus sunt, memet interea consulit e propinquo quidam; humili loco natus, annos circa quinquaginta; Pectus aggravatum, Vocem impeditam,

peditam, & *Tuſſim* habens media aeſtate moleſtiſſimam. Screatu ille multum ejecit, *Tuſſi* exantlavit; nonnihil elanguit; febricitavit. Erat, quod *Tuſſim*, qua magnam, qua diutinam, qua tempeſtati non nimis congruentem, ingenio & natura eſſe ſingulari, ſubmonere videretur.

Quae per Anum Materiam e Sanguine, leniter educerent, ex uſu medico Remedia praeſcripſi: quibus ſumendis, poſtquam Aeger dies aliquot, tam utiliter, quam ſedulo, incubuerat; novum ecce malum, improviſum, inopinatum eſt exortum; *Genu* nimirum dextri *Dolor*. Cumque didicerim, *Pedibus* illum antea, more prorſus *Arthritico*, doluiſſe; per annum autem integrum, & quod excurrit, minime; Dolorem hunc *Arthritidis*, ſeſe in *Paroxyſmum* efferentis, indicium eſſe exiſtimavi. Cum brevem eum, mediocrem, neque ſatis acutum obſervaverim, partim Materiae per Anum, partim per *Pulmonem* ejici, *Tuſſimque* illam revera *Arthriticam* eſſe, judicavi.

HIST. II.

Tussis *Paroxysmi* Arthritici *Symptoma praenuntium.*

SENEX perhonorificus, morum suavitate, animique integritate clarus; quum de varia, & multiformi *Arthritidis* natura, sermones una severimus; de sua, qua triginta jam annis per vices aegrotaverat, sciscitanti mihi confirmavit, se Febricula, per omnem fere juventutem, quotannis fuisse, deinde vero Rheumatismo, affectum; cum hoc eventu minime reticendo; quod, ex quo hic primum apparuit, illa plane desierit, neque semel unquam Aegrotantem ex eo tempore invaserit.

Rheumatismo ut mederetur, hortatu Medici, per totam *Angliam* tum temporis celeberrimi, *Diaphoretica* sumpsit; iisque affatim assumptis, quae per Artus hic illic sparsa erat Materia, jam Articulis affixa est; & vulgi quidem opinione Aeger Ποδαγρία. Eo more *Paroxysmus* erat, ut *articulari* (Digitorum maxime) *Dolore Tumoreque*

Tumoreque, noctis unius ſpatio, excitatis, ſe oſtenderet; &, omni Vere, & Autumno, multos annos reverteretur. Quod vero memoria dignißimum, *Paroxyſmum* omnem praecivit *Tuſſis* importuna, vehemens, moleſta; qua, dies quatuor, vel quinque, Ægrotum exagitante, multum ille tuſſiendo ſemper ejecit, & una cum Pituita (quod quidem veriſimile) Miaſmatis *Arthritici* partem. Cetera vero, quantum ab aegroto accepi, *Arthritis* ſe recte geſſit.

HIST. III.

Sputatio Arthritica, *in extrema aetate nimia.*

TABERNARIUS quidam in vicino Oppidulo, per aetatem mediam & conſtantem, *Arthritide* doluit recta, & idonea; grandior autem, inverſa & *Anomala*. Nunc *Ventriculum* ea, nunc *Pulmonem* eſt ingreſſa; illi Ἀνορεξίαν, Δυσπεψίαν, Nauſeam inducens; huic, *Tuſſim*. Erat *Tuſſis* admodum moleſta; Pituitae tantum

tantum movens, quantum Aegrotum aetate provectum debilitaret, alimento privaret, macilentum redderet: qua vero ratione gliscebat in Visceribus *Arthritis*, in extremis Partibus ea remisit; & quidem e vestigio; sic, ut de Materiae, ad τὰ ἔνδον, a τοῖς ἔξω, translatione, & de his Affectibus, ab eadem causa communi oriundis, nihil omnino dubitandum. E *Cortice*, *Marte*, & *Sulfure* praeparatis, varia praecipiebantur; una cum incrassantibus, & Sanguinem roborantibus: eo videlicet, ut in Artus expelleretur *Arthritis*, itaque defenderetur *Pulmo*. Natura autem viribus deficiente, (πρῶτον μὲν πάντων δεῖ φύσιος) frustra erant omnia. Medicamenta, utut probabilia, sexagenario, annis & tristitia facto, parum profuere. Sputatione nimia, Virium imbecillitate, Animi moerore, propter res domesticas depressum, & Medicamenta vix sentientiem, Mors abstulit, *ultima Morborum Medicina*.

HIST.

HIST. IV.

Anacatharsis Arthritica *Salutaris.*

INEUNTE seculo supra milleſimum ſeptingeſimo, ad Presbyterum *Exoniensem* arceſſor; qui, eo tempore quadragenarius, conſtitutione tenerrima, & jam annos ſeptem *Arthriticus* fuit. Paroxyſmo dudum graviſſimo affectus eſt, Manus, Pedes, Genu alterum obſidente; eoque adhuc conſiſtente, mox apparuit *Catarrhus*, Nares, Os, Pulmonem, more pene *ferino*, obruens. Hinc *Pectoris* farctura, Spiritus difficultas, *Tuſſis*, Sputum primo tenue, poſtea craſſum & copioſum, ex imo Pectore, magnoque cum molimine eductum. Quemadmodum illud σπύελον (*Sputum* volo) increvit, ad eundem plane modum & rationem, ſigna pure *Arthritica* (id eſt, *Dolor* & *Tumor Articularis*) ſunt minuta. Ut *Arthriticum* Miaſma aliqua ex parte per *Anacatharſin* expelli, compertum habeatur.

Ad

Ad *Tussim* mitigandam, & *Sputum* simul movendum, *Syrupum Balsamicum* & de *Meconio*, saepius in die lambendos; & *Pil.* hora somni, sed modica quantitate, *Styracinas* dedi: Quod Humorum nimiam inhiberet *Colliquationem*, & ab ea Sanguinem tueretur, *Decoctum Corticis*, iisdem *Syrupis* dulcatum, imperavi: quae cum fructu, & emolumento non mediocri adhibebantur.

Biennio post, ab una eademque Causa evidenti, nempe Frigore, & *Articulis*, & *Tussi* laboravit Aeger; eoque proculdubio magis, quoniam, cum Autumnus esset, ille Sanguini depurgando non parum faveret. Is erat Dolor *Arthriticus*, quo nunquam huic *Arthritico* major, nunquam acerbior; ea vero *Tussis*, quae, Sputatione multa, & Pituitae larga vi emissa, Dolorem penitus abscinderet; ejusque Causam, per *Anacatharsin*, amoliretur. Cujus rei veritas vel hinc eliciatur, quod Doloris interruptio *Sputum* derepente sequeretur, & pari passu comitaretur. Hujus *Sputi* movendi citandique gratia, *Opobalsamum*, ex *Syrupo Balsamico* saepius in die, non sine fructu, datum est. Omnia denique sic comparata sunt, ut *Arthritidi*, per *Pulmones* fugam molienti, via patefieret. Ex sententia res successit. HIST.

HIST. V.

Peripneumonia Arthritica.

MATRONA lectiſſima, ſanctiſſima, majores habens inter Aborigines *Dannonios*, ſtirpe tam nobili digniſſima; *Pectore* a natura brevi donata, nonnullis ejus Affectibus, ea de cauſa proclivis eſſe viſa eſt. Quae, ab ipſo vitae initio, *Pulmonem* illius ingredi, *Tuſſimque* facere ſueta fuit Pituita, craſſiorem jam, & aetate progredientem Aegram, magis aggravavit. Hinc *Tuſſis* illi, per aetatem omnem mediam, permoleſta; hinc *Dyſpnoea* fere perpetua.

Vitae annum circiter quinquageſimum, ceſſante *Tuſſi*, locum ejus ſupplevit *Dolor Artuum* erraticus. Tumuerunt Digiti; doluerunt Articuli, praeſertim *Genua*, & *Carpi*; qui interdum Tumore, ſed in omni Paroxyſmo Dolore ſunt affecti. Ruboris, Splendoris interea nihil unquam eſt viſum.

Cum

Cum Materia crebro *Subjectam* mutaverit, nunc quae extra, nunc quae intus sunt, obsidens; frequenti observatione palam factum est, ea foras erumpente, & in *Artubus* subsistente, *Palmones* esse tutos, *Respirationem* integram: contra, intus agente Materia, immunes esse Artus. *Tussienti* nihil magis profuit, quam *Trochisci nigri Londinenses*, & istiusmodi Pharmaca Pituitam educentia. Potioni fuit Pomaceum, Cerevisia longe commodius. Nihil algore pejus; hoc enim Spiritus brevi impeditus, Aegra pene strangulata.

Quum iter hinc in locum, Carbonibus & Fumo celebrem, facere decreverat; Plethoricae, *Tussienti*, *Asthmaticaeque* suasi, ut, priusquam inciperet, Sanguinem detrahendo, Ventrem inaniendo, *Sputum* movendo, Materiam in Artus vitiosam expellendo, itineri (quando Hyems erat) inauspicato, Civitati *Tussientibus* infestae, se quodammodo paratam redderet. Praetermissis autem hisce, *Tussis* itinere adaucta est, Fumo Spiritus impeditus, ut, accedente ad haec Febre, (Medico longe nobilissimo frustra vocato) vita paucis post diebus cederet.

Per

Per *Tussim* veterem & humidam, id, quod alienum erat, Naturam exterminasse; sicque Articulis peperciſſe, non improbabile est: per abruptum *Articularem* Morbum, ejusque Materiam *Pulmonibus* impactam, fieri *Peripneumoniam*, interfici aegrotantem, manifestum est.

HIST. VI.

Catarrhus, Asthma, Tussis Arthritica, *per Humorum in Artus* Ἀπόστασιν, *& deinde Evacuationem, mitigata, sublata.*

ABHINC annos tres vel quatuor, forte mihi obvenit hujusce Tituli Historia, nisi fallor, observatu, memoratuque digna. Erat in suburbiis *Totonesii*, de meliore nota, Vir, olim Athleticus, valentissimus, Corpore quadrato, constitutione firma, senectutem eo tempore ingressurus; qui septem ante annis algere, & levi quavis ex πρόφασι tussire solitus, hunc in modum saepe graviter afflictus est. Frigore, quod *Tussim* & Algorem creberrime praecurrit, interdum etiam effectum est; ut per Artus Dolor incertus,

& erraticus pervaderet; ut internodia, sive Articulorum intervalla, magnopere pungeret; ac si esset Rheumaticus; ut aliquando *Articulos*, (praesertim *Humerum*, & *Coxendicem*) morderet: Cum Dolore Tumor, Rubor etiam interdum *articularis* erat, ut de mali natura nulla restaret dubitatio.

Olim hic illi valitudinis status erat: nuper autem, intercisō, nescio qua de causa, in extremis Partibus Dolore, tanto in *Pulmonem* impetu & copia, Morbi infusa est Materia; quanta raro advertatur. Seri vi immensa Pectus aggravatum est: Tussiit Aeger indesinenter, & quidem enixe. Non nisi difficillime spiravit, neque nisi erecta Cervice. Saepe Tussienti deliquit animus, neque Spiritus, (cogitandi munus exercentes,) agitati jam & profligati, pristinum ordinem cito recuperaruut. Sputum modo tenue, & salsum; modo Sanguine, ex Tussis importunitate, interspersum. Facies pallidior, Corpus attenuatum.

A quo tam mire affectum est *Pectus*, id est, per menses duos, vel tres novissimos, nullus in extremis Partibus (qui tamen alias creber esse consueverat) *Dolor*; nullae querelae. Quibus omnibus recte

recte ponderatis; uti etiam quod a Patre, post homines natos maxime *Arthritico*, gigneretur Aeger; ea fui sententia, non alium esse Morbum, quam *Arthritida* vetustam, membra olim ἐρεθῖς, nunc *Pulmonem* ἀνιμάλως excruciantem; neque facilius expeditiusve posse illam removeri, quam ejus Materiam, *Pulmonem* occupantem, in membra, sedem illi propriam, quaqua possit arte, expellendo reducendoque.

Ita mecum arbitratus, post *Venaesectionem*, utrique malleolo *Phoenigmum* (ex *Fermenti veteris part.* iv, *Seminum Sinapios*, *Fimi Columbini*, *Raf. Radiculae*, *Cacum*: *Rutae aā p. j*, *Aceti Vini albi q. s.*) calidissimum applicui, frigidum usque renovavi, donec Tumor utriusque Pedis est exortus. Tumori hic illic facto, vel quam proxime eum, admovi *Epispasticum*. Haec, ut *Arthritis* evocaretur; ut autem expelleretur, eodem tempore πνευσταλῆ praescripsi.

℞ *Pul. Gascon.* ℈ß, *Ther. Androm.* ℈j, *Balf. Per. gtt.* v. *Conf. Alk. q. s. f.* Bolus, *vespere sumendus cum Julapii Hausto. Interdiu vero, loco Theriac. Chal. N.* ℈ß *cum praedictis, forma pilulari, ex Syr. Balsam. cochleari.*

Pro potu ordinario Decoctum Pectorale, ex Rad. Helenii Cond. ʒiß, *Eryng. C.* ʒi, *Raſ. C. C. Eb. aā* ʒiij, *Balſ. Tolut.* ʒij, *Sem. Coriand.* ʒij, *Aq. Hordeat.* ℔iij, *ad* jj, *incoctis. Ad Tussim mitigandam Ecligma datum eſt,* (*ex Syr. Balſam. de Mecon. aā* ʒiß, *Tinct. Aurant.* ʒij) *ſaepius uſurpandum. De Tuſſi caveret, monui; ut ab ejus acrimonia ne Pulmo laederetur; ideoque Bechicis ſaepe uteretur.*

Hiſce poſitis, & jure meo praeceptis, medendi viae Aegrotum commiſi; ea ſpe plenus, ſi *Pulmones* adhuc integri & ſani eſſent; ſique ad τὰ ἔξωθεν Humor tranſferretur, ſervari poſſe reſtituique Aegrotantem; ſi aliter res fuerit, occubiturum.

Dolori, Siti, & Languori, a *Phoenigmorum* uſu ortis, propriis remediis, *Paregorico* leni, *Decocto* ſitim extinguenti, & *Julapio Cardiaco* medetur.

Phoenigmorum ope Tumor factus eſt utriuſque Pedis, ad uſque Suras, egregius, immenſus. *Veſicantibus* Seri non parum elicitum eſt. Quod vero maxime auſpicatum, & ominis erat optatiſſimi; qua Serum elicitum eſt, ea penitus proportione mitigata *Tuſſis*; ea reſtitutum eſt *Pectus*.

Qua

Qua de causa *Vesicantium* Ulceribus, cito nimium exsiccatis, (ut, quod inesset Tumoribus Seri, penitus educeretur) in utraque Sura *Setaceum* meo consilio factum est. Hinc juge Seri flumen: quicquid ab *Epispasticis* defectum, hinc suppletum est.

His auxiliis, extra, intus, simul semelque adhibitis, factum est; ut a *Tussi*, ab *Asthmate*, a Pectoris gravitate, ceteroque ejus malo omni liberaretur Aeger: eorum autem loco subortus est *Humeri Dolor* plane *Arthriticus*; isque, si consideremus Serum nuper evacuatum, satis acutus.

At quia longa Morbi obsidione *Pulmones* enervatos, & debilitatos esse jam liqueret; propterea (tutelae gratia) quando *Setacea* Serum emittere jam finierant; utroque Spinae latere, inter Omoplatas, aperiri *Fonticulum*, magno certe Aegri cum emolumento, jussi, & *Hydragogum* aliquoties adhiberi.

Hac ille medicina, Morbo certe ancipiti, & periculoso liberatus, habitum & colorem brevi tempore bonum obtinuit, omnino convaluit; neque subleita fide tostabatur, *Rheumatismum* illum veterem, quo per annos aliquam multos se gravari Aeger opinatus erat, *Arthritidem* revera

esse erraticam; nec non illum *Pectoris* Affectum, istius esse *Arthritidos* Ἀνωμαλίαν. Sic opinari suadet Historia Morbi; sic Curatio.

CAP. XII.

De Phthisi Arthritica.

ARTICULUS I.

AFFECTUUM in Pulmone *Arthriticorum* proximus, longeque periculosissimus est φθίσις: quae, ut permulta habet cum absoluta *Phthisi* communia; ita quidem propria, (sive Causam ejus Continentem, sive Medendi methodum intueamur) tam multa, momentique tam magni habet; ut eam praeterire nefas aestimetur. Hujus autem Morbi haec conditio esse solet.

II.

II.

ARTHRITICUS, ex Materia vitiosa, vel per causam aliquam externam in *Pulmonem* repercussa; vel per ejus imbecillitatem allecta, acceptaque; primum, Pectoris gravitate, *Dyspnoea*, & raucedine corripitur: deinde, Sputum exscreatur; quod, initio tenue, paulatim crassescit. Progressu temporis, Caro flaccescit; simili fere proportione, qua crassum id ejicitur; & paulatim absumitur; Vires enervantur. Interea vero dum ista fiunt, nullus in extremis Partibus Tumor, Dolor nullus articularis; aut, si ullus acciderit, parvus, & brevis spatii, apparet. Crescit autem Faciei pallor, & Corporis universi Macies; & comitem, (propter vasa, frequenti, & violenta *Tussi* exagitata, & disrupta,) interdum nanciscuntur *Hoemoptoën*. Demum, Calor Hecticus exoritur; cum Pulsu celeri, Cute arida, praesertim vesperi; quibus mane succedunt Sudores Symptomatici. Atque ita Aeger, Tusse pertinaci, Sputatione multa, Sudore colliquante, *Diarrhoea* impatibili, nec quavis arte diu sistenda, vel (si non sit *Diarrhoea*) Tumore Pedum aggravatus;

tus; &, tanquam exquisita *Phthisi*, certe ei simillima, oppressus, cum Morte, aerumnarum requie, Vitam miserrimam commutat.

III.

ETSI vero ultimum hujus *Phthiseos* stadium, ab Exquisitæ ultimo, (tanta earum inter se convenientia est) vix potest internosci, aut signis Diacriticis distingui: duo sunt, in ejus stadiis prioribus, (Incremento nempe, & Statu) quae *Phthisi exquisitae* raro conveniant, aut de ea dici mereantur.

Unum est, quod, aliter quam *Phthisis exquisita*; quae Adolescentum, aut Juvenum Morbus esse, neque alia, quam firmissima aetate, facile reperiatur; haec nostra *Phthisis*, e contrario, Adolescentes raro aggrediatur; sæpius autem constantes, & interdum (quod de *Exquisita* nondum videre licuit) Viros natu grandiores: Mulieres autem maturius; propter Naturae privilegia, (Partus sc. & Catamenia, quae tum *Arthritida*, tum *Phthisin* arcent) maturius cessare solita.

Alte-

Alterum, quod *Calor Hecticus* (qui in *Phthiseos* exquisitae statu, & initio, gravis esse solet, reliquaque interdum Symptomata præcurrit omnia) serius in *Phthisi Arthritica*; nec quidem usitate ante Sputum largiter exscreatum, Corpusque eo debilitatum, oriatur. Cujus quidem φαινομένου ratio, partim ex jam dictis [hunc Affectum non nisi annosiores, id est, Sanguine frigidiori praeditos, invadere] elicienda; partim ex eo, quod *Arthriticorum*, siquidem juniores fuerint, Sanguis, propter frequentes *Arthritidis* Paroxysmos, neque temere incendatur, nec quidem incensus adeo exaestuet: Et quidem *Phthisis Arthritica* lenta esse solet, neque multa *Febre Hectica*, nisi ultimo vertente stadio, comitata.

IV.

PRAEDICTO fere modo res agitur, quoties in *Pulmonem*, a natura debilem, Miasma *Arthriticum*, gravi aliqua urgente causa externa, impellatur; aliave quavis ei infigatur; neque Medicina satis efficaci, vel satis opportuna, removeatur.

Interdum

Interdum autem ad *Pectus*, non adeo recta itur; verum, a πρὸς ἕω ὁδὸν, ad πρόσθεν, & retro, variae sunt itiones, & reditiones; eaeque, non nisi annorum aliquot spacio, peractae: donec denique, post *Tusses* varias, graves, & importunas, succedit *Phthisis*, absolutae similis, *Arthritica*. At, ubi *Pulmonis* ἕτροια est, & Medicina tempori fuit adhibita; Materiae vitiosae partim in Artus exturbatur; screatu partim ejicitur; *Pulmones*, crebris insultibus debilitati, sanantur; Aeger & colorem, & robur pristinum acquirit. Quibus autem modis haec praestari possint, statim exponetur.

V.

EX supradictis (ut opinor) liquet, nullo modo hujus Morbi indolem, & ingenium, posse magis patefieri, quam per ejus πρόγνωσιν. Quae enim dixi, illi propria, quando neque semper, neque soli competant; atque adeo fidei non spectatissimae perpetuaeque, verum e diverso dubiae, sint habenda; ut de Morbi hujus ingenio constet, Quae illi cum *Arthritide* necessitudo; quae conjunctio: quam illa prope, *Paroxysmum* excipiat; utrum

e ve-

e vestigio, an e longinquo: utrum, & qua de causa, intercisum; an vero deficientem suppleat, & ejus vicem gerat, pro ejus declinatione, increscens: Ne plura, utrum ejus ratio, *Arthritidi* rectae sit, & quatenus sit, inversa, sedulo quaerendum est.

VI.

CURATIO postulat ut levetur; ut hoste infestissimo, quam citissime, liberetur *Pulmo*: id autem modis, alio alioque tempore diversis, & quam in *Arthritica Tussi* aliis, elaborandum est.

In principio Morbi, ubi *Tussis* urget, & tantum in propinquo φθίσις est; multum a *Phlebotome* & *Catharsi* rite factis, expectare licet. Hisce potest fieri, ut e Corpore exturbetur, vel minimum ut e *Pulmone* eruatur id, quod alienum. At quia non semper hoc effectum est, nec evacuationibus illis commode confiditur; ita illae fiant, oportet, ut *Paroxysmi* regularis excitandi habeatur ratio; id est, intra modum: ne Natura nimium debilitetur, & expellendae *Arthritidi* impar reddatur.

Post

Post Sanguinis detractionem, & Alvi ductionem; alteram nempe, vel utramque; vel, ubi inutiles censebuntur, iis omissis; ad alia confugiendum, Bechicis, & Περιπνευστικοῖς utendum: His, ad Materiae in Artus expulsionem; illis, ad expuitionem. Hos in fines *Linctus* (ex *Ol. Amygd. dul: rec.* vel *Ol. e Seminibus Lini, & Syrupo Balsamico*, vel *de Prasio*, vel *de Rapo, aliove quovis Sputum movente*) componendus; & hora quaque altera, tertiave, ad cochleare unum adhibendus. Atque ubi nulla Febris indicia repugnant, *Pilulae ex Pul. Gascon. Chal. N. Succo Glycyr. Balsam. Peruan. sexta, vel octava quaque hora*, adjectae, isto ex vehiculo sumantur; & in Potionem ordinariam *Apozema* detur *Pectorale*: Vel, in forma liquida, cochleari *Eclegmatis* instillari possunt, octava quaque hora, *Balsam. Peruan.* vel *Tinct. Sulf.* gtt. x, &, intervallo omni medio, *Chal. N.* gr. vi, *vel* viii.

Eo vero usque calidis hisce Remediis utor, quoad siverit a Febre periculum, & *Arthritidis* expulsio postulaverit. Et quidem eo lubentius hac via progredior, quoniam a calidis hisce, praesertim in senioribus, & *Arthritide* crebro recurrente depressis, non magnum unquam oriri periculum

culum obſervavi; &, ſiquod unquam exſtiterit, deſubito tolli poſſe, non vana ſpes eſt: at commodum e diverſo uberrimum eſt, adverſis hiſce longe uberius. Et, ne Medicina haec noſtra, tanquam nimis calida, & *Phthiſicis* inepta, male accipiatur; ſancte profiteor, me ea proſpere, magnaque Aegri cum utilitate, plus ſemel fuiſſe uſum: cujus ego rei ſtatim Exempla proferam.

Si vero Febris, ceu per ſe, ceu Pharmacis excitata; quam ad rem praeſentem opus fuerit, major exardeat, *Pulmonique* φλόγωσιν intendat: ei, per detracta iſthaec calida; per *Enemata*; per Sanguinis miſſionem; per *Corticem Peruanum*, tempori adhibitum, &, quamdiu incurſat Febricula, repetendum: perque alia, quae *Peripneumoniam* tenuare ſolent, eſt cavendum. Neque enim *Arthritidem* ex *Pulmone*, niſi tuto, licet amoliri; neque Vitae, niſi per ei conducibilia, proſpicere. Febre vero tenuata, Medicina jam dictae (quoad commode fieri poteſt) ſimilis, in uſum denuo vocanda.

Quando Remediis iſtiuſmodi internis, [*Arthritidem* expellentibus, una cum *Bechicis*] dies aliquot teruntur; nimirum duo, vel tres; citiuſve ſi, in Articulo

ἢ ἔκπυον aliquo Dolor fuerit excitatus; Articulo jam affecto, vel qui saepius afficitur, extra id, quod materiam educat, applicari par est; eo, quo, in Capite praecedenti, aliasque passim, modo declaratum est. His autem eo magis insisto, quoniam ab antiquo commendari video, veterumque usu confirmari. "*In Tabe*, "*ubi vehementior noxa est, ac neque Fe-*"*bricula, neque Tussis quiescit, tenuarique*"*corpus apparet, validioribus opus esse auxi-*"*liis*, inquit * *Celsus*: *& exulcerandum*"*ferro candenti, sic, ne sanescere sinus Ul-*"*cera, nisi Tussis finita fuerit.* Quod quidem auxilium, etiamsi acre & severum; tamen, ut in *Phthisi* absoluta commodum; ita in hac nostra, propter Venenum intus contentum, eliciendumque, commodissimum.

Unum hic monendum, aegrotantibus hisce ponderis & momenti non exigui: *Opiata*, licet vulgo *Phthisicis* utilissima, in hoc casu suspecta esse, neque copiosa temere praescribenda: Ne videlicet Miasma *Arthriticum*, jam in *Pulmonem* inditum, eo loci infigant. Dentur itaque sic, ut

* Lib. III. Cap. XXII.

ut *Tussim* supra modum importunam inhibeant, & quietem ab ea tutam concilient. Quod autem de *Opiatis* dictum, id etiam de iis, quae Pituitam faciant crassiorem; quae *Pulmonem* obstruant, eique impedimento sint; ex parte aliqua dicendum.

Quoties hac, vel hujusmodi via, in extremas Corporis partes amovetur *Arthritis*, mirum quantum inde levetur *Pulmo*: Nihil, ut opinor, Aegrotantibus his commodius: quo enim magis *Articulum* illa mordet, eo minus *Pulmonem*. Vidi equidem *Tussim* hac arte primum fieri tolerabilem; Sputum minui; utrumque post auferri: vidi restitutam Oculorum aciem, διαφοραν, ἀχλυν, & a *Phthisi* incolumitatem. Quae quidem omnia, quo certiora fiant, opus erit, *Arthritidem* tam expellentia, quam evocantia (id est, tam interna, quam externa) continuare; donec omne id, quod naturae alienum est, e *Pulmone* fuerit dimotum.

VII.

QUONIAM vero *Pulmonem*, Pituita diu gravatum, enervari debilitarique necesse erit; ad ejus robur instauran-

dum

dum, cum primis facient *Aquae ferratae* per Urinam exeuntes, & *Aer*. Finito igitur *Arthritidos* Paroxysmo regulari, aliasve Aeger restitutus, Prophylaxeos ergo, bibat per mensem integrum istiusmodi *Aquas*: Sin earum Copia non detur, vel ex aegroti re civili non sit, eas bibere, bibat omni mane *Fol. Teae Infusi* quasi selibram, per menses aliquot. *Cerevisia Herbis Pectoralibus, Hederae nempe terrestris, Linguae Cervinae, Capilli Veneris, Abietis, Cupressi cacuminibus; Bardanae, Dauci Sylvest. Seminibus; Juniperi Baccis; Milleped. siccatis medicata esto, & potioni detur ordinariae.*

Aeris gratia, commodissime *Topos amum* ex *Ista* itur: quoniam ille, maritimus, *Pulmoni* benignissimus sit; & Nautae raro *Tussi* vexentur; rarissime *Phthisi* moriantur. Si aegri imbecillitas, aut loci ratio aere maritimo uti non patitur, Equo vectari, & quidem saepius, juvabit. Aerem vero profuturum arbitror, tam quia Spiritus animales recreat; quam quia *Pulmonem* subintrando, eum roborat confirmatque. Prosunt etiam *Frictiones*; modo vehementer, bis terve in die, perfricentur externae Partes. Prosunt *Fonticuli* in Dorso magni, aperti, juges. Placet

Sorbitio

Sorbitio ex *Chocholata*, adjecto, ſi lubet, *Ovi Vitello*. Cavendi vero, & quidem maximopere, *Catarrhi*; ne Miaſma, denuo germinans, & in Sanguine renovatum, ii ad *Pulmonem* abripiant; quod quidem hiſce laborantibus, ſi Frigoris ſint impatientes, (uti ſunt plerique omnes) non inuſitatum; praeſertim eo temporis ſpatio, quo repetere ſolet Paroxyſmus.

Hac de Cauſa, praeter jam dicta, quae *Pulmonem* tueantur, *Pectoralia*; quaeque in primo *Phthiſeos* ſtadio, cum fructu adhibeantur; iſtiuſmodi reliqua frequenti ſint in uſu, quae contra hoſtem non tam victum, quam repulſum, & viribus redintegratis inſultus iteraturum, eos defendant. Quare, per anni dimidium hyemale, *Decoctum L. Saſſafrae, cum ejuſdem Cortice, Rad. Chinae, & Sarſae, bis in die ſumatur.*

VIII.

HAEC de *Phthiſi*, a Miaſmate *Arthritico*, per Sanguinem, cum *Pulmone* communicato. Si quis autem *Phthiſin Arthriticam*, a Fermento e Nervis ſuppeditato ortam, ejuſque indolem, & tractandae modum intueri velit; Clariſſimi

adeat *Mortoni*, Collegae, dum viveret, amiciſſimi *Phthiſiologiam*; Lib. III. Cap. XI.

Ut autem pateat, Antiquitati non latere, Materiam *Arthriticam* in *Pulmonem* aliquando invehi, & morbum ei incutere quam graviſſimum; Fluxionis *Arthriticae* mentionem fecit † *Galenus*, primum per univerſum Corpus oberrantis; tum a *Pulmonibus* ad ſe attractae, donec Aeger fuerit ſuffocatus; idque ſe in multis exploratum habuiſſe.

† Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν φαρμάκων, ὅσα εἰς ἀπαλλαγὴν τῶν νοσημάτων οἱ προσαγορεύοντες πίνουσι, τῶν μὲν ἐπὶ πολὺ πόρους τοῦ ῥεύματος φορᾶς κωλύει γίγνεσθαι, οὐκ ἀναπαύσκοντα δὲ τὴν ἀπ' αὐτῶν τούτων ὑγιασίαν, ἄλλως τινὰς μείζονας νοσήματος ἡμῖν ἐργάζεται. Πλανωμένου γὰρ ἐν τῷ σώματι τοῦ ῥεύματος, ὁ μὲν μένων ἀεὶ κινύμενος διὰ τὴν ἀναπνοὴν ἀνάγκην, καὶ διὰ τὸ μανὸν τοῦ σώματος δέχεται τὸ ῥεῦμα ῥᾳδίως διωκόμενος, τὸ πᾶν αὐτὸς ἐφ' ἑαυτὸν ἕλκων, ὥστε πνίγει τὸν ἄνθρωπον, ὅπερ ἰσοπαλῶς ἐπὶ πολλῶν ἔγωγε τῇ πείρᾳ κατέμαθον. De Theriaca, Lib. I. Cap. XV.

HIST.

HISTORIA I.

Phthiſis Arthritica *lethalis.*

INEUNTE anno ſuperioris ſeculi noviſſimo, Foemina *Cliſtenſis*, e multis una, fere quinquagenaria, me vocari voluit. *Tuſſis* illi fuit, eo tempore graviſſima; cum Sputo, interdum Sanguineo; ſemper autem, quoties ab imo Pectore duceretur, craſſo, & purulento. Reſpiratio porro difficilis, Vox tremula, & (ab imbecillitate) cum clangore quodam: Pedum item Tumor, Pulſus debilis, & Hecticus, Tabes univerſalis, Virium proſtratio fuit: ut in ultimo *Phthiſeos* ſtadio Aegra; *Febris* autem mitior, quam in *Phthiſi primigenia* affectis eo morbi tempore ſolet, eſſe videretur.

Difficillimi, & jam obſirmati hujus Morbi originem, & Cauſam antecedentem, inquirenti perſcrutantique mihi, ipſa narravit; Matrem ſibi fuiſſe diu multumque *Podagra* cruciatam, eaque demum extinctam: ſibi autem ipſi, ante annum,

& quod excurrit, tumere Tarsum, & Pedis convexum; atque adeo rubere, nitere, dolere: sed, quum mature nimis Tumor aut evanesceret, aut repelleretur, quod *Tussis*, (qua, per multos ante annos, fuisset identidem afflicta) desubito ingravescens, *Phthisi* Viam aperuerit: ut, a Materia *Arthritica*, Pedem languide nimis afficiente, in *Pulmonem* irruente, longaque eum obsidione subvertente, *Phthisin* hanc oriri; &, (auxiliis medicis sive neglectis, sive inscite usurpatis) inveterare, res esset fide omnino digna. Paucis post diebus, e vivis excessit Aegra, *Phthisi*, sed *Arthritica*, quae vero a primigenia *Phthisi* non facile distingui poterat, oppressa.

HIST. II.

Phthisis Arthritica *Medicamentis calidioribus saepe levata.*

MERCATOR *Exoniensis*, gracilis, *Arthriticus* natura factus, aetate constanti leves habuit Paroxysmos; extrema

ma vero,& decrepita,jam diu nullos. Bellum pax fecuta eſt, omnium opinione alma, tranquilla, ſalutaris. Sed (ut eventus comprobavit) dubia, ſed fide Punica. Aliquanto poſt (Septembri, MDCIIIC) ſuborta eſt Sputatio, cum aliquo Spiritus impedimento; cum *Pectore* gravato; ſed, ex craſſa mane Pituita, affatim citata, exantlataque, ad tempus aliquod immuni. Languit Appetitus; flaccuerunt Artus; obtuſa fuit Oculorum Acies, & decolor Vultus. *Taſſis*, ſed *Arthritica* eſt; & *Phthiſis*, ultima Senectute, tempore prorſus inuſitato, incipiens.

Ut contra hoſtem, atrocem & truculentam, ore larvato redeuntem, me paratum habeam; praemiſſo, ad Inteſtina leniter inanienda, *Eccoprocico, Infuſi amari alterantis coch.* v, *Tinct. M. gtt.* xv, *bis in die. Tinct. vero Sulf. gtt.* xii, *ex Syr. de Succo Eryſim. coch.* j, *hora ſomni, cum Julapii Pectoralis hauſtu, demittenda meo jure praecipio: Spiritus item Vol. Oleoſi guttas ſubinde aliquot, cum veteris Malacani hauſtu.* Eo nempe haec omnia, *Phthiſicis* raro praeſcripta; ut Medicamentis hiſce calidioribus, in Artus, ſiqua fieri poſſit, Hoſtis expellatur. A praeſcriptorum uſu

melius certe se habuit; tumuere Pedes; levatus est *Pulmo*, Tussis elisa.

Mense proximo Decembri, nescio qua de Causa, detumuere Pedes; *Catarrhus* ortus est propemodum *ferinus*, cum Sputo tenui copioso. Ut Humorum partim eliminaret, *Decoctum Sennae* (duplicatae) *Gerconis*; partim, ad τὰ ἔξωθεν, ut amandaret, *Bolum e Pul. Rad. Ari C. 3i. &c. cum Infusi amari hausta*, horis duabus medicinalibus sumendum dedi. Medicamenta ex voto profuerunt: Pedibus iterum paulo post, ab eorum usu, doluit Aeger.

At vere sequenti, (qua Anni tempestate insultus iterare solita est,) quum jam plane siluit *Arthritis*; in illius locum tanquam sublecta, *Tussis* recruduit, importuna, pertinax; cum Sputo tenui, Raucedine, Trachiae titillatione fere perpetua, spirandiq; difficultate. Ad quae *Pomacei*, aegro gratissimi, usum pene quotidianum nonnihil conferre, verisimile est. *Tussis* ista negligenter habita (toto enim sesquianni spatio, nihil unquam Medicamentorum, uti decuit, assumptum est) *Tussis*, inquam, inveteravit; Caro absumpta est. Pulsus plane Hecticus. Mense Julio MDCIC, iterum arcessitus, ea, quae sequuntur, adhibui:

hibui: Bis scil. in die, *Decocti Corticis Chalybeati* ℥ij, *cum Syr. Balsamici* ℥j, *Aq. Cin. fort.* ℥j: *Hora vero somni Tinct. Salf.* gtt. x, *e seq. Ecligmatis coch.* j, *cum Jul. Pectoralis haustu.*

℞ *Syr. de Mecon. Balsam. Aq. Hyssopi* aā *p. aeq. misce: de quo insuper Ecligmate, nocturno tempore, saepius ad deliniendam Tussim pytisset. Cerevisia Cacuminibus Hed. terrest. Rad. Chinae, Sarsae, Eryng. medicata erat. Inter Omoplatas, utroque Spinae latere Fonticulus, sex pisorum capax, aperiebatur.*

Medicamentis hisce dies xx usurpatis, micuit Oculorum acies, Vultus εὐχρόωτο, remisit *Tussis*, largiter ex intervallis faciens Pituitam. Hinc Pectus liberum; hinc ἄσιτια. Pro Hectico, Calor mitis, blandus, benignus, plane naturalis; cum Diaphoresi, tam utili, quam jucunda. Verbo dicam, omni ex parte sanior evasit Aeger, & a *Phthisi* visus est incolumis. At heu! Senibus incerta res Salutis: Autumno proxime sequenti, sine Causa evidenti ulla, in *Diarrhoeam* incidit, gravem, & impatibilem; Excrementis liquidis, & biliosis signatam: quae, Alvum induratibus suppressa, brevi recurrit; &, una

cum Tumore Pedum Hydropico, Naturæ subversionem ostendens, Ægrum, ætate grandem & imbecillum, media Hyeme occidit.

HIST. III.

Phthisis Arthritica *incipiens curata.*

MEMORABILIS certe Historia Domini *C.* ex Insula *Iscana*, Adolescentis septem supra viginti annorum, Patre *Arthritico* procreati, gracilis, teneri, Frigus sine injuria non facile tolerantis, & diu *Phthisici*. Ante triennium *Arthritide* correptus ille, anno novissimo (tanta Morbi fuit pertinacia, Pedum, Manuum alium aliumque digitum invadentis, & vicissim occupantis) vix binos menses egit immunes. Paroxysmi non ex illo fuerunt genere, quod Inflammatione, ceteroque ejusmodi satellitio more suo stiparetur; quin potius lenes, mites, quique in longum idcirco tempus extraherentur. Quoties animus (is autem creber fuit) Pedibus imminentem antevertere

tere Paroxyſmum, Tibialia ne vel lectum ingreſſurus exuere conſuevit; tam noctu, quam interdiu gerens; neque ſine ſuccеſſu: hoc enim artificio, *Arthritidem*, Paroxyſmum molientem, identidem protelavit.

Hujus ſeculi initio, mitius ſe habuit *Arthritis*, & diutius ſolito conticuit: *Pulmonem* interea obſedit Pituita; quae ſpirandi intulit difficultatem, Anhelationem immodicam, Pectoris gravitatem, *Tuſſim*, Sputum, tam mane craſſum, quam etiam copioſum. His acceſſit Faciei pallor, univerſi Corporis imbecillitas, Languor, & in propinquo *Tabes*.

A Materia *Arthritica* Pectus aggravante, malorum hanc catervam induci, luce clarius fuit meridiana; neque enim tunc primum iſtius in *Pulmonem* Metaſtaſin, etſi nunquam antea tam magnam, & tam moleſtam, eſt perpeſſus. Tutos autem *Artus*, & dolore liberatos, quoties *Pulmo* premeretur; &, e contrario, *Pulmonem* liberum, quoties aggravarentur *Artus*, ſemper obſervavit. Calor autem veſpertinus, & Sudor ei uſitate ſuperveniens, qui, praedictis hiſce accidentibus, in *Phthiſi* affectis, praecipue hac anni tempeſtate, ſolent ſe adjungere; certe in

hoc

hoc noſtro Aegrotante nondum emicuere.

Quibus omnibus ſerio penſitatis, in eo operam & ſtudium impendi; ut primo Pituitam, *Pulmoni* impactam, ἀναλαβεῖν amoliret: Secundo, *Arthritidem* deviam, & *Anomalam*, ad τὰ ἴδια ut reducerem, itaque tuerer *Pulmonem*. Ut Indicationibus hiſce ſatisfacerem, Hauſtum *ex Aq. Hyſſopi, Cardui ben. aā* ℥j, *Tinct. Croci* ℥j, *Alcohol M.* ℈ß, *Syr. Balſ.* ℥ß, *omni mane ſumendum*: Pilulas, *e G. Ammoniaci* ℈ß, *Myrrhae pul.*: *Alcohol M. aā gr.* v, *Picis liq. q. s. hora quarta pom*: Alias *vero e Balſ. Lucat.* ℈ß, *Pul. Dialthaeae q. s. hora ſomni, ex Syr. Balſ. coch.* j, *demittendas, cum Julapii Pectoralis hauſtu, praeſcripſi.* In potionem ordinariam, *Apozema e Rad. Chinae, Sarſae, L. Saſſaphrae aā* ℥j, *Cort. ejuſdem* ℥ß, *Uvarum paſſarum exacinat*: ℥j, *in Aq. font.* ℔jjjj, *ad dimidium coctis; colatura Saccharo cryſtallino dulcata. Aegrum porro ſaepius apricari,* εὐπέπλους *veſti, parce coenare juſſi, & Hydromel interdum bibere.*

Vix per unam, & alteram Hebdomada, praeſcriptis uſus fuerat; quum, exantlato fere omni Phlegmate, Spiritus liberior evaſit; *Tuſſis* minus importuna,

imo

imo rariſſima. Vires, & cum iis Vultus ἀκμὴ rediit. Quicquid fuerat Symptomatis, breve intra tempus obtuſum, & mitigatum eſt; paulo poſt ſubactum. Quinimo Corporis aeſtus univerſalis, ſed blandus, ſalutaris, benignus, quique Naturae vigorem, potius quam *Febrim* indicaret, eſt ſubortus. Poſthac intra triduum in Pedum altero ſucceſſit Dolor, Tumor, Rubor, *Arthritidos* Regularis ſigna. Hinc Pectus ſanum, a *Phthiſi* graviter urgente liberum; &, ſi Ἀνάλογον excipias a natura *Phthiſicam*, bono cum Deo, uſquequaque integrum. Imo quidem poſtea, per annos ſex ſeptem, bona uſus fuit valitudine; niſi quod *Arthritide* laboraverit, recte interdum recurrente, & quidem (uti licet opinari) propter eam ita recurrentem, bona.

CAP.

CAP. XIII.

De Angina Arthritica.

ARTICULUS I.

POST Febriculam, ad expellendum Miasma *Arthriticum*, a Natura in Sanguine concitatam; quoties ea per *Fauces* illud expellere conetur, & eo loci, una cum vehiculo, id deponens, Inflammationem afferat, Spirandi glutiendique vias obstruentem; *Angina* fit *Arthritica*: Morbus certe ἦθος habens peculiare, & a Medicis parum adhuc consideratus; ab *Angina* pura, & exquisita (ne dicam aliis Affectus, ei consimiles, & congeneres) sive *Therapiam* intueamur, sive *Aetiologiam*, accurate distinguendus.

II.

UT autem initio, de Morbi hujus ὑπάξει, verba faciam; dari hujusmodi *Anginam* omnino

omnino liquet, Primum, quod ex eodem Aeſtu Febrili, ſimul cum Articulorum Dolore, tanquam illi gemina, ὁμογίνιος ea ſaepe deprehendatur: & quidem (ut frequenter accidit) interpoſito quodam intervallo poſt *Arthritidos* regularem Paroxyſmum; quo utique intervallo novam in Sanguine Materiam cumulari certiſſimum eſt; uti, cumulatam expulſioni jam eſſe idoneam, eſt probabile.

Deinde, quod haec *Angina*, per ſe exorta, modo perfecta ſit, in Abſceſſum deſinens, & copioſe Pus ejiciens, Paroxyſmi *Arthritici* vicem explere; quod, ejus Cauſam vacuare; quod, ab ejus incurſu *Podagrum*, ad tempus aliquod, immunem & ſalvum praeſtare; quod, vegetum eum, & laetum reddere, (quae ſunt *Arthriticae* Deceſſionis indicia) crebro advertatur.

Poſtremo, quod *Angina* haec, per Materiae νοσηεῖς in Artus Tranſlationem, alias fortuitam, alias Arte procuratam, interciſa, ſaepe in *Arthritidem* mutetur *Regularem*; ſaepe etiam ſuapte ſponte tranſeat: eadem plane ratione, qua *Vertigo*, qua *Aſthma*, qua *Colica*, vel aliud quodvis Νόσημα Ποδαγικὸν, & eodem Aegri cum emolumento: Ut de Morbi hujus, perinde

inde ac illorum *Praeſagio*, nullus ſupereſſe poſſit dubitandi locus.

III.

EOS creberrime invadit haec *Angina*, quibus, ad eam a Natura factis, Collum breve, craſſum, humidum, Tono Fibrarum laxo & imbecilli praeditum; itaque Humoribus tum accipiendis, tum retinendis aptum: Viros prae Faeminis (ſic enim ipſa *Arthritis*) ſaepius, ſed & utraſque aggreditur: ex illis praecipue eos, qui media ſunt aetate; ex hiſce vero eas, quae Catameniis dudum orbatae; ex utriſque maxime Bilioſos, Sanguine praefervido, vel tenui donatos: nec quenquam, uti mihi videtur, unquam; niſi Materia prius *Arthritica* (Cauſa videlicet Procatarctica) copioſa, & evecta in Sanguine turgentem, jam jamque Articulis dolitarum. Interea vero temporis, a Cauſis *Anginae exquiſitae* praevalidis, & urgentibus, in partes ſuas, levem & quieſcentem illam aliquando trahi, non eſt diffitendum; ita vero quae ſe habet *Angina*, cum parum *Arthritica* ſit, & propriam Medendi Legem minime requirat, non eſt hujuſce Tituli.

Cauſa

Cauſa hujus *Anginae*, (externa & evidens) frequentiſſima, eſt *Potatio*; maxime Pomacei, aut Vini alicujus tenuis, liberior; maxime vero omnium, ſi accedat Algor.

IV.

UT ad *Diagnoſin* qualemcunque deſcendam, praecurrit Febris; eaque ſaepe, quam in alia quavis *Arthritide* praemitti ſolet, vehementior: quae, tametſi prorſus *Symptomatica*, Febrim nonnunquam aequare videatur *Eſſentialem*, ardentem; & eſt, pro Aegroti temperamento, aetate, & pro Cauſae evidentis magnitudine, plus minus ardens. Paulo poſt exoritur *Fauciam Dolor*, & *Tumor* φλεγμονώδης; unde glutiendi ſpirandique Viae ſemper arctatae; interdum autem adeo, ut tridui, vel quatridui ſpatio, nihil unquam Victus poſſit demitti, neque Spiritus niſi difficillime trahatur. Salivae interdum affatim emanat; Alvus aſtricta eſt. Sanguis a *Venaeſectione* Gelatinam (uti in *Pleuritide*, & *Peripneumonia*) prae ſe fert, in excipulis ſupernatantem, puram, tenacem, ſebaceam; & quidem, quam in *Arthritide* ſolet Exquiſita, magis. Utrum

vero

vero *Arthritica* ſit *Angina*, necne; id, ex *Arthritide*, vel *Angina* praegreſſa; vel, ex ea ſimul ſemelque cum *Angina* locum habente; vel, eam e veſtigio inſequenti; id eſt, ex horum Affectuum ratione inter ſe, omnino intellegendum eſt.

V.

DE *Angina* pura & genuina, paſſim apud Auctores obſervatum eſt; *Viſcidum* illud, quae eſt illius Cauſa Conjuncta, modo in Latus, modo in Pulmonem tranſvehi; iiſque in locis Pleuritidem, vel Peripneumoniam facere; Morbos ſcilicet non tam Materiae, quam Locorum affectorum diverſitate diſtinguendos. Eadem de *Arthritica* narretur Fabula: Pari enim ritu *Anginae Arthriticae* Materia, ſive Cauſa Continens, ſaepe in Pedem; nonnunquam in Manum; interdum in Genu (ut taceam alias Corporis Partes quamplurimas) transfunditur; & in illis *Podagram*, vel *Chiragram*, vel *Gonagram* affert; Affectus, uti nonnullis viſum fuit, longe diverſos; at revera ejuſdem indolis, & Naturae, Locorumque ratione maxime diſcrepantes.

VI.

VI.

CURATIO vult, ut *Fauces* quam primum liberentur, & quidem Methodo ei, quae vulgaris est *Anginae*, longissime diversa. Nam, cum Indicatio illa generalis, duobus perficitur; quorum alterum Humores evocat e Corpore; alterum e Parte affecta tantummodo revellit, & in Artubus deponit; cumque prius illud, (quod *Venaesectione*, *Purgatione*, *Gargarizatione*, *Vesicatione*, & ejusmodi aliis effectum est) utrique *Anginae*, purae videlicet cum *Arthritica* commune est: Posterius vero (quod *Arthritidem* in viam reducentibus, & Paroxysmum ejus regularem facientibus absolvitur) uni *Anginae* convenit *Arthriticae*; Nos ea duo conjungentes, Medendi legem, quam iterum & saepius, nec infeliciter suimus secuti, aperiemus, & quasi digito monstrabimus.

Quoties igitur ad *Anginosum* aliquem arcessor, explorata prius Tumoris Magnitudine, reliquisque ejus, quae maximi sunt momenti, Symptomatibus: in illius Causas inquiro; &, si Aeger fuerit ex *Arthriticorum* numero, quamdiu ab *Ar-*

thritide vacavit, interrogo. Eam autem ſi invenio frequenter olim Paroxyſmos, ſtatiſque temporibus, regulares; eoſque magnos, & vehementes habuiſſe; nuper autem praeter morem interrupiſſe; ex eo ſuſpicor, *Arthriticam* in Sanguine Materiam, per hanc vacationem cumulatam adauctamque, in eo turbellas facere; jam nunc exulare; & in Fauces, ob earum imbecillitatem & ἀτονίαν, immiſſam, Inflammationem in iis excitare. Major autem erit hujuſce rei ſuſpicio, ſi Nauſea, & Faſtidium; ſi Gravitas, & Torpor; ſi Dolores vagi (uti ſolent ante Paroxyſmum regularem) ad tempus aliquod praeceſſerant.

VII.

HAC igitur opinione ductus, primum Sanguinem (niſi nuper ille detractus fuit) detraho, & quidem copioſum. *Enema* paulo poſt immitti jubeo. Poſtridie *Venaeſectionem*, Purgatio, per *Rhei* puta, *Sennae*, & *Agarici Infuſum*, *cum Syr. Roſ. Solut. q. s.* lene videlicet aliquod, inſtituenda; quando Sanguinem exagitantia, propter ejus Orgaſmum, (qui in hoc Affectu jam ſatis rapidus eſſe ſolet) ne ob-

obfuerint, periculum eſt. De alvo ſollicitanda, ſi Cathartico fuit inanita, per dies quatuor vel quinque, poſtea nihil laboro; ne alienum ad τὰ ἔνδον, contra Naturae propoſitum, alliciatur. Cervici *Epiſpaſticum* poſt Purgationem applicandum, idque praelargum; quod nempe Colli dimidium obtegat: huic autem, horis poſt viginti quatuor, ſuccedat *Emplaſt. Meliloti, Cantharidum Pulvere* aſperſum, ſaepe renovandum, ut flumen juge & diutinum ſit. Ab initio Morbi uſus fere perpetui eſt *Gargariſma* incidens, aperiens.

℞ *Aq. Hordeatae* ℔ j, *Diamor.* ʒiij, *Sp. Sulf. per Camp. quantum Lingua ferre potuerit, fiat* Gargariſma. Vel *Melli Roſaceo addatur Sp. Salis, ſive Nitri, ad acorem ſummum & tolerabilem*: Indatur Ori paululum, & cum Saliva poſt aliquod tempus ejiciatur. Nihil vero Pulvere ſequenti praeſtantius efficaciuſve novi;

℞ *Cryſt. Min: Sacch. Cryſtall. aā p. aeq. Miſce. Teneatur Ore* ʒi, *donec Saliva abundaverit; tunc exſpuatur, &, horae poſt quadrantem vel dimidium, (modo ſinat Vigilia) repetatur. Mirum, quantum hinc Salivae.*

Proſunt Herbarum *Artemiſiae, Salviae, Majoranae, Roriſmarini, Sambuci, Chamaemel: Calaminthae, Matricariae* (quae acri, & volatili Spiritu refertae, diſcutiant) decoctarum Halitus, obvelato Capite, & hiante Ore, in Arteriam immiſſi. Die perendino, vel etiam citius, ſi neceſſe fuerit, de iteranda *Phlebotome* deliberandum. Iterari illam, & quidem interdum plus altera vice, poſtulabit glutiendi ſpirandique, ſi fuerit, difficultas urgens, importuna, periculoſa; ſique Venam iterum ſecari oportuerit, *Jugularis* eſto. In ſummo *Gutturis* Dolore admoveatur extra *Cataplaſma*, ex *Rad. Althaeae, Fol. Malvae, Fiebus inciſis, Aqua Hordeata coctis; addita hujuſce Magmatis* ℥jjj, *Cepar. coct.* ℥jſs, *Sem. Lini* ℥ſs, *Micae Panis* ℥j, *Ol. Lil. alb. q. s.* Gargarizetur autem Os *Aqua Hordeata & Lacte Vaccino*, paribus menſuris, ad ipſas Fauces, Capite reſupino, intromiſſis. De graviſſimo Symptomate, [*Spiritu* nempe *intercluſo*] ut verbum addam, quoties ita ingraveſcat, ut Aegro pene ſuffocato ſtatim moriendum, niſi aliquis *Apollo* intervenerit; in hoc caſu *Laryngotome*, tutiſſimum praeſentiſſimumque remedium, omnino facienda. Tuto certe illam, commodeque poſſe

poſſe fieri, *Arteriae penitus diviſae* (cujus Hiſtoriam, admodum luculentam, videre licet, *Actorum Philoſoph.* No. 258.) Curatio probat.

VIII.

DUM haec aguntur, & quidem eo modo omnia, ut ne Materia in Partes internas transferatur; (cujuſmodi Μετάβασις in *Angina Arthritica*, quam in vera & exquiſita, tum frequentior, tum incommodior) alia faciunt ad *Faucium* allevationem *Arthritida Regularem* inducendo: Quapropter *Acida*, ſicut *Pomaceum*, *Vinum Album*, aut *Rhenanum*, vel alia quaevis Potio, dolorem arceſſens *Articularem*, poſt Purgationem, & quidem interdum libere potanda. Articulo *Arthritidi* uſitatiſſimo, vel *Empl. ex Oxycroc. Cephalico & Pice Burg. aā p. aeq.* Vel, ſi efficacioribus utendum, *Phoenigmus* acris & ſtimulans admoveatur, &, prout uſus erit, iteretur. Huc confert, quae olim Veteribus familiaris, in Aqua, quanta tolerari poteſt calidiſſima, *Pedum lotio.* Tumor excitatus, *Panno Wallico*, aliove quovis raro & molli, vel *Linteo duplicato* veſtiatur. Ut ille Tumor *Artuum* in con-

ſpectum venit; plerumque ſubſidit *Facies* iſte, recurrit Dolor, aliaque jam denuo rectae *Arthritidos* indicia: Atque tum in tuto omnia, ἔξω γὰρ τρέπει τὸ Νόσημα; quod *Hippocratis*, in ſimili Caſu, argumentum eſt.

Si rumpatur Vomica, *Gargariſma* componendum emolliens, & ſuppurans, (e *Decocto* puta *Hordei*, *Glycyrrhizae*, *Ficubus*, *cum Syr. Cap. Ven.*) & demum modice aſtringens. *Juſculis Avenaceis*, *Hordeaceis*, *& ejuſmodi tenuibus* veſcatur Aeger; &, ut Humorum Effervescentia minuatur, utque Collum verſus abſcindatur Potui, Lecto, tempore diurno, quantum poteſt, abſtineat; Sella erectus ſedeat; Pedes deorſum verſum inclinet; & in Lecto alias Caput elevatum, habeat. Finita re Paroxyſmi, leniente quodam Alvus ſubducenda.

Exempla jam in apertum proferam, quae lucem, uti ſpero, non mediocrem praedictis foenerabunt.

HIST.

HISTORIA I.

Arthritis, Fauces & Artus *simul semelque occupans.*

HOMO *Iscanus*, e regione Portae Australis, decimo aetatis lustro, ex frigore, quod ante praecesserat, *Angina* laboravit. Febris, Pulsu celeri, aestu carnis immodico signata fuit: *Fauces*, cum rubore, tumuerunt: Voce nihil distincte significavit: Spiritum difficillime traxit: Cibi transitus praecludebatur. Non dubito fore plerosque, qui ex his indiciis *Anginam* istam simplicem, & veram esse judicaverint; quam vero recte, confestim apparebit. De Dolore interrogavi, Satin Salve? Numne alias Corporis partes itidem occuparet? Quem cum Genu, etiam & Malleoli sinistri, eo ipso tempore, tametsi mitem & tolerabilem, esse; cum eum *Articulos* invadere, & more prorsus *Arthritico* reverti, solitum acceperam; *Anginam* hanc non tam veram & exquisitam, quam in *Arthriticarum* numero &

Classe ponendam aestimavi; ideoque non iis opus esse auxiliis, (Sanguinis scilicet missione copiosa, *Clysteribus* crebris, *Emulsis*, & istiusmodi *Refrigerantibus*) quae quidem omnia, in Affectu absoluto commoda, in hoc nostro partim frustra, partim incommoda essent: Sed ab hac Methodo deflectendum, & id, quod strangulat, aut evocandum, aut in Artus transferendum esse.

Quem in finem, Colli dimidio posteriori *Vesicatorium* superpono; *Crystalli Mineralis* ℈ß, & *Sacchari* tantundem (Remedium ad Salivam hac in re movendam efficacissimum) ut Ore teneatur, ut retentum solvatur, ut solutum expuatur, omni horae quadrante adhibeo: Hinc fluidum Salivis Os, Ptyalismus hinc immanis.

Ut alteram Curationis partem aggrediar, & Materiae reliquum in Articulos transferam, ita praecipio.

℞ *Pulv. e Chel. C. C.* ℈ß, *Conf. Anthus* ℈j, *Serp. Virgin. pul. gr.* v. *Conf. Alk.. q. s. f.* Bolus, hora quaque octava sumendus, cum *Julapii* haustu *Perlati*. Potui vero dabatur *Decoctum Sarsae, Chinae, Raf. C. C. Eb. Sem. Coriandr.* Genu & Malleolo dolentibus, ut illuc Materia invitaretur,

invitaretur, *Empl. ex Oxycroc. & Picis Burgund. aā p. aeq.* admovi.

Horum uſu, temporis ſpatio perbrevi, biduo nempe, tantus Artuum, & tam acris erat Dolor, ut neque *Bolo* diutius, neque *Emplaſtro* opus eſſet; hoc amplius, pari etiam modo & proportione, *Fauces* deturgere; Spiritus, Cibique tranſitum aperiri, *Anginam* curari, certiſſimum erat. Aegroto gratulabar, quod redierat jam in viam, itaque valedixi.

Paroxyſmo illo, quo quidem nihil unquam utilius, nihil opportunius evenit, jam finito; quum illius eo tempore recidivi, nullum omnino periculum extaret; ut Alvus ſubduceretur *Cathartico*, at (ne Materia de novo irritaretur) blandum, & leniens propinavi; cum *Paregorico*, hora ſomni poſt purgationem, aſſumendo.

Menſes inde poſt aliquot, ad *Prophylaxin* obeundam incumbens, *Aquas* omni mane *Diureticas*, quarta pomeridiana *Pil. ex Salis Martis gr.* v. *Pulv. Chamaepit: gr.* xv, *cum Syr. Abſ. ſ. q. s.* demittere; initio vero, & deinceps ſeptimo quoque die, per *Salem Polychreſtum*, & *Mannā Aquis Purgantibus ſolutum*, Ventrem movere, in praeſcriptis habuit.

Hiſtoria

Hiſtoria profert *Arthritidem*, primum, Febriculam ex Algore generantem; tum *Fauces* graviter prementem; nec quidem Artubus interea parcentem: Deinde, *Faucibus* (Medicinae beneficio) expulſam, & in Articulos Membrorum miſſam: Quae quidem omnia, quum ejuſdem Morbi irritatio & progreſſus ſint, de *Arthritide Anginam* mentiente, ſententiam noſtram magnopere corroborent.

HIST. II.

Anginae Arthriticae *ad* Abſceſſum *tendentis, in* Arthritida *Regularem Metamorphoſin.*

HUC etiam facit Agricolae cujuſdam ſuburbani Exemplum; qui, annorum plus minus viginti, *Arthritide* ſubinde revertenti diu afflictatus, initio Veris, (neſcio qua de Cauſa) *Faucium* Inflammatione gravi corripiebatur, cum Aeſtu Corporis univerſali, & Pulſu magno. Dies ille complures nihil devoravit; voce

Voce nihil clare ſignificavit; Spiritum aegre traxit. Sanguis, ingruente Morbo, miſſus eſt; cui Gelatina, poſt aliquod tempus, ſupernatavit denſa, craſſa. Saliva jugiter effluxit.

Ut *Fauces* quam citiſſime relevarem, (hoc enim Medendi poſtulavit Indicatio) Sanguinem, quoniam abundavit, iterum mitteret; &, ad Sputum augendum, *Salis Prunellae Saccharique cryſtallini* partes aequales ore ſaepius teneret, ſolutas poſtmodum expueret, Aegroto imperavi. *Miſtura* porro data eſt, ex *Syrup. Balſam. & Aq. Cin. hord.* ad deliniendam humorum acrimoniam, & Tuſſim mitigandam. *Clyſma* emolliens quotidie injectum. Loco Cereviſiae, *Decoctum Hordei, Rad: Eryng. C. Glycyrrhiz. Cacum. Adianth, cum Syr. Viol.* Brevi poſt tempore, peropportune recidit, quod Genu alterum diu multumque doleret, tumeret: unde *Fauces* levabantur, facta in hunc Articulum Materiae reliquae Tranſlatione: qua quidem re, ut nihil utilius, nihil eſſe potuit Aegroto deſiderabilius; quando per eam Gutturi maxime caveretur, Vitae & Saluti conſuleretur.

Hiſtoria

Hiſtoria confirmat *Anginae Arthriticae* Doctrinam; ſimulque monſtrat, iis, quae affluxum ad *Fauces* cohibeant, quae gravatas eas exonerent, (*Revellentibus*, ſcil. *Derivantibus*, & *Reſolventibus*) *Abſceſſum* aliquando praeverti, in Faucibus, *Arthriticum*.

HIST. III.

Materia Arthritica *partim* Abſceſſu Anginoſo, *partim per Articulares Glandulas expreſſa.*

VIR ampliſſimus, nec uno nomine colendus, humida Conſtitutione, Collo craſſiori praeditus; Catarrho Oris fere indeſinenti, per primam omnem Pueritiam delibutus; circa Juventutis initia, tum *Arthritide*, tum etiam *Angina*, Morbo, uti videtur, haereditario, verum non eodem tempore, ſolebat affici. Aetate progrediente, quum, ex levi in Poculis errato, poſt Artuum Dolorem vagum, urgeret *Angina*, Spiritus Animales impendio deprimeret, Suffocationem minaretur;

retur; neque vulgarem Medicinam, etsi multiplicem, sentiret; ad eam allevandam arcessitus, de *Arthritide* quaero, Nunquando Illa nuper idoneum ex more Paroxysmum egisset? Quaenam apud Aegrotum illius ciendi ratio probabilior? Cumque ad hoc operis, praevalere ceteris quibuscunque *Pomaceum* inaudiverim; illius subacidi, sed generosi lib. j, alteramque propinavi; eo nempe animo, ut *Arthritida*, quam diutius silentem ἀναμάλως *Fauces* invadere subsensi, in Artus propellerem. Eventus suspicionem comprobavit; paucis enim post horis, emicuit altero pede *Arthritis*. Laneo vestiri, blande tractari, molliter haberi, secundum illius Genium, admonui. Sub hoc tempus, aperto *Faucium Abscessu*, Pus emissum est: *Gargarisma* suppurans, & modice detergens, saepius adhibitum.

℞ *Decocti Hordei, cum Ficubus incisis, & Vini Rubri Gallici* ää ℔ß, *Diamori* ℥jj, *f.* Gargarisma.

Doluit interea, cum Ardore tumuit ex animi fententia Articulus: Post exitum Paroxysmi, *Aq. Purgantes*, quibus abluerentur reliquiae Morbi, diu potavit Aeger.

Anginam

Anginam hanc *Arthriticam* esse constat, Primum, ex diutino *Arthritidos* silentio; Tum, ex Dolore praevio, antequam Materia figeretur, erratico: Tertium, ex subita & facili *Regularis Arthritidos* Emersione: Quibus simul consideratis arguitur, praeter istam *Anginae* Causam evidentem (in Potulentis scil. Erratum) fuisse etiam Πεπεμμένην, *Arthriticum* intus in Sanguine Miasma evectum, ebulliens, ambitiosum; quod, junctis Causae externae Copiis, Naturam eo usque lacessiverit, donec illa Vires recolligens, Hostem in exilium, Materiam alienam in *Fauces*, (ab Origine debiliores) & demum, Arte adjuta, in Artus amandaverit.

Docet Historia, in *Arthritide Anomala*, *Anginam* aemulante, Spiritumque eliden-te, posse utiliter, Artis ope ἐκβιβάζειν, *Arthritida* suscitari *Regularem*.

His subjiciam, Aegrotum hunc nostrum, posthac *Articulis* saepissime laborare, *Angina* vero non item: imo ratione prorsus *inversa*; sic, ut quo minus hac, eo magis illa: Quae quidem istorum Affectuum, adeo inter se dissimiles mutationes pondus aliquod habent; &, demum *Arthritida* se in viam dare, & magis rectam esse ostendunt.

HIST.

HIST. IV.

Arthritis *primum* Fauces, *deinde Articulos invadens*

MULIER lectiſſima, dignitate Domus, ſuaque celebris; nunquam ἀν ταρεὶ ἴχνια, quanquam Marito ſatis probabili diu nupta; cum annos quatuor ſupra quadraginta compleverat, & deficere Catamenia jam menſes aliquammultos perſenſerat, obeſior, & craſſior evaſit. Eo Corporis ſtatu ac conditione fuit, quum, Vere anni MDCCV ineunte, Febricula & Tumore Faucium repentino corriperetur: quibus ut occurreret, ſuaſione amicorum, primum, Sanguinem detraxit; dehinc Cervici *Epiſpaſticum* admovit: Quorum beneficio quicquid humidi in *Faucibus* depoſitum fuerat, vel evocatum & elicitum, vel Sanguini redditum & repenſum eſt.

Poſt *Tumoris* abolitionem, perpaucae agebantur horae, cum Genu alterum, tum Malleolus, tum Digiti in Pede maximi

mi Globus, & vicinus ei Articulus ordine doluere; tam recte, tamque ex more *Arthritidis* exquisitae, ut, utrum ipsa esset, an secus, nullus extaret dubitandi locus.

Horum autem malorum ordo, quem exposuimus, *Anginae* hujus naturam non parum explicat: Nam, ut *Anginam* e vestigio secuta est *Arthritis* omnibus numeris absoluta; sic, *Arthriticam* esse hanc *Anginam*, liquido & manifeste probat. Et quidem, utrumque hunc Affectum eidem Febriculae subnasci, ab ea sustentari; & in *Fauces*, & in Artus, alienam e Sanguine Materiam, per eandem Febriculam expelli, minime ambigendum.

Ex hac Historia, & hujus numeri aliis, verisimile videtur; non tam extremae, & decrepitae aetatis; quam mediae, & constantis Affectum, esse hanc *Anginam*: Certe ea laborantes, qui ad hunc usque diem mihi innotuere, Adolescentes, aut Juvenes, excepto tantum uno, fuere omnes.

HIST. V.

Anginae Arthriticae *auſpicato ſupervenit Arthritis Regularis.*

VIR Nobilis, *HEN. COURTENAY*, Regia ſtirpe oriundus, & Majoribus ſuis digniſſimus, aetate media, plus ſemel *Arthritide* doluerat; quum, ex intervallo aliquo ab ejus Paroxyſmo, (nulla, quod ſciam, urgente Cauſa evidenti) *Faucium* Dolore, Tumore Φλεγμονώδη, ſpirandi glutiendique vias intercludente, tentabatur. Guſtus ſumme depravatus, Saliva viſcida, Sitis permoleſta, Aeſtus univerſalis, Vigilantia gravis, Febris acuta erat. Ad Therapiam Vena illico pertuſa eſt, & poſtridie per *Pulv. Warwicenſem*, Alvus ſubducta: *Veſicatorio*, Cervice tota poſteriori Serum elicitur: Omni horae dimidio, Salivam movens, adhibetur id, quod ſequitur.

℞ *Cryſtall. Min.* ℥jij, *Salis Vol. Succini* ℥j, *Sacchari Cryſtal.* ℥ß, *Miſce, & divide in partes aequales, No.* xxiv;

teneatur Ore particula, quoad diſſolvatur; deinde cum Saliva expuatur.

Potui datum eſt *Decoctum* ſequens, calidiſſime pytiſſandum;

℞ *Rad. Gram. Can. Eryng. Cond.* aā ℥j, *Hordei mundat.* ℥ß, *Coccinell.* ℈j, *Coq. in Aq. Font.* ℔iij, *ad* jj; *Colaturae adde Syr. e Coralt: Simp.* ℥jjj, *Tinct. Aurant.* ℥j, *f. Decoctum.* Bolus ex *Salis Saturni gr.* jjj, *Nitri purificati gr.* v, *Conſ. Lujul.* ℥j, *Syr. Meliſſoph. q. s.* ter in die ſumendus, cum *Jul.* Hauſtu, & ad alvum molliendam, omni veſpere *Enema* praeſcriptum eſt.

Quibus ſedulo obſervatis, Salivam mirum quantam, ac ſi *Mercurio* concitatam, ejecerit. *Faucibus* allevatis, ſpiravit, glutiit facilius. Reſtitit Febris, quam in declinante *Angina* ſolet eſſe, pertinacior; & huic rei aliquid amplius ſubeſſe, neque omnia conſpici, comprobavit. Acceſſit *Podagra*, rem totam aperiens; *Anginam* eſſe puram putam *Arthriticam*, Curationem poſtulare propriam oſtendens. *Bolo* igitur, & *Decocto* refrigerantibus, ne fraudi ſint aegroto, omiſſis, ad ea, quae *Podagram* abſque nimio Febris incremento promovere poſſint, deflecto.

℞. *Salis*

℞ *Salis Martis gr.* jij, *Pul. e Chel. C. C.* ℈ß, *Conſ. Fruct. Cynosbat.* ℈jj, *Syr. Garyoph. q. ſ. f.* Bolus, bis in die ſumendus, cum *Julapii* hauſtu. Et quoniam, ad invocandum augendumque Morbi hujus Paroxyſmum regularem, plurimum valere *Pomaceum*, in Experimentis eſt, libram illius unam alteramque, Nycthemeri ſpatio bibat, exhortor. Pedi affecto *Ceratum* viride admoveo. Doluit exinde Pes, & quidem laudabiliter. Expulſa eſt ad ejus Articulos *Arthritis*, & relictis *Faucibus* jam recte παροξυσις. Aquas aliquanto poſt, finita Paroxyſmi re, *Diuretica* hortatu noſtro hauſit, alias aliaſque; primum *Bamptonenſes*, anno ſequenti *Bathonienſes*, utraſque commode.

In *Arthritidis* ſilentio, ſupra modum longo & ancipiti, *Angina* ſi acciderit; utrum *Arthritica* ſit, quam merito ſuſpectum habeas, oſtendit Hiſtoria.

HIST. VI.

Angina & Abſceſſus Arthriticus, *cum* Arthritide *inſequenti, recta, & idonea.*

ANNI ſunt complures, cum Adoleſcentem viſitavi, Sanguineum, robuſtum, & bene coloratum; cui *Faucium* cum Dolore *Inflammatio* fuit, Spiritus & Cibi vias obſtruens, (quam Graeci Συνάγχην nominant) cum Aeſtu immodico, Pulſu celeri. Numquid *Articulis* unquam doluerat? interrogo: Dolui, inquit, acerbiſſime, ter quaterve; iſtud vero quid ad rem. Ego quidem, maxime, repoſui, nec in Curatione negligendum. Sanguinem quamprimum miſi, ſed, pro Aegri aetate & temperamento, parce; &, quam in *Angina* fieri ſolet Exquiſita, parcius: ea vero Copia, quae ad demittendos Cibos, & Spiritum reciprocandum ſatisfaceret. Eo veſpere *Enema*. Poſtridie *Cathartieum*.

℞ *Rhei inciſi* ʒj, *Fol. Sennae* ʒjj, *Pulpae Caſſiae, & Tamarind.* ää ʒjjj, *Coq. in*

Aq. font. ℥vi, *ad* jjj; *Colaturae adde Salis Cathart. Elect. e Succo Rof.* aã ℥ij, *f. Potio*, bene mane ebibenda. Saepius defurrexit cum levamine. *Gargariſmum* reſolventem (ex *Ficuum pinguium No.* iv. *Rad. Althaeae raſ.* ℥ſs, *in Aq. Hordeat.* ℔ijſs, *ad* j, *incoctis, Mel. Mororum* ℥jij. *Sp. Sulf. per Camp. qu. s. ad acorem temperata*) praeſcripſi, eumque ſaepius adhibendum: In Potum ordinarium, *Ptiſanam* propinavi; Articulis olim dolentibus, ad *Arthritidem* in eos, ſiqua fieri poſſet, invitandam, *Empl. ex Cephalici, & Oxycroc.* aã *p. aeq.* admovi. Paucis poſt diebus, aperto Tumore, Puris emiſſa eſt quaſi Uncia. Lenito, non compoſito, Sanguinis Orgaſmo, poſt breve tempus, Articuli dolent, tument, rubent. *Arthritis* rectè agit, & *Anginam Arthriticam* fuiſſe monſtrat. Finito Paroxyſmo, ad *Prophylaxin*, purgatis prius per *Aquas* & *Salem Catharticum* Interaneis, *Aquas Diureticas* omni mane hauſit; hora decima ſeq. *Trifolii fibrini Infuſum*; quarta pom: *Bolum*, cum *Sale Martis*, demiſit; *Hydragogo* ſeptima quaque die interpoſito, Menſes binos reſtituit; Methodumque in multos annos commodiſſime repetiit.

Eos, qui dolere solent *Arthritide*, *Angina* cum invadit; sitne illa genuina, an *Arthritica*, recte ambigitur; et *Anginam* contra *Arthriticam*, optimis auspiciis, consilio salubernimo, *Arthritis* invocatur *Regularis*.

HIST. VII.

De Arthritide *multos annos Erratica; tunc* Anginam *iterum & saepius simulante; postremo* Regulari Fixa.

ADDAM denique Historiam, tum *Anginae* hujus nostrae Naturam, tum *Arthritidis* morem varium, & incertum, cum primis ostendentem.

Pharmacopoei *Exoniensis*, viginti annos *Arthritici*, Uxor fere sexagenaria, *Rheumatismo* per quinque lustra creberrime recurrente, cruciari visa est: Dolore quippe Artuum, Brachii potissimum sinistri internodia lacessente, rodenti, erratico, vexata: *Rheumatismi* hujus larvati originem *Pomaceo*, quae illi Potio fuit, acceptam retulit.

Sub finem ſeculi ſuperioris, circa vernale Aequinoctium, *Anginae* correpta fuit illa Specie, quam *Synanchen* appellant; adeo atroci, ut (ad illam minuendam, humoreſque alio detrahendos, etiamſi Collo *Epiſpaſticum* admotum, Alvus Enemate ſoluta, Vena ſemel iterumque pertuſa fuerat) toto quatridui ſpatio, ne hilum quidem victus ore demiſerit. Eodem tempore, & pari ferme proportione, Carpo exorſus eſt Tumor, cum Dolore, Rubore, Calore, Nitore prorſus *Arthritico*. Dies minimum ſexaginta perduravit, in rugas demum contrahente ſe Cuticula, & ſquamatim ultimo decidente; ſic, ut cujus generis, quaque eſſet familia, Tumor omnino palam faceret. Et *Anginam*, & *Chiragram*, ab eadem viſcida, & acri Gelatina, in Sanguine producta, fieri credibile eſt; quae hic illic Capillariis inhaerens, Oppilationes, Tumores, Dolorem, cereraque Morbi utriuſque faceret Symptomata.

Adverſus *Anginam*, quum Humores derivantibus, & repellentibus, initio morem gerere recuſaret, & Maturationem affectaret Tumor; *Gargariſmata* e *Decocto Ficuum, Hordei, cum Melle Mororum* (poſtea ad detergendum, *Mel* adjectum eſt *Mercuriale*) in Praeſcriptis dedi: Externe vero

Theriacæ Ven. Empl. Gutturi applicandum. Quicquid intus Purulenti fuit, Tumore poſt quatriduum aperto, ſenſim expreſſum eſt.

Contra *Chiragram* imperavi, ut admoto Parti affectae *Veſicatorio*, vel (quoniam illud abhorrere viſa eſt Aegrota) Panno molli & denſo, per Cutim evocaretur quicquid humidi praeter naturam Articulis ineſſet. Carpi poſt Paroxyſmum manſit Imbecillitas, & ad Motum impotentia; quae tamen aliquanto poſt evanuit: Animi vigor & alacritas major; Cibi Appetitus, uti ab *Arthritidis* Paroxyſmo ſolet eſſe, avidior fuit; ſic, ut ex trium pene menſium adverſa valetudine, melior Aegrota & ſanior evaſerit.

Ad tollendam utriuſque Cauſam, & Sanguinem (cujus in Cyatho Facies ſebacea) corrigendum, primum, miſſo *Pomaceo*, & leni per *Salem Catharticum*, &c. facta *Purgatione*, *Taraxaci Cochleariaeque Succos* clarificatos; *Lac Aſininum*, & *Stomachica* ſumeret, imperavi. Medicina vero omni (quod ejus odium fuit) neglecta, inſequenti Autumno, vagos iterum Dolores Aegra perſenſit; qui tamen poſtea progreſſu temporis evanuerunt, in Fixos ſenſim mutati.

An-

Anginam poſtea ſaepiſſime recidivam habuit, Vere vel Autumno quotannis, in annos complures reducem; &, vel ei a latere conjunctam, vel a tergo famulantem *Arthritida*; nunc Carpum, nunc Digitum, nunc Talum occupantem, & κατὰ λόγον aggravantem: cum ſolita in deceſſionibus Animi laetitia, Spirituum alacritate, Ventriculi latratu. Hoc vero cum diſcrimine, & quaſi Privilegio, quod, ex quo figi occaeperat *Arthritis*, eo lenius & pacatius ſe vaga geſſerit, eoq; minus vagata fuerit; &, quae diebus hiſce fuit hujuſmodi *Angina*, fere blandior obſervata; *Venaeſectioni*, *Veſicatoriis*, *Clyſteribus*, *Gargariſmis* facilius cedens; & in *Arthritida Regularem* promptius, & quaſi ultro abitura.

Evincit Hiſtoria, primum, *Arthritidem* multos annos πλανητικὴν, & *Rheumatiſmi* uſquequaque ſimilem, in *Fixam* poſſe demum migrare: Deinde, in Erraticam retrogradi; iterumque defigi. Tertium, *Arthritidem* in eodem Corpore, ex eadem Febre exoriri poſſe duplicem; in Faucibus, *Anomalam*; in Artubus, *Regularem*. Quibus hoc adjiciendum, quod Aegra, genere nata ſaluberrimo, quum nullum habuerit a Parentibus Miaſma, itemque diu Veteri juncta fuerit *Arthritico*; hoc Contagii

gii ſuſpicionem alere cenſeatur, & *Arthritidis* a marito acceptæ.

Ita quidem *Anginæ Arthriticæ*, (Morbi, niſi fallor, hactenus obſcuri) ſecundum illius Symptomata; Naturam, & Morem, quantum in me eſt, explicui; Curationem exaravi; & Exemplis utramque illuſtravi.

CAP. XIV.

De Dolore Capitis, & Vertigine Arthritica.

ARTICULUS I.

AD *Caput* jam aſcendimus, & ab *Arthritide* factas in eo errationes. Iſtius autem Morborum, uti vulgo deſcribuntur, numerus eſt adeo multus; *Aetiologia*, tam difficilis; limites, & fines (propter obſcuros illius Partium, & † incognitos uſus)

† *Vide Clariſſ.* Stenonis, *de* Cerebri Anatome *Diſſertationem, impreſſam* Lugd. Bat. *Anno* 1671.

usus) explicatione sic egentes; ut nemini mirum videatur, Morbos eos communiter receptos, hos a me prolatos non aequiparare. Paucas in apertum proferam *Arthritides* in Capite *Anomalias*; sed, quas exploratas habeo; quas certas, evidentes, & perspectas; *Cephalalgiam* nempe, *Vertiginem*, *Apoplexiam*, & *Paralysin Arthriticam*. De duabus primis in hoc Capite, propter earum conjunctionem, sicut evenire solet, frequentem; postea de reliquis, verba faciam.

II.

EOS saepe invadit iste *Dolor*, (nam de illo separatim, & primo loco dicam) qui, cum multos annos *Arthritici* fuerunt, traducto jam vitae medio, Poculis & Diaetae nimis amplae, plus aequo indulgent; Exercitationi vero interea, laborique (quae eorum mala possint corrigere) vix satis; quique ea re *Plethorici* evadunt, & solito crassiores: *Sanguinei* vero prae ceteris quibuscunque, tum graviter hoc affectu, tum crebro affliguntur.

Ex hisce vero illos saepissime invadit, qui Collo breviore natura fiunt; vel qui, in

in *Capite*, vasa Sanguinem vehentia, supra modum magna, habent; vel, qui nimis imbecillia, Sanguinique in circuitu propellendo minus valentia: Illos scilicet omnes, quibus ea Corporis Fabrica & compago, quae Humorum in *Caput* inclinationi, diutinaeque in eo morae, nimio plus favent, opemque conferat. At huc conferre non parum videntur, in *Cranio* foramina nimis angusta; quibus (veluti Ligaturis) coarctentur *Venae Jugulares*, & Sanguis (sic, ut in Venaesectione) Vasa tumefaciat; itaque Fibras extendendo Nervinas, Spiritusque in iis contentos perturbando, creet *Dolorem*.

Atqui illos maximopere hic infestat *Dolor*, quando jam aetate grandes, aucta Humorum vi & plenitudine simul gravati, simul iis tolerandis impares, illi, malo vehementi pariter, atque intempestivo conflictentur.

III.

SIC constituto, & ad Morbum hunc excipiendum aptato Corpore, cogitare licet Αναπλήσεσιν id, quae est *Arthritidis* Causa proxima & conjuncta; post aliquam a Paroxysmo quietem, iterum repullulans,

se

se iterum movens, & attollens, itaque Orgasmum in Sanguine faciens; eo nonnunquam ipso, (pari ferme ritu, ac in Variolarum initio solenne est) *Dolorem* excitare; *Membranas* scilicet nobiles, tam intra, quam extra Calvariam; aut *Tunicas Vasorum* membranaceas extendendo, *Spiritusque* animales, earum *Fibras* incolentes, irritando vexandoque. Nonnunquam evenire potest, ut, in his *Membranis*, acutissimo sensu praeditis, depositum Miasma, virulentum & acre, pungat eas, arrodat, atque ea ratione faciat *Dolorem*.

Quocunque vero modo fiat *Dolor*, omnino palam est, eum Miasmatis, sese in Paroxysmum erigentis, Signum esse non raro primum, & praenuntium; ad dies aliquot durare; & tunc in Paroxysmum desinere regularem. *Arthritide* vero delinquente, & accessiones sive nullas, sive languidas iterante, *Cephalalgia* saepe oritur gravis & diuturna, Aegrum Hebdomadas (ne dicam, Menses) aliquot excruciat; & demum, nisi Miasma ad Artus transferatur, vel a Capite alias abducatur, *Apoplexiam* introducit.

AT

IV.

AT de Natura ejus *Arthritica* ut plane conſtet, non ſolum ex *Arthritidis* ſilentio deſectuque oritur, (quod tamen unum magni hac in re momenti eſt, multumque valet) verum etiam pro Miaſmatis *Arthritici* renovatione, incremento, & in Paroxyſmum eruptione, renovatur; Periodos eaſdem, quas *Arthritis* ipſa, ſervat; frequentiſſime in eam regularem, & genuinam migrat; & quidem raro finitur, niſi per regularem Paroxyſmum, (quo quidem oriente ſtatim evaneſcit) vel per *Apoplexiam*: Quibus ſimul ſumptis, Morbum hunc Miaſmate *Arthritico* in Caput irrepente naſci, nihil, ut opinor, indicio poteſt eſſe luculentiori.

Dolor ille non ſemper magnus, ſaepe tolerabilis, ſed & dierum ſaepe multorum; interdum autem pene ad Delirium uſque gravem obſervavi, patientia majorem omni.

V.

Quanquam iſte *Dolor* inſultum aliquem *Arthriticum*, & quidem uſitate regularem,

vel

vel *Apoplexiam* antecedat; interdum accidit, ex regulari Paroxyſmo, (repellentibus, vel animi Pathemate, aliave aliqua cauſa interciſo, & abrupto,) eum excitari; mediaque Naturae opera, & molimine, primum apparere. Quod tamen eodem pertinet; quando utroque caſu miaſma, minime ſic, ut debuit, expulſum, *Capiti* inflictum eſt, in illud vires exercet, καὶ Ὀλιγωρεῖ δηλαδὴ κακῶς.

VI.

NONNUNQUAM aegrum haec *Cephalalgia* per ſe laceſſit; identidem *Vertigine* comitata: haec enim illi eſt tanquam Soror gemina, & Comes fere individua. Adhaec aliquando accedunt Tinnitus Aurium, Spirandi gravitas, Pulſus magnus, Artuum Dolores vagi, Faciei color ſaturatior, aliaque iſtiuſmodi manifeſta Sanguinis ὀρεσζομένου indicia: Quae quidem omnia, ut ab *Arthritide* inerti, neque ſatis idonea proficiſcuntur; ita, quamprimum illa Artus occupaverit, & ad tempus aliquod recte ſe geſſerit; confeſtim ea, ſimul cum *Dolore* Capitis, recedunt; neque aliam videre licet *Arthritida*, quam quae ex omni parte regularis.

VII.

VII. *Arbitrium*, ſicut omnis, *Subjectum* eſt ea *Cerebri medullaris* pars, quae Cogitandi officina eſt: In qua, dum Spiritus animales ejus inflant Tubulos, & in iis ſeſe movent, uti placuerit *Animae Rationali*; (cujus ſub praeſidio, nutu, & imperio, totum iſthuc *Cogitationis* opus efficitur;) hi eorum Motus; ſive pleno flumine, ſive tenui; ſive in Tubulis pluribus, ſive paucioribus; ſive prorſum, ſive retroſum; ſive magno cum impetu, ſive remiſſo; ſive inflectione, ſive evolutione; ſive demum alio quocunque modo, & figura ferantur illi; ipſae videntur Hominis, ſani & valentis, eſſe *Cogitationes*; & pro harum varietate talem in numerum variari, ut, quo ſingula *Cogitatio* formetur exprimaturque, ſuus ſingulae Spirituum rite ordinatorum, & ſine illuc vite fluitantium, *Motus* reſpondeat.

Hoc ut clarius oſtendatur, quivis ſeipſum examinando facile perſpiciet, quanta ſibi in ſomno Tranquillitas; quam alta Quies; &, a ſenſu Motuque omni voluntario (in Somno veluti in ipſa Morte)

Vacatio

Vacatio. Contra, Somnum excutienti palam eſt, primum omnium in Cerebri meditullio derepente quoddam *micare*; eodemque ipſo temporis articulo, *Cogitandi* ſolitum munus, & penſum inſtaurari. Prima vero *Cogitatio*, vel pro re nata omnino nova eſt, & jam tum incipiens; vel (quod ad hujus rei explicationem non parum confert) quae Somno interrupta fuit, at jam ex intervallo aliquo reſumpta eſt: quarum prior Modulationi, Organis Pneumaticis inchoatae, quodammodo ſimilis videtur: poſterior interciſae, & medio Syſtemate fractae; ſed aliquanto poſt elaboratae, & ad finem perductae. Atque iſtam in Cerebro Spirituum ἔκλαμψιν illico ſequitur (nonnunquam comitatur) Motus, ab ea propagatus, in Corpore Muſcularis; &, * *Galeno* jam olim obſervante, *Qui expergiſcuntur, e veſtigio Pulſus magnos, vehementes, celeres, crebros, & cum quadam vibratione habent; qui mox mediocritatem aſſequuntur.*

* Τῶν δ' ἐκ ὕπνου μεταπιπτόντων, εἰς ἐγρήγορσιν πάντα χρῆμα μεγάλοι, καὶ σφοδροὶ, καὶ ταχεῖς, καὶ πυκνοὶ, καὶ τινα κλόνον ἔχοντες, μετ' ὀλίγον δ' εἰς συμμετρίαν ἔρχονται. *De Cauſis Pulſuum, Libro tertio, Cap. x.*

Quis autem unquam, in somno Spiritus extingui, & ad nihilum redigi putavit? Annon potius credendum est, durante somno in medullaris *Cerebri* Tubulis eos stagnare, & (tanquam aërem, in Tibiis Organi silentis) quiescere; *micansque* istud, quod expergiscentes primum sentimus, horum esse *Spirituum* in iis (ad instar Venti, in Tibiis organi) *Motum*; &, quod erat explicandum, *Cogitationes* humanas nihil aliud esse, quam ῥυθμίσεις, sive *Spirituum animalium* certas quasdam, in Tubulis praedictis, *Fluctuationes*; secundum leges, & regulas, ab *Anima Rationali* positas, & datas.

VIII.

HISCE praemissis, altero jam loco dicendum est, in *Vertigine* Spiritus animales Cogitandi munere exequendo impediri; in Rivulis e suis aliquot ordinandis, eorumque Motibus regendis, interturbari; eumque in modum perverti, qui externa quaeque *Objecta*, tanquam in Gyro circumacta, repraesentet; itaque, ut ex eo fallatur *Imaginatio*, *Judicium* autem maneat integrum, & inconcussum. Perinde forsan, ac in Modulamine faciendo,

endos si una, vel altera Organi Tibia, rauca fuerit, & dissonans; ex illius vitio, (tametsi reliquae omnes claraе fuerint, & illaesae,) statim Auribus peritis gravitas quanta maxima fit, Harmonia perimitur.

IX.

SCIO nonnullos, Arte nostra Principes, hac de re aliter opinari; Spiritusque animales, Acie quasi militari, & veterum itionum reditionumque tractibus relictis, in Gyros agi, tradentes, per *Rotationem*, & Spirituum Εἵλιγγον, *Vertiginis* modum & naturam explicare. Quum vero, quo in Campo eorum Acies instruantur; quo, eorum fiat Ἀταξία, nulla unquam detexit Anatome; contra vero, *Cerebrum Medullare* totum, ex *Tubulis*, sive *Ductibus*, in *Cerebri Cortice* incipientibus, una hoc loco colligatis, & in *Nervos* intra divisis & dispertitis constare; sicque Spirituum Gyris, & Vorticibus, (aliter quam in *Tubulis*, qui quidem iis admittendis minime sufficiant) ineptum esse, quando Clarissimi *Malpighii* Anatome detexit oculatissima: longe satius videtur, per *Tubulos*, perque Spi-

ritum in iis Motus, quales in rerum natura esse, pro certo habeamus; (etsi, quis Spirituum Motus cui conducat *Cogitationi*, prorsus ignoretur;) quam per eam, quae nusquam inveniantur, aut esse judicentur, Morbi hujus explicationem aggredi.

Quinimo, dici potest, rerum extra nos situm, totiusque Hemisphaerii visibilis, per ea, quae sibi sunt dissimilia, veras imagines in *Cerebro* posse fieri repraesentationes (nisi velimus, Objecti *Viridis*, e. g. concipiendi ergo, *Viride* quoddam in compendio, sicque *Rubri* ergo, *Rubrum*; *Nigri* ergo, *Nigrum*, &c. in *Cerebro*, quo nihil unquam absurdius, statuere;) eoque posito, Rerum externarum falsas Imaginationes, quales sunt in *Vertigine*, per iis rebus dissimilia posse fieri dicamus; adeoque, ad earum in Gyro & circuitu moventium Imaginationem, etiamsi falsam, Spirituum in Cerebro motu simili nequaquam opus esse.

X.

At qualescunque fuerint eorum motus (neque enim in his ἀκριβοῖς diutius haerere lubet) certe perturbari possunt, vel

vel per alienum & inimicum aliquod, in *Cortice Cerebri* a Sanguine depositum; hinc in penetralia, & sacrosancta adyta, se insinuans; *Spirituum* Choros se immiscens; ad eos adhaerescens; eosque inter se confundens: vel, per Vasa Sanguinem vehentia, in propinquo tumefacta, Tubulosque Spiritus continentes coarctantia. Quae posterior ratio probabilior est, in *Vertigine* Cranii depressionem excipiente; ubi angustiis *Spiritus* urgentur, nec, quo possint Choreas exercere, Theatro satis spatioso gaudent. At in *Vertigine* Variolas antecedente, vel ab Ebrietate, & in hac nostra *Arthritica* locum obtinere potest (uti videtur) utraque.

XI.

CETERA *Vertigo* haec, cum *Dolore Capitis Arthritico*, concordat examussim: similia namque cum eo Corpora, crassa nempe, plethorica, maximeque senilia, invadit: similem habet Originem, ex Miasmate *Arthritico* repullulante, cristas erigente, fugam e Sanguine conscifcente: similes habet Periodos, & Typos, *Arthriticis* Paroxysmis respondentes, eosque in nonnullis aegrotantibus numero per-

permultos: similes habet Comites, sive Signa Συνεφόμενα, Dyspnoean, Capitis gravitatem, Aurium Tinnitum, Spirituum depressionem: similem etiam exitum; quum Paroxysmo plerumque regulari terminetur; interdum *Apoplexiae* cedat *Arthritivae*.

Aliquando levis hic affectus, & *Arthritidis*, Paroxysmum molientis, Signum insuper primum, & praenuntium. Molestus saepe sic, ut eo laborans, ne in humum cadat, baculo adniti; fere continuo cavere, necessum habeat. Quae levior est, *Arthritide* regulari, serius aut citius erumpente, fere concluditur. At quando nulla venit in tempore *Arthritis*, *Vertigo* interdum adgravescit, & deinde paulo post in *Apoplexiam* migrat. In *Epilepsiam*, utpote Morbum confinem & proximum, *Vertiginem* mutari exquisitam, a Medicis passim observatum est; at in eam mutari *Vertiginem Arthriticam*, ex nostra, vel aliena observatione, ne semel quidem novi, ut Miasma *Arthriticum Epilepsiae* generandae minime aptum existimetur.

XII.

XII.

CURATIO partim fit per ea, quae utrisque his Affectibus sunt communia; partim per iis propria. Inter communia, primum *Phlebotome* consideranda est; quae, ut Humoribus e *Capite* derivandis, tam repentino, quam magno est auxilio, saepe commoda reperitur; &, ubi *Dolor Capitis*, aut *Vertigo* isthaec urget; maxime vero ubi Oculorum Caligine, Faciei rubore, Arteriarum in Temporibus pulsu, & ejusmodi (quae Sanguinis ad *Caput* inclinationem indicant, & *Apoplexiam* minantur) aliis comitatur, apprime necessaria est. Ea vero ratione copiaque (quod in malis similibus alias saepe dixi) mittendus Sanguis, non qua vulgo in his Affectibus absolutis, & minime *Arthriticis* solent; sed qua, *Arthritidi* in Artus abigendae faveatur; nec, quam ad *Caput* allevandum opus fuerit, uberiori.

Pertusa Vena, & Orgasmo in Sanguine novo, Miasma expellente, facto, nonnunquam illico dolent Articuli; sin aliter fuerit, *Purgatio* instituenda est. Siqua Ventriculi querela sit, hoc tempore *Vomitio* moveatur, & quidem per *Decoctum Teae*,

vel

vel *Peſſatum Cæteratum* aptiſſime. Ea vel praeta, vel (tanquam inutili) praetermiſſa, protinus ducenda Alvus; dato, in eum finem, ℈ *Pil. Ruffi*, vel *Cochiae min.* vel ℈ *Duobus*, una cum *Ref. Jal.* gramis aliquot, Purgante; quod nimirum Inteſtina non ſolum inaniat; verum etiam Sanguinem exagitet, turbet, & a Miaſmate, foras illud expellendo, liberet. Opus iſtud duplex (Humores alios per Alvum evocandi, alios in Venis agitandi) interdum mitioribus, in conſtitutione ſcil. tenera purgatuque facili, perficitur. Interdum *Aquae*, ſive *Alfordenſes*, ſive *Fontana*, *Sale Cathartico* ſaturata, rem conficit. Eſt ubi *Purgatio*, ſive propter ejus lenitatem, ſive propter humorum colluviem, una vice non ſufficiat, atque pro re nata repetenda ſit; ita vero, ut *Arthritidi* τῆς ἔξωθεν affigendae accommodetur.

Purgationem, uti par eſt, factam creberrime ſequitur Extremitatum Dolor: At ſi uſque ſe Miaſma in Sanguine contineat, uſque delitescat; turbis in eo inteſtinis & ciendis, & augendis, quam exilio, pro Naturae juſſu, capeſſendo promius; hoc caſu, ea, quae Ore ſumpta fortius *Podagram* expellant; quaeque extra admota evellant, uſurpentur. Quae vero,

Ore data, *Phlegma* expellant, nonnihil cautè (praemissa nempe Venaesectione, Alvique ductione, & *capite* multum iis sublevato) adhibeantur; ne, quae Sanguinis, & simul cum eo Miasmatis, in Artus extrudendi causa praebeantur, contra in *Caput* unumque pellant; itaque malum intendant, & Mortem arcessant. Et quidem, a *Chalybeatorum* potentissimorum, & *Arthritidem* maxime expellentium usu, manum idcirco melius abstinere possumus; quia *Cephalica*, mox dicenda, suoque tempore propinanda, istorum Medicamentorum magna ex parte vices supplere judicentur.

Qua de causa, in *Dolore Capitis* (ut ad propria descendam) *Pul. e Chel. C. C.* vel *e Corall. &c. Chel. Simpl. Succini albi*, vel istius Classis alii mitiores; *sive per se, sive cum Conserva Anthus*, vel *Conf. Flor. Betonicae, & Syr. Stoechados*, vel *Syr. Paeon. Simp. sub forma* Boli, aut *ex iis Pulveribus, una cum Pul. Diadiamni Cretici, Castorei, vel Sem. Paeon. & Extracto Gentianae*, Pilulae *componi possunt*. Quietiam hisce, sive *Bolis*, sive *Pilulis*, tuto interdum, & utiliter adjicere licebit *Salis Martis* vel etiam *Alcohol M.* post Evacuationes copiosas, gr. iij, vel iiij; & Compositionem,

sexta, vel octava quaque hora, repetere. Omni autem ejusmodi Dosi superbibendo oportebit *Julapii* (ex *Aqua* puta *Ceraſorum nigr. Flor. Tiliae, Paeon. ſimp. & Comp. & Spiritu Lavend.*) *Hauſtum*: Mediis autem intervallis ex uſu erit *Tincturae Sacrae*, vel (ubi Febris, non immodica, ſi velit) *Sp. Vol. Oleoſ.* vel *Sp. C. C. cum Speciebus deſtillati, Gutt. aliquot, ex Cucumerum Salviae tenuifol.* vel *Roriſmar.* vel *Teae, infuſ. Hauſtu demittere.* Haec enim Remedia, praemiſſis univerſalibus adhibita, Spiritus animales blande reficiunt, & *Arthritidi* in Artus expellendae quodammodo opitulantur. Neque *Coffeae Sorbitio*, quando *Cephalalgiae* ritu ſingulari medeatur, praecipue ſi *Cephalica* ei ſuperinjiciantur, Aegrotis hiſce deneganda.

Simili fere modo in *Vertigine Arthritica*, poſt Evacuationes jam dictas univerſales, *Pul. Sem. Rutae, Paeon. maris, Caſtorei, Rad. Valerian. Sylveſt. Cyperi, Cort. Winteran. Cort. ext. Aurant. Species Dianthus, Diamoſch. dul.* per ſe poſſunt adhiberi; vel *eorum aliqua cum Conſ. Flor. Paeon. & Syr. eorum*, vel *Syr. N. Myriſt. ex Indis allato*, Electuarii *forma*. Porro ex *Pul. de Gutteta, & Ente Veneris, cum Extr. Calami Aromatici*, vel *Aſſae faetidae ſolutivae, for-*

mentur

mentur Pilulae: vel, cum iisdem Pulveribus adjungi potest, in eadem forma & Mantis, vel Sal Succini. Ex his compositis sumantur, hora quaque sexta, vel octava; Dosi videlicet adeo tum frequenti, tum etiam magna, quae Spiritus animales ordinet, recreetque; non quae confundat, irritetve. Dosi vero cuilibet aeger superbibat Julapii Cephalici Haustum: Uti mediis etiam intervallis Infusi praescripti Cyathum, cum Tinct. Succini guttis aliquot. Prosunt graveolentia Naribus admota, Sp. Salis Armon. cum Sale Tartari, Castoreum, Asa foetida, &c. Prosunt etiam Extr. Balsamum, quod ab humanissimo Sane, Do. Dre Waterhouse, hac in Urbe Medico, dum viveret, praecellentissimo, communicatum fuit, ad Tempora & Nares inungendas, his aliisque Capitis Affectibus quamplurimis, utile & jucundum erit.

℞ Ol. Rorismar. Lavend. Majoran. Thymi, Origani, Hyssopi Chym. aā ℥ss. Cinam. Aurant. Angelicae, Rutae aā ℥j, Succini ℥ss, Garyoph. ℈ss. Ol. Nucis Moschat. per express. ℥iij, Ambragris ℥ij, Moschi ℥j, Balsam. Peruv. ℥v. Ambragris. & Mosch. ponantur super Lapidem marmoreum, humectentur Oleis;

& simul triturentur Lapide molari; do-
nec fiat Massa, instar Pomati, inspis-
sata. Huic mixturae adde Balsam. Per-
uuiae horae dimidium triturentur. De-
inde adde Ol. N. M. per Expressionem,
& per horam fiat Trituratio. In Phia-
la servetur usui Balsamum istud. Ce-
phalicum.

Quanquam autem ista *Caput* multùm allevent, Spiritusque labantes suscitent, non iis solis adhibenda fides. Nusquam major incolumitas, nulla perfectior Curatio, quam per *Arthritidos* in Artus expressionem. Quare, post diem unum, alterum, *Cephalicis* ore sumptis impertitum, in utroque hoc Affectu (par enim utriusque ratio) *Externa*, quae *Arthritidem* educant, adhibeantur. Articulo nempe saepissime dolenti applicetur *Empl. ex G. Caranae part. ij, Cerae flavae p. j. Ol. Lumbric. q. s.* vel aliud aliquod *Astringens*. Hoc autem si nullarum erit virium, & *Capitis* Affectus remanebit; maxime, si increscet, tanquam in *Apoplexiam* abitura; ad *Sinapismos, Vesicantia, Vestitum laneum, & Laqueos* hac in re idoneos, (quibus *Arthritis* fumi opere educatur) quasi ad sacram Anchoram, confugiendum est.

Quam

Quam parum autem adjuvent in utroque hoc Affectu; imo quam ſuſpitioſa, ne dicam periculoſa, ſint *Emulſa*, *Decocta refrigerantia*, *Narcotica*, *Oxyrhodina*, *Epithemata*, *Capitis Aqua frigida Lotio*, & ejuſmodi alia; quae ad compeſcendum Sanguinis Orgaſmum alias cum fructu uſurpentur, facile apparebit; quando illa Materiam alienam, protenus evocandam expellendamque, Medicina prorſus adverſante, & repugnante, *Capiti* infigant. Neque ſatis, ut opinor, tutus Sanguinis per *Haemorrhoides* fluctus; quando eo nimia fit Humorum in Anum derivatio, quae vel *Inflammationi*, vel *Fiſtulae* viam aperiat. Ut autem Materia vitiola, tutelae ergo, praeſcindatur, alioque divertatur; operae pretium erit, *Epiſpaſticum* Brachio, vel Cervici aliquando imponere: Ineunte Anno, (quod *Apoplexiae* tempus eſſe ſolet) aliaſve, ſi urgebit *Capitis* Affectus, Sanguinem detrahere: *Purgare*, omni menſe, repetere: Alvo nunquam diu aſtricta eſſe: Artus, ac praecipue Pedes, calidiſſime veſtire. Quin & his Hominibus incumbit *Ernbini*, & Meridianibus, religioſe vero a nimia Potatione, abſtinere.

HIST-

HISTORIA I.

Ab ignava Arthritide Vertigo, Sanguinis missione & Alvi ductione, victa.

QUIDAM annos quatuor supra quinquaginta natus, *Vertigine* affectus, dum in his lucubrandis occupor, e vicino Oppidulo me appellit. Fuit ille jamdiu *Arthriticus*, Paroxysmos habens, sive eorum frequentia, seu severitas inspecta sit, idoneos. Autumno anni MDCCV, *Arthritis*, ignava jam & socors facta, non eo, quo solebat, ardore & vehementia se gessit; Paroxysmum, uti moris erat, laudabilem non ullum edidit; verum, in mediocri & imbecilli edendo, languide enixa est. Loco Paroxysmi regularis, & acuti, *Vertigo* Aegrum invasit, multumque cruciavit. Quoties enim lecto ille jacuit dextro latere, statim *Vertigine* prorsus intolerabili (quippe qua universa sursum deorsum rapidissime ferri viderentur) tanquam oppressus, & penc moribundus, posituram Corporis illico mutare,

re, neceſſum habuit. Porro ea fuit Hominis fabricatio, quae plenum, ſubpinguem, brevique Collo donatum eum, Morbis Cephalicis pronum, & proclivem abunde redderet.

Sic conſtituto ſuaſi, ut quam citiſſime Venam incideret; *Pilulis Purgantibus (e Rudii* ℈ß, *Reſ. Jal. gr.* v. *Catom.* ℈ß, *Balſam. Per. q. s.)* Ventrem inaniret; itemque altera vice, paucis poſt diebus, niſi Dolor *Articulorum* novus id vetaret. Eo vero redeunte, parti affectae *Empl. e Cephalici*, & *Picis Burg.* acquis portionibus, imponeretur. Detracto Sanguine, & parumper in Cyatho quieſcenti, ſuperincrevit Gelatina denſa, craſſa, cum ſuperficie flaveſcente.

Praeceptis Aeger obtemperavit, & quidem magno ſuo, quod deinde accepi, commodo.

HIST. II.

Vertigo Arthritica, *Purgatione in* Podagram *mutata.*

AURIFABER *Exonienſis*, Vir priſcis moribus,

Integer vitae, ſceleriſque purus,

aetate progreſſus, &, ex ea nimis deſidioſe acta, craſſior jam & habitior factus; de nimia Plenitudine, & ad motum impotentia; de *Vertigine* gravi, & urgente (quae in negotiis obeundis magno illi jam impedimento fuit) me conſuluit. Cum *Arthritidem*, hujuſce modi deviam, & *Anomalam*, me plus ſemel obſervaſſe recoluerim, Num Articulis unquam aegrotaverat? Interpoſui. Olim ſaepiſſime, reſpondit Aeger: Hoſce vero per Annos minime.

De Morbi indole & natura certum me habens, ut eum a *Capite* deducerem, & in Articulos, ſedem & domicilium ſuum abire facerem (quae quidem Indicatio rectiſſima eſſe videbatur) Viam, atque in *Vertigine*

tigine absoluta, calcari aliam oportere judicavi.

Quare Sanguinis detractione (quae propositorum alterum tantum promovere solet, alterum autem interdum inhibere) praetermissa, *Catharsin*, quae utrisque illis satisfaceret, instituì; Purgante, pro Κοιλίας εὐλυσίς, satis forti ad eam rem electo. *Calomel. gr.* XV. *Scammon. pul.* ℈ß. *Pil. Stom. cum. G.* ℈ß. *cum Bals. Per. q. s.* pilulari forma, mane demisi; saepius hinc dejecit; hinc claudicavit; hinc convaluit.

HISTORIA III.

Vertiginem, *& in Capite* Dolorem *faciens* Arthritis, *idque usitate, Venaesectione & Purgatione toties in Articulos acta.*

AROMATARIUS hac in Urbe, constitutione Sanguinea, Plethoricus, sexagenario major, anno MDCXCVI, *Vertigine* laboravit. Simulatque eum novi Pedibus saepe doluisse, suspectumque

habui Capitis hunc affectum esse *Arthriticum*; hac re considerata, Primo, Sanguinem detraxi: deinde, Alvum semel iterumque movi: postremo, Animales Spiritus quae reficerent, eorum Ἀναζίας inhiberent, ea suo ordine sumenda; Fonticulos etiam utroque latere Spinae inter Omoplatas aperiendos, imperavi. Quae autem inde Fruges? *Pes* iterum jam tum doluit; defensum est *Caput*; Civis servatus.

Anno proxime sequenti, circa vernum Aequinoctium, idem pene casus altera jam vice accidit. Intermittente enim, ultra quam soleret, *Arthritide*, rediit *Vertigo* cum *Dolore Capitis*: quae quidem ambo Venaesectione, Purgatione, Pharmacisque jam dictis, in *Podagram*, (qua nihil Capiti salutarius esse potuit) actutum mutabantur.

Aestate anni MDCIIC, Aeger iterum *Vertigine*, simul cum Aurium tinnitu, spirandique difficultate multatus est: quae quidem mala, Plenitudine & *Arthritide* nimis inerti nata, post Venaesectionem & Catharsin, Articulari dolore finiere.

Observationibus hisce toties iteratis, planum omnino factum est, *Arthritida* suppressam, & a Paroxysmo quiescentem,

tem, *Caput* aliquando visitare; quinetiam derelictum illud, prae ceteris in Trunco locis quibuscunque, tanquam alteram Domum frequentare. Porro, cum in alieno isthoc, utut caro, & amabili loco diversetur, posse in Sedem primariam, in Artus, & Articulamenta revocari. Denique nonnunquam (in iis scilicet aegrotis, qui firmiores, & multo robore valentes sunt) per Venaesectionem, & Purgationem, per meras Evacuationes; quibus sibi restituatur, & suis viribus uti, suoque modo agere permissa sit natura; sine multo Πολυφαρμακίας apparatu, posse egeri.

HIST. IV.

Capitis Dolor & Vertigo Arthritica, *saepe revertentes, simili methodo curati.*

MEDICAMENTARIUS *Exoniensis*, quo multos annos utor familiarissime, *Arthritide* diu regulari affectus, sub exitum seculi nuper elapsi mitius solito, rariusque coepit dolere. Malorum ex eo tempore statim crudele par

exortum eſt; *Vertigo* nempe, cum *Dolore Capitis* acuto; vel, aegrotum eo deficiente, Cardialgia, cum Ructu acido, & inflatione Ventriculi.

Biennio poſt, quum *Arthritis* nimium ignava eſſet, nec, ut opus fuit, Paroxyſmum ageret; Κεφαλαλγία rediit, una cum vagis Artuum Doloribus, & quidem Pedum incertis.

Quid autem Annos dicam? Decies ego minimum, hunc hominem hac *Vertigine* laborantem vidi; decies eam moeſtiſſime querentem audivi. Quando enim *Arthritide* multum affligeretur, neque ea ſemper regulari; quali ea modo ſe plerumque geſſerit, hiſce paucis accipite. Praeceſſit Dolor, hic illic erraticus, per Artus, per Trunci ambitum propemodum omnem: hunc excepit, ita vero, ut illius fere latus clauderet, Torpor, & univerſi Corporis gravitas; cum Ανορεξία, Sanguinis Orgaſmo, & tumultu, Venarumque diſtentione. His acceſſit alias Articulorum, alias *Capitis Dolor*, & deinde *Vertigo*. Tam autem magna, tamque moleſta *Vertigo*, ut, qua in praeceps ne ageretur, ſaepe haud immerito pertimeret. Aegroto autem forti, robuſtaque, & omnino firma conſtitutione praedito,

dito, ea fuit felicitas, ut, poſt dies quatuor, vel quinque, *Arthritis* ſaepe per ſe τὰ Ἄνω peteret, eodemque tempore *Caput* deſereret. Siquando gravius urgere, diutiuſque *Vertigo* perſtare contigerit; quod aliquoties accidiſſe novi; Venaeſectione & Purgatione, (altera earum, vel utraque) in Articulos ſemper exulavit. Cui & hoc adjiciendum, nunquam Aegri, ſeu *Vertigine*, ſeu *Dolore* adflicti, *Caput* ex toto immune, & incolume prius reddi, quam in *Articulis* Dolor oboreretur; eo vero jam oborto, liberari ſemper, &, tanquam auxilio praeſentiſſimo & plane divino, iſthuc incolume reddi. Qua utique re, ad iſtarum *Anomaliarum* & explicandam *Aetiologiam*, & confirmandam *Therapiam* (ut ego quidem ſentio) nihil magis poteſt conducere.

Cauſam autem ne ſilentio praeteream, quare Sanguis in hoc Aegroto toties, & tanto impetu in *Caput* irrueret, vel impelleretur; ipſa *Facies* eam monſtravit: *Facies*, inquam, hominis Pyropi ruberrima; Venis ubique turgidis ſignata, Sanguine pleniſſima. Quae cum ita ſe haberet, Vaſa, in *Capite* Sanguinem vehentia, ſupra modum magna, & immenſo

ejus flumine, quod utrique isti *Anomaliae* daret originem, distenta esse indicavit.

HIST. V.

Cephalalgia Arthritica, *Venaesectione & Spiritu Volatili, in* Podagram *versa.*

CUM vitam aliquot ante annis Academicam secutus sim, quidam e proximo vicinus, oppidanus, Ebrietati satis, Socordiaeque satis deditus, (quarum altera vim humorum magnam in Corpore congerere; altera non eliminare solet) opem meam qualemcunque medicam imploravit. Erat illi, propter malam Vitae rationem, Corpus crassum, *cacochymicum*, pingue, Morbo non unius generis accipiendo paratum: ita vero constitutum forte fortuna invasit *Arthritis*, & a malis gravioribus, tanquam possessione suum, defendit. Semel, bis in anno Paroxysmos, eosque satis longos, & acuros celebravit; perque omne illud tempus abstinere fecit Aegrum. Demum, nescio

neſcio qua de cauſa, *Arthritis* intermiſit. *Cephalalgia* ſtatim orta fuit acris, & toleratu difficilis. Membranas *Capitis* majores contrahi, & in Spaſmos obſtinate conſtringi, veriſimile eſt. Enimvero tantus Aegri fuit cruciatus, quantus omnem modum excedere; quantus Senſum communem obruere, & pene delirium inferre videretur.

Haec ut primum novi, & ab *Arthritide* interrupta, devia, & in *Caput* inverſa, turbas has oriri intellexi; Sanguinem extemplo mitti, &, quia conſtanti Vir aetate, firmoque Corpore erat, non nimis parce detrahi praecepi. Spiritum poſthaec e Volatilibus, cum vehiculo conveniente, dedi. Quam quidem medendi viam ideo calcavi, primum, ut alienum e Capite revellerem; deinde, ad τὰ ἔξω amandarem, iiſque figerem. Neque a ſcopo aberravi; hac enim medicina factum eſt, ut dolerent, ut tumerent, utque ruberent iterum Articuli; & quidem (ut illa facta eſt) ſtatim, maximaque Aegri cum utilitate.

HIST. VI.

Miasma Arthriticum *in* Caput *immissum, eique* Vertiginem *&* Dolorem *inferens, eo revulsum, & in Artus amandatum.*

TENERA constitutione Mulier, frigida *Arthritide*, & languenti creberrime adfecta, Tumorem ejus pallidum, tanquam a Flatu generatum, in utraque Manu, & Carpo, magnum ostentavit. *Arthritide* sic gravatae profecto male evenit, Animi *Pathemate*, propter res quasdam adversas, supra modum affligi. Eo enim effectum est, non ut Spiritus solum perturbarentur, multumque deprimerentur; verum etiam ut Tumores hi *Arthritici* prorsus subsiderent, evanescerent. *Vertigo* statim hinc exorta est, una cum *Dolore Capitis & Colli*; cum Somno non tantum injucundo, sed inquieto, tumultuoso, & frequenter interrupto. Quae quidem mala, si ex omni parte *Hysterica* dicantur, temere nimis & parum consulte

ſulte (quod utique rei exitu probatum) id dicetur. *Epiſpaſticum Nuchae Cervicis* impoſitum eſt, & deinde utrique Brachio; quibus Seri multum evocatur. *Pilulae* ſumuntur *Aloëticae* (ex *Aloës Roſat.* ℈j, *Pil. e duobus* ℈ſs, *Ol: Abſynth: gtt.* j, *El. propr. q. s.*) quibus Alvus inanita, Sanguis agitatus. *Spiritu C. C. ſuccinato*, bis in die cum *Julapii Cephalici* Hauſtu, & *Pulvere Podagram* expellente (*Chalybis* nempe *Nutriti* ℈ſs, *Pul. e Chel. C. C.* ℈j, *Maceris Pul. gr.* jjjj) pariter bis die, cum *Vini Canarini* Hauſtu, per dies circiter decem aſſumpto, factum eſt, ut denuo Tumores, & quidem intra breve ſpatium, elevarentur; ut *Arthritis* procul a locis principibus arceretur; ut Partibus a Centro vitae remotis infigeretur, & detineretur. Qua vero ratione gradibuſque ſunt haec effecta; *Cerebri* incolumitas effecta, ipſius Vitae res ſervata eſt.

HIST.

HIST. VII.

Cephalaea & Vertigo Arthritica, *Medicina pari, cum* Phoenigmis, *ſublata.*

VIR reverendus, aetate conſtanti, doluit *Arthritide*; nunc vaga, per haec illa Membrorum internodia; nunc Articulis affixa, Dolore, Rubore, & Tumore comitata. Primo ſupra decimum exeunte luſtro, *Cephalalgia* & *Vertigine* laboravit, tum gravibus, tum diutinis. Cum me, conſilii ergo, primum arceſſiverit, ex Conſtitutione Sanguinea, Vultuque florido judicavi, Plenitudinis, & quidem ejus unius, has eſſe ſuboles; itaque ſola Evacuatione poſſe eas auferri: quam tamen (excuſſa omni re, &, inito cum aegrotante colloquio, penitus examinata) ſententiam mutare neceſſum habui, &, alienam, & *Arthriticam* in *Caput* irrepere Materiam, apud animum meum ſtatuere.

Hoc

Hoc igitur propoſitum ante oculos ſtatuens, Venam primum incidi; &, minore quantitate, quam in his Affectibus abſolutis conveniret, detracto Sanguine, *Emeticum* praecepi; poſteaque *Purgans*. Quibus malum quando leniri, minime vero tolli perſenſeram, *Pilulas* (ex *duobus, & Ruffi*) Draſticas adhibui, ut in Sanguine major Orgaſmus cieretur, & alienum proſcriberetur. Poſtridie Purgationis, ut Humores excitati, foras evellerentur, ſuiſque demum locis, nempe *Articulis*, inſererentur; Curae mihi erat, utrique Malleolo, quem *Arthritis* locum uſitatiſſime frequentavit, *Sinapiſmum* (ex *Fermento veteri, Raſ. Radiculae, Sem: Sinapios, Cacuminibus Rutae, & Aceto Vini albi*) applicare.

Atque iſta methodo, in *Cerebrum* ſe inſinuantem, *Arthritida* revelli; proprio loco (nempe *Artubus*) mandavi; ſuos intra terminos, ſua ſpatia coercui; Aegrum ſanavi:

HIST.

HIST. VIII.

Vertiginis Arthriticae, *cum Spirituum depressione gravi*, Curatio.

CIVIS *Iscanus*, *Arthritide* regulari, quotannis redeunte, per senectae initium, est afflictus: Sexagenarius autem, vel eam circiter aetatem, Paroxysmos habuit tum paulatim mitiores, tum etiam rariores, & demum nullos. At brevis ista fuit serenitas, & ab adversa valitudine vacatio; uti etiam dubia: Malum *Arthritide* gravius successit, longeque periculosius; *Vertigo* nempe; cui deinceps comitem sese dedit *Depressio* Spirituum supra modum molesta, continua.

Cum ita affectum invisserim, Pulsum magnum, & elatum observavi; ac si instaret *Apoplexia*. Quare Venam illico pertundi, Sanguinemque ea quantitate detrahi, qua *Capiti* levamento esset, jussi. Porro, quoniam isti *Capitis* Affectus non tam absoluti, quam *Arthritici* (quod ex malorum ordine vel ipsi Aegro, rei Medicae

dicae non ignaro, patuit) exiſtimari poſſent; quo *Arthritis* educeretur, *Phoenigmum*, ex eam evellentibus, acerrimum, & calidiſſimum, utrique Malleolo, quae *Arthritidis* in hoc aegroto fuere ſtativa, impoſui; frigidum, altera quaque hora, renovavi; Tumoribus, eo factis, *Epiſpaſtica* admovi; unde Seri acris, ſalſi, vitioſi, *Arthritici* multum eſt elicitum. Aeger ex eo tempore convaleſcens, annos egit poſtea permultos, eoſque pro aetate ſatis beatos; & tandem Morbo, uti accepi, Nephritico occubuit.

HIST. IX.

Ex Arthritide Vertiginoſus, *Victu nimis tenui depreſſus, e vivis exceſſit.*

VIR mihi conjunctiſſimus, diu bona valitudine uſus, aetate adulta dolere coepit *Arthritide*; quae, propter multas Equitationes, & laude dignam in victu temperantiam, raro aliter ſe habuit, quam quae maxime regularis, quaeque maxime ſalutaris. *Paroxyſmum* enim, ſemel, bis

in

in anno, eumque malo Symptomate nullo comitatum, tanquam ad praescriptum Medici, aut votum Aegrotantis egit.

Ita multos annos, si non omni Doloris sensu carens, (τις δ', ἢ ἄλγος ἔτλη, Ἀτασθαλίῃσιν ἐπ' ἄμμορος χεῖρας;) beate tamen, & tuto, imo ipsam per *Arthritida* tuto vixit.

Huic, ingruente Senio, accessit *Vertigo*; quae, paulatim ingravescens, eo increvit usque, ut saepe ne in humum Aeger concideret, periculum esset. Quapropter *Venaesectio*, *Emetica*, *Vesicantia*, *Purgantia*, aliaque multa, suo quaeque loco, sunt a Viris Arte nostra praecellentibus, imperata, &, vel omnia, vel magna ex parte, ab Aegro usurpata: Quum vero ista proposito minime responderent, *Vertiginem* eam non tam exquisitam & genuinam, quam notham, & *Arthriticam* esse suspicatus sum.

Sexagenario jam major, *Arthritidem*, uti illi videbatur, nimis gravem, diutius non alere; sed per Diaetam decrevit tenuare: proindeque, Cerevisia potenti & generosa (quam, per annos aliquammultos, interdum ad hilaritatem, at non incommode, potaverat) abjecta neglectaque,

que, non niſi aquoſam, nullarum virium, & vilem adbibit. Vae, autem illis! qui *Arthritida*, diu Satietati ſuetam, abſtinentia demum nimia tentant evincere. Male habita *Arthritis* intimas in Corpore regiones, ejuſque Viſcera nobiliſſima invadit; unde Aegri res in peſſum abiit, & (ut ſaepe accidit) in dubio vita. Minus quidem Articulis, ex eo tempore, doluit hic noſter *Arthriticus*; at inauſpicato *minus*. Sanguis enim intempeſtive, & magna Aegri cum injuria debilitatus, alieno amplius expellendo, ſic, ut olim, non erat. Faciem depreſſam, nec, ut ante coloratam, Oculos concavos, Vires enervatas notare familiares, & malum aliquod prae foribus ominari.

Quum vero eo res deducta eſſet, magni aliquid momenti accidit, dictuque non indigni. Recurrente enim *Podagra*, & inſultum denuo, qualem potuit, faciente, Aqua frigida Pedes media hyeme immerſit Aeger, itaque temere Tumoris *Arthritici* Materiam repercuſſit. Pectore, *Capite* ſubito gravatus primo tuſſiit, & cum impedimento Spiritum traxit; mox Senſus omnis, ipſa etiam Mens defecit; &, tota undique aſtantium mirante turba, non tam exceſſit, quam ſurreptus eſt e medio.

CAP.

CAP. XV.

De Apoplexia Arthritica.

ARTICULUS I.

DE Vertigine, & Dolore Capitis *Arthritico* ſupra dictum eſt; ſpeciatim, hos Affectus in *Apoplexian* non raro migrare, eaque terminari: Quod quidem malum, quando hodie graviſſimum; eoque gravius, quo minus ſuſpectum, intellectumque ſit; operae pretium mihi videtur, paulo altius ejus rationem repetere, & totam Hiſtoriam, ut potero, deſcribere; qua, niſi me fallit animus, apparebit, hanc *Apoplexiam*, non minus quam reliquas hujuſce nominis *Anomalias*, ſuo habere privatum, & propria indigere Medendi methodo.

II. DO-

II.

DOCUIT rerum medicarum usus, *Arthriticos*, eos praecipue, qui Constitutione Sanguinea, Collo brevi, & toroso donati, multos aegrotarunt annos, senium que jam ingressi sunt; maxime vero eos, qui *Cereri*, & *Baccho* indulgentes, ludoque campestri & exercitatione Corporis intermissa, fiunt Plethorici; Sensu Motuque, nunc aliqua ex parte, nunc omni, subito privatos *Apoplexia* non raro corripi. Quae si *Arthritidis* Paroxysmo regulari, sive intercisо, sive dilato, minimeque, qua par est, saevitia peracto, enascatur; hanc ego *Apoplexiam* non tam exquisitam, & genuinam; quam notham, & *Arthriticam* appello. Ea certe est, de qua, ex communi, &, apud doctos & literatos hactenus recepta, *Apoplexiae* Doctrina, minime ferenda est sententia; minime ordinanda Medicina: verum multo aliter, ex eo, quod huic Affectui proprium, de utrisque statuendum est.

III.

UT autem proprium illud explicetur,

animadvertendum est, in casu jam descripto veri admodum simile esse. Miasma *Arthriticum* in Corpore diu affecto, neque Paroxysmis utilibus, sic, ut oporteret, expurgato, congeri & coacervari; mox Sanguinem, eo saturatum, fermentescere, turgere, & in Organum evehi; Natura se in sui defensionem, & tutelam, alieni summis viribus expulsionem attentante, moliente. Jam vero si acciderit, vel propter *Cerebri* imbecillitatem, & ἀσθένειαν, vel propter aliud quodvis προκαταρκτικὸν, in *Cerebrum* vehementius Sanguinem arietare, & cum majori impetu partes ejus tenerrimas ferire; (ex eo,) primum *Cephalalgia*, & *Vertigo*, altera nempe, sive ambae subortuntur; *Caput* aggravatum; Facies plenior, & coloratior est; Lingua saepe titubat; Motio fit Corporis incomposita; Gressus inaequales: Siquo Malum ingravescit, & validissimo aegrum insultu urget, Sensu ille, Motuque interdum captus, cum Oculorum, ac si in ipsa Morte, vitreo colore, tanquam *Apoplexia*, perculsus est.

Haec hujusce Morbi pars prior; cui si aliud adjiciatur, & ab ejus Curatione ducatur argumentum, [Nullam melius sperari, nullam citius, nullam tutius perfectiusque

tiusque fieri, quam per alieni, Morbum in *Capite* committentis, ad Articulos expulsionem] profecto quidem, ad confirmandam Morbi hujus Naturam Ἀβεβαίωσιν, nihil deesse video.

IV.

E praedictis liquet, etiamsi nullam hujus Morbi, quatenus *Arthritici*, Diagnosin, e Symptomatum simul concurrentium globo, poterimus ullo, quod sciam, modo elicere: (Nam in *Apoplexia* hac *Arthritica*, atque Exquisita, Motus & Sensus similis est Defectus, Stertor, Rhonchus, eademque his utriusque Signorum Σωσδεομή:) tamen, si Aegri diu jam *Arthritici*; si Paroxysmi, dudum languidi, & inertis; si *Apoplexiae*, languorem & Eclipsin illam a tergo secutae, habeatur ratio; horum, inquam, ex Symptomatum Ordine, ipso Morbi initio facile erit ingenium, & morem ejus *Arthriticum* investigando consequi.

V.

POSITO ergo hoc Affectu, de ejus *Subjecto*, de Causa continente, de remota,

Prognoſi, aliiſque ejus expoſitioni neceſſariis, clare dicam, &, quoad potero, enucleate.

Subjectum Apoplexiae frequentiſſimum, omnium, qui de illo verba fecerunt, acutiſſime, Partem eſſe *Cerebri Corticeam*, affirmavit Doctrina, Ingenio, & Humanitate Vir Clariſſimus, *Guilelmus Cole*, Collega plurimum honorandus. " Ea (ſic " Ille ſolidiſſime diſputat) Morbi omnis " Sedes, & *Subjectum* eſt habendum; " quod Materiam, eum committentem, " intro accipere, & in quo defigi illa ju- " dicetur: Nullo autem in loco Materia " promptius, quam in *Cerebri Cortice* de- " fixa, facit *Apoplexiam* *. Huc eam apportant Arteriae nobiles, ingentes, in ramos diviſae tum magnos, tum etiam amplum inter ſe commercium exercentes. Huc allata, & eo loci ſiſtens, Vaſorum Sanguinem vehentium fines, (ſurculos ſcil. Arteriarum, & Venarum origines) extendit dilatatque. Vaſorum iſtam extenſionem neceſſario, & quidem e veſtigio ſequitur, in *Corpore Calloſo*, reliquoque *medullari*

---

* *Vide Autoris Tentamen Phyſico-medicum de* Apoplexia.

medullari Cerebro, Tubulorum compreſſio, coarctatioque. Hinc Spiritus in Tubulis iſtis animales interpelluntur: In Motu ordinando, eorum Mandata; in Senſu recipiendo, eorum Impreſſiones; in Cogitationibus elaborandis, eorum Fluctuationes interturbantur, confunduntur. *Senſitiva*, cumque ea *Rationalis Anima* patitur Eclipſin.

Quod vero multum in ea *Apoplexiae* Sede confirmanda valet; ei datae ſunt a Natura Venae, praedictis Arteriis, qua numero, qua magnitudine, qua denique commercio reſpondentes; quae, quicquid alieni ſit advectum, (facta praecipue Sanguinis detractione, vel minimum ἀνταπόσι debita) reſorbent, aſportantque. Hoc modo partim, ut opinor, evenit, quod qui graviſſima laborarunt *Apoplexia*, ſaepe curentur, deintegro nunquam in eam incidentes; *Cerebri* nempe *Cortice*, ſic, ut par eſt, exonerato, & deinde priſtinam recuperante εὐστοχίαν: Quod de *Corpore Calloſo* minime, ſi eum *Apoplexiae* locum eſſe fingamus, expectandum: Nam cum ei nulla ſint, quae tam grande onus (*Apoplexiae* nempe Cauſam continentem) auferre poſſint, Animam occupabit non Ec-

ipsis solum, sed ipsa Nox; *Catalli Noxi perpetuo dormienda.*

Minime vero negandum, Miasma *Arthriticum* ipsos aliquando Tubulos intrare *Nervinos*; Spirituum undulas miscere; nubem Animae, & torporem injicere; & quidem ita semper (alias autem alia ratione) fieri conjicio, quoties haec *Apoplexia* demigrat in *Paralysin*; ubi nulla videtur alieni, nisi per Tubulos praedictos, extrudendi via.

VI.

DE Causa hujus *Apoplexiae* conjuncta & proxima, notatu dignum est, illam creberrime Vasculorum esse in *Cerebri Cortice* Dilatationem; quae *Tubulos* in *Cerebri Meditullio* statim comprimi, Spiritusque facit Animales in iis obstrui, & turbari. Ista vero *Dilatatio* vel a Sanguinis in ea Vascula irruentis, & in iis commorati, vitio; vel ab ejus quantitate provenit.

Vitium isthuc, quatenus *Arthriticum* est, a Miasmate *Arthritico*, Sanguinem commovente, multumque exagitante ortum, proculdubio hac in re non parum operatur; Huic autem aliud vitium accedere

cedere solet, Sanguinis nimirum *Lentor*; qui, ut omnium pene *Arthriticorum*, maxime vero aetate grandiorum, Sanguini ineſſe; eique detracto, & in Cyathis quieſcenti, innatare deprehenditur; ita hujuſmodi laborantium tum ineſſe Sanguini, tum etiam eorum *Cerebro* inhaerere, Vaſculaque (ſic, ut dixi) referciendo complere, & extendere jure merito cenſeatur.

Miaſma iſthuc *Arthriticum* per ſe, maxime vero ubi *Nervo* involutum, ſi *Cortici* impingatur, & in eo inſideat, Sanguinem eo loci ſiſtit; itaque dilatationem modo dictam infert; & ſaepenumero Cauſa hujus *Apoplexiae* proxima, ubi ſuſpicor, & Conjuncta eſt.

Quoties autem Miaſma, penetrato *Cortice*, *Tubulos* in *Cerebri Meditullio* ſubintrat; Spiritus animales tunc cominus aggreditur; & proxime tunc facta in eos impreſſione, *Fluctuationes* eorum ordinarias ſubvertit permiſcetve; donec Morbus aut in *Paralyſin* exit, aut Morte, linea rerum ultima, concluditur.

VII.

ISTAM autem Sanguinis, ſeu viti-

osi, seu nimii, in *Capite* moram, & mansionem, (ut de Causis remotioribus nonnihil dicam) imprimis *Cerebri* creat a cunabulis imbecillitas. Huc confert etiam, quicquid Sanguinem impetuosius, & in *Cerebrum* copiosius impelli; quicquid etiam in eo diutius retineri faciat. Copiosius autem impellitur exercitatione Corporis, & labore pertinaci.

Anni ferme sunt viginti, cum Celeb. *Matthaeus Slade*, Medicus *Amstelodamensis*, *Londinum*, *Oxonio* proficiscens, & in itinere collem (ambulandi gratia) pedibus ascendens, vix superato ejus fastigio, quasi de Coelo tactus, *Apoplexia* prostratus est; neque unquam ad se rediens, animam brevi post efflavit.

Infantuli, paucis ante diebus nati, subitoque, non sine Veneni suspicione, mortem obeuntis, Corpus olim aperui. Nulla erant Veneni in Stomacho vestigia; at in *Capite*, Arteriae & Venae *Cerebrum* amplectentes, bis tanto majores, Sanguinem magna illa nascendi lucta & nisu, in *Caput* Infantuli nimio plus intrudi; &, tum *Apoplexiae*, tum etiam Mortis Causam fuisse, verisimile reddiderunt.

Diutius

Diutius Sanguinem in *Capite* retineri faciunt, inter alia Vincturae Colli nimis strictae: Non ita pridem, in vicinia nostra, quidam madidus, & Baccho plenus, in lectum commissus, intra breve tempus obiit. Rigidus enim, ore livido, demortuus horis post paucis est inventus. Quum, de causa Mortis adeo repentinae anquireretur, praeter ingestam liquidorum vim, Collari linteo nimis arcto, & in poculis non exuto (tanquam Fune in strangulatis) Sanguinis reditum, maxime in Corporis situ plano, & *Horizontali*, impediente, nihil probabilius inveniri, aut quidem excogitari potuit. Quae a nobis *Apoplexiae* purae, & genuinae Περιφάνειαι afferuntur (nimirum, ob accidentia praedicta, Sanguinis in *Caput* invectio largior, & exportatio diminutior) possunt etiam *Arthriticis*, ob accidentia similia interdum obvenire; &, in *Apoplexiis* eorum inducendis, locum obtinere.

Huc porro referendus *Opiatorum*, ut & *Errhinorum* abusus; quibus *Arthritici* Materiam in cruore alienam, magno suo cum periculo saepe *Capite* impegerunt.

His, quae ritu peculiari Humorem in *Caput* dirigunt, adjungantur ea, quibus (externis, & evidentibus causis) a τοῖς ἔξω-

θεν

ber. Humor repellitur, & intro agitur: quae quum huic *Arthritidi*, simul cum ceteris omnibus *Arthriticis*, sunt communes, alibi tum fusius enumeratae, tum satis explicatae sunt.

VIII.

DE nostra hac *Apoplexia*, secum *Exquisita* comparetur, observandum, quod ubi Verè haec,

---quum Spiritus Orbis
Bacchatur---

eoque incumbente creberrimè occurrit; & Calori, se per Sanguinem humanum, una cum Mundi reliquo, tum temporis fundenti, eumque agitanti, debet originem: Ita quidem ista, nimirum *Arthritica*, pendet ex uno Miasmate *Arthritico*, praesertim augente & ebulliente, quocunque anni tempore hoc contingat. Ver autem, & Autumnus sunt tempora, in quibus id *Arthriticum* maximè ardet, & in *Caput* saepissime irrumpit.

IX.

DE hujus *Apoplexiae* Natura jam ordine dicendum: Tametsi plures ignorata

Morbi

Morbi natura, & ob eam rem inſtituta Medendi methodo non ſatis idonea, fato ceſſerunt; tamen (quod hujus modi laborantibus ſolatio ſit) omnino conſtat, permultos ea tentatos; artificiose, ſic, ut decet, tractatos; ex ancipiti Morbo hoc convaluiſſe; vitalem diu poſtea vitam egiſſe; &, quam ab *Apoplexia* vulgari, & exquiſita, longe meliorem. Cujus id in cauſa eſſe cenſeo, quod, debita Humorum e *Capite* facta primum Ἀνίσταση; &, deinde, reſtituto *Cerebri* tono, ſaniorem ii, turioremque Vitae rationem ineant; libertate miſſa inutili, imo perniciosa: quod, e Gulae deditis, fiant temperantes; e temulentis, ſobrii: itaque omnibus ſedulo vitatis, quae aut Corpus plenitudine gravent; aut gravatum orbent Paroxyſmis regularibus, Senectutem habeant tolerabilem. Verum, ut omne id emolumenti, tum Artis Medicae opus, tum Obſervantiae fructus eſt; Quicunque Fructum iſtum, minime calcata potiundi ejus via, ſperaverit; Meſſem ille, nullo ſemente facto, (quod eſt unum ex abſurdiſſimis) videtur expectare,

X. ME-

X.

MEDENDI Indicatio poſtulat, ut quam citiſſime *Cerebrum* allevetur, ut Mens, Motuſque, & Senſus inſtaurentur. Hoc autem optime faciendum *Evacuatione*, *Revulſione*, & alieni in Artus amandatione. Primum omnium inquiratur, Utrum Calceamentis, aut Tibialibus nimis arctis, aliove quovis externo, *Arthritis* a τοῖς ἔξω repellatur; aut, in ea ne erumpat, inhibeatur. Porro, de Sanguinis in *Caput* flumine, nimis largo, & torrenti num intrudatur; num in eo diutius, quam ex Oeconomiae legibus ſoleat debeatque, retineatur, eſt quaerendum; & ex hiſce Procatarcticis quaecunque fuerint inventa, ſunt initio removenda.

In hujuſmodi *Apoplexia* fere omni neceſſaria eſt *Vaeneſectio*: nihil ea certius, nihil citius opitulatur. Detrahantur igitur, quam primum fieri poteſt, (quam citiſſime conficies id, tam maxime proderit) Unciae xij, xiv, vel libra, pro Aegri viribus & conſtitutione. Paulo poſt injiciatur *Enema* pungens, & acre; ſive ex *Urina Humana*; ſive ex *Decocto communi*, cum *Sale vulgari*, vel *Aloë roſata*; aliove

aliove id genus alvum irritante. Sub id tempus adhibeatur *Purgans*, e potentiſſimis, & Sanguinem agitantibus; *Pulvis* puta *Warwicenſis a* ℥ß, *ad* ʒij; vel *Reſ. Jal. a gr.* vi, *ad* x, *cum Extr. Rudii* ʒj, *ſive* ℥ß, *Elix. Propr. q. s. ut fiant* Pilulae; vel *ex Decocti amari Purgantis* ℥iij, *& Syr. e Spina ab* ʒj, *ad* jß; Potio. Si ſegnius erit demiſſum *Purgans*, neque trium, aut quatuor horarum ſpatio Ventrem movebit, *Enema* repetatur. Toto iſthoc tempore, vel Lecto, vel Cathedra, Corpore, quoad poteſt, erecto ſedeat Aegrotans; ne in *Caput* depreſſum, & nimis inclinatum, Humor impetu, & copia majori ſuffundatur, malumque augeatur.

Purgatione facta, de *Venaeſectione* iteranda, & quo in loco, Brachio, an Cervice, deliberandum eſt. *Cucurbitulae* hoc tempore, Dorſo (inter Omoplatas) admotae, cum multiplici *Scarificatione*, uſus ſunt eximii.

Vacuefacto Corpore, operae pretium erit Articulo nuperrime dolenti *Emplaſtrum*, vel *e Pice Burgundica & Terebinthina Venet.* vel *Cephalicum cum Euphorbio*, aliudve quodvis potenter attrahens, imponere; totumque Membrum, ut e *Capite* Materia ducatur, & loco magis ido-

neo

neo figatur, Laneis involucris calidissimo vestire. In hujusmodi casu, Pedes, in Aquae fontanae Balneum, quam potuit tolerari, fervidum immittendo, ibique retinendo; Aegrum, omni Spe vitae pene destitutum, & animam, ut apparebat, jam tum agentem, ἐν καιρῷ servatum, aliquando novi.

Cum haec aguntur, ad τὸ πεῖσμα *Arthritis* evocari, *Cerebrum* magnopere levari solet: Natura, praedictis auxiliis adjuta, in viam redit, & opus, inauspicato coeptum, felicius, & accuratius perficit. Sin aliter res sit, neque per ea sanetur Aeger; ut alieni fiat Evacuatio, quae nominatur *Topica*, Collo posteriori dimidio, Sinciputi, vel Capiti raso *Epispasticum* applicetur, & dies quatuor vel quinque geratur. Brachiis etiam internis, aut Suris (uti *Chiragra*, vel *Podagra* frequentior est) admoveri possunt ejusmodi *Emplastra*. Si vero anguftiis prematur Aeger, & graviter laboret, *Cervici*, vel *Capiti*, ubi *Sutura Sagittalis* cum *Lambdoidea* coit, vel ubi cum *Sutura Coronali* (prout *Capitis* pars posterior, vel anterior magis afficitur) *Cucurbitula* imponatur. Si nihil horum in usum trahetur, tondere minimum ad Cutim oportebit; deinde *Caput* radere,

re, & ad relaxationem Cutis perfricare; postremo, *Emplastrum e Cumino*, vel istiusmodi aliud, quod Ἀναστόμωσιν exaugeat, & Humores elicias, applicatum continuo gestetur.

Malo usque permanente, proderit Materiam per Nares, per Os detrahere. Valent hanc in rem *Errhina*, quae sine Sternutatione Serum educant. Sternutationem moventia jure merito vereamur, pro vi sua & nisu Corporis laborioſissimo, humores in *Cerebrum* impellant, aegrumque obruant. Manducare juvat, quae sunt acerrima; eorumque beneficio Salivam largiter educere.

℞ *Rad. Raph. Rustic. Sem. Sinapios contus. aā* ℥ß *Pul. Pyrethri* ʒi. *misce; Malle arcepta, & Serico inclusa, ori indantur, & Saepe identidem ejecto Dentibus conterantur.* Huc confert etiam *Electuarium Apoplegmaticum* infra descriptum.

Interea vero temporis idum sunt Evacuationes, ea, quae Spiritus Animales stimulent, & munus suum obire faciant, magni & quidem frequentissimi usus sunt: quamobrem *Spiritus Volatiles oleosi, vel Sp. C. C. succinati, cum Julepii Cephalici Haustu*, crebro & affatim, sic ut requirat

quitat usus, sunt adhibendi. Quinimo *Pulvis de Gutteta*, cum *Castoreo*, & *Olea Succini*, *Asae foetidae solutione in Pilulas* temperatus, bis vel ter in die demittatur, cum *Julapii* praedicti hausta. Haec quidem Medicamenta eo potius eligantur; quoniam non solum animales Spiritus instaurent, sed & *Arthritidi* etiam expellendae quodammodo inserviant: verum praemissis Evacuationibus, quae appellantur *generales*, iis potissime utendum; ne, a Medicamentis adeo *Cardiacis*, in Corpore satiato & pleno, malum intendatur.

Si a praedictis ἐντὸς τῶν nulla fiat *Arthritis*; ad auxilia externa, magis efficacia, progredi juvabit; ad *Phoenigmos* scil. aut ejusmodi alia; quae valentissime, quaeque Materiam evellant omnium certissime.

Quamprimum Tumor, aut Dolor significabit *Arthritidem* ad τὰ ἄκρα appelli, studio elaborandum est, ut eo loci retineatur, neque retrorsagatur: Hoc autem optime fit per *Epispasticum*, & *Empl. Meliloti*, crebro applicata; quibus, per Ulcuscula diutine aperta, pernicios Humor educatur. Atque huic proposito non alienum erit, *Emplastro* Lanea superponere;

nere; laqueos iis involvere, Pedemque interdiu, modo Pes afficitur, deorſum verſum inclinare.

Omni hoc tempore commodiſſimae ſunt *Fricationes*, Artuum praecipue, bis vel ter in die, vehementes: quae quidem e *Cerebro*, ſed non e Corpore, Sanguinem educant, & illius ῥοπὴν ad Corporis extrema vertant.

Arthritide in extremis apparente, veluti praeſente Numine, ſervatur Aeger. Nihil auſpicatius, nihil ei felicius obvenire poteſt. Morbi, a quo idoneo & recto Aegri vita & incolumitas omnino pendet; a quo (e contrario,) inverſo, & ἀνωμαλῷ, ejus periculum, quantum animo comprehendi poteſt, maximum eſt obortum; iſtius, inquam, Morbi hoc modo ſublata eſt Ἀνωμαλία, iſque jam denuo factus ſalutaris.

Quum Humorum plane mutatur inclinatio; quique nuper in Caput irrepſere, foras jam in Artus abeunt; ad eos expellendos, & promptius expediendos (nec quidem antea, ne ſurſum eleventur, & in Partem ii affectam impellantur) lene quoddam Ποδαγρικὸν oportet dare: *Pulveris* ſcil. *Cantiani quaſi* ℈j, *ſexta, vel octava quaque hora*: cui, ſi viſum eſt, & tuto

fieri poterit, adjiciantur semel, aut in Constitutione Phlegmatica, bis in die, *Cholub. Nutriti gr. v.* Quod tamen *Arthritidem* expellens, si quovis modo repellatur Humor Articularis, aut Caput delubito male habeat, protinus omittendum; & auxiliis externis humorem evocantibus, una cum iis, quae ore data Spiritus animales recreent, utendum est. Diaeta, per omnem hunc decursum, e maxime sit renuibus: placet *Jusculum Pullinum, Avenaceum; Panatella, cum Uvis Corinthiacis, aut passis majoribus*; placet *Chocolata*, & ejusmodi *Sorbitiones*; molles scil. & faciles Cibi, quibus Aegri Vires nutriantur, Stomachus autem non gravetur. In Cerevisiae vicem, aut *Pomaceum*, aut *Vinum* aqua dilutum, aut *Salviae*, aut *Teae*, aut *Anthophylli Infusum*. Nihil Gula & Satietate, praecipue vespertina, periculosius. Alvo neque dura, neque lubrica sit Aeger; illa Caput aggravari facit, haec ad τὰ ἔσχατα malum invitat.

XI.

AD *Prophylaxin* nihil conducibilius, quam in Dorso *Fonticulos* aperire; Rus petere;

petere; Aere aperto, & Ventis probe agitato frui; Vere, & Autumno alvum subducere, in robustioribus Venam initio Octobris secare; &, quod utramque absolvit paginam, maximeque attendendum est, *Arthritidos* recte *adgressuros* curam diligenter adhibere.

Apoplexiam, in *Cerebri Cortice* locatam, Curatio jam descripta plerumq; tollit; &, ea minime recidiva, aegri multos annos immunes agunt: si vero *Cerebri* medullium, sive aliquam ejus partem, Tubulos oppilando *Nervinos*, Morbus occupat; aut desubito aegrum interimit, aut in *Paralysin* degenerat, Capite proximo tractandam.

XII.

HAEC Curatio est *Apoplexiae*, quae a *Cerebro* oppresso fit, accommodatur; si Materia morbum committens, in *Ventriculo* & *Intestinis* sita est, *Symptomatica* illius *Apoplexiae* (cujus Historiam mox subnectam) Curatio, *Purgatione* tum *ἄνω* tum *κάτω*, & Medicamentis Spiritus animales excitantibus, & *Arthritidem* expellentibus, est tentanda.

HISTORIA I.

Vertigo Arthritica, *cum impendente* Apoplexia.

SUBACTI Vir ingenii, & in rebus gerendis ſubtiliſſimi, multos annos *Arthriticus*, (quo quidem tempore ſtatis ille Periodis, & ut oportebat, doluit) Hyemem anni MDCCI nimia tranſegit indolentia. Ab hoc *Arthritidis* defectu, pro conſuetudine Paroxyſmum minime repetentis, (tanquam omiſſa re quadam uſus egregii, & ad Vitam imprimis neceſſarii) ſtatim Oeconomiae ratio turbata eſt; Gravitate & Vertigine Caput affligtum; Facies ſupra modum colorata, & tametſi hominis minime temulenti, perque ipſos hoſce dies ſobrii; nihilominus tanquam immoderato tumefacta potu. Lingua titubavit, & Voces edidit non ſatis claras, notabili nempe cum impedimento. Corporis totius Motus incertus, incompoſitus fuit, neque geſtu regulari factus. Quae quidem accidentia, cum eorum

ruin ordine simul considerata, &, uti par fuit, expensa, Materiam *Arthriticam*, intus servatam, Aegroti *Caput* adoriri, & ex ea *Apoplexiam* in propinquo esse, manifeste comprobarunt.

Huic autem Affectui in isthoc homine generando, praeter jam dicta, viam haec tria patefecerunt; Primo loco, Corpus ad hunc Affectum concipiendum a Natura promptum; utpote Collum habens perbreve, cujus opera factum est, ut in *Caput* Sanguis impetu cum majori ferretur: Deinde, crassus hujus Aegrotantis, & generosus Sanguis; qui facile ferveficeret, minimaque de causa incitaretur, & in Orgasmum eveheretur: Postremo, Ver, *Apoplexiarum* tempestas.

His adjuta *Hæmoptoe*, malum gravissimum, *Apoplexiae* vicinum, intulit *Arthritis*: Cui ut occurreretur, hanc medendi rationem inii. Primo, Sanguinem misi, & quidem copiose, ad libram usque integram; hoc ferente Aegri constitutione, Morbo postulante. Tum, adhibito *Pil. Rudii*, & *Pul. Scammonii Purgantis*, *Drastico*, (quod in hac re commodissimum esse ostendit usus) Alvum manivi, Sanguinem exagitavi, *Arthritidem* expuli. Doluit demum Articulis Aeger, & quidem

auſpicato doluit. Nam ex ea tam *Arthritidis* ad τὸ Ἄκρον reductione; quam ex humidi, quod nimium erat, e Corpore evacuatione, malo graviſſimo impendente Aeger liberatus, & Veſtitu, aliiſque rebus idoneis, quae a Capite procul tenerent *Arthritida*, curatus eſt.

Biennio poſt, eadem ille cauſa, (ſcil. *Arthritidis* defectu,) eadem anni tempeſtate, (nempe Vere) ſimili modo eſt affectus; Capite diu, & impenſe aggravato, praecipue parte ejus anteriori ea, quae Oculis ſupereminet. Vena ſemel iterumque pertuſa, *Epemate*, & *Cathartica* fortiori dato, e *Capite* in Manus & Pedes extrudata eſt *Arthritis*. Multum hinc Aeger, at tuto doluit: Ejulatus edidit, at inanes; neque, curato per eos *Capite*, miſericordiam moventes. Huic autem *Arthritidis* tranſlationi non parum contulit (nequid hac in re momenti praetermittam) *Empl. Lithargyrium*; quod Tendini, ad Pedis Pollicem pertinenti (quem in hoc Aegroto locum *Arthritis* maxime frequentaverat) applicatum, eo tantopere Morbi vim allexit, ut trium horarum ſpatio Doloris Aeger impatiens, illud detrahere cogeretur. Tantae efficacitatis in hoc Affectu nonnunquam ſunt externe applicata!

HIST.

HIST. II.

Arthritidi *repercussae superveniens* Apoplexia.

CERERIS & *Bacchi* mancipium, Viram agens desidiosam, ex eo crassum, & ventricosum evasit, ipsoque aetatis flore *Podagrosum*. Annos natus fortasse quadraginta, saginatus iste Lurco doluit: dolenti vero accidit, quod hic loci memoratu dignissimum; non minus insolens, quam grave infortunium. Hallucis Globum, & Articulum majorem occupavit *Podagra*, Calore, Tumore, Rubore comitata; Cruciatibus eum affecit, sed periculi expers. Ut ejus acrimoniam mitigaret Aeger Foeminae cuidam medicinam exercenti, (leniendis aegritudinibus proculdubio doctae) se commisit. Illa Medicamentum e suis (scilicet!) comparavit: utrum autem ex *Solano lethali*, *Hyoscyamo*, *Cicuta*, aliisque id genus *Herbis*, quibus uti solent Nonnullae; An ex *Ovorum albumine*, *Sapone*, & *Spuma Cerevisiae*, quod

utique mihi renunciatum est, ibi medio relinquam. Constat autem, hora decima matutina Remedium illhuc, quicquid erat, loco adflicto superponi: Constat, Dolorem magnum, acrem, urgentem, horae unius spatio leniri; duabus horis penitus auferri: Constat, Aegrum lecto surgere, Cibum capessere satis modicum: Constat, hora secunda pomeridiana, Somno eum gravari, connivere, post paulo obdormire: Constat, hora septima vespertina stertere, &, tanquam in Somno nimis profundo morbosoque, Rhonchissare: Constat, tum primum Aegri conditionem Uxorem ejus suspicati; nec decesse, qui de ea, tanquam ancipiti, & periculo plenissima, fide illam moneret. Monitionibus illis, utut amicis, & prudentibus, spretis neglectisque, (ne videlicet *Epispastica*, *Scarificationes*, aliaque *Tormenta* medica subiret Aeger, in utramvis aurem etiamsi dormiens, seu potius semimortuus) constat illum, mane proximo, horam circiter quartam, e Vita excessisse.

Discant hinc *Arithmetici*, quam dubii sint eventus, seu potius quam fatalis, ea, quae Parti extra dolenti superposita, Causam Morbi repercutiant: Discant, eam reper-

repercussam, & in Sanguinem repulsam, posse *Cerebro*, Visceris omnium nobilissimo, impingi: Discant, Impactam ferè posse *Apoplexiam*; posse Mortem: Discant, & Caveant.

HIST. III.

Somnus ab Opiato *profundus, &c. ipsa propemodum Mors.*

PARI temeritate usus est, sed cum minori damno, quidam mihi notissimus, & jam inde ab Adolescentia familiaris. Fuit ille *Arthritide* multos annos afflictus, & Paroxysmis ejus, tam gravibus, quam diuturnis, mirum in modum emaciatus; quum, Mense Martio, Anno MDCCIII, nescio qua ex causa, *Miasma* (quod in hoc *Arthritico* abundans, Sanguinem infecerat universum) Viscera, imo Ventre contenta, subintravit. Dolor Intestinorum ex eo magnus, quem ut delenires, *Opiata* quantitatem non immodicam assumsit. Somnus hinc profundus; Horis post sex supra triginta, Delirium.

Mane

Mane proximo ἐν καιρῷ; ipsa propemodum Mors.

Detracto prius Sanguine, *Sp. C. C.* & *Tinct. Castorei*, cum idoneo vehiculo dedi; deinde *Bolum*, & *Pilulas*, alternis, sexta quaque hora.

℞ *Faecul. Bryoniae, Pul. Castorei, Succin. albi, Asae foetid. aa gr.* v, *cum Syr. Artemis. f.* Pilulae.

℞ *Pul. de Gutteta* 3ß, *cum Syr. Paeon. q. s. f.* Bolus.

Pedibus totis *Empl. Cephalicum*, una cum *Picis Burgund.* subtriplo: Tibiae, & Brachio utrique, *Epispasticum*; Cervici praelargum admovi. Erat etiam in praescriptis id, quod sequitur, Salivam movens:

℞ *Ras. Raph. Sylvest. tenuissimae* 3ß, *Ol. N. M. Chym. gtt.* v, *Mellis q. s. f.* Electuarium Apophlegmaticum. *Teneatur Ore quasi* 3ß, *usque dum manaverit Saliva; utrumque tunc ejiciatur; omni hora repetatur* Dosis.

Haec quidem Medicina ἐν καιρῷ adhibita, cum in summo quidem discrimine Vita esset, cum fere actum & conclamatum esset, contra omnium opinionem Aeger restitutus est. Et quidem, malo & intempestivo *Narcoticorum* usu, Morbi vim

in

in *Cerebrum* & *Nervos* infigente, quam passim incommoda dutantur; apud nos *Arthritidos*, quibus Quies, utut dubia & periculosa, *Vita* est; testimoniis similis exemplo, & frequens patet.

HISTORIA IV.

Arthritis, ex Acidorum usu gravior, in Apoplexiam desinens. Symptomatica.

ISCANUS Artifex, inde ab incunabulis *Arthritide*, una cum omnibus consanguineis, imbutus, multis annis ea premebatur Regulari; Artus scil. afficiente, & post debita intervalla recurrente. Quum vero, de Affectu valde molesto prorsus evincendo, Medicos sunæ ætatis celeberrimos consultor adierat, & quidem (non sine quodam Artis nobilissimæ & divinæ contemptu) inedsum; Sortis suæ impatiens, & absolutæ Curationis spe allectus, *Acidorum* usui, *Servo* nescio quo hortante *Medico*, omnia incubuit; quali vero cum eventu, singulari commentatione dignissimum est. *Brevem* ille Regionis hujus (id est, omnium) vi-

detur

detur, acidissimum) elegit; quo, in vicem Potionis ordinariae, per biennium paulo plus aut minus, usurpato, Cibi appetentiam, antea tenuem, & languentem, omni fere illo tempore, acutam & latrantem habuit; uti etiam Paroxysmos tum rariores, tum etiam mitiores. De nova Methodo cum Aegrotante sermones levi, qualemque exitum haberet, avidissime expectavi; speciatim, Utrum illa Quies, *Arthritidis* esset diminutio; an Paroxysmi, in aliud tempus, Prorogatio tantum; majori demum discrimine (quod Ego plus semel observavi) concludenda.

Ab induciis saevior *Arthritis*, hujus seculi initio, tum Manus, tum ea, quae intus sunt, invasit; Δυσπεψίαν, Δυσπνοΐαν, Ventriculi inflationem, Ructus, Spiritusque difficultatem introduxit. Mense Junio sequenti, post Narium Haemorrhagiam, Motu Sensuque omni derepente captus, Spiritum ex imo Pectore laboriose traxit, tanquam jam statim moribundus: Pulsus, a natura magnus, ab Affectu major erat.

Sanguinis, quam ociissime, libra detracta est; unde Linguam Aeger, & Oculos movit. *Vinum alibi reparatum* 3j, cum Elixiri Cardui data est; eaque plus semel

semel iterata, ter quater evomuit. *Enema* posthaec injectum, acre, & stimulans; unde largiter ejecit. Non nimis ea nocte dormivit. Mane sudum, & serenum: nti etiam die postero. Caput immune, Ructus autem perduravit ingratus, Spiritus difficilis, ut & Cibi fastidium. *Arthritidem*, ὀν τ' Ἐξοδίων, ore datis, expellere; extra admotis, educere sum conatus. Die, ab insultu, tertio Somnolentia continua, Oculorum gravitas, & color vitreus, Brachiorum Motus interdum Convulsivi, Aegro male ominabantur. *Sp. C. C. Succinatum*, cum *Aqu. Cardiacis* dedi; aliaque feci non pauca, ad avertendum, si-qua fieri posset, Insultum; at inani opera: Aegrum eo vespere subripuit

Θεὸς τε μέγας, καὶ Μοῖρα κραταιή.

Tametsi primo aspectu videatur, eum hujus Aegroti casum esse, qui, ex *Capite* principaliter, & Ἰδιοπαθῶς affecto, apre possit explicari: (hoc enim, Motus Convulsivi, Somnolentia, Ἀγρυπνία, Ἀκινησία non parum arguere judicentur; & quidem in primo insultu, nimio Sanguine Caput aggravari, & ex parte laedi, ob beneficium a Venaesectione non negaverim; tamen, si Ἀγρυπνίας, si Flatus, si Ructus, si *Arthritidos*, Coctionis Organa diutius

diutius obsidentis, habeatur ratio, verisimile est, Eam esse hanc *Arthritidi*, quae primario Ventriculum, & Intestina afficeret; *Caput* autem, & *Genua Nervorum*, non nisi secundario, & *sympathia*; & quod ista *Capitis* Accidentia, revera Naturae, jam pessundatae, oppressae, & in ruinam mergentis, essent indicia.

Si Vita, sine *Dolore* jucundior videatur; videndum tamen, ne turior non sit. Bellum honestum, sui defendendi, & publicae Salutis ergo susceptum, Pacі infidae, ignobili, periculoque plenae, longe antepondendum est.

HIST. V.

Apoplexia *Arthritica feliciter curata.*

MERCATOR *Excestriensis*, humanus, integer, & probus; Vir ita Naturâ fabricatus, ut, ob Colli brevitatem, & temperamentum Corporis Sanguineum, ad contrahendam aptus natus sit *Apoplexiam*; per viginti plus minus annos, *Arthritide* vexatus est; claudus

ea

ea jamdudum factus, neque, nisi sustinente illum aliquo, via progrediens. Cum eo ventum erat, & Aeger, prope sexagenarius, *Arthritidem* mitescere; neque παροξυσμὸς ex more diuros, & laudabiles, iterare sentiebat; statim huic serenb horrida insecuta est Tempestas. Mense enim Junio, Anni MDCVIIC, subita *Caligine* correptus, Motu Sensuque tam interno, quam externo omni privatus, *Apoplexia* perculsus est; cum Oculorum, tanquam in ipsa Morte, gravitate. Pulsus, sed & ille perturbatus; cum Respiratione, sed alta & gravata, unicum Vitae restitit argumentum.

Mali causa satis perspecta, Materiam *Arthriticam*, in *Caput* delatam, ex eo evocare nitor: Quem in finem, e vestigio Sanguinem, eumque copiosum mitto. Primum *Enemate*, dein *Cathartico* quam citissime Ventrem emollio. *Epispastica*, Cervici, aliisque locis compluribus applicatis, Serum elicio. Itaque Materiae alienae facta partim Evacuatione, ut protinus *Cerebrum*, ejusque incolas, Spiritus animales sistam, & instaurem; eodemque tempore, quod alieni reliquum est, ad τὸ καλὸν amandem; huc ego respiciens, *Spiritu Volatili Oleoso, Julapio Cephalico,*

Hauſtu etiam *Arthritidem* expellente uſus ſum; &, ad *Arthritidem* evocandam, *Emplaſtris ex Picis Burgund. & Empl. Oxycroc.* pari menſura miſtis, & extra Plantis Pedum impoſitis.

Quum dolere coepit Articulus (quo nihil laetius, nihil opportunius huic Aegroto potuit obtingere) primum *Frictionibus*, tum *Unguento*, (*ex Ung. Nervino, Spiritu Tereb. & Sp. Vol. Oleoſ.*) Articulum urgente, & irritante ungi; poſthaec calide veſtiri jubeo: unde doluit Aeger egregie, magnoque ſuo cum emolumento.

Atque iſta quidem Medicina (Deo operam fortunante) Mentem, & Motum Aegro reſtitui. Cum vero gravior, & diutior inſederit *Apoplexia*, ſicque *Caput* infirmaverit; quod quidem ex illius Sermone, vix ſatis conſtanti, aliiſque Morbi veſtigiis, notatu facile erat; ut *Spiritibus* Vigor; ut *Cerebro*, & *Syſtemati Nervino* robur redderetur; Villae ſuburbanae Aerem ſiccum, & apertum, Spiritu ducere; & Equo Corpus ſaepe exercere, Aegroto ſuaſi. Quibus ille mirifice recreatus, tam Oculorum, quam Ingenii priſtinum adeptus eſt acumen, & argutias; atque annos jam duodecim, *Arthritide* crebro recurrente,

currente, verum *Apoplexia* ne semel quidem, egit.

HIST. VI.

Arthriticae ut occurratur Apoplexiae.

MATRONA nobilis, illustri Domo orta, verum *Arthritide* graviter afflicta, nunquam Utero gerens, circa nonum aetatis suae lustrum, Febre intermittente corripiebatur; ejusque Paroxysmos, pro Typi ratione revertentes, tres vel quatuor toleravit. Quum hi finierant, neque ulla Medicina, qua Materia, & Causa eorum proxima eliminari posset, in usum traheretur; statim a Febris abitu, novum aliquod, a proposito nostro non alienum, in extremis Partibus est exortum: utriusque nempe Malleoli Dolor, & deinde Tumor plane *Arthriticus*; sed, propter frigidum Sanguinis Temperamentum, Nitore nullo, nec quidem multo Rubore insignitus. Perduravit Dolor, quatuor vel quinque dies; eoque exeunte, mansit Tumor, alteros

adhuc complures. Hujus illa modi Paroxyſmos, nempe *Arthriticos*, ex intervallo anni quaſi integri, non paucos ſubierat; quum inopinato *Caput* affectum eſt, &, tanquam invadente *Apoplexia*, perculſum. Ita laboranti, una cum aliis e *Capite* Materiam evocantibus, ſupra quam expectare merito liceret, profuere *Frictiones*; quae ad Pedes Materiam invitarunt, & in eorum Articulis Tumores excitarunt. Hinc *Capiti* Tutela; hinc, ejus Malum *Arthritica* eſſe natura, ſignum ἀποδεικτικόν.

Meum erat Dominae, *Prophylaxin* ordinando, conſulere: Haec duobus comprehenſa eſt, Primum, Materiae vitioſae, a Patre *Arthritico* acceptae, nullo Partu minutae; verum Menſibus obſtructis auctae, (quae tum Febris Intermittentis, tum Morbi Articularis cauſa eſſe videretur) quanta maxima fieri poſſit, tam *Expulſione*; quam, ne creſcat, & repullulet, Inhibitione: Deinde cavendo, ne in Caput iterum eadem irrepat.

Ut primae harum Indicationi ſatisfacerem, Purgatio omni menſe, loco τῶν Ἐμμήνων imperata eſt; Diebus autem otioſis, *Aquae Spadanae*, & *Stomachica*: Ut alteri occurreretur, quotieſcunq; *Capitis* periculum immineret, & *Arthritis* id invaderet, ad

ad eam educendam *Venaesectio*, Dorsi *Scarificatio*, cum *Cucurbitulis*; Colli posterioris, vel totius Capitis, *Vesicatio*; Malleolo utrique *Phoenigmorum* applicatio, & deinde *Epispasticorum* prope locos tumefactos. Haec, inquam, una cum *Podagrogis* ore datis, Aegrae sunt commendata. Hoc autem loco id praecipue notandum, *Arthritidem* interdum ad *Caput*, ad Pedes, aeque fere inclinare, & in hos ab illo, levi *Frictionum* ope derivari.

CAP. XVI.

De Paralysi Arthritica.

ARTICULUS I.

VENIO ad *Paralysin Arthriticam*. Quum Miasma *Capiti* appulsum, in ejus *Cortice*; speciatim, Vasis illius Sanguinem vehentibus, non diu commoretur; verum in Glandularum Ductus, in *Nervinos* sc. *Tubulos* impellatur; ex

duobus hisce, quae sequuntur, unum semper eveniat, necesse est.

Nunc in iis, quae sunt Meditullii, *Tubulis* sistendo, *Apoplexiam*, *Vertiginem*, *Oblivionem*, Ἀγρυπνίαν, *Somnolentiam*, aliumve aliquem *Cerebri* Affectum creat; & quidem aliter, quam in praecedenti Capite declaratum est, nimirum (ipsos Spiritus in Officinis suis comminus aggrediendo, eorumque confertim Operas, & jam proxime disturbando) Ἰδιοπαθικῶς; itaque aegrotantem saepe opprimit. Quod quidem eo usque crebrum existimare licet, ut *Apoplexia* laborans *Arthritica*; quoties (*Phlebotome*, *Catharsi*, aliisque auxiliis, ei tollendae necessariis, incassum adhibitis) idem occumbit; *Apoplexia* hujusmodi *Idiopathica*; potius quam ea, quae in *Cerebri Cortice* locum habet, interimi judicetur.

II.

SAEPE vero Miasma ad eos *Tubulorum* locos propellitur, ubi *Spirituum* meatus obstruendo & vias implendo, *Paralysin* affert: eamque hujus, vel illius Membri; sicut *Nervus*, qui ad hoc, vel illud Membrum pertinet, est affectus. Unde sequitur,

ſequitur, iſtius Membri ſive *Motus*, ſive *Senſus* tantum, ſive uterque laeſus, & diminutus; interdum etiam abolitus.

III.

IN Cauſa *Paralyſeos* exquiſitae, proxima & continente, deſcribenda, Medicis inter ſe non convenit: Alii enim, duce *Eraſiſtrato*, (quod a * *Galeno*, ipſis *Eraſiſtrati* verbis utente, traditum eſt,) ab *Lenta, tractili, & excretu difficili Materia, Nervos oppilante*: Alii vero, a vim Narcoticam, aut alias virulentam habente; ipſoſque Spiritus confodiente, *Paralyſin* fieri contendunt.

Profecto, neutrum horum, opinione noſtra, penitus excludendum: Enimvero, ita poſſe accidere non improbabile eſt, ut, ad committendum hunc Affectum, ambo concurrant, & viribus ſociatis ſimul operentur. Nam, ut ſingulatim haec attingam, uſu quotidiano patet, *Arthriticorum* Sanguini γλίχεν τι ineſſe; eique detracto, & in excipulis quieſcenti, poſt

* Αὕτη δ' γλίχεος, καὶ ὀλκιμος, καὶ δυσέκκριτος. De Atra Bile, Cap. 5.

breve tempus, innatare; quod utique (ſive antiquorum *Pituita*, ſive non) ad *Nervos* obſtruendos omnino ſatisfaciat.

Et, quod altero loco dicendum, virosum aliquod in *Nervos* ſe recipere; *Spiritus* in iis contentos afflatu, & contagio perimere; &, vel per ſe, vel cum aliquo alio *Spiritibus* inimico, *Paralyſin* inferre, Exemplo mox addendo, (*Hiſtoria* ſexta) manifeſtum, ut opinor, & teſtatum fiet.

IV.

UT Cauſas inveſtigem magis remotas, eae ſunt, primum, in Sanguine *Diatheſis Arthritica*, ſeu Virus iſtiuſmodi indomitum, ἀτρεψίαν; in fugam, ubicunque poſſit, abiturum; in *Nervinum Genus* ingreſſurum. Quae quidem *Diatheſis*, per ſe multarum virium, & in hoc Affectu producendo valentiſſima; Cauſam interdum adjuvantem habet, nempe *Plenitudinem*; quae, apud Populum Satietati deditum, cum ea ſolet jungi, & in hoc negotio ξυναιτίαν. Certe, in hac Regione, eorum, qui ex *Arthritide* perperam agente, & minus *Regulari*, primum *Apoplexia*,

plexia, dein *Paralyſi* corripiuntur; non pauci Cauſam iſtorum malorum antecedentem in Sanguine duplicem agnoſcunt; videlicet *Arthriticum* Miaſma, *Plenitudine* comitatum.

Deinde, *Cerebrum* a natura molle, aut Morbo aliquo, aut Ictu, aliave quavis evidenti cauſa, debilitatum; & *Nervi* ſupra modum teneri: quibus facile, per Ora plus aequo dehiſcentia, Virus admittatur, & diu intra *Tubulos* retineatur.

His poſtremo loco adjiciendum, quicquid Externae, ſive Cauſae Evidentis, viam tam patula Materiam adeo paratam adigat: Hujus autem generis ſunt Aer humidus, & paluſtris; aliaque omnia, quae in *Paralyſi Primigenia* locum inveniant: at in hac *Arthritica*, praecipue memoratu digna ſunt Vita ſedentaria & otioſa, mala Victus ratio, frequens *Hypnoticorum* uſus, *Spiritus ardentes* immoderate ſumpti, *Venus* immodica, Frigus, &, in Corporibus calidis & biliofis, Medicamentorum abuſus calidorum; omniaque, quae *Arthritidi*, ne Articulis infigatur, obſtent; aut iis affixam quaecunque repercutiant.

V.

EX hoc Causarum apparatu, facile est conjicere, quem in modum fiat haec *Paralysis*, & (praecurrente modo *Capitis* gravitate, modo Dolore, modo Vigilia, modo Somnolentia, modo Vertigine, modo Oblivione, modo Tristitia, modo Mentis alienatione, modo etiam nullo praecedente *Capitis* Affectu, sed Intestinorum Colico; modo neque hoc quidem) quam expedite Virus *Arthriticum* in *Nervos* intrudatur; quamque, eos adimplendo, aliasve *Spiritus animales* afficiendo, cito *Paralysin* hanc inducat.

Aegroti vero conditio, sive Morbi ejus, pro ratione Partis affectae, aliud atque aliud esse reperitur. Si *Linguae Nervus* [illegible], aut sonum Aeger inconditum edit, aut Verba (Voce confusa blaterans) dimidiata: Si, qui *Paris vagi* ramus est, ad *Ventriculum* pertinens, (quod quidem *Arthritico*, Plenitudine gravato, & ex ea *Procatarxi* primum *Apoplexia*, tum *Paralysi* perculso, contigisse novi) Aeger omni Concoctione, & quidem Appetitu captus, Cibi fastidio pertinaci laborat; donec, Humorum penu Vitalium indies decrescente,

cente, neque novis acceſſionibus, uti par eſt, refecto, ſumma tametſi Copia beatus, paulatim marcet, Tabe conficitur. *Paralyſeos Arthriticae* in Corporibus *Biliosis*, maxime vero *Colicae Biliosae* ſuperveni-entis, alia ſolet eſſe ratio, & quidem priva: Hac qui laborant, Famem habent imminutam, pene proſtratam; Corpus attenuatum, Cutim univerſam (at praeſertim Oculorum album) Icterico colore tinctam; aridam, neque ex Naturae lege perſpirantem. Adeo nempe diverſa Facies hujuſce Morbi, pro Loci ab eo occupati, & Cauſae conjunctae diverſitate.

VI.

PARALYSIS Arthritidi Secundaria, ſicut Primigenia, multiplex invenitur. *Ratione Subjecti*, nunc unius Lateris; nunc unius Membri eſt; & quidem (uti meis obtigit) praecipue Linguae: *Ratione Materiae*, ſive Cauſae Continentis, interdum eam habet ſimplicem, & puram *Arthriticam*; aliquando Γλαχεώτιδι involutam; aliquando Bile, vel alio aliquo commiſtam alieno: Alias ſola, & per ſe occurrit; alias motibus Convulſivis comitata: Alia denique Imperfecta eſt;

qua

qua non ſatis habiles redduntur Artus; & in Motibus obeundis ſaepe vacillant, at non ex toto reſolvuntur; alia vero Perfecta; qua penduli fiunt, & immobiles. Haec autem omnia, cum *Paralyſi Primigenia*, noſtrae huic *Arthriticae* ſunt communia.

VII.

PERIODICAM neque ego novi hanc *Paralyſin*; neque temere, propter Materiem *Nervis* impactam, & cohaerentem, (id eſt, continenter eos oppilantem) eſſe poſſe judico: qualem tamen aliam obſervavi, nimirum Ἀφωνίαν, ſtatis temporibus, permultos menſes, ad fidem pene Horologii, recurrentem; (& *Regiae* olim *Societati* * renunciavi:) Contra quam *Galenus*, qui *Paralyſin* nullos habere *Typos* aſſerit ‡: niſi forſan (ut illuſtri *Pergameno* ſuus ſervetur Honos) de *Paralyſi* omnium exquiſitiſſima, & *Primigenia*, ſermonem ille facere; noſtra vero, jam dicta, *Paralyſis Hyſterica* cenſeatur.

VIII.

---

* *Vide Acta Philoſophica Londinenſia, Num.* 242.

‡ Ὀλίγα τῶν παθῶν ἐν τύποις, ὡς Ἀποφθέγματα, Παραλύσεις, κλ. *Libro de Typis, Cap.* 2.

VIII.

PARALYSIS Arthritica Morbus curatu perdifficilis, idque praecipue duas ob cauſas: Harum altera Situs eſt iſtius Morbi in Corpore profundus; nimirum intra *Cerebrum*: ex quo fit, quod, adverſus eum quaecunque dentur, Ore demittenda, Remedia Colum tam *Cerebri*, quam *Inteſtinorum* penetrantia, non parum alterentur; nec in alienum, quod eſt Morbi adeo remoti Cauſa conjuncta, pulſu ſatis valido arietet, aliaſve, uti par eſt, afficiat. Altera vero difficultatis hujus cauſa eſt, quod in Corporibus ſenio, vel *Arthritide* conflictatis; aliaſve fractis, & debilitatis; itaque Medicinam minime ſic, ut par eſt, ſentientibus, locum hic Affectus plerumque teneat.

Verum, ut ſingularia perſequar, ſi Morbus hic *Apoplexiae* ſuccedat, propter injuriam *Cerebro* inflictam, Curatio longe difficilior; &, ſi recurrit *Apoplexia*, tanta plerumque vis Humorum, & tam ἀθεῖως in *Cerebrum* impellitur; quanta id obruatur, & aegrotus, antea debilis, e medio feratur.

Sin

Sin e diverso Μίασμα, sine ulla (sive per *Apoplexiam*, sive alias) in *Cerebrum* gravi facta impressione, in *Nervorum* Tubulos irrepat, & se paulatim insinuet: sique interea Medicamenta, malo tam immani convenientia, sint adhibita; reliquaque Aeger ad praescriptum agat idoneum universa; haec illius Conditio minime desperata. Habet Ἰάσιμον, quod (Deo adjuvante) hujusmodi debilem, quod clumbem, quod emaciatum, quod decolorem, Motu, Viribus, εὐχυΐας, εὐχροίας donet; & aegrotantem, ultra quam expectatio sit, restituat. Quibus autem modis haec Curatio fiat, jam proxime declarandum.

IX.

THERAPIA duplex est; vel quae, in Morbo auferendo; vel in eo, ut ne augeatur, neu renovetur, inhibendo, quae summis viribus contendit. In prima ejus Accessione (quae quidem Indicatio primo loco persequenda) Ne alieni vis ἀθρόως in *Nervos* impellatur, enitendum; quem in finem, si *Plenitudo* sit cum Pulsu forti, & nihil repugnet; e re futurum arbitror Sanguinem, e Brachio, aut Vena Jugulari; vel *Cucurbitulis*, & *Scarificatione*

one Dorso detrahere. Horis aliquot post *Venaesectionem*, immittatur *Enema*. *Purgatio* usus fere perpetui est, maxime vero ea, quae Sanguinem exagitet, & *Arthritidi* in Artus amoliendae faciat. Porro conducit, quamprimum Morbus aegrum invadat, Articulo ἐν τοῖς Ἄκρεσις saepissime dolenti, *Cataplasma* Clarisſ. *Batei Apoplecticum*, seu *de Raphano* Cl. *Fulleri*, aliudve quodvis acre, φθινισμὸν excitans, applicare; & *Arthritida*, quae jam nunc e Sanguine fugam meditatur, ad τὰ ἔξω educere.

Facta Humorum e Capite *Antiſpaſi*, & mutata eorum inclinatione, (nec quidem maturius, ne in *Caput* ii, impetu cum majori, a Medicamentis inferantur) ad eos extra pellendos, aegroto dentur e *Pulvere Gaſconico*, *Purpureo*, aliisque mitioribus ποδαγρεαγωγοῖς, sic, ut Artis est, Compoſita; bis, vel ter in die, cum *Julapii* Hauſtu *Cardiaci*, *Cephalici*. Quamprimum Tumor ἐν τοῖς ἔξω fuerit, admoveatur ei *Veſicans*; quod Humorem, in eo contentum, foras eliciat, neque retro agi patiatur.

Huc etiam confert *Epiſpaſticum*, Cervici, seu Collo posteriori dimidio; huc Capitis ad Cutim *Tonſura*, *Raſura*, & *Emplaſtrum* ei, de *Cumini Seminibus*, aliudve quodvis

quodvis attrahens, impositum; quod nempe, post *Evacuationes* generales, si aggravetur, *Caput* allevarit. Prosunt *Gargarismi*, Salivam jugiter elicientes, & *Diaetae* ratio tenuis.

Interea temporis, *Spiritus volatiles*, *Tinctura Castorei*, *Succini*, &c. cum *Julapii Cephalici Haustu*, vel cum *Anthus*, sive *Salviae Infuso*; quaeque Indicationem Vitalem tueantur reliqua, (sive extra, sive intus) ea, qua opus fuerit, Dosi, modo, & frequentia, juvat adhiberi.

Quoties autem Materia *Nervis* est impacta, & infixa, ad eam tenuandam, & vias *Spirituum* aperiendas, (quae medendi Indicatio altera est) iis e *Ligno Sancto*, & *Sassaph*: *eorumque Corticibus Decoctis opus*; iis, e *Ferro praeparatis*, *Frictionibus*, *Balneatione*, *Embrocha*, *Vestitu*, *Linimentis*, *Ceratis*, *Emplastris*, & id genus aliis, quae in *Paralysi Primigenia* cum fructu praescribuntur. In *Paralysi Arthritica*, viroso afflatu facta, *Decoctum Corticis Chalybeatum* Aegro multum profuisse novi.

Hic autem sedulo videndum, Corpus Aegri frigidum, an calidum; Miasma simplex, seu πλοκῆτιδι involutum, an Bile mistum; ut in *Paralysi Arthritica*, *Colicam Biliosam* insequente: Cujus Exemplum

plum mox ſubjungam ſatis luculentum. *Calida* enim (ſi ad diutinum tempus, & copioſe propinentur) Remedia inſomnes reddunt Aegros, inquietos, & perpetuo quaſi Febricitantes. Spiritus eorum animales, indeſinenti tumultu & agitatione fatigati, perimuntur; nec a Medicamentis hiſce, utut valentiſſimis, & maxime *Cardiacis*, vel minimum iis Robur accedit; contra, turbarum & debilitatis multum. Hujuſmodi laborantes *Aqua* ſeu *Spadana Germanorum*, ſeu *Bathonienſi*, ſeu *Briſtolienſi*, (& proculdubio alia non pauca *Ferro* gaudente, perque Renes exeunte) modo viva hauriatur, magnopere reficiuntur: Reſtinguit enim illa Spirituum ardorem, a Bile factum; Oeſtrum eorum mulcendo componit, & adjectis, ſuo tempore, & modo, *Chalybeatis*, hujuſmodi affectorum Curatio quam jucundiſſime, quam certiſſime perficitur.

X.

IN Morbi hujus *Prophylaxi* nihil conducibilius, quam, ut *Arthritis* Paroxyſmos habeat Regulares, ſtudioſe niti. Hoc enim, ut opinor, ratae, firmae, indubitandaeque fidei Axioma, *Paralyticum* hunc

Ar-

Arthriticum, quo plus Artubus aegrotaverit, eo minus *Capite* & *Genere Nervino* laboraturum. Quamprimum igitur crescit, & in Sanguine se attollit Miasma *Arthriticum*; si nihil vetuerit, *Purgans*, & quidem Δεγικὸν adhibeatur; posteaque *Martis Alcohol gr.* v. bis, vel ter in die sumi praecipiantur. Quibus in subsidium, paucis post diebus, veniat Externum aliquod, τοῖς Ἄρθροις admovendum, *Arthritidem* evellens; & in horum usu perseverandum, donec *Arthritis*, si commode fieri potest, eruatur, & in Artubus sistatur. Interea vero temporis, *Alvus* ne dura sit, & Humores ne in *Cerebrum* eleventur, est cavendum; &, ut Janua nunquam non aperta sit, qua Natura, (quoties ei visum fuerit) in exilium Miasma mittat, & foras extrudat; in Brachio, vel Dorso potius, ut Fonticuli fiant, utque juges sint, curandum.

Hac quidem Medicina, qua *Curationem*, qua *Prophylaxin* exhibente *Paralysin Arthriticam* tum perfectam abstuli; tum etiam (quantum ex usu licet conjecturam facere) quo minus reverteretur, effeci. & Morbo, olim gravissimo, & ad recurrendum apto afflicti, Senectutem, hac tutela (nimirum *Arthritidos* beneficio

regu-

regularis) tum longam, tum incolumem ſunt adepti.

De *Paralyſi Arthritica* haec dicta ſunto.

HISTORIA I.

Cephalalgia Arthritica, cum Paralyſi incipiente *curata.*

MULIER *Exonienſis*, adoleſcentia nondum exacta, citius nimirum, quam Viri ſolent, *Arthritide* laboravit. Sex ſupra Viginti annos habens, permultos ejus Paroxyſmos ex intervallis erumpentes; Dolore primum articulari; deinde Tumore, Nitore, Rubore ſignatos, eſt perpeſſa: quibus vero modis, & gradibus, increvit Tumor; iis uſque remiſit Dolor. Maxime affecti ſunt Pedes; nonnunquam Genu. Sub acceſſionem *Arthritidis* nuperam, Articulum dolentem *Linimento* quodam repellente levit. Hinc Materia Dolorem faciens, Sanguini reddita; in *Caput* tranſlata: quod vel eo palam factum eſt, quoniam Aegram *Cephalalgia*, (raro alias, vel nunquam ei moleſta)

jam tunc invalit atrociſſima. Artus etiam aggravatos, & vix ſatis habiles, non nihil affici, atque adeo inſultu *Paralytico* tentari patuit.

Contra *Paralyſin* incipientem, & *Cephalalgiam* ex *Arthritide* repercuſſa confirmatam, ea praecepi, quae ſequuntur.

℞ *Aloes roſat.* ʒſs, *Scam. pul. gr.* v, *Ol. Abſ. ch. gtt.* j, *El. Propriet. q. s. f.* Pil. *mane demittendae.* Harum Aegra beneficio, ter quaterve, modo laudabili, dejecit. Peracta Purgatione, *Eolum* hora ſomni, (*ex Theriac. Androm.* ʒj, *Pul. Purpurei, & Gaſcon.* aā ʒſs, *Conſ. Alk. q. s.*) & quarta alias quaque hora, *Pulveres*, in eo contentos, per ſe aſſumpſit, ex *Julapii Cardiaci Hauſtu.* Ter etiam in die, *Spiritus Vol. Oleoſ. gtt.* xv, cum Poſſeti, *Floribus Roriſmarini* alterati, hauſtu. Ut autem haec, quae Materiam in Artus expellant; ita comparata ſunt alia, quae, Artubus ſuperpoſita, eam extrahant. *Emplaſtrum* nempe, *ex Saponis. Veneti, Picis Burgund. Empl. Cephal. aequis ponderibus*; utrique Genu, & Malleolo applicandum; Tibiae vero utrique, & Cervici *Epiſpaſticum.*

A Dejectionibus *Caput* non mediocriter levatum; ab *Epiſpaſticis* multum. *Emplaſtra*

plastra attrahentia Pruritus sequebatur; uti etiam *Dolor* plane *Arthriticus*. Aegrae succurrum est, tum magnum in modum, tum celeriter, tum etiam opportune; brevi, forsan, alias succubiturae! Addam denique, facta haec, & transacta omnia, tempestate nullo modo favente! Frigidissima enim erat, & *Arthritidi* educendae, (quod a me plus semel observatum) ineptissima.

Quum vero *Cephalalgia*, longo post tempore, recruduit; iterato *Cathartico*, & ambobus brachiis admoto *Epispastico*, curata est Aegra.

HIST. II.

Hemiplegia Arthritica *simili modo curata.*

DUM in his conscribendis sum, obviam mihi venit hujusce Morbi Historia; in eo confirmando, explicandoque, momenti non exigui. Civis *Exoniensis*, per omnem vitam sobrius & temperatus, Dolore primum Brachiorum,

Crurum, & Coxendicis, ad menſis ſpatium vago, eſt afflictus. Hunc ut tolleret, *Theriacam* ille *Venetam* aſſumpſit; cujus ope proturbatus Humor, in Pedis digitum miſſus eſt. Articuli enim maximi Dolor, Ardor, Rubor erat; ſimulque Globi infra poſiti, Tumor. Raro unquam *Arthritis* ulla manifeſtior.

Cùm ita res eſſet, circumforaneus quidam Medicus; nunc Oneribus bajulandis; nunc autem Medicinae, uti fors tulit, faciendae operam dare ſolitus; Aegro perſuaſit, ut ad Dolorem mitigandum ex ſuis Emplaſtrum, (nobile quoddam Antidotum, a *Tryphone* acceptum) dolenti Articulo ſuperponeret. Quo temere facto, Dolor intra breve tempus ſedatus eſt; Tumor omnis ſubſidit, & repulſa, in eo contenta, Materia *Caput* invaſit. Somnolentia primum, inexpugnabilis pene dormiendi neceſſitas oborta eſt; tùm paulo poſt *Vertigo*; deinde *Apoplexia*; quae vicos obambulantem Aegrum humi proſtravit. In domum proxime adjacentem vectum, pulſu dubio & vacillanti, ſiniſtri lateris *Hemiplegia* laborantem, ſenſu motuque Corporis univerſi prope orbatum reperi. Sanguinis ℥xij quam citiſſime detractis, & *Enemate* in alvum miſſo,

missio, rejectoque, nonnihil levatus est. Ad excitandos Spiritus animales, iis amicos, & ὁμογενεῖς, Volatiles, ex *Julapio Cephalico* largiter, & saepiuscule dedi. Vertici, & Cervici *Epispastica*; Plantis Pedum *Emplastra* ex *Pice Burg. & Empl. Cephalico* admoveri; *Sp. Salis Armoniaci, cum Sale Tart. praeparati* saepe submitti Naribus instituì: Postridie *Pulvere Warwicensi* Alvum moveri.

His similibusque auxiliis paucis post diebus Verba distincte pronunciavit; mediocriter ambulavit; *Capiti* sinistram erexit, debilem vero, & sensus adhuc obtusi. Ut haec Secundae Valitudinis initia confirmarentur, utque Spiritus animales recrearentur, & ad munera rite obeunda stimularentur, ea, quae sequuntur, adhibui.

℞ *Sem. Rutae gr.* vjjj,
Salis Vol. Succini gr. lv.
Conf. Anthos ℥jj, *Pul. Serp. Virg. gr.* vjjj.
Syr. Paeon. simp. q. s. f. Bolus, *ter in die sumendus, cum Julapii haustu.*

℞ *Aq. Pulegii, Rutae aā* ℥vj,
Bryoniae C. ℥iv,
Marg. pp. ℈ij, *Sacch. albiss. q. s. f.* *Julapium.*

℞ *Tinct. Caſtorei, Sp. Vol. Oleoſ. aã ℈. aeq. ſumat gtt. XXX, cum idoneo quovis vehiculo, bis in die.*

℞ *Cacum. Salviae tenuifol. ℥vj,*
Sem. Sinapios, Cochleariae contuſ. aã ℥ij.
Cort. ext. Aurant.
Rad. Raph. Sylveſt. raſ. aã ℥j, f. Sacculus, *quatuor Congiis Cereviſiae, in Potionem ordinariam, infundendus.*

Hac utique Medicina, ſi Vitae rem ſpectemus, ad ſanitatem pervenit, ſartus & tectus, Aeger: quum vero Sinistri Lateris quaedam maneret imbecillitas, illius cauſa *Bathoniam*, meo hortatu, peteris, *Thermas* ingreſſus eſt; unde Artuum, qui defecerunt, vires & robur priſtinum pene redintegratum habuit; ex illoque tempore, ſubinde dolens Articulis, annos ille permultos egit, *Apoplexia*, & omni Capitis infultu liber, non niſi ſenio demum confectus.

HIST.

HIST. III.

Paralysis Arthritica, *cum* Spasmo *Cynico*, *lethalis.*

QUIDAM ad *Credevum* humili loco natus, media aetate permultos annos *Arthritide* laboravit; tentationes certis quibusdam periodis, easque rectas, & benignas, iterante. Mense Maio, Anno MDCIIC, tum *Chiraga*, tum *Podagra*, posteaque *Spasmo* Oris *Cynico* (nullo Capitis Affectu, nedum *Apoplexia* praecedente) correptus est. Verba edidit imperfecta, confusa, dimidio *Linguae* resoluto. Pulsum inveni debilem; Vires fractas, neque Venaesectioni, neque Purgationi consentientes.

Capiti ad Cutim tonso, & deinde raso, *Epispasticum* applicui: Malleolis, & Manibus (locis ab *Arthritide* frequentari solitis) *Phoenigmos.* Tumoribus a *Phoenigmorum* applicatione factis, *Epispastica.* Interea temporis *Pul. e Chel. C. C.* ℥ß, *Chal. N.* ℈ß, *ter in die, cum Vini rubri*

Hispanici ʒiiii. Porro, ter in die, debito a *Bolis* intervallo, *Sp. Vol. Oleosi, & Tinct. Castor. ad gtt.* xv, *ad* xx, *cum Julapii Cephalici Haustu*, *Sp. C. C. cum Calce viva*, Naribus subinde in languoribus admovetur. *Cerevisia*, *Ras. Radiculae*, *Cacum*, *Cochlear. Sem. Bardanae medicata est.*

Quod derasо *Capiti* impositum fuit, bidui spatio parum evocavit. Cetera profuerunt aegrotanti. Postquam enim *Arthritis* ad τὰ Ἄνεϱα fuit translata (quod sex septem diebus factum) *Spasmi* omnes sublati sunt, vox restituta.

Minime vero perfecta haec Curatio; etsi enim Sputum, (*Paralyticis* fere omnibus familiare) jugiter effluxit; etsi auxiliorum usu praescriptorum, duos prope menses *Arthritis* Artubus insedit; unde Fames renovata, Facies colorata, aliaque Sanitatis orta fuere indicia; (quae *Arthritidi* denuo reductae ipse Aeger retulit accepta) *Linguam* tamen usque resolutam, memoriam insuper labefactatam habuit.

Contra malum tam pertinax, & λύσιλυσον, ad tres vices *Purgatione*, & diebus otiosis *Decocto* usus est *e Lignis*; Neque sine fructu aliquo. Verum in *Nervos* tanta alieni vis irrepserat; itaque eos corrupe-

rat;

rat; ut, post varia Medicamentorum genera incassum adhibita, (utpote, Causam in Corporis recessu tam recondito locatam, quae non dimoverent) Aegrum

Φαρμακοις μεν λαον νεφ & αμφεκαλυψεν.

HIST. IV.

Colica Arthritica in Paralysin *degenerans*: Arthriticam.

HACTENUS *Arthritidos* rectae, in *Paralysin* abeuntis, Exempla protulimus; *inversae* jam & *Anomalae*, eodem modo finientis, ecce tibi Historia. Tenui Corpore, biliosa Constitutione Vir, annorum ferme quinquaginta, quindecim vero annorum Podager, ineunte anno MDCCII, Pedibus & utroque Genu doluit: cessante vero brevi tempore eo Dolore, *Colica* tentatus est. Successit Brachiorum primo gravitas, & debilitas; mox *Resolutio*, ut e Digitis nullum movere posset. Fames abolevit; Cibi omnis fastidium fuit; quod quum jam diuturnum esset, ex eo

reli-

reliquisque Morbi satellitibus. Corpus jam plane emaciatum; Faciei Color flavus, Oculorum, quod album esse debuit, Ictericum id omne factum est.

Arthritidem hanc ad τὰ ἔνδοθεν inversam, & a Visceribus, una cum Bile Colicam dudum committente, in *Nervorum Tubulos* translatam esse judicavi.

Ut Curationis, quoad fieri posset, absolutae iniretur ratio; primum, *Decocto Cardui* Ventriculum moveri; *Soluto* tum *Purgante* Ventrem inaniri sedulo institui. Iis, quae impedimento essent, expressis, *Aquam* dedi *ferratam* bibere tepefactam, omni mane, ad libram quasi integram; neque nisi sorbillando, & paulatim hauriendam; aliasque, loco Potionis ordinariae, eandem, cum *Vini Lusitanici* ea quantitate, quae ad ὄρεξιν opus inveniretur.

Magno fuit huic aegrotanti auxilio, una cum praedictis, *Aqua ferrata:* Nauseam enim ademit; Famem (id est, Vitae spem) reddidit; aliisque posthaec adhibendis viam aperuit. *Chalybem* addidi *Nutritum*; quo in Articulos pulsa est *Arthritis*, Pedis Tumor & Dolor factus; quae tamen, omisso *Chalybe* cito decreverunt.

Hac

Hac autem Medicina [τῇ ἐγκρατείᾳ nempe diu producta, continuataque, & *Chalybe* interdum adjecto] Viscéribus robur, Oculis Vigor, Faciei Color restitutus est. Spirituum turbis & agitatione, quae quidem magna & permolesta sunt, composita, sudum undique & serenum est. Ex elumbi, debili, & emaciato Aegro, qua Morbo, qua Inedia prope jam enecto, res Salutis adeo servata, & Vires instauratae sunt; ut, tametsi quaedam maneret Artuum imbecillitas; negotia tamen obire, itinera Equo longa & crebra facere valeret; Vitamque alacrem, & vitalem tum ageret, tum etiam acturus esset.

Adeo enim ex ea Medicina profecit, ut jam, annis post quatuor, multo rarius, multo illum mitius dolere, & Paroxysmis tuto carere; (Manum vero sinistram, ob Tendines contractos, Motu fere omni privatam esse) per Literas nuper accepi.

HIST.

HIST. V.

Arthritis primum, & deinde Paralysis, *a Materia Colicae biliosa.*

FOEMINAE olim memoratae, primum Colica biliosa, deinde *Podagra* laborantis, Historiam; quoniam eo tempore plenius de illa differere nihil attinebat; interruptam, hic loci continuare libet, & ad finem perducere. Remittente (sic, ut dixi †) *Arthritidis* Paroxysmo, Caput illico tentatum est; & quidem impensissime. Somnus enim inquietus, nec qui, uti par erat, aegrotantem reficeret. Huic adde *Capitis* gravitatem, & dolorem: quod vero praecipue notandum, quoties expergisceretur, quod diceret ageretve, nihil in promptu habuit: oppresso nempe *Capite*, & *Menti* quasi Nube obducta. Periculum erat, ne confestim *Apoplexia* prosterne-

† *Vide Dissertationem, De Arthritide Symptomatica; Cap. x, Hist.* x.

ſterneretur : Detractione Sanguinis periculum iſthuc imminutum, Nubes ſublata. Brevi poſt tempore *Paralyſis* ſecuta eſt ; qua demum Aegra ἀδεκτοσία, & *Balneatione* diutina liberata fuit.

Quamdiu hujus Aegrae membra fuere reſoluta, & Aquae potationi illa incubuit ; *Arthritide* tamdiu immunis omni perſtitit : integra vero ad conſuetudinem rediens, & veteri Diaetae ratione uſa, *Arthritide* jam nunc urgetur regulari : quâ utique confirmatur, priſcos illos, ſive Pedis, ſive Malleoli Dolorem & Tumorem, fuiſſe plane *Podagricos*.

Aliam novi Inteſtinis pariter dolentem, & quidem ex eadem cauſa ; poſtea vero *Paralyticam* ; cui, cum integrum eſſet, & intactum adhuc *Caput*, at Bile Sanguis aeſtuaret, ortus eſt in Manibus Dolor, & Tumor plane *Arthriticus* ; & indicio fuit, Naturam hac inimicum porta conari expellere. Hi vero conatus, quantum adhuc obſervavi, languidi & pene fruſtra fuere omnes, & *Paralyſi* ceſſerunt : quae denique *Chalybeatis*, & Remediis Sanguinem evehentibus, ut & Genus *Nervinum* penetrantibus, una cum *Aquarum Bathonienſium* Potatione, & in iis *Balneatione* crebra, penitus ſanata eſt.

Hiſce

Hisce vero observatis omnino liquet, Materiam Colicae Biliosam, causam ejus proximam & continentem, nunc in *Articulos* extrudi, & ab iis in *Nervos* transferri; sicque in nonnullis Corporibus eandem esse *Colicae*, *Arthritidos*, & *Paralyseos* ordine Materiam.

HIST. VI.

Ob Arthritidem in Nervos inversam, Apoplexia.

VIR bonus, cum primis honestus, diu meus ἐν τῷ Φαρμακοπωλείῳ familiaris, jam inde ab adolescentia *Arthritide*, ad tempus redeunti, laboravit. Vox a pusillo puero, ei densa fuit, obscura; nec quae Verba clare, vel articulate satis exprimeret; a *Nervorum*, uti videtur, imbecillitate nativa ducens originem. Ad haec accessit, ob mortem filii (quem ut eum maxime amavit) Dolor vix consolabilis, Aegritudo valde discrucians. Cum eo loci res esset, & Paroxysmus jam declinaret, nondum autem ad exitum perduceretur,

duceretur, in apricum animi causa Aeger vectari voluit. In collem proximum & vicinum, at eminentem & apertum, Bruma tunc temporis laeviente, quando, etiam tum e lecto surgens, elatus fuerit, ibique plus nimio commoratus, mollitum, & imbecilli Lingua *Arthritidem* invasit primum Algor; deinde Vertigo; tum brevis quaedam Mentis alienatio, actionibus absurdis, insolitis, & indecoris manifesta; deinde Lateris, postmodum resoluti, imbecillitas, & obeundi motus impotentia; postremo, & paulatim Linguae *Paralysis*, Aphonia.

Non novum huic aegroto hujusmodi malum: nam, quum moris erat, exeunte omni Paroxysmo, quam citissime potuit, lectum abdicare, & foras illico Pedem efferre, vel gestari; raro id impune fecit: imo, quam citissime fecit, tam maxime poenas dedit; tam citissime Lingua ejus, tanquam Ligamento, impedita, & (quod a familiaribus saepe observatum) aliena Vox. *Non novum*, inquam, hujusmodi malum; nova mali fuit Gravitas.

Ut Morbo isti Medicinam facerem, quae sequuntur, auxilia sunt a me praescripta.

duceretur,

℞ *Conf. Abſ. Rom. Spec. Diambrae;*
Z. Z. in Indiis Cond. aā ℥ß.
Conf. Alk. q. s. f. Bolus.
℞ *Pul. Serp. Virg. gr.* xij,
Caſtor:
Spec. Diatr. Piper. aā *gr.* iv.
Ol. e Sem. Carui Chym. gtt. ij,
Balſ. Per. q. s. f. Pilulae.
℞ *Cort. Winterani,*
Rad. Zedoar. pul. aā ʒiij,
Sem. Aniſi, Carui aā ʒj,
Cochlear. ʒj, *miſce, & infunde in Vini albi Luſitanici* ℔ij; *uſus tempore Cochlearia duo, vel tria colentur, cum Cerevisia commiſcenda. Cerevisiae hauſtus hujuſmodi medicatus Bolo, & Pilulis quotidie ſuperbibatur. Ampulla, ad dimidium vacua, Vino ſimplici repleatur.*

Porro, infundantur in Aqua fontana bulliente *Sem. Cochlear. contuſa, Raſura Radicula; Infuſum Diamoro* dulcetur, f. *Gargariſma* ſaepius in die adhibendum. *Frictiones* Artuum ſint frequentes. Sumat etiam *Spiritus Vol. Oleoſ. gtt.* xxx, cum vehiculo idoneo, bis vel ter in die. Cervici *Epiſpaſticum* admoveatur; poſt dies duodecim, vel duas hebdomadas repetatur.

Horum uſu medicamentorum (non quidem perpetuo, ſed longo, & cum intermiſſionibus ad tempus diutinum producto) factum eſt, ut Verba, uno aliquo quamplurima praeeunte, Ipſe eadem nullo negotio clare repeteret. Vegetior item, coloratior, & hilarior evadere; Cibum capeſſere, devorare. *Arthritis* ſub id tempus Manum occupavit; Curationis ſpem adduxit, at (eheu!) brevem, & fallacem. Relicta manu, tam inclementer Aegrum habuit, ut e veſtigio *Caput* Dolore, Stupore, aliiſque mali moris accidentibus affligens, eum pene confecerit. Hoc ob Alvum, incuria domeſticorum, nimis duram (unde in *Caput* Humores acti) evenit. Ex Paroxyſmo tam infelici, & Naturae rebus tam male convenienti, nullum *Paralyſeos* levamen; nulla Vocis reſtitutio. Contra, Medicamento non uno, neque impotenti fruſtra adhibito, integrum jam triennium (ſi Verbum unum, aut alterum, μονοσυλλαβον, excipiatur) mutus fuit; &, quod annotatu dignißimum, per eoſdem hoſce annos, etiamſi ſatis cibi ingerens, rarius & mitius ſolito dolut Articulis.

Ut Hiſtoriae hujus ſummam brevi complectar; de hac *Paralyſi*, in homine

Arthritico, & jam tum dolenti. Frigus inſecuta, quid aliud cogitandum? quam, quod Humores *Arthritici*, adhuc in Sanguine relicti, effaeti, & in fugam abituri, Algore contracto, & anguſtato Corpore, in *Nervos* impellerentur; & in eos ſe abdentes mala jam dicta committerent. Materia vero aliena, quae e Corpore expelli debuerat, in *Nervos*, natura forſan nimis apertos, & dehiſcentes, impulſa; tanta ex eo Oeconomiae perturbatio, Naturaeque Vires adeo fractae, & debilitatae ſint; ut, *inverſae* in poſterum *Arthritidi* favens ea, regularem, uti olim, Paroxyſmum minime moliatur.

HIST. VII.

Ex Morſu Canis, Arthritidis rectae ſilentium, Stupiditas, Paralyſis; *Arthritide denuo facta Regulari, curata.*

RARA quidem, annis abhinc aliquot, & inaudita forſan *Arthritidos Anomalae* mihi ſeſe obtulit Hiſtoria; quae, ut multa obſervatu digniſſima, ita Doctrinae huic

huic noſtrae lucis non parum allatura continet, ideoque protenus adſcribenda eſt. Homo adhuc in vivis eſt *Iſcanus*, qui ſub exitum ſeculi noviſſimi, decimo aetatis ſuae luſtro, Pedibus ſubinde doluit. *Podagra* nimirum affectus germaniſſima, Malleolum mordente, omnibus numeris abſoluta. Hunc in modum ea, per triennium bis terve ſingulis annis, acceſſerat; quum ex *Morſu Canis* (forſan rabioſi) *Podager* aegrotavit. Vulnera, Cruribus inflicta, per menſis ſpatium, Ichorem emiſere; ſanatis autem iis, ſuppreſſoque flumine, nova malorum ingruit caterva, atrox certe, & peſtifera: Primum enim late, per univerſum Corpus, ſparſum eſt alienum aliquod, Sanguinis Οᾐσασμὸν, Corporis aeſtum faciens immodicum. Deinde *Caput* tentatum eſt: Sedulum enim, & in agendis rebus antea verſatum, Aegrum occupavit rerum prope omnium Oblivio. Stupiditas adjuncta eſt, & in ſententia de negotiis ordinariis cum judicio ferenda, impotentia. Magna ſub hoc tempus erat Membrorum undique omnium debilitas, & Digitorum huc illuc ſerpens, tanquam ab Acu pungente, Dolor. Succeſſit *Tetanos*, aliaſque Pedum Torpor, & Δυσκινησία. Simili vero ratione, qua

Corpus, ipsa laboravit, ipsa subsidit Anima. Levi quavis de causa Ejulationes Aeger, & Lamenta edidit; non raro Lacrymas. Postremo loco Manuum, Pedum *Paralysi* correptus, eorum neutrum, nisi laborioſe, movit. Quod vero maxime notandum, *Arthritis*, quae (ut dixi) Paroxysmos, bis, ter quotannis iterare solita est, jam inde a *Canis Morsu*, per integrum biennium (quo, praedicto more, cruciatus est Aeger) ne semel quidem rediit. Ut haec malorum Ilias a Miasmate *Arthritico*, multum conturbato, perque Corpus universum, in ipsos *Nervos* acto (& quidem *Canis Veneno* forsan impellente) proficisci, non immerito credatur.

Docti utique Medici, & experientes, in hujus Aegri curam incubuerunt: Quamprimum ea mihi demandata esset, (quando, praeter Symptomata jam dicta, Ventriculum etiam laedi, Ἀνορεξίᾳ, multoque Vomitu urgeri deprehenderim) primum Alvum subduxi; tum *Decocti Cort. Chalybeati* ℥jj, ter in die sumendas imperavi. *Decocti* hujus vere *Polychresti* usu, cum levi Corporis Exercitatione diu continuato, (nempe, cum intermissionibus quibusdam, ad annos aliquot) mirum quan-

quantum ex eo commodi exortum: Fames enim, Oculi vigor, Faciei color, Spirituum animalium robur (*Arthritide* denuo ἐν τοῖς ἔξω revertente, & Paroxysmos, sic, ut olim, edente regulares) tum Animae, tum Corporis mala finiere cuncta. Εὐκινησία, & Valitudo, post annorum aliquot interruptionem, omni ex parte integra, & perfecta, felicissime restituta, paulatim, tanquam ex postliminio, redierunt.

Si *Arthritidos* isthoc, ex *Morsu Canis*, Silentium; si Symptomata, per istius Silentii triennium oriunda, (gravia profecto, & terribilia;) si, ex *Arthritidis* Reductione, Symptomatum istorum fugam animo rite perpendamus; nihil manifestius, quam quod a Miasmate *Arthritico*, devio, & in *Nervos* irrepente, fierent ista *Spirituum animalium*, & *Nervorum* mala; & quod, ex eodem Miasmate in Artus (uti par est) exulante, *Paralysis* cum malorum ista cohorte tolleretur.

HIST. VIII.

Convulſiones, *ex* Arthritide *inverſa*, *univerſales*, *Arte medica ſublatae.*

HIS, ob Morbi diſcrepantiam, an affinitatem dicam? *Convulſionum* addam univerſalium, ex *Arthritide* intus in *Nervos* acta, Hiſtoriam. Vixit, annos ante paucos, in *Iſcae* noſtrae ſuburbiis, Familia, probra quidem & honeſta, neq; Veneri, neq; Baccho dedita; quae tamen *Arthritide*, ſic, ut raro quaequam unquam magis, eſt afflicta. Fratrum unus e medio *Apoplexia* ſubreptus eſt *Arthritica*; alter *Arthritide* τὰ Εσλόδια premente obiit: de quibus, ſuis locis. Fratrum Tertius, hic noſter, Articulis olim doluit, tum crebro, tum vehementer. At quum hujuſmodi ceſſavere, aut minus crebrae, minuſque vehementes fuere *Arthritidis* acceſſiones; *Convulſionibus* ille correptus eſt, obſervatu digniſſimis. Primum enim illae Partium externarum erant; deinde, mira Spirituum in *Capite* Ἀταξία; poſtea vero Eclipſi comitatae. Quum ad Aegrum arceſſerer, *Spaſmis* eum graviſſimis implicitum

tum, Senſibus orbatum invenia: quumque diuturnitate malum ingraveſceret, (dies enim aliquot jacuit ἀναλγησίᾳ) tollendi ejus ergo, Medicina, qua poſſem efficaciſſima, uſus ſum.

Praemiſſis Alvum inanientibus, ut *Caput* allevarem, ad Cutim tonſo, & raſo ei *Epiſpaſticum* admovi: Quod quidem amplum, & diu adhaereſcens, optimo fuit Aegrotanti auxilio; Seri enim libras (quinque, vel ſex dierum ſpatio) minimum binas evocavit. Interea temporis, quae Spiritus ſuſtentarent animales; quaeque eorum motus ordinarent, ore ſumenda dedi.

℞ *Pul. Caſtorei* ℈j, *G. Galbani, Sagapeni, Aſae foetid. aā* ℈j, *Opopan. ſolut. q. s. f.* Pilulae. *Sumantur quatuor, ex Julapii Cephalici Hauſtu, quarta quaque hora. Spiritus Caſtorei, & Vol. Oleoſ. in eundem finem, ex eodem vehiculo, ſubinde ſunt adhibiti.*

Hac ego Medicina, ſupra aſtantium expectationem, Aegrum excitavi; Morbo eum anticipiti, & peſtifero liberavi; &, ut idem ne recurreret incommodum, *Chalybe*, & *Cortice*, praeſidiis hac in re certiſſimis, Aegrum munivi.

CAP. XVII.

De Doloribus in Corpore vagis, fixis; de Ophthalmia; de Erysipelate, & Achoribus Arthriticis.

ARTICULUS I.

VIDIMUS, quanta cum saevitia Partes Corporis nobilissimas, & Vitae maxime necessarias, agitet *Arthritis:* quam illa (tanquam malus Civis, qui exulare respuens, Rebus usque novis studeat, Domos illustres ad factionem suam trahat) Intestina, Pulmonem, Cerebrum, Viscera ἐν τοῖς Κοιλίοις contenta fere omnia corrumpat. Nunc, in Regionibus a Metropoli, & locis principibus, longe dissitis & remotis; in Provinciae Interioris ambitu; in Partibus Viscera continentibus, quid eadem faciat, quoque se modo gerat, diligenter exquiramus.

Horum

Horum locorum *Anomalae*, quae a me notatae, ſunt in iis *Vaga*, *Fixa Arthritis*, *Ophthalmia*, *Eryſipelas*, & *Achores Arthritici*; de quibus omnibus hoc Capite dicam; uti in ſequentibus, de *Epiphora*, & *Dolore Dentium Arthritico*.

II.

ARTHRITICIS iis, quibus Sanguis acri Miaſmate diu multumque inquinatus, quum ad ἀκμὴν id elatum efflorescit, familiares aliquando ſunt *Dolores*; qui nunc vagantur per Regiones Dorſi, & Lumborum; per Scapulas, Sternon, Cervicem, & Caput externum: Earum nempe Partium aliqua incipientes, eam ad tempus aliquod afficiunt; donec alio, quocunque vult Natura, transferuntur. Quae utique loci mutatio interdum crebra eſt, & in nonnullis hi *Dolores* (quod ab *Arthritico* non uno compertum accepi) per Corpus ſerpunt externum, pene univerſum: *Arthritis* ſic in *Tranco* vaga, non ſemper intellecta, *Rheumatiſmi* nomine vulgo delitescit; quae tamen, ſi utriuſque hujus Morbi naturam penitus ſcrutemur, ab eo longe diſcrepat.

Nunc

Nunc in eodem loco commorantur hi *Dolores*, eumque non parum multant. Novi Hominem, cujus Sanguis quando plane computruit, & in *Arthriticam* degeneravit Dyscrasiam; huic, inter alias Morbi hujus Ἀνωμαλίας, in Regione Lumborum, (ac si a Renum Calculo) *Dolor* immanis, & permolestus accidit; quem tamen a Miasmate *Arthritico*, Membranas eo loci Spinam investientes stimulante, fieri probabile est. Vertebrarum hasce *Membranas*, etiamsi plurimum urgeri corrodique noverim; raro hoc fit, praeterquam in iis, quibus, seu aetate, sive morbis pene confectis, regularem *Arthritida* praestare nequit Natura. Novi *Arthritidis* calidae Materiam, *Oculi Tunicam adnatam* invadentem, *Ophthalmiam* inferre; quae cum paulo post Articulos invisseret, iisque Paroxysmum aptum, & laudabilem excitaret; eodemque tempore finem *Inflammationi* poneret; eam omnino *Arthriticam* esse manifestavit.

Novi *Arthritida Palpebrarum* in Vetulo quodam superiorem, mensem & eo amplius, excruciantem; quae cum *Omagra* habuit adjunctam, & *Podagram* e vestigio sequentem, ingenium & morem suum abunde declaravit.

Faciei

Faciei porro *Erysipelas* notavi quod detractione Sanguinis, factaque inde Materiae in Artus διαδοχῆ, quum in *Dolorem* mutaretur isthuc *Arthriticum*, naturam plane confessum est *Arthriticam*, ipsumque esse Materiae istius generis calidae & evectae, eo in loco ἐξάνθημα.

Nullius autem *Anomalae* in Externo Corpore natura subtilior, quam quae est *Arthritidos Achores* inducentis. * Jampridem tradidi, in nonnullis Corporibus fere idem esse, Utrum per Articulos, an per *Aurium Vicuscula*, id, quod alienum, emitteretur: quod quidem Observatione mihi non una confirmatum. Sunt enim *Arthritici*, quibus, in Paroxysmorum intervallis, (maxime si Paroxysmi tenues sint, & nimium mites, aut forte intercisi) ista per *Aures* Evacuatio vicem obtinet *Arthritidis* summe Regularis. Sunt etiam, in quibus, neglecta re Articulari, perque Artuum Glandulas Veneni expulsione penitus omissa, Natura unis *Achoribus* contenta, per eos id exterminet.

A Fe-

* *Dissertatione, de Arthritide Symptomatica.* Cap. XI.

III.

AFFECTIBUS jam dictis, una cum aliis omnibus, quae *Trunci* relinquuntur, *Anomalis*, hoc commune est; Eas periculo, quam *Anomalae* sunt *internae* reliquae, multo magis expertes esse, & ad *regularem Arthritida* propius accedere. Cujus rei ratio, tam ex Locorum a natura ignobilitate; quam ex eo, quod Auxiliis etiam externis ii tractari possint, elicienda est.

Quinetiam hoc addendum, a Corporis ambitu, ad ejus meditullium; a τοῖς ἐχθοῦσι ad τὰ ἰσχία, *Arthritidem* non creberrime transferri: certe rarius, quam ipsam *Regularem*. Cujus eventi nullam aliam excogitare valeo rationem, quam quod *Artus*, a Corpore longe in Aerem projecti, saepe a Frigore magis patiantur; &, quae *Arthritida* repercutiant, Causis magis pateant externis: Quibus hae nostrae *Anomalae* non sunt adeo obnoxiae, & raro intercisae Viscera subintrant; verum e contrario in Artus multo frequentius erumpunt.

IV. COM-

IV.

COMMUNIS harum *Anomalarum* Medicina vult, ut, graves eae si contingant esse, initio detrahatur Sanguis; deinde Purgans, (sive *Aloëticum*, sive aliud e Δαστυλίοις aliquod) quo Materiae vitiosae partim Alvo possit expediri, partim ad Artus amandari, detur.

Praeter haec communia, nisi malum ingravescit, nihil est, quod amplius suadeam Medicinae. Tuta enim est, & incolumis Aegroti res; si non ex omni parte placida. Quin & si Homines *Arthritici* molestius saepe ferunt *Dolores* in Articulis, etsi restituendae Sanitatis ergo factos, quam, cui medeantur illi, Malum. Mos igitur iis in hoc rerum statu gerendus, &, donec Malum per se inclinet, aut tempore vincatur, expectandum est.

At si urgebunt *Dolores* (quae propria eorum Medicina est) Aeger stragulis in Lecto coopertus, aut *Spiritu C. C.* aut *Theriaca Androm.* cum *Pul. Gasconic.* vel *Rubro Exoniensi*, vel ejusmodi aliquo *Cardiaco*, una cum *Posseto Anthosato*, sive Sudore

Sudore Materiam foras ejiciat, ſive in Artus amoliatur.

Quod de *Doloribus* hiſce, tam fixis, quam vagis, pronunciavimus; id etiam in *Eryſipelate* valebit; ut nempe per *Cardiaca*, *Podagram* expellentia, Miaſma procul arceatur.

Si, poſt Evacuationes jam dictas, intendatur *Ophthalmia*; ſive etiam minime levetur, erit, quo Organum, aeque pene cum vita carum tueamur, Remedio opus: Quare *Collyrium* modice diſcutiens, & corroborans adhibeatur. Inſervit huic Intentioni, id, quod ſequitur.

℞ *Albumi Ovi, agita, Aquae Roſac. dilue, adde Camforae gr. aliquot, f.* Collyrium; cujus Guttae in *Oculum* paucae omni mane inſtilleutur, Linteaque eo immerſa Palpebrae bis terve in die ſuperponantur. Poteſt commode *Lapis Calaminaris*, ſive *Tutia* praeparata *Collyrio* ſuperaddi.

Si Arthritici permoleſti ſint *Arthritici*, eandem fere recipiunt Curationem, ac qui abſoluti; neque enim, eorum cauſa, in Articulis Dolorem excitari velim: tanta eorum incolumitas, tam magna utilitas. Quod de hac *Anomalia* (quantum mihi videtur) una proponendum.

HIST-

HISTORIA.

Achores, ab Arthritide in alio Corpore generati.

POSTREMO ineunte ſeculo, non procul ab Urbe, Vir egit Generoſus; qui, ob juventam non nimis ſobriam, ea vix finita, laboravit *Arthritide*. Aetate progrediente, ſimilem ea progreſſum habuit, & quotannis increvit: donec Artuum Motu ferme omni privatus, Aeger demum Clinicus evaſit. Erat ille Vir, ſi quis unquam, totus ex *Arthritide* factus; pari certe ratione, atque dicitur, ὅλος ἄνθρωπος ἐκ γενετῆς πάσος.

Cum annos prope viginti Maritus ſine Prole eſſet, favente demum *Arthritide*, Filiam progenuit. Caſtiſſima, & Venerabilis ejus Uxor non tam *Lucinae*, aut *Dianae*, quam *Arthritidi* debuit, quod facta eſſet Mater. Patris tam *Arthritici* Filia, Originis ſuae labem & maculam non uno modo agnovit: Erat enim Vultu pallido & languenti, Conſtitutione tener-

nerrima. Plures enixae filios, Partus ei non parum profuerunt; & a Miasmate nativo, magnam illius partem evacuando, tuebantur. Ἀχῶρες autem, praecipue cum illa desierat ἐν γαστρὶ ἔχειν, erant gravissimi. *Aures* externae, multum tumefactae, per *Ulcuscula* Virus emisere, mordax & acre: cujus acrimonia Regio illhaec omnis inflammata est. *Virus* siccatum in Squamas abire solitum est; in furfuraceas, subalbidas: quibus, sive sponte decidentibus, sive refricando sublatis, Ichor denuo jugiter emanavit. Neque *Purgantia*; neque virtutum optimarum *Alterantia*, (a Viris Arte nostra celeberrimis praescripta) malum hoc vicere; modum ei forsan imposuere.

Ut semel dicam, Miasma hoc indomitum & pestiferum, Matronae illius Filios hunc in diem aggravat; quorum plerique omnes (sunt autem multi) *Aurium* Exudationes, aut alias illius Veneni notas, & indicia, veteri nempe Contagio afflati, gerunt; & testimonio sunt probabili, Miasma hoc virulentum, in alio Corpore per *Arthritida* regularem, in alio per *Achores* a Natura ejici.

CAP.

CAP. XVIII.

De Epiphora, & Dolore Dentium Arthritico.

ARTICULUS I.

DE *Catarrhis* iis, qui *Arthritica* facti Materia, Pulmones, aliaque Respirationis Organa invadunt, & Tussim frequenter inferunt, alibi disputavimus: Qui *Oris* sunt, & *Oculorum*; eadem Materia facti, atque eodem e numero reliqui; eos, hoc Capite dicendos, jam nunc aggrediemur.

De *Podagra Dentium* Libellum olim in lucem misit *Joh. Steph. Strobelbergerus*, Thermiater Caesareus; ut vel propterea super hac re Sermonem instituere supersederem. At quum iste Liber, quicquid promittat ejus Inscriptio, non tam de *Dolore Dentium Arthritico*, (cujus neque Therapiam propriam, nec quidem Di-

agnoſco ullam in medium proferri,) quam de Affectu iſto, quatenus Exquiſito agat; integrum mihi erit, hanc *Anomalam*, cum aliis ſuae Tribus, una tractare.

II.

QUOD ut accurate faciam, imprimis obſervandum eſt; Humores illos acres *Arthriticos*, qui, per ambitum Corporis erratici, Dolores ciere ſolent antedictos; in *Glandulas Oculis* vicinas, & ſecernendis Lacrymis dicatas, a Natura nonnunquam infundi, & jugiter iſthinc emanantes *Epiphoram* creare: modo in Gingivas, & eas, quae Dentes circumveſtiunt, Membranas immitti, & *Odontalgiam* facere. Qui utique Affectus ſaepe diutini ſunt, & (Humore falſo teneras, ſenſuſque acutiſſimi Fibras urgente, Spiritusque eas inhabitantes ſtimulante) nonnunquam etiam moleſti; Quoniam autem iidem, ab *Arthritide* nunc a vitae repercuſſa, & Paroxyſmum interrumpente, oriantur; nunc in *Arthritida* regulariter deſinant; (utrumque vero ita tum oriri, tum deſinere conſtat,) iccirco etiam *Arthritica* cenſeantur; ipſamque eſſe *Arthritidis*, Sede germana, & Via, jam re-

relictis, alieno in regione [illegible] fuerit
entem

III.

SI Morbi illi tenues sint, nec aegrotantes supra modum urgeant, Curatio his *Arthriticis*, ac quae Exquisitis, eadem sit utilissima: Si vero graviores periculum, vel molestiam inducant, hujusmodi velim Medicinam.

Prime, Sanguis mittendus; speciatim, optimeque *Vena Jugulari*: Tum Venter resolvendus, Sanguis turbandus; dato, quod ambobus his sufficiat muneribus, mane postero, *Purgante*. Deinde, *Epispasticum* Cervici applicandum: Ulcuscula vero, ne arescant, *Litu* illinantur *Epispastico*; & tamdiu quidem, quamdiu mali gravitas perduraverit. Postea, si *Arthritis* ad affectam usque Partem adhaerescat, non nisi molimine quodam in Artus removenda, ad rem facient auxilia, tam quae, extra applicata, educant eam, evocentque; quam quae ore sumpta expellant. Atque haec istorum Medicina Morborum est communis.

Proprie requirit, ut in *Epiphora* vitatis, initio praecipue, restringentibus (ne Sero,

acri, & venenoso exeunti Viam occludant, & Fistulam inducant) *Collyriis* mollientibus Seri nimia mitigetur acrimonia. Quem in finem *Lac* inservit Muliebre, recens, *Oculis* immissum; uti etiam, e *Mucilagine Sem. Psyllii, & Cydon. Aqua Ros. extracta:* vel e *Trochisc. albo Rhasis & Aqua Plantaginis* Collyrium.

Sin *Oris Catarrhus* opprimat, & aegrotantem Humorum Copia, vel Asperitas offendat; prodest *Gargarismis* eos tum diluere, tum elicere. Ad eliciendum, quam quod maxime, conducit *Ras. Raph. Rusticani*, ore recenta, & manducata; cujus solicitatione praegnantes se Gingivae possint exonerare.

Si *Dentem* forcipe evelli, postulaverit *Dolor*; eo, quod Alveolum purget, (*Melle* puta *Mercuriali, cum Sale communi, Aqua fontana mixtis*, vel ejusmodi alio) oportebit gargarizare; quo peracto, rursus in Alveolum introducatur *Dens*, ob Evulsionem utilior evasurus.

Epiphorae hujus Exemplum in Capite undecimo proferimus; *Odontalgiae* vero *Arthriticae* in manibus est Historia, quam illico adscribam.

HISTORIA.

Dentium Dolor Arthriticus.

QUIDAM mihi familiarissimus, & in rebus agendis conjunctissimus, biliosum & siccum habens Corpus, *Catarrhis* jam inde a Cunabulis immunis; ubi ad aetatis medium accessit, ex Pedibus laboravit. Plurima huic *Arthritico* acciderunt, quae attente observata, rectèque considerata, ad Morbi hujus inconstantis, dubii, versatilis ingenium & morem explicandum, valeant egregie; Unum habeo in praesentia dicere; alias alia.

Cum aetas praecipitavit, (quae non humanam modo Sanitatem, sed & ipsos Morbos afficit; eorumque interturbat, & abrumpit ordinem) Eclipses primo leviores, paulatim magnas, & graviores passa est *Arthritis*. Pro *Arthritide*, Junctûras Artuum more suo occupante, multumque cruciante, nunc *Ischiagos*, nunc *Cephalalgia*, nunc *Dolores* per universum

Corpus externum erraticî, nunc (quod ad rem nostram attinet) *Dentium Dolor* acutissimus erat. Mirum Aegro videbatur, & Portento simile, Morbo se vexari tam parum convenienti; Vetulum nempe, Pumice aridiorem, *Catarrho* Dentes infestante.

Inito hac de re Colloquio, dubium & solicitum percunctor, quo se modo gesserat per dies hosce nuperos *Arthritis*: Utrum Paroxysmos satis crebros, satis vehementes, sic, ut olim, ediderat. Neque crebros, neque vehementes Aeger reponit; sed, in propinquo esse *Arthritidem*, ex *Cephalalgia*, ex *Doloribus* huc illuc vagis, se hariolari. Quibus Ego; Quid si adventantis illis *Arthritidos* Signis, addas etiam Odontalgiam, quando hunc Affectum, una cum cetteris modo dictis, eadem Causa fieri verisimile sit, *Arthritica* scil. Materia, naturae jam molesta, janua non optima in fugam pulsa?

Ut in pauca rem conferam, paulo post Articulos invasit Dolor, *Arthriticus*, omnibus numeris absolutus, eodemque tempore *Dentium* ille *Dolor*, ut & omnes alii remisere. Hujusmodi Odontalgiam ille postea saepenumero perpessus est, ex

Ar-

Arthritidas aberrationibus, & deliquiis semper exortam; in *Arthritida regularem*, & idoneam, semper exeuntem: ut de confirmanda indole Morbi hujus *Arthritida*, plura, ut opinor, addere supervacaneum esset.

CAP. XIX.

Corollaria continet, cum Epilogo.

ARTICULUS I.

HAE sunt *Arthritidis* in *Trunco* Corporis *Anomaliae*; non dicam omnes, nec quidem ullas omnibus numeris absolutas; (certe absolutam, & perfectum hujusmodi Opus vix unius Seculi, nedum Hominis unius esset;) sed insigniores aliquas, & quae in facienda Medicina mihi passim obvenere, notatu digniores.

Ex iis, quales, quales sint, persuasum mihi habeo, quod apparebit, Miasma *Arthriticum*, praeter Artuum mala, omnia vel adversa, varios, multiformes, multumque discrepantes inter se Affectus, si

eorum Facies, ſi Phaenomena ſpectemus, efficere; & quidem in hac noſtra Regione, (forſan etiam in aliis non minus) crebro: Varios ſcil. pro iſtarum Partium, & locorum in quibus ſunt, varietate; multiformes, pro diverſa eorum ſtructura; & pro eorum uſu, diſcrepantes.

Deinde, conſtat Affectus, ſic a devio hoc Miaſmate generatos, Partium affectarum Morbos proprios, & vernaculos, adamuſſim omnes ſimulare; Vultus eorum uſurpare; Signa vel Pathognomonica prae ſe ferre; neque a Morbis indigenis, per ea, quae concurrunt Diagnoſtica, poſſe quovis modo diſtingui; ſed e contrario revera cum iis ſaepenumero confundi.

Deinde palam, uti ſpero, factum eſt, non hos Affectus, alienos & *Arthriticos*, quoties ingraveſcant, & jam magni fiant; etiamſi propriis affectarum Partium Morbis ſimillimos; illorum Medicinis, (quae quidem magnis, & gravibus hiſce ſublevandis, nequaquam aptae, vel pares ſunt,) tractari oportere; verum e diverſo privis, ſuoque ſingulorum more, & ingenio accommodatis. Hoc autem ſic uniuſcujuſque horum pro ejus *Subjecto* eſſe, & cum eo multiplicari: unde tot novae *Arthritidis* Formae, fereque tot diverſae earum

Cu-

Curationes, quot inveniantur ejus *Anomaliae*.

Deinde, diximus *Anomaliae* singulam singulae Curationem non alio modo facilius absolvi, nec quidem auspicatius suscipi; quam Partem aggravatam, & nova hoste obsessam allevando: Illud autem optime effectum reddi, partim Evacuationibus, tam Universalibus, quam Topicis; sed iis, privata ratione, quae nimirum Malis hisce maxime conducat, adhibitis: optime vero omnium per Hostis Expulsionem, & ab iis, quae intus sunt inique occupata, ἀφέδρα, ad Artus ablegationem. Quibus autem Auxiliis, qua Medendi methodo, in praedictis *Anomaliis* hoc praestari possit, hujus Scripti Pagina fere omni ostensum est, & declaratum.

Haec hujusce *Dissertationis* Summa est.

II.

HISCE positis, manifeste patet, quam ad Hominum Salutem magni sit momenti, deviam hanc *Arthritida* sectari, investigare; quamque, Latebras ejus perscrutari, Larvas excutere, & in Artus suos, & Domum, uteunque invitam & reluctantem,

tantem, eam, quaqua tuto possit Arte, reducere. Nam, cum *Arthritis Regularis & Anomala* plerumque sint in simili ratione, de *Anomala*, tametsi per se obscura, seque multum occultante; quantum illa grassetur in vulgus, & quatenus saevierit, ex *Arthritide Regulari* laborantibus, (nempe ex illius crebritate saevitiaque;) horum autem *fere non naturalibus*, cuivis liceat conjicere. Qui recte calculum hac in re posuerit, pro certo hoc inveniet, quod, tametsi *Arthritide Regulari*, quam *Anomala*, plures aegrotent; tamen *Anomala*, quam *Regulari*, longe plures occumbant: imo quidem *Regularem* raro, nisi prius degenerantem in *Anomalam*, occidere; ita vero creberrime.

Praetermissis autem his, & harum *Anomaliarum* investigatione; (quam in suorum commodum & cumulum, Medentis semper erit pro re nata exercere) sive neglecta, sive perfunctorie, vel imperite facta; necesse est aegrotos, simulatis his Affectibus, *Talica* nimirum, *Phthisi*, *Aphonia*, *Angina*, ne dicam aliis ejusmodi *Arthritidis*) (id est, *Arthritide* Morbos illos referente) opprimi quamplurimos; quoque longius serpat, & magis gliscat *Arthritis* idonea, ea proportione plures.

III.

NEQUE nostram hac de re Doctrinam, ulla quidem ex parte, convellet, quidquam eam evertet id, quod de *Arthritidis Symptomaticae* Speciebus olim dixi, [Si quis hasce *Anomalias*, Partium affectarum Morbos esse Vernaculos, & Exquisitos; *Apoplexiam* v. g. veram, & genuinam, Miasmate fieri posse *Arthritidem*, frustraque toties, & sine necessitate multiplicatam a me *Arthritidis* contenderit;] quandoquidem (ut de Rerum Nominibus, quae earum Naturas explicent, & tanquam Icones, in conspectu ponant, eligendis & praeferendis, nihil dicam) horum Affectuum, utcunque nominatorum, Medicina, quae a me potissimum spectata est, *Sydenhami*, suo usque, sic opinor, stabit talo, recto nempe & inconcusso; *Arthritidis* in Artus Expulsione, quod a me propositum, omnino moliendo.

Quibus addi potest Veteres (*Paulum* volo, *Aëtium*, *Actuarium*, *Galenum*, *Aretaeum*) non solum ita, sed etiam (ut in Praefatione dixi) [*Arthritidem* exhibuisse; Horumque me Auctoritate fuisse usum, & Vestigia expressisse.]

IV. HAE,

IV.

HAE, quas nunc protulimus, *Arthritidis Anomalias*, ſuo quaeque genere graves ſunt, magnae, & immodicae κατ' ἐξοχὴν: Alias autem minoris ordinis, eaſque non paucas eſſe ſuſpicor; quae nunquam eminentes, aut ad ſtatum hunc notabilem eveſtae, plerumque viſum fugiant, & pro nullis habeantur. Enimvero, uſu medico vel parum exercitatis, hoc latere nequit; *Arthritide*, (praecipue frigida, inerti, languida; maxime vero omnium ea ſuppreſſa, retuſaque,) aegrotantes, interdum *Humeri*, *Pectoris*, *Dorſi*, *Lumborum*, aliarumque in ambitu Corporis Partium *Dolore vago*, tanquam *Rheumatico*; ſaepe etiam Capitis Affectibus, more prorſus *Hyſterico*; alias aliis in Corpore malis, quaſi *Scorbuticis* urgeri; ſaepiſſime vero *valetudine dubia*, & in tempus diutinum incerta, & neutra, eſſe. Qui quidem eorum ſtatus, ac conditiones, ſenſu remiſſiori, & leniori gradu morboſae, natales ſuos *Arthritico* Miaſmati, caeco, in Corpus ſubrepenti, & eo loci clam agenti, ſe debere, ultro videntur agnoſcere: Quinquam aliquando, multos poſt annos dubi-

um

um hunc in modum actos; tandem, apparente Paroxysmo *Arthritidis* idoneo, de istorum Origine & Natura malorum *Arthritica*, omnis sublata dubitatio est.

V.

QUID! quod *Arthriticorum* Gnatos quoties obtueor, & nunc *Achores*, nunc *Catarrhos*, nunc *acres* Intestinorum *Humores*, (ut taceam alios Affectus certe non paucos,) iis familiares animo complector; profecto quidem memet vix temperare possum, quin eorum Ortus incusem; & Affectus hosce nihil aliud esse mecum reputem, quam *Arthritidis* Haereditariae quaedam Ἀποσταξιάδια, seu scintillulas, a Parentibus acceptas; in Natorum Corpora, simul cum ipsa Vitae Lampade derivatas; & in iis, secundum eorum modum agentes.

Hae vero quum sint tantummodo Conjecturae, nec quidem ullis fide dignis probationibus suffultae; de iis solum *Anomaliis* scripsi, quae indiciis certis, & Argumentis, si non ἀποδεικτικοῖς, tamen valde probabilibus, *Arthritidos* esse comprobentur; iisque sui contentus maximam partem *Anomaliis*, quae ex *Arthritide* prae-

apertas, claras, & manifestas. De liquas oriri jure merito censeantur.

EPILOGUS.

HÆC sunt, quae dicere habui de *Arthritide Interna*, sive in *Trunco* Corporis *Anomala*; totius *Arthritidographiae* Parte (nostra quidem opinione) principali & potissima, certe cultu & expositu omnium dignissima: In quibus exponendis eo fui prolixior, quoniam magni Salutis Hominum interesse judicavi; & a Medicis aut nulla fuit harum rerum mentio; vel, si ulla, semper utique brevissima, & quasi in transcursu facta: verum de certa *Arthritidos Anomalae Diagnosi*; de illius *Reductione*, & ejus praestandae Methodo, nemo unquam Mortalium (quantum scio) quidquam est locutus. Uti vero apud *Astronomos* ista *Solis* Theoria, quae Ortus, ceteraque glorioſissimi illius Luminis Phaenomena describeret, omnino manca judicaretur; nisi etiam *Eclipses* ejus exhiberet; eo certe plenius, & accuratius exhi-

hibendas, quo illae sint in Chronologicis Rebus illustrandis, & Temporum Punctis statuendis utiliores; quoque etiam explicatu difficiliores: Ita quidem *Arthritidis* Historia, tametsi *Regularem* plane & dilucide tradat *Arthritida*; nequaquam absoluta, atque adeo imperfecta credatur, si nullos habeat *Arthritidis Defectus*; si nullam *Internam*: cujus insuper Notitia, quo Humano Generi commodior, quoque fierit ignotior, eo distinctius, eo fusiori etiamno tractanda.

Quin haec a me diligenter observata, non sine labore collecta, fideliter renuncianda, & jam, animo erga Humanum Genus benevolo, in lucem missa, boni consulite.

FINIS.

EPITOME.

Errata ſic majora corrigantur.

PAG. 8, Linea 10, 11. lege in *Ordines* ejus *Pathognomonicos*. Pag. 40, l. ult. lege *Elixir*. Pag. 208, l. 8, lege *quantitatem*. Pag. 215, l. 2. lege *generata*. P. 221. l. 6, 7. lege *pronunciatis elucebit*. P. 266. l. 9. lege *Acboribus*. P. 272. l. ult. lege *in ſe recipiendo*. P. 341. l. 8. lege *temperata*. Pro *acuefacto*, quoties occurrit, lege *adjuto*: itaque pro ceteris illius Conjugatis. P. 446. l. 19, 20. lege *quem ille quam maxime*.

EPITOME.

CAPUT I.

De Arthritide Anomala *generatim.*

ARTUS *sedes* Arthritidis Regularis, ARTICULUS I. Truncus, *sive quod reliquum est Corporis*, Anomalae; II. Arthritidum Anomalarum, *quae Regularem nullum praecurrentem habent Paroxysmum, Diagnoses admodum difficiles*; III. *Earum, quae Regularem Paroxysmum insequuntur, Diagnoses, variis Symptomatum ordinibus sunt eliciendae. De* Anomalae Arthritidos Τάξει *minime constabit, nisi de* Regulari Arthritide *praecurrente prius constiterit. Eodem Puncto incipiunt hi Ordines, at diversos habent exitus. Quo certior* Arthritidos *Regularis* Τάξις, *illiusque Materiae quo certior, in ea, quae intus sunt, Translatio; eo certior* Anomalae *Notitia*; IV. Internae Partes *intelleguntur esse* Trunci *omnes*, V. Arthritidem *inter* Regularem & Anomalam, *quae sit Differentia*, VI. *Tam* Symptomaticae, *quam* Primigeniae Arthritidos Ἀνωμαλίαι, VII. Trunci *Partes fere omnes, sed alias aliis frequentius, invadunt*, VIII. *Unde tam Vastum earum Imperi-*

vum, IX. *Causae earum enumerantur*, X. *Ut & Differentiae*, XI. *Medendi Indicatio generalis, ut* Arthritide Anomala *Pars affecta citissime, tutissime levetur; Materiae partim e Corpore evocando, partim in* Artus *transferendo. Praemissis, quatur est, Evacuationibus, Curatio reliqua per Materiae, in* Artus *Translationem efficienda est: Quam ejus expellendae viam Natura maxime affectat. Medicamenta huic Intentioni inservientia sunt vel* Interna, Arthritidem *expellentia, maxime condarum e* Ferro *praeparata, praecipue* Martis Alcohol, *sive* Ferrum Nubilum; *ejus conficiendi Modus; Formulae* Ποσολογικαὶ: *Vel* Externa, *quae Articulis dolere solitis post* Internorum *usum aliquem applicata, foras* Arthritidem *invitant: Eorum recensio. Ichore exinde exulante, Aeger ad tempus aliquod immunis est. Mitior haec Crudelitas, quam per Misericordiam methodus*, XII.

CAP. II.

De *Ventriculi* Affectibus Arthriticis.

NUllum in Trunco *Partem magis infestat* Arthritis, *quam* Ventriculum & Intestina, I. *Ut* Ventriculum *ingrediatur ea, duo requiruntur; primum, in Sanguine Miasma fuligineum; deinde* Ventriculus, *ei recipiendo accommodatus*, II. *Quibus illi modis sic accommodetur: Ex Causarum diversitate magna, oriun-*

Ano-

EPITOME.

Anomalarium *diversitas*, III. Arthritidis *in* Ventriculo *agentis Descriptio*, IV. *Quibus signis innotescat Natura ejus* Arthritica, V. *Senes ea plurimum urgentur. Autumno saepe incipit*, VI. *Ejus cum* Arthritide *Regulari Comparatio*, VII. Anomala *hic describitur absolutè*, VIII. *Ut ab Affectu distinguatur* Hypochondriaco, IX. *Perinde est, Materia per circuitum, an recta* Ventriculum *intret, & sive Fixae, sive* Erraticae Arthritidos *sit Materia: Qui denique huic malo proclivores*, X. *Medendi Indicatio postulat* Ventriculum *allevari Purgatione, & in Artus* Arthritidos *amotione: Utriusque Purgationis instituendae ratio.* Vomitio, *si manet post Catharsin, Laudano compescenda*, XI. *Quibus auxiliis amoveatur* Arthritis, *quatenus Arte tum expellatur, tum evocetur, Quae hoc tempore Diaeta. Si* Ventriculum Arthritis *repetat, quid faciendum. Hujus Methodi Utilitas. Prophylaxis*, XII.

Historia I. *In* Ventriculum *&* Intestina *irruens* Arthritis, *foras expulsa.*

Hist. II. Arthritis *idonea, Balneo Frigido in* Ventriculum, *& ea, quae intus sunt, repulsa.*

Hist. III. Recta Arthritis, *&* Ventriculo Anomala, *se vicissim excipientes, cum* Anomalae *Curatione.*

Hist. IV. Arthritis *semel iterumque in* Ventriculo Anomala, *foras expulsa.*

Hist. V. Arthritis *iterum ac saepius in* Viscera Anomala, *rursus in* Artus *ablegata, cum* Anomalae *Prophylaxi.*

Hist. VI. *Ex Plenitudine* Arthritis, *partim Rectae, partim in* Ventriculo Anomala, *Purgantibus & Podagricis allevata.*

Hist. VII. Arthritidem, *ex Animi perturbatione*, Anomalam, *in Vam abeuntem* Hodagyeam.

Hist. VIII. Arthritis Vaga, *primo Partibus ex Contusione laesis; deinde* Ventriculo *haerens, in Sanguinem reforbetur; in Artus emittitur.*

Hist. IX. *Multum interesse, qua Tempestate laboret Aeger hac* Anomala; *ad eamque removendam, tam* Externa, *quam* Interna *non-nunquam in Corpore validissimo requiri.*

Hist. X. *Cibi Fastidium, & Astrum, ex* Arthritide Ventriculum *infestante; ea expulsa, sublata; ea demum repulsa, recidiva.*

Hist. XI. *Ex* Arthritide, Cardialgia, *ut & alias Avoxias, per Catharticum, & Humores in* Artus *expellentia, feliciter curata.*

CAP. III.

De *Colica* Arthritica,

MOrbus hic, *gravis & frequens, una cum* Intestinis *Ventriculum premit*, ART. I. *Ejus Descriptio*, II. *Natura* Arthritica, III. *Diagnosis*, IV. *Causae remotiores externae, quae repellunt* Arthritidem, V. *Internae*, Intestinorum *Imbecillitas, &c.* VI. *Ab aliis* Colicae *Speciebus, ut distinguatur*, VII. *Ejus Differentiae*,

EPITOME.

tiae, VIII. *Prognosis*, IX. *In Curatione, de Phlebotome, de Vomitu deliberandum: deinde Purgatio instituenda. Tum* Podagram *expellentibus, una cum* Anticolicis, *utendum. Earum Formulae, & sumendarum Methodus. Contra Spasmos* Intestinorum *pertinaces Fotus, Linimentum, Enema. Quae Dietae ratio optima. Vinum utilissimum*, X. *Prophylaxis*, XI. *Morbus hic* Hippocrati *non incognitus*, XII.

Historia I. Colica Arthritica *male tractata, demum lethalis.*

Hist. II. Arthritis *Vaga*, Colicam *mentita, ad Regularem* Arthritida *redacta; cum ejus Prophylaxi.*

Hist. III. Colica, *ex Quiete*, Arthritica, *in* Arthritida Regularem *versa.*

Hist. IV. Colica *multarum Hebdomadum* Arthritica, *eadem methodo curata.*

Hist. V. Colica Arthritica, *Purgatione, &* Πεδαγεγυγοῖς, *sublata.*

Hist. VI. Colica, *una cum Dolore Capitis*, Arthritica *plus semel alleviata.*

Hist. VII. Arthritis, Intestina *saepe atrocissime invadens, toties exturbata.*

Hist. VIII. Colica Arthritica, *cum* Paralysi *superveniente.*

CAP.

CAP. IV.

De *Diarrhoea* Arthritica.

Miasma Arthriticum *nonnunquam* Intestinis *infusum, ea stimulat, donec Ano exterminatur.* ART. I. Diarrhoea *ista ut dignoscatur esse* Arthritica, II. *Causam Continentem, & proximam, tantummodo unam habet; sintomata, & exitus varios. Quae per se accidit, non est Salutaris: Quae Pharmacis excitatur, si modum non excedat, utilis; sin nimis pertinax fuerit, dubia, vel lethalis,* III. *In priori, Naturae relinquendum opus, nisi nimium excurrat* Diarrhoea; *tunc enim Astringentibus, at Cardiacis tuet. Reliquiae vero morbosae post tempus aliquod Lenientibus exprimendae.* Diarrhoea *sistenda, si a Purgantibus fuit: Si a Cruditatibus, Purgatione (altera, vel utraque) opus erit; deinde Astringentibus. In* Dysenteriae *periculo, Emulsum. Ad Prophylaxin* Alcohol Martis, *cum* Aquis Ferratis, IV.

Historia I. Diarrhoea *crebra, & Salutaris.*

Hist. II. Diarrhoea, *a Cathartico,* Arthritica, *opportune suppressa.*

Hist. III. Arthritis *vaga,* Intestina *occupans, sola extrorsum ruit, revocata, &* Artubus

Hist. IV. *Cruditatibus orta* Diarrhoea Arthritica, *Medicinae beneficio inhibita.*
Hist. V. Diarrhoea Arthritica *lethalis.*
Hist. VI. *Alia ejusmodi.*

CAP. V.

De Dysenteria Arthritica.

TRansitio, I. *Miasma* Arthriticum *aliquando* Intestina *mordet, exeditque Vasa eorum exilia, Sanguinem vehentia: Unde* Dysenteria, II. *Morbo hujus* HISTORIA, III. *Dependet id a Miasmate praedicto in Sanguine renovato, idque constanti norma.* IV. *Insultus saepe repetit, Paroxysmis* Arthriticis, *si spectemus, intervalla, respondentes. Nunc in Ulcus, nunc in Abscessum degenerat.* V. *Curatio: Sanguine profluente conquiescat Aeger; Cardiaca nonnisi caute adhibenda: Lingua Laudano superliniatur. Potioni sit Decoctum album.* Dysenteria *haec omnino Critica. Ad eam, si nimia fuerit, inhibendam Astringentia. Valet interdum Enema. Utantur* Acida. *Quae conveniat Diaeta. A* Dysenteriae *exquisitae Curatione quantum haec differat. In Prophylaxi valent* Aquae Ferro *alteratae.*

Historia I. *Tenesmum, &* Dysenteriam *inferens* Arthritis, *omisso Externorum usu lethalis.*

Hist. II. Dysenteria Arthritica *in Abscessum migrans.*

CAP.

CAP. VI.

De Abscessu *Intestinorum Arthritico.*

AD Abscessum *inferendum Miasma* Arthriticum *cum primis aptum*, I. *Ejus formandi ratio*, II. *Causae ejus binae, quarum altera dictum Miasma e Sanguine expulsum; altera* Intestinorum *Imbecillitas*, III. *Hic* Abscessus *saepe magnus; in alimentari Fistula, crebrimodi; saepe recidivus*, IV. *Si in* Ano *fuerit, eadem fere Curatio, quae in* Abscessu Ani *genuino; si in* Fistulae *superiori parte, vero ante Puris Evacuationem sentitur.* Dysenteriae *aliquando* ἐπιγένεσις. *Quae, rupta Vomica, convenit Curatura. Evacuato Puro, Balsamica; Venaesectio interdum prodest. Aqua ferrata, cum e Ferro praeparatis, & restringentibus, &c.* μεσολάβησις, V. *Veteres* Arthritici *Vitiis* Ani Arthriticis *affinguntur*, VI. Arthritis *in Visceribus, a* Luciano *belle descripta*, VII.

Historia I. Abscessus *Intestinorum* Arthriticus *auspicato sanatus, vacuando lethalis.*

Hist. II. Abscessus *Ani* Arthriticus, *feliciter curatus.*

Hist. III. *De Ani* Arthritica, *propter Aloeticum*, Inflammatione, *cum instante* Gangraena.

CAP.

CAP. VII.

De *Melancholia* Arthritica.

Transitio, I. *Morbi hujus Mos*, II. *Dyspepsia oritur. Ut ab* Arthritide *Melancholica distinguatur*, III. *Curatio Purgantibus, (sed blandis) & Podagragogis peragenda. Quæ ratio Prophylaxeos*, IV.

Historia I. Melancholia, *propter* Arthritidis *Paroxysmos minus idoneos.*

Hist. II. *Arthritis* Melancholico *Saluti.*

Hist. III. Melancholiam, *& Hydropa Arthriticum sanat, arte comparata*, Arthritis *idonea.*

CAP. VIII.

De *Syncope* Arthritica.

Transitio, I. *Morbi ratio*, II. *Therapia requirit Cardiaca, admodum generosa; Frictiones, interdum Vomitionem, eumque Vino ebrio vendam*, III.

EPITOME.

Historia I. Syncope *Arthritica, sonas abactis Hastes, curata.*

Hist. II. *Alia Ejusmodi.*

Hist. III. *Arthritide din ignava & inerti, generata* Syncope, *illius Paroxysmo regulari sublatus.*

CAP. IX.

De *Calculo Renum* Arthritico.

RARO cuiquam unquam Morborum frequentius supervenit Calculus, quam Arthritidi. Estque vulgaris Renum Calculo, Arthriticus persimilis, I. Huic male conferunt malæ Concoctio, & Lacteorum Ora nimis dehiscentia. II. Est hic Calculus, Lapidis Calcarii cum Sale suo Calcario, vel Ochræ cum Sale Vitriolico, coitio, III. Ejusdem plane Naturæ est cum Toto Arthritico. IV. Ut a Colica, tam Exquisita, quam Arthritica distinguatur. V. Si Paroxysmus simul Arthriticus erit, nullus hic Acidorum, Fotuum, aut Cataplasmatum usus: Prosunt interdum Paregorica. Silente vero Arthritide, si quis hoc Calculo ægrotet, quæ Curatio. Syrupi Præparatio Balsamici. In Dysuria Calculo superveniente, juvant Opiata cum Diureticis juncta. Dorsi Dolor judicium Calculi æquivocum.

Historia I. Calculo & Chiragræ una concurrentibus, facta simul Medicina.

Hist.

Hiſt. II. *Adverſus* Calculum *Arthriticum Prophylaxis.*

Hiſt. III. Calculus *Arthriticus*, Vertigo *Arthritica*, & Arthritis *regularis ſe mutuo excipientes.*

CAP. X.

De *Aſthmate* Arthritico.

UNum hoc Capite tractatum Aſthma, *nimirum* Ἰδιοπαθικόν, ART. I. *Quaenam hoc Affectu Corpora maxime graventur*, II. *Cauſa Continens, Miaſma* Arthriticum, III. *Cauſae remotiores*, IV. Aſthmatis *hujus*, & Arthritidis *ratio inter ſe, naturam illius* Arthriticam *manifeſte probat*, V. *Eſt vel* Siccum, *vel* Humidum; *utriuſque Mos*, VI. *Virus* Arthriticum *Pituitae involutum, Sputatione ejicitur*, & *quidem commode*, VII. *In* Aſthmate Sicco, *quodnam Morbi* Subjectum, VIII. Aſthma *interdum occurrit* Arthriticum; *ſine praevia* Arthritidis *Paroxyſmo*, IX. *Quae in utroque* Aſthmate, (*tam humido, quam arido*) Πεγνωσις, X. *Curatio tollit Impedimentum Reſpirandi, Venaeſectione, Purgatione, Clyſteribus: Quae* Sicco *propria; quae* Humido *Therapia: Quid in Paroxyſmo faciendum; quid in Prophylaxin*, XI.

Hiſtoria I. *Adoleſcens, ab Arthritide* Aſthmaticus, *Empirici Narcotico peremptus.*

Hist. II. Asthma *siccum, Arthriticum, Hemorrhoidum & Cardiacum sublatum.*

Hist. III. *Arthritidis in Paralysin, & Asthma Metamorphosis.*

Hist. IVX *Arthritis in Asthma, & Hydropa desinens.*

Hist. V. Asthma *cum stiande Malorum, Arthritidis defectu Regularis, exortum.*

Hist. VI. Asthmatis *Colicum inquens Arthritis.*

Hist. VII. *Ab Arthritide repercussa* Pectoris externi *Oppressio, Spiritus impeditus.*

CAP. XI.

De Catarrho, Tussi, & Peripneumonia *Arthritica.*

HAffectus, *quoniam ab eadem Causa eundem Locum aggravante fiunt, una hoc Capite tractantur,* I. *Quaenam ii creberrime invadunt, quaeque Corporis potissime lacessunt,* II. Achores, & Catarrhi *Puerorum, qui* Arthritisin *sorores sunt Parentibus, haud immerito suspecti,* III. Arthritidis *in* Pulmonem Μεταβασις *omnium verissima. De ultima veritis quomodo judicandum,* IV. *Seniores saepe invadunt hae Anomaliae, & quae de Causa,* V. *Spes considerata,* VI. *Affectus* Arthritidi *Regulari apponuntur,* VII. Tussis *eorum omnium frequentissima. Aliquando Regularis Paroxysmi* Symptoma

ma praenuntium, VIII. Tussim interdum excipit Haemoptoe, IX. Tempus horum affectuum Autumnus; multum ad eos confert Pulmonis Imbecillitas, X. Ex Algore, vel Cardiaco Peripneumonia nonnunquam accedit, XI. Medendi Indicatio communis est, ut Pulmo quam citissime levetur: Ubi nihil adversatur, prodest Venaesectio; maxime vero in Peripneumonie: Inplerisque Purgatio, sed peculiari modo faciendi: Tum Medicamenta, cum Anacatharticis juncta. Horum Formulae proferuntur. Ad prohibendam Sanguinis Colliquationem valet Decoctum Corticis. His succedunt Externa, Arthritidem evellentia; quibus severis, non nisi urgente necessitate, utendum est, XII. Ad Prophylaxin, aperiantur in Dorso Fonticuli: Aere aperto fruatur Aeger; quibus, aliisque hac in re, idoneis, aut praetermissis, aut perperam adhibitis, Aeger Phthisi opprimitur, XIII. Peripneumoniae quae Arthriticae Curatio, XIV. Medicina isthaec (alia, quam Clariss. Sydenhami) defenditur, XV.

H

Historia I. Tussis Arthritica.

Hist. II. Tussis Paroxysmi Arthritici Symptoma praenuntium.

Hist. III. Sputatio Arthritica, in extrema aetate nimia.

Hist. IV. Anacatharsis Arthritica Salutaris.

Hist. V. Peripneumonia Arthritica.

Hist. VI. Catarrhus, Asthma, Tussis Arthritica, per Humerum in Artus reflexa, & deinde Evacuationem mitigata, sublata.

CAP.

CAP. XII.

De Phthisi *Arthritica.*

Transitio, I. *Morbi hujus* Hist. &c., II. *Ultimum ejus Stadium, cum Exquisitae* Phthiseos *ultimo concordat. Homines natu provectiores (aliter quam* Exquisita Phthisis) *aggreditur: Febris ejus Hectica, plerumque* Lenta, III. *Nunc ex* Arthritide *repercussa, haec* Phthisis *brevi tempore fit; alias non nisi spatio annorum aliquot,* IV. *Morbi Natura patet ex ejus* Τετραλογίᾳ, V. *Curatio postulat, ut* Pulmo *alleviatur. In principio valere potest* Phlebotome, & Catharsis. *Postea* Pechicis, & Προσαγεγγυοῖς *utendum, & quidem eo usque, quoad steterit a Febre periculum, & postillaverit* Arthritidis *Expulsio. Si* Febris *exardeat, quid fieri oporteat. Hisce diebus aliquot adhibitis, extra admoveantur* Arthritidem *educentia. Opiata, & Incrassantia merito suspecta,* VI. Prophylaxeos *ergo, maxime valent* Aquae Ferratae, *& Aer, praecipue Maritimus. Prosunt Arthritum Frictiones, Pediculi, Sorbitio Chocolata, Pectoralia; obsunt Catarrhi,* VII. Galenus *mentionem fecit hujusmodi* Φλεγμασιῶν (scil. Arthritici) *in* Pulmonibus, *Aegros saepe suffocantis,* VIII.

Historia I. Tussis *Arthritica lethalis.*

Hist.

EPITOME.

Hist. II. Phthisis *Arthritica, Medicamentis Calidioribus saepe levata.*

Hist. III. Phthisis *Arthritica, incipiens, curata.*

CAP. XIII.

De Angina *Arthritica.*

Febricula ad expellendum Miasma Arthriticum, *in Sanguine excitata, nonnunquam parit* Anginam. I. *Natura ejus* Arthritica, *ut detegatur.* II. *Quae illa Corpora, & quas ab recentiore invadat usitatissime.* III. *Diagnosis.* IV. *Cum* Angina *exquisita, ejus convenientia.* V. *Curatio vulg. ut* Fauces, *quam primum, allevensur, & quidem Methodo privata: Prodest interdum* Laryngotome. VI. *Usi nonnunquam Acida: Externa* Arthritidem *educentia.* VIII.

Historia I. *Arthritis* Fauces, & Artus *simul semelque occupans.*

Hist. II. Anginae *Arthriticae, ad Abscessum tendentis, in* Arthritida Regularem *Metamorphosis.*

Hist. III. *Materia* Arthritica *partim* Abscessu Anginoso, *partim per* Articulares Glandulas *expressa.*

Hist. IV. Arthritis *primum* Fauces, *deinde* Articulos *invadens.*

Hist. V. Anginae Arthriticae *auspicato supervenit Arthritis* Regularis.

Hist.

Hist. VI. Anginæ & Abscessus *Arthriticus enim* Arthritide *insequenti, recta & idonea.*

Hist. VII. *De* Arthritide *multos annos Erratica, tunc* Anginam *iterum & saepius simulante; postremo* Regulari, *Exa.*

CAP. XIV.

De Capitis Dolore, & Vertigine *Arthritica.*

OBscuri *sunt in* Capite *Partium usus*, I. *Quos saepissime infestet.* Dolor *hic* Arthriticus, II. *Ejus Mos; Signum est aliquando Paroxysmi Regularis praenuntium: Ni tale fuerit, etsi in* Capite *Materia remanserit,* Apoplexiam *introducit*, III. *Ut de ejus indole constet;* Dolor *hic interdum lenis, interdum pene ad Delirium usque gravis*, IV. *Paroxysmum aliquando Perfectum, aliquando intercisum excipit*, V. Vertiginis Arthriticae *Comes fere individua, & tanquam Soror gemina est*, VI. Vertiginis *Arthriticae* Subjectum *est Cogitandi Officina:* Cogitationis *ratio probabilis: Videtur esse quaedam* Πνευματολογία, VII. *In* Vertigine *Spirituum* Fluctuationes *interturbantur*, VIII. *Spirituum* Ἐπαγγελία Cl. Willisio *praefatus, in dubium vocatur. Rerum Externarum Imagines in Capite verae, ut & in* Vertigine *falsae, per iis Rebus dissimilia fieri possunt*, IX. *Perturbantur Spiritus, vel ab alieno, a Sanguine accepto, haec in penetralia se insinuante; vel Exterpo aliquo Tubulos coarctante*, X. Vertigo *haec in plerisque, cum* Dolore Capitis *Arthritico concordat: Aut in* Paroxysmum regularem, *aut in* Apoplexiam *migrare solet. Miasma*

ma Arthriticum Epilepsiae *generandae parum idoneum*, XI. *Horum Affectuum Curatio communis*; *tum etiam singuli propria*. *Balsamum Lucis* Cephalicum *Dris* Waterhouse: *Emulsa, Narcotica, Oxyrrhodina, &c. quae Materiam Capiti infigant, omnino fugienda*. Prophylaxis, XII.

Historia I. *Ab gnava Arthritide* Vertigo, *Sanguinis missione & Alvi ductione victa*.

Hist. II. Vertigo *Arthritica, Purgatione in* Podagram *mutata*.

Hist. III. Vertiginem, *& in* Capite Dolorem *faciens* Arthritis, *idque usitate, Venaesectione & Purgatione toties in* Articulos *acta*.

Hist. IV. Capitis Dolor, & Vertigo *Arthritica saepe revertentes, simili Methodo curati*.

Hist. V. Cephalalgia *Arthritica, Phlebotome & Spiritu Volatili in* Podagram *versa*.

Hist. VI. *Miasma Arthriticum in* Caput *immissum*, Vertiginem & Dolorem *inferens, eo revulsum, & in* Artus *amandatum*.

Hist. VII. Cephalaea, & Vertigo *Arthritica, Medicina pari, cum Phoenigmis, sublata*.

Hist. VIII. Vertiginis *Arthriticae, cum Spirituum depressione gravi, Curatio*.

Hist. IX. *Ex Arthritide* Vertiginosus, *Victu nimis tenui depressus, interemptus*.

CAP. XV.

De Apoplexia *Arthritica*.

TRansitio, I. Apoplexiae *hujus Mos, & Medicina propria*, II. *Moris istius explicatio*,

III. *Morbi ex Symptomatum Ordine investigatio*; IV. Subjectum *Cerebri Cortex*, V. *Causa continens, Vasculorum in* Cerebri Cortice Dilatatio; *vel* Lentor *Sanguinis*; *vel Miasma* Tubulos *subintrans*, Spiritusque *comminus aggressum*, VI. *Causae remotae*, VII. *Ex uno Miasmate pendet* Arthritico, VIII. *Prognosis*, IX. *Curatio propria*, X. *Prophylaxis*, XI. Apoplexiae, *a Causa Arthritica*, Symptomaticae *Curatio*, XII.

Historia I. *Vertigo Arthritica, cum impendente* Apoplexia.
Hist. II. *Arthritidi repercussae superveniens* Apoplexia.
Hist. III. Somnus, *ab Opiato profundus*; *ipsa propemodum Mors*.
Hist. IV. *Arthritis, ex* Acidorum *usu gravior, in* Apoplexiam *desinens* Symptomaticam.
Hist. V. Apoplexia Arthritica *feliciter curata*.
Hist. VI. Apoplexiae *ut occurratur* Arthriticae.

CAP. XVI.

De Paralysi *Arthritica*.

MIasma *nunc in* Meditullii Tubulis *sistit*; *unde* Apoplexia Idiopathica, I. *Saepe ad* Tubulos Nervinos *propellitur*; *unde* Paralysis Arthritica, II. *Fieri potest, vel a Materia* Viscida, *vel a* Virulenta, III. *Causae ejus remotiores*, IV. *Morbi &c. pro ratione Partis affectae, Varium*, V. *Ejus Differentiae*, VI. Typos *habet aliquando* Paralysis Hysteri:a, VII. *Prognosis*,

nosis, VIII. *Therapia peculiaris*, IX. *Prophylaxis*, X.

Historia I. *Cephalalgia Arthritica, cum* Paralysi incipiente, *curata.*

Hist. II. Hemiplegia *Arthritica similis modo curata.*

Hist. III. Paralysis *Arthritica, cum* Spasmo Oris Cynico, *lethalis.*

Hist. IV. *Colica Arthritica in* Paralysin *degenerans Arthriticam.*

Hist. V. *A Materia* Colicae *Biliosa, primum* Arthritis, *& deinde* Paralysis.

Hist. VI. *Ob* Arthritidem, *in* Nervos *inversam*, Aphonia.

Hist. VII. *Ex Morsu Canis, Arthritidis rectae Silentium, Stupiditas*, Paralysis, *Arthritide denuo facta Regulari, curata.*

Hist. VIII. Convulsiones, *ex Arthritide inversa, universales, Arte Medica sublatae.*

CAP. XVII.

De Doloribus *in Corpore vagis, fixis*; *de* Ophthalmia; *de* Erysipelate, *&* Achoribus *Arthriticis.*

TRansitio, I. *Horum quis Dolorum Mos: Rheumatismi nomine vulgo delitescunt* Vagi. Fixi *nunc quasi Nephritici; nunc Oculos, Faciem, Aures occupat Minisma, & Ophthalmiam quandam, Erysipelas, Achores inducit. Achores Arthritici vices aliquando tenent Arthritidos sume*

me Regularis, II. *Affectus hi, periculo magnam partem expertes, ad regularem Arthritida propius accedunt. A Trunci Ambitu rarius, quam ab Artubus, ad ea, quae intus ſunt, transfertur Arthritis*, III. *Harum Anomalarum Medicina communis, propria. Nullus ob Achores excitandus Articularis Dolor: quod de una hac* Anomala *proponendum*, IV.

Hiſtoria. Achores, *ab Arthritide, in alio Corpore generati.*

CAP. XVIII.

De Epiphora, *&* Dolore Dentium *Arthritico.*

DE Dolore Dentium exquiſito *ſcripſit* Strobelbergerus, I. *Ejus Arthritici Mos & Natura*, II. *Quae iſtorum Affectuum Medicina communis; quae eorum ſingulo propria*, III.

Hiſtoria. Dentium Dolor *Arthriticus.*

CAP. XIX

Corollaria continet, cum Epilogo.

DIſſertationis *ſumma*, I. *Hujuſmodi Medicinae quae neceſſitas*; Arthritis *raro occidit* Regularis, *raro niſi prius degenerans in* Anomalam: *ita vero creberrime*, II. *Siquis haſce* Anomalias, *Partium affectarum Morbos eſſe Vernaculos affirmaverit, noſtram hac de re Doctrinam minime convellet*, III. *Aliae ſunt* Arthriticae *minoris Ordinis* Anomaliae, *propter obſcuritatem praetermiſſae*, IV, V. *Epilogus.*

FINIS.

MVSEVM BRITANNICVM